

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง

“ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายกีฬาของต่างประเทศและประเทศไทย: ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างกฎหมายกีฬาอังกฤษ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและไทย”

โดย

ผศ.ดร.ปิติเทพ อยู่ยืนยง

ดร.ณัฐกร วิทิตานนท์

นายทินกฤต นุตวงษ์

เสนอ

สถาบันพระปกเกล้า

มีนาคม 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ด้วยการมองขอบเขตของหลักกฎหมายที่สร้างธรรมาภิบาลกีฬาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบกฎหมายอังกฤษ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาได้มีกฎหมายกีฬาบัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน แล้วกฎหมายกีฬาบัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านี้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การบูรณาการและเสริมสร้างกฎระเบียบที่ส่งเสริมการแข่งขันกีฬา การดำเนินกิจกรรมกีฬาและการปฏิบัติทางการกีฬาให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม กฎหมายกีฬาเป็นหนึ่งในสาขาวิชานิติศาสตร์ที่เชื่อมโยงไปถึงการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาในยุคใหม่ ซึ่งว่าด้วยเรื่องผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาพึงเข้าไปมีส่วนทำให้หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมถูกนำมาใช้กับผู้เข้าร่วมการแข่งขันในทุกชนิดกีฬานำไปสู่การส่งเสริมความเท่าเทียมในด้านโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขัน เหตุนี้เองหน่วยงานด้านกีฬาของรัฐและองค์กรกำกับกีฬาจึงต้องเข้ามาส่วนผลักดันให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ การศึกษาเชิงกฎหมายเปรียบเทียบย่อมทำให้เกิดการศึกษากฎหมายกีฬาระดับชาติที่มีส่วนสัมพันธ์กับสังคม เศรษฐกิจและบูรณาภาพทางการกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นทางกฎหมายในแต่ละประเทศ ทั้งที่ประเทศไทยได้เคยมีการจัดทำบทบัญญัติทางกฎหมายกีฬาที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 แต่กลับพบว่าไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมีขอบเขตที่จำกัด งานวิจัยฉบับนี้จึงชี้ให้เห็นถึงช่องว่างของกฎหมายกีฬาที่เกิดขึ้นในระบบกฎหมายไทย โดยใช้วิธีการศึกษากฎหมายกีฬาเปรียบเทียบทั้งในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศเพื่อนำไปสู่การแสวงหาทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายกีฬาที่เกิดขึ้น ผ่านการเปรียบเทียบข้อเหมือนและข้อแตกต่างระหว่างกฎหมายกีฬาระดับชาติ

คำสำคัญ: กฎหมายกีฬา, กฎหมายเปรียบเทียบ, ระบบกฎหมาย, ธรรมาภิบาลกีฬา

Abstract

This research paper aims to examine the sports law in England, Japan and the United State with a view to identify those areas for which legal aspect of sports governance is of the greatest practical significant. Indeed, in English, Japanese and the U.S. legal systems where sports laws are already contained in their statutory laws, each sports regulatory framework requires careful analysis as to how it can be best integrated and accord with already established rules of the fair play in sporting competitions, activities and practices. Sports law is an area of law that is intrinsically linked to management of the modern sports industries and businesses. It governs the sports stakeholders in which fair play are ensured that every sports competitor has an equal chance of being successful in any given competition, ultimately existing to allow sports authorities and the wider sports governing bodies to function nationally and internationally. A comparative legal study is made of the rules of national sports law relating to society, economy and integrity, especially legal issues on national jurisdictions. Despite of recent arrangement of sports regulatory frameworks into a systematic written laws, for example, the Boxing Act B.E. 2542, the Professional Sports Promotion Act, B.E. 2556, and the Sports Authority of Thailand Act, B.E. 2558, there are few rules in this area. This study goes some way towards filling this gap in the sports regulatory framework in the Thai legal system. Comparative law methodology is used to find solutions for legal problems of sports law in the foreign and Thai legal systems. Its methods consist of a comparison of similar and different sports law within national legal systems.

Keywords: Sports Law, Comparative Law, Legal Systems, Sports Governance

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มา เหตุผล และความสำคัญองงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 วิธีการดำเนินโครงการวิจัย	6
1.4 ระยะเวลาการดำเนินงาน	8
1.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
1.5.1 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง	9
1.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
1. กลุ่มงานวิจัยด้านกฎหมายกีฬา	11
2. กลุ่มงานวิจัยด้านการบริหารจัดการ	22
บทที่ 2 แนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬา	30
2.1 หลักพื้นฐานกฎหมายกีฬา	35
2.2 การจัดองค์กรกำกับกีฬา	41
2.3 ธรรมชาติของกีฬา	48
2.4 การระงับข้อพิพาททางการกีฬา	52
บทที่ 3 กฎหมายกีฬาของต่างประเทศ	56
3.1 กฎหมายอังกฤษ	56
3.1.1 ระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาการของ กฎหมายกีฬาอังกฤษ	60
3.1.2 การจำแนกกฎหมายกีฬาอังกฤษ	65
3.1.3 การระงับข้อพิพาททางกีฬาในวงการศึกษาอังกฤษ	66
3.1.4 กฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ	68
3.1.5 ปัญหาทางกฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ	72
3.2 กฎหมายกีฬาของสหรัฐอเมริกา	73
3.2.1 ระบบกฎหมายทั่วไป	73

3.2.2	อุตสาหกรรมกีฬา	76
3.2.3	กฎหมายกีฬาของรัฐบาลกลาง	82
3.2.4	กฎหมายกีฬาระดับมลรัฐ	88
3.2.5	องค์กรบริหารจัดการกีฬาที่โดดเด่น: กรีฑาศึกษา NCAA	94
3.2.6	ปัญหาทางกฎหมายกีฬาในประเทศสหรัฐอเมริกา	97
3.3	กฎหมายกีฬาประเทศญี่ปุ่น	98
3.3.1	กฎหมายการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น	98
3.3.2	องค์กรบริหารจัดการการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น	102
บทที่ 4	กฎหมายกีฬาไทยและบทวิเคราะห์เปรียบเทียบ	110
4.1	กฎหมายกีฬาไทย	110
4.1.1	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของประเทศไทย	111
4.1.2	การระงับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศไทย	114
4.1.3	การส่งเสริมการกีฬาของประเทศไทย	135
4.1.4	องค์กรบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทย	137
4.2	บทวิเคราะห์กฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ	143
4.2.1	ระบบการเมืองการปกครอง	143
4.2.2	ระบบกฎหมาย	143
4.2.3	กฎหมายกีฬา	144
4.2.4	การระงับข้อพิพาททางกีฬา	145
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	147
5.1	บทสรุป	147
5.2	ข้อเสนอแนะ	150
บรรณานุกรม		152

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มา เหตุผล และความสำคัญของงานวิจัย

การแข่งขันกีฬาสมัครเล่นและกีฬาอาชีพ (Amateur and Professional Sports)¹ ได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างสุขอนามัยให้กับผู้สนใจเล่นกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาและสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ติดตามชมการแข่งขันกีฬาในแต่ละประเภทกีฬา โดยการละเล่นกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาก็ถือเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินไปภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่แน่นอนตามแต่ละชนิดกีฬา² เมื่อการละเล่นกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาจะต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการแข่งขันกีฬาและอยู่ร่วมกันในสังคมกีฬาแล้ว เพื่อให้ให้นักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพ ตลอดจนถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ประพฤติปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาเหล่านี้ องค์กรกำกับกีฬา (Sports Governing Bodies หรือ SGBs) ในแต่ละชนิดกีฬาก็ต้องพัฒนากฎเกณฑ์ในการละเล่นกีฬาขึ้นมาตามแต่ละชนิดกีฬา เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมเพียงฝ่ายเดียว ควบคู่ไปกับส่งเสริมความเป็นธรรมให้กับผู้เข้าแข่งขันสามารถได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมในการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา ด้วยเหตุที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาเหล่านี้ไม่เพียงต้องมีสภาพบังคับทำให้นักกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาทุกคนยอมรับนับถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเท่านั้น หากแต่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาเหล่านี้ยังต้องมีมาตรฐาน (Standard) การแข่งขันกีฬาหรือการบริหารจัดการการแข่งขันกีฬาเป็นสิ่งที่ยอมรับนับถือเป็นการทั่วไป

มาตรฐานการแข่งขันกีฬาหรือการบริหารจัดการการแข่งขันกีฬาจะเกิดขึ้นมาได้หรือไม่นั้น องค์กรกำกับกีฬาต้องมีส่วนสำคัญในการกำหนดมาตรฐาน (Standardisation)³ ให้มีกลไกหรือกระบวนการนำไปสู่ในการวางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาเกี่ยวกับการละเล่นกีฬา การแข่งขัน

¹ Timothy Davis, "What Is Sports Law?," *Marquette Sports Law Review* 11, no.2 (2001): 211-244.

² Alfonso Valero, "In Search of a Working Notion of Lex Sportiva," *International Sports Law Journal* 14, no.1-2 (2014): 3-11.

³ Ken Foster, "Lex Sportiva and Lex Ludica: the Court of Arbitration for Sport's Jurisprudence," *Entertainment and Sports Law Journal* 3, no.1 (2005): 1-15.

กีฬาหรือการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาในชนิดกีฬาต่างๆ เพื่อให้เป็นหลักเกณฑ์ใช้อ้างอิงและปฏิบัติตามกันเป็นการทั่วไปในแวดวงกีฬา เหตุนี้เององค์กรกำกับกีฬา (หรือ SGBs) ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนที่มีหน้าที่กำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาก็ดี⁴หรือ นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่มีหน้าที่กำกับนโยบายและกิจการกีฬาระดับประเทศก็ตาม⁵ ต่างก็ต้องพยายามสร้างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาให้มีมาตรฐาน ใช้ต้องกำหนดความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา และระบุแนวปฏิบัติที่ถูกต้องให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬา หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกา อาจต้องเผชิญกับการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาตามสภาพบังคับเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬาหรือในวงการกีฬาต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสภาพบังคับของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาในทำนองนี้อาจมีทั้งสภาพบังคับที่เป็นผลดีและสภาพบังคับที่เป็นผลร้าย

สำหรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่กำหนดมาตรฐานและสร้างธรรมาภิบาลในแวดวงกีฬานั้น อาจมีที่มาได้จาก 3 แหล่งที่มาด้วยกัน⁶ อาทิ (ก) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนและนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนได้บัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรขึ้นมาเพื่อเป็นหลักเกณฑ์กำหนดความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับการกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาและประกาศให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบอย่างเป็นทางการ (ข) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนและนิติบุคคลตามกฎหมาย

⁴ ในทางทฤษฎีองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน มักก่อตั้งในรูปแบบของสมาคม (Associations) เพื่อกำกับดูแลในแต่ละชนิดกีฬาหรืออาจก่อตั้งในรูปแบบของบริษัทเอกชน (Private Companies) เพื่อจัดการแข่งขันระบบการแข่งขันแบบลีก (League System) ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ซึ่งองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนในรูปแบบของสมาคมกีฬาอาจออกกฎหรือคำสั่งมาใช้กำกับดูแลธรรมาภิบาลและควบคุมระเบียบวินัยกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนในรูปแบบของบริษัทอาจออกกฎหรือคำสั่งมาเพื่อควบคุมการแข่งขันกีฬาอาชีพให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การออกกฎหรือคำสั่งเช่นนี้ย่อมเป็นอำนาจเด็ดขาด (Monopoly Power) ขององค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนโดยแท้ โปรดดู Simon Boyes, "Sport in Court: Assessing Judicial Scrutiny of Sports Governing Bodies," Nottingham Trent University, Accessed July 27, 2020, http://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/31582/1/PubSub9059_Boyes.pdf.

⁵ Eddie T. C. Lam, "The Roles of Governance in Sport Organizations," *Journal of Power, Politics & Governance* 2, no.2 (2014): 19-31.

⁶ อย่างไรก็ตาม ในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) คำพิพากษาของศาลจึงเป็นบ่อเกิดของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อศาลยุติธรรมได้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของนักกีฬาหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกีฬาเอาไว้ครั้งหนึ่งแล้ว ศาลยุติธรรมซึ่งพิจารณาคดีอันมีข้อเท็จจริงเป็นอย่างเดียวกันย่อมต้องผูกพันที่จะต้องพิจารณาพิพากษาตามที่คำพิพากษาในคดีก่อน ๆ ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ โปรดดูคดี Eastham v Newcastle United Football Club Ltd [1964] Ch 413.

มหาชนได้กำหนดเอาไว้ว่าอาจถูกพัฒนามาจากประเพณีประเพณีที่สืบทอดกันมาในแวดวงกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือในสังคมกีฬาสากล จนผู้คนในแวดวงกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือผู้คนในสังคมกีฬาสากลมีความรู้สึกร่วมกันว่าจำเป็นต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามอาจต้องได้รับผลร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด และ (ค) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาย่อมอยู่ภายใต้รากฐานของหลักกฎหมายกีฬา (Principles of Sports Law) ที่กำหนดนิติปรัชญาบางอย่างอันเป็นที่ยอมรับนับถือกันอยู่ทั่วไปอย่างสากลในแวดวงกีฬาระดับนานาชาติและวงการกีฬาระดับชาติ

อีกประการหนึ่ง เมื่อมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงการเล่นเกมกีฬาทั่วไปเพื่อความสนุกเพลิดเพลินให้กลายเป็นการเล่นเกมกีฬาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ย่อมทำให้กีฬากลายเป็นอุตสาหกรรมกีฬา (Sports Industrialisation)⁷ อุตสาหกรรมกีฬาเช่นนี้มีวิธีดำเนินการในอุตสาหกรรมและระบบธุรกิจค้าขายในอุตสาหกรรมที่ได้ถูกพัฒนาให้กลายเป็นลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมกีฬา⁸ ซึ่งจากเดิมการเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬามักทำกันโดยปราศจากนายทุนผู้ที่เป็นเจ้าของทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาหรือออกทุนให้ผู้อื่นไปกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันนำมาซึ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจในแวดวงกีฬา แต่ในปัจจุบันมีการขยายตัวของธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเป็นผลมาจากการพัฒนาระบบการแข่งขันกีฬาสมัครเล่นและกีฬาอาชีพให้มีความตื่นตัวและดำเนินการสื่อสารอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การแข่งขันกีฬาเป็นไปอย่างน่าติดตาม ตามมาด้วยการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องหันมาพึ่งพารายได้และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ทำให้เกิดการพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกากำหนดมาตรฐานการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาอาชีพ การกำเนิดขึ้นของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาซึ่งใช้การดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเป็นหลักและความนิยมในการพัฒนาประเพณีปฏิบัติในการประกอบธุรกิจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาให้กลายเป็นระเบียบปฏิบัติในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเป็นส่วนสนับสนุนสำคัญให้เกิดบรรทัดฐานที่กำหนดให้ผู้คนในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาต้องประพฤติปฏิบัติอย่างเข้มงวดภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาก่อนเป็นที่ยอมรับในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาเช่นนี้จึงไม่เพียงจะมีความสำคัญต่อการเล่นเกมกีฬาใน เกมการแข่งขันกีฬา หากแต่ยังถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำกับและควบคุมการดำเนินธุรกิจ อุตสาหกรรมกีฬา (Sport Industries and Businesses) เช่น ธุรกิจจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกเกี่ยวกับกีฬา (Sports Merchandise Businesses) ธุรกิจแพร่เสียงแพร่ภาพรายการแข่งขันกีฬา (Sports Broadcasting Businesses) และธุรกิจการจัดการแข่งขันระบบลีก (Sports League

⁷ Miloš Galantić, "Sports Law: Some Introductory Considerations," *Annals of Applied Sport Science* 4, no.3 (2016): 51-59.

⁸ Patrik Pettersson, "The development of player transfer fees in the English Premier League," (Bachelor Thesis in Economics, Mälardalen University Västerås, 2017): 7-14.

Businesses) โดยองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนและนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนอาจกำหนดหลักเกณฑ์บางอย่างมาให้สอดคล้องกับกฎหมายของรัฐที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น ในขณะเดียวกันก็เป็นนำเอากฎหมายของรัฐที่บังคับใช้ก่อสร้างเป็นกฎเกณฑ์เฉพาะเพื่อกำกับและควบคุมการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา⁹ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายแรงงาน และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

การดำรงอยู่ของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาในแวดวงกีฬาระดับนานาชาติหรือวงการกีฬาระดับประเทศ ล้วนแล้วแต่สร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ผ่านการดำเนินงานขององค์กรกำกับกีฬา (หรือ SGBs) เพื่อให้กิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือกิจการกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาดำเนินไปด้วยความเป็นบริสุทธิ์ยุติธรรม (Fair Play) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาในแวดวงกีฬาระดับนานาชาติหรือวงการกีฬาระดับประเทศยังอาจใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดระเบียบให้องค์กรกำกับกีฬา ซึ่งครอบคลุมถึง หน่วยงานของรัฐด้านกำกับกิจการกีฬา (Sports Authorities) ผู้จัดการแข่งขันกีฬาระบบลีก (League Organisers) สมาคมกีฬา (Sports Associations) และสโมสรกีฬา (Sports Clubs) ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข มีความรู้รักสามัคคีและตระหนักถึงความมีน้ำใจนักกีฬา อีกทั้งยังเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาอาชีพ (Professional Sports Players) มีโอกาสพัฒนาตนสู่ความเป็นเลิศในการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในขณะเดียวการวางระบบและกลไกกำกับธรรมาภิบาลกีฬา (Sports Governance) ขององค์กรกำกับกีฬาอาชีพ (SGBs) ย่อมทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาภายในประเทศมีโอกาสที่จะเผชิญกับความยุติธรรม ความโปร่งใสและการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม อันเป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนให้ส่งเสริมพัฒนากีฬาอาชีพ (Sports Professional) สอดคล้องกับความสามารถยกระดับการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาให้ได้มาตรฐานสู่สากล

อนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่กำกับกิจการกีฬาของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการกีฬาแห่งประเทศไทย (Sports Authority of Thailand หรือ SAT) อันเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกรมพลศึกษา (Department of Physical Education หรือ DPE) อันเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีความพยายามพัฒนากิจการกีฬาในภายในประเทศไทยและผลักดันให้การแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในประเทศไทยให้มีความเป็นอาชีพ (Professionalism) มากยิ่งขึ้น ผ่านความพยายามในการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาในแวดวงกีฬาสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกีฬาอาชีพระดับนานาชาติและพัฒนามาตรฐานด้านกีฬาอาชีพเฉพาะให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมกีฬาไทย เช่น พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ.2556 อีกทั้งองค์กรกำกับกีฬาระดับชาติ (ในแต่ละชนิดกีฬา)

⁹ András Gurovits, *The Sports Law Review*, (London: Law Business Research Ltd, 2015), 201-215.

เช่น สมาคมกีฬาระดับชาติ (นิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนประเภทสมาคม) และบริษัทเอกชน ผู้จัดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ (นิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนประเภทบริษัท) ก็ได้พัฒนากฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกาและข้อบังคับของตนเพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมกับการแข่งขันกีฬาอาชีพ (Professional Sports Participants) เช่น เจ้าของสโมสรกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา กรรมการผู้ตัดสินกีฬา นักกีฬาอาชีพ และผู้ชมการแข่งขันกีฬา ต่างต้องเคารพกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกาและข้อบังคับร่วมกัน อันนำไปสู่การ สร้างการแข่งขันกีฬาและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีมาตรฐาน การกำหนดมาตรฐานเช่นนี้นี้ย่อมทำให้ การจัดการแข่งขันกีฬาและการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามีขั้นตอนในการบริหาร มี กระบวนการดำเนินการขององค์กรกำกับกีฬาเพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาในแต่ละชนิดกีฬาอย่างมี ประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

อย่างไรก็ตามโดยที่ปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นในแวดวงกีฬาและธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ในปัจจุบันมีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้นกว่าเดิม แม้จะเคยมีการบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนธรรมาภิบาลกีฬาทั่วไปและธรรมาภิบาลในบางชนิดกีฬามาใช้บังคับเป็น ระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่กลับปรากฏว่ามีปัญหาทางกฎหมายในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเกิดรูปแบบ ใหม่ๆ ทั้งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของนักกีฬาและปัญหาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในแวดวงกีฬา ในการ ดำเนินการของธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นและมีปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับ ธรรมาภิบาลกีฬาเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายส่งผลให้จำเป็นต้องมีการศึกษากฎหมายกีฬา (Sports law) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายใหม่ โดยยกเลิกกฎหมายที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการส่งเสริม สนับสนุนสิทธิของนักกีฬา รวมทั้งการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพนักกีฬาให้มีความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพนักกีฬาที่ยั่งยืนและมีเส้นทางอาชีพ นักกีฬาที่มั่นคง แม้ในปัจจุบันกฎหมายกีฬายุคใหม่ของประเทศไทยจะเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาทาง กฎหมายในบางชนิดกีฬาและมีบทบัญญัติในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลกีฬาและการใช้อำนาจเหนือ องค์กรกำกับกีฬา (นิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน) ได้ดีกว่ายุคเดิม แต่ทว่ากลไกทางกฎหมายสำหรับ แก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดในทางกฎหมายและอุปสรรคบางประการ หากปราศจาก หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในกฎหมายกีฬายุคใหม่ของประเทศไทย

จากปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมา ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ถึงกฎหมายกีฬา ของประเทศไทยที่หน่วยงานของรัฐด้านกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนได้บัญญัติขึ้น เพื่อใช้ บังคับกับองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาให้ ปฏิบัติตามหรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่อยู่ในวงการกีฬาหรือระหว่างผู้ที่อยู่ ในวงการกีฬากับรัฐ ในฐานะที่รัฐมีฐานะเหนือองค์กรกำกับกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวง โดยเฉพาอย่างยิ่งกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันในระบบกฎหมายไทยและปัญหา ทางกฎหมายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมทั้งเปรียบเทียบกฎหมายกับกฎหมายกีฬาต่างประเทศเพื่อ นำข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยมาประกอบกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายกีฬาในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาและทบทวนแนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬาของประเทศไทยและกฎหมายกีฬาต่างประเทศ
- 2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์กฎหมายกีฬาของประเทศไทยและกฎหมายกีฬาประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น
- 3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของกฎหมายกีฬาของประเทศไทยและกฎหมายกีฬาประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น
- 4 เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกื้อกูลต่อการสนับสนุนการกีฬาเพื่อไปสู่ระดับความเป็นเลิศและพัฒนากีฬาอาชีพที่ยั่งยืน

1.3 วิธีการดำเนินโครงการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งทำการศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์ในลักษณะการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาทบทวนแนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬาของประเทศไทยและกฎหมายกีฬาต่างประเทศ คือ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงกฎหมายกีฬาเปรียบเทียบ (Comparative Sports Law) ว่ากฎหมายกีฬาของประเทศไทยมีปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเกี่ยวกับนักกีฬาและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลกีฬาอย่างไรบ้าง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกื้อกูลต่อการสนับสนุนการกีฬาเพื่อไปสู่ระดับความเป็นเลิศและพัฒนากีฬาอาชีพที่ยั่งยืน การศึกษา 3 ประเทศดังกล่าวมีเหตุผลดังนี้

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ได้หยิบยกกฎหมายกีฬอังกฤษมาทำการศึกษวิเคราะห์ เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกฎหมายกีฬอังกฤษส่วนหนึ่งได้มีพัฒนาการมาจากกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) (หรือเรียกกันว่า ระบบกฎหมายจารีตประเพณี) มาใช้เป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อรับรองสิทธิของอันเป็นประโยชน์ของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่กฎหมายอังกฤษมิให้มีผู้ใดมาล่วงละเมิดหรือเพื่อคุ้มครองเสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาให้อำนาจที่จะตัดสินใจกระทำหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ดังเคยปรากฏไว้ในคดีสำคัญที่ศาลยุติธรรมอังกฤษได้วินิจฉัยวางหลักเกณฑ์รับรองสิทธิและคุ้มครองเสรีภาพของนักกีฬา (เช่น คดี Eastham v Newcastle United Football Club Ltd [1964] Ch 413 เป็นต้น) อีกทั้งกฎหมายกีฬอังกฤษอีกส่วนหนึ่งได้พัฒนาการมาจากตรากฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutory Law) สำหรับควบคุมความประพฤติของผู้นในแวดวงกีฬาหรือผู้เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการแข่งขันกีฬาเอาไว้ โดยกำหนดลักษณะของการ

กระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดเอาไว้ (เช่น กฎหมาย Sporting Events (Control of Alcohol etc.) Act 1985 กฎหมาย Football Spectators Act 1989 และกฎหมาย Football (Offences) Act 1991 เป็นต้น) "

เหตุผลที่ คณะผู้วิจัยเลือกประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในกรณีศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายประเด็น กล่าวคือ หนึ่ง สหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศที่ศักยภาพการกีฬาสูง โดยประสบความสำเร็จสูงสุดในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (ทั้งโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาว) จากการจัดแข่งขัน 50 ครั้งที่ผ่านมา (ทั้งโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาว) ตั้งแต่ปี 1896 ถึง 2018 อเมริกาเป็นชาติที่คว้าเหรียญทองได้มากที่สุดจำนวน 1,127 เหรียญ ยังไม่พุดถึงวงการกีฬาอาชีพที่ก็มีนักกีฬาสัญชาติอเมริกันซึ่งประสบความสำเร็จในระดับโลกมากมายคนแล้วคนเล่า สอง สหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมการกีฬาใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลก กีฬาถือเป็นอุตสาหกรรมภาคส่วนหนึ่งที่มีขนาดใหญ่มากของประเทศ เป็นธุรกิจเต็มตัว ประมาณการมูลค่าการตลาดอยู่ที่ 71.1 พันล้านเหรียญในปี 2018 และมีแนวโน้มเติบโตมาโดยตลอด สาม การแข่งขันกีฬาในระดับมหาวิทยาลัยได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอันมาก มีสถาบันการศึกษาส่งทีมเข้าร่วมแข่งขันกีฬาชนิดต่างๆ มากกว่า 1,200 แห่ง จึงมีสนามกีฬาของทีมเหล่านี้ตั้งกระจายอยู่ทั่วไปทั่วประเทศ นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่สร้างเหล่านักกีฬาให้ก้าวขึ้นมาประสบความสำเร็จในระดับอาชีพในเวลาต่อมา

เหตุที่คณะผู้วิจัยเลือกประเทศญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในกรณีศึกษาครั้งนี้ เนื่องจาก ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการใช้กฎหมายระบบประมวลกฎหมาย หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร เช่นเดียวกับประเทศไทย และถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพการกีฬาสูงในภูมิภาคเอเชีย โดยดูได้จากเหรียญที่เคยได้ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก และยังมีกีฬาอาชีพในประเทศ เช่น ฟุตบอล เบสบอล กอล์ฟ มวย เทนนิส ซูโม่ บาสเกตบอล เป็นต้น อีกทั้งมีเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษให้ศึกษาเป็นจำนวนมาก

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสารเป็นวิธีการหลักในการเข้าถึงข้อมูลและความรู้ โดยพิจารณาจากสภาพของคำถามและข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งเป็นกฎหมาย คำพิพากษา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่สามารถศึกษาค้นคว้าได้จากเอกสาร ทั้งนี้โดยศึกษาเอกสารทุกประเภท เช่น ตำรา หนังสือ บทความวารสาร บทความหนังสือพิมพ์ บทความออนไลน์ ฯลฯ รวมถึงสื่ออื่นๆ ที่ศึกษาได้ในลักษณะเดียวกับการศึกษาเอกสาร เช่น สารคดี วิทยุทัศน์ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการเลือกแหล่งที่มาของข้อมูลเป็นพิเศษ เพราะในงานวิจัยเอกสารนั้น คณะผู้วิจัยไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับปัญหาและข้อมูลโดยตรง แต่ศึกษาเพื่อตอบคำถามวิจัยผ่านเอกสารที่มีการจัดบันทึกเป็นหลัก และสอดคล้องกับสภาพของข้อมูลที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและสังคมทั่วไป จึงสามารถหาเอกสารที่เป็นทางการและเชื่อถือได้มากพอสมควร

ดังนั้น การเลือกใช้ออกสาร ผู้วิจัยเลือกใช้เฉพาะออกสารที่สามารถระบุตัวผู้ให้ข้อมูลได้ เว้นแต่งานที่ไม่ปรากฏผู้ให้ข้อมูลนั้นจะมีอิทธิพลสำคัญในทางวิชาการอย่างยิ่ง

หลักในการเลือกใช้ออกสารอีกประการคือ คณะผู้วิจัยจะเลือกใช้ออกสารขั้นต้นหรือเอกสารในชั้นปฐมภูมิเป็นอันดับแรก ในแต่ละประเด็นที่ศึกษา เว้นแต่ไม่สามารถหาเอกสารขั้นต้นขั้นนั้นได้หรือเอกสารขั้นต้นนั้นถูกเขียนในภาษาที่ผู้วิจัยไม่สามารถอ่านได้

1.4 ระยะเวลาการดำเนินงาน

1) ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ตั้งแต่	1	กันยายน	2563
สิ้นสุด	31	ธันวาคม	2563

2) แผนการบริหารโครงการวิจัยและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม 4 เดือน ตั้งแต่เดือน กันยายน 2563 ถึงเดือน ธันวาคม 2563

กิจกรรม	เดือน/ปี 2563
1. บทนำ	กันยายน 2563
2. กฎหมายกีฬาของประเทศไทย	กันยายน 2563
3. กฎหมายกีฬาของต่างประเทศ	ตุลาคม 2563
4. บทวิเคราะห์กฎหมายกีฬาของประเทศไทยและต่างประเทศ	พฤศจิกายน 2563
5. บทสรุป	ธันวาคม 2563
6. ข้อเสนอแนะ	ธันวาคม 2563

1.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มกฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและการพัฒนากีฬา แบ่งได้ 2 ด้าน คือ กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มได้อีก 2 หัวข้อคือกลุ่มงานวิจัยด้านกฎหมาย กับกลุ่มงานวิจัยด้านการบริหารจัดการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยนั้นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสำคัญ 4 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติส่งเสริมการกีฬาอาชีพ พ.ศ.2556 พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 โดยมีรายละเอียดดังนี้

พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติขึ้นในการกีฬาแห่งประเทศไทยเพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาคุ้มครอง ช่วยเหลือและจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา เพื่อให้สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมกีฬาได้ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการกระทำการต่าง ๆ ของคณะกรรมการสมาคมกีฬาและกรรมการสมาคมกีฬา เพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558 เห็นชอบให้ควรวางกองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพและกองทุนกีฬามวยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 63/2559 เรื่อง การส่งเสริมสนับสนุน และปฏิรูปการกีฬาของประเทศ ลงวันที่ 12 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 และพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 เพื่อควรวางกองทุนทั้งสามกองทุนดังกล่าวแล้ว ในการนี้ เพื่อให้กองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติสามารถดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาตามกฎหมายว่าด้วยการกีฬาแห่งประเทศไทย กฎหมายว่าด้วยกีฬามวย และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกีฬาอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการควรวางกองทุน และเพื่อให้มีความเหมาะสมและ

สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการของภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทยและกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการกีฬาอาชีพ พ.ศ.2556 เป็นกฎหมายที่มองว่ากีฬาอาชีพเป็นกิจกรรมกีฬานานาชาติที่มีความสำคัญและเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ นักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ อีกทั้งการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ ยังเป็นปัจจัยส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ชื่อเสียง เกียรติภูมิของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้เกิดกฎหมายที่ส่งเสริมกีฬาอาชีพให้มีมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ โดยการกำหนดมาตรการคุ้มครอง ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพที่ชัดเจน และกำหนดมาตรฐานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับกีฬาอาชีพให้สอดคล้องกับสากล เพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬาอาชีพในประเทศไทย และเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาอาชีพบุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ

พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 มองว่า กีฬามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้และเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งการแข่งขันมวยไทยได้กลายเป็นกีฬามวยที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงต้องมีกฎหมายที่ควบคุมดูแลการแข่งขันมวย และส่งเสริมสนับสนุนกีฬามวยให้มีมาตรฐาน และเพื่อจัดให้มีสวัสดิการแก่นักมวยและบุคคลในวงการกีฬามวยที่เหมาะสม

พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 กฎหมายฉบับนี้ เกิดจากการที่องค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่องค์กรกีฬานานาชาติยอมรับในมาตรการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา ได้ประกาศให้ดำเนินการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา โดยการสร้างทักษะความพร้อมทางกายภาพและจิตสำนึกทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ในการแข่งขันกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมเป็นไปด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยไม่ต้องใช้สารต้องห้าม รวมทั้งให้การคุ้มครองต่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักกีฬา เพื่อให้มีมาตรการการควบคุมการใช้สารต้องห้ามที่สอดคล้องกับคำประกาศโคเปนเฮเกนว่าด้วยการต่อต้านสารต้องห้ามทางการกีฬา และส่งเสริมความร่วมมือด้านกีฬากับนานาชาติประเทศ

1.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของไทย สามารถแบ่งกลุ่มงานวิจัยได้อยู่ 2 กลุ่มหลักๆ ที่สำคัญคือ 1 กลุ่มงานวิจัยด้านกฎหมาย 2 กลุ่มงานวิจัยด้านการบริหารจัดการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มงานวิจัยด้านกฎหมายการกีฬา

ในกลุ่มงานวิจัยด้านกฎหมายการกีฬา ผู้วิจัยทบทวนแล้วพบว่า มีผู้ศึกษาการกีฬาในทางกฎหมายหลายหลายสาขา ทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชน กฎหมายอาญา กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและมีการศึกษากฎหมายในประเภทกีฬาที่ได้รับความนิยมเช่น กีฬามวย กีฬาฟุตบอล ทำให้เห็นขอบเขตความรู้ด้านกฎหมายกีฬาพอสมควร โดยในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยขอแยกกลุ่มงานวิจัยออกเป็น 2 ด้าน คือกฎหมายการกีฬาภาพรวม กับกฎหมายกีฬาเฉพาะประเภทกีฬา

กฎหมายกีฬาภาพรวม

กฎหมายกีฬาภาพรวม มีผู้ศึกษาในหลากหลายประเด็น เช่น การกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ การคุ้มครองนักกีฬาอาชีพของไทย การคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ ปัญหาการล้มกีฬา ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นปัญหาทางกฎหมายกีฬามากมาย โดยเฉพาะการคุ้มครองดูแลนักกีฬา โดยมีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยด้านกฎหมายกีฬาได้มีผู้ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกฏหมายต่างประเทศไว้ในประเด็นการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ โดยผลการวิจัยพบว่า กีฬาอาชีพของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของการกีฬาแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 คณะกรรมการกีฬาอาชีพ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 และคณะกรรมการกีฬามวย ตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส พบว่า มีกฎหมายกีฬาอาชีพโดยเฉพาะเหมือนกันโดยสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีประมวลกฎหมายกีฬาใช้บังคับกับกีฬาอาชีพ มีสหพันธ์กีฬาเป็นองค์กรกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ และประชาชนสามารถรวมตัวกันจัดตั้งสมาคมกีฬาได้เช่นเดียวกัน แตกต่างกันที่สมาคมกีฬาของสาธารณรัฐฝรั่งเศสหากที่มีค่าใช้จ่ายในการจ้างนักกีฬาสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด จะต้องจัดตั้งเป็นบริษัทกีฬาตามประมวลกฎหมายพาณิชย์ถือว่าเป็นหน่วยงานทางธุรกิจที่ดำเนินกิจการโดยมุ่งแสวงหากำไร ส่วนประเทศอังกฤษและประเทศญี่ปุ่นไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาอาชีพโดยเฉพาะ แต่จะให้องค์กรกีฬาอาชีพกำกับดูแลกันเอง ซึ่งประเทศอังกฤษรัฐจะไม่เข้ามาแทรกแซงในการกำกับดูแลสมาคมกีฬา แต่จะให้การสนับสนุนด้านกีฬาเป็นการทั่วไป ส่วนประเทศญี่ปุ่นจะมีสมาคมกีฬาอาชีพเป็นองค์กรใหญ่ที่คอยกำกับดูแลและส่งเสริมสมาคมกีฬาอาชีพแต่ละชนิดอีกด้วย นอกจากนี้งานวิจัยดังกล่าวยังนำบทเรียนของต่างประเทศมาวิเคราะห์กับประเทศไทย ซึ่งพบปัญหาทางกฎหมายในการ

กำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ โดยพบว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมคำว่า นักกีฬาอาชีพซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาองค์กรกำกับดูแล ปัญหาสัญญาเกี่ยวกับกีฬาอาชีพ และปัญหากระบวนการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกีฬาอาชีพ ที่ยังขาดความเหมาะสมกับบริบทของการกีฬาส่วนแนวทางการพัฒนากฎหมายกำกับดูแลกีฬาอาชีพควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามนักกีฬาอาชีพ ให้หมายถึง ผู้รับค่าจ้างจากสมาคมกีฬาอาชีพหรือสโมสรกีฬาอาชีพกำหนดมาตรฐานรูปแบบของสัญญาจ้างให้ชัดเจน มีองค์กรหรือหน่วยงานระงับข้อพิพาทอันเกิดจากกีฬาอาชีพ และจัดตั้งสภากีฬาอาชีพให้เป็นผู้มีหน้าที่กำกับและส่งเสริมกีฬาอาชีพมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนากฎหมายส่งเสริมกีฬาอาชีพ สามารถทำได้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่กองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพ เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับสวัสดิการนักกีฬาอาชีพและบุคลากรกีฬาอาชีพเพื่อจูงใจและพัฒนากีฬาอาชีพ พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เอื้อต่อการสนับสนุนกีฬาอาชีพขององค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย¹⁰

ในประเด็นกฎหมายการคุ้มครองนักกีฬาอาชีพของไทย มีผู้วิจัยเข้าไปศึกษาประเด็นดังกล่าวแล้วพบว่าอาชีพ “นักกีฬา” ยังไม่เป็นที่รับรู้และยอมรับอย่างแพร่หลายถึงความเป็นอาชีพของกลุ่มบุคคลดังกล่าว ส่งผลให้นักกีฬาอาชีพขาดความชัดเจนทั้งในเรื่องสถานะ และสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย โดยเฉพาะในกรณีที่มีการทำสัญญาจ้างทำงานระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจด้านกีฬากับนักกีฬานั้น จะมีปัญหาเป็นอย่างมากกว่าคู่สัญญามีนิติสัมพันธ์กันในรูปแบบใด สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาอะไรระหว่างสัญญาจ้างแรงงานและสัญญาจ้างทำของ อีกทั้งในวงการกีฬาอาชีพของประเทศไทยนั้น ยังไม่มีการยอมรับอย่างชัดเจนว่านักกีฬาอาชีพเป็นผู้ประกอบอาชีพในลักษณะวิชาชีพที่ควรจะได้รับคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานแต่อย่างใด ดังนั้นจึงพบปัญหาทางกฎหมายสำคัญ 2 ประการคือ ประการที่ 1 ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการไม่ยอมรับถึงนิติสัมพันธ์ตามสัญญาจ้างแรงงานของนักกีฬาอาชีพและผู้ประกอบการธุรกิจด้านกีฬาจากการศึกษาพบว่าปัญหานี้ส่วนมากจะเกิดขึ้นเนื่องจากการที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการธุรกิจด้านกีฬาไม่รู้หรือไม่ต้องการที่จะมีภาระหน้าที่ตามกฎหมายแรงงาน อีกทั้งนักกีฬาหรือลูกจ้างก็ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานะที่แท้จริงและสิทธิหน้าที่ของตนตามกฎหมายแรงงาน จึงไม่ทำการเรียกร้องสิทธิที่ตนพึงได้รับตามกฎหมายแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่าตอบแทนในการทำงาน องค์กรที่คุ้มครองลูกจ้าง การได้รับความคุ้มครองเมื่อประสบอันตรายหรือบาดเจ็บตามกฎหมายประกันสังคมและกฎหมายเงินทดแทน การเลิกจ้างและการจ่ายค่าชดเชย รวมถึงการเรียกร้องในกรณีที่เกิดการเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม เป็นต้น ประการที่ 2 ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากกฎหมายของไทยในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแรงงานหรือกฎหมายอื่นใด ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นนักกีฬาอาชีพจากการศึกษาสภาพทางข้อเท็จจริงในด้านการ

¹⁰ เบญจวรรณ ธรรมรัตน์, “การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559).

ทำงานของนักกีฬาอาชีพแล้ว พบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากงานของนักกีฬาอาชีพนั้นมีลักษณะเฉพาะในหลายๆ ด้านซึ่งแตกต่างจากลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานทั่วไป สุดท้ายผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยนำกฎหมายของประเทศอังกฤษมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพทางข้อเท็จจริงของประเทศไทย และมีกรเสนอร่างกฎกระทรวงเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับการออกกฎหมายมาบังคับใช้ต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการคือ ประการที่ 1 รูปแบบของกฎหมายคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นนักกีฬาอาชีพของประเทศไทยจากการศึกษาพบแนวทางเพื่อเพิ่มการคุ้มครองแรงงานให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นนักกีฬาอาชีพ โดยสามารถพิจารณารูปแบบที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองลูกจ้างตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยให้หน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับการตามกฎหมายแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานต่างๆ เช่น พนักงานตรวจแรงงาน พนักงานเจ้าหน้าที่ของกองทุนเงินทดแทนและสำนักงานประกันสังคม เป็นต้น หรืออาจเพิ่มความคุ้มครองโดยการตราเป็นกฎกระทรวง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ออกกฎกระทรวงให้มีการคุ้มครองแรงงานแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานพ.ศ.2541 ได้ตามอำนาจของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น หรืออาจจะทำโดยการตรากฎหมายใหม่เป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองนักกีฬาอาชีพโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการคุ้มครองการทำงานของนักกีฬาอาชีพได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประการที่ 2 หลักการสำคัญที่ควรกำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นนักกีฬาอาชีพจากการศึกษาพบว่าหลักการสำคัญที่ควรกำหนดเพิ่มเติมเพื่อคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นนักกีฬาอาชีพนั้น มีดังนี้ กำหนดถึงคำนิยามงานของนักกีฬาอาชีพที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองนักกีฬาอาชีพเพื่อบังคับการตามกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้นายจ้างทำสัญญาจ้างเป็นหนังสือและกำหนดโทษในกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกำหนดในเรื่องการคุ้มครองระยะเวลาการทำงานของนักกีฬาอาชีพ การคุ้มครองนักกีฬาฝึกงาน การคุ้มครองกรณีนักกีฬาอาชีพประสบอันตรายหรือบาดเจ็บเนื่องจากการทำงานการคุ้มครองเกี่ยวกับการทำสัญญาจำกัดการประกอบอาชีพของนักกีฬา และการระงับข้อพิพาทในวงการกีฬา เป็นต้น¹¹

ในการคุ้มครองสวัสดิการนักกีฬาอาชีพ ก็มีนักวิจัยที่ลงไปศึกษากรณีของนักกีฬาฟุตบอลเอาไว้ พบว่า เมื่อมีการทำสัญญาจ้างระหว่างสโมสรกับนักกีฬาเพื่อให้เป็นกีฬาอาชีพดังเช่นในปัจจุบันนี้ ทำให้ต้องมีการศึกษาถึงสถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างระหว่างสโมสรกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพว่ามีสถานะทางกฎหมายเป็นอย่างไร ระหว่างสัญญาจ้างแรงงานสัญญาจ้างทำของ หรือเป็นสัญญาไม่มีชื่อ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นสัญญาจ้างไม่มีชื่อ ที่คู่สัญญามีอิสระในการกำหนดข้อตกลงได้เท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และปรับ

¹¹ สุรนาวิน หาญเพียรพงศ์, “กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550).

ใช้กฎหมายตามหลักกฎหมายสัญญาทั่วไป นอกจากการศึกษาสัญญาจ้างงานแล้ว ยังศึกษาถึงสวัสดิการของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ.2556 เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะส่งเสริมกีฬาอาชีพของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเดียวกันกับนานาประเทศ รวมไปถึงมาตรฐานสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสิทธิประโยชน์อื่นที่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพพึงได้รับ ดังนั้นผู้วิจัยเสนอแนะว่าสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยควรมีการกำหนดสัญญาในรูปแบบสัญญามาตรฐานไว้ในระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพเพื่อกำหนดให้มีสวัสดิการแก่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพอื่น ได้แก่ ให้มีการทำประกันภัยและให้มีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพอื่นเป็นสวัสดิการที่นักกีฬาพึงได้รับอย่างเท่าเทียมกันทุกคน รวมไปถึงควรกำหนดเรื่องการเลิกจ้างด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมโดยอ้างเหตุแห่งการบาดเจ็บของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไว้ในสัญญาจ้างด้วย และให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจากการถูกเลิกจ้างอันไม่เป็นธรรม การกำหนดสัญญาจ้างที่เป็นมาตรฐานดังกล่าวก็เพื่อให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันทุกคน¹²

ในประเด็น ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดทางอาญา ศึกษาปัญหาการล้มกีฬาตามกฎหมายไทย พบว่า ในการจัดการแข่งขันกีฬาสมัครเล่นในประเทศไทยใช้เงินงบประมาณและเงินสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเมื่อเกิดการล้มกีฬาสมัครเล่นขึ้นย่อมกระทบต่อประโยชน์ของบุคคล ได้แก่ นักกีฬาผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการล้มกีฬา ประชาชนที่ซื้อบัตรเข้าชมไม่ได้รับชมการแข่งขันอันสุจริต กระทบต่อประโยชน์ของธุรกิจ ประโยชน์ของรัฐ และก่อให้เกิดผลร้ายต่อวงการกีฬาโดยรวม ดังนั้นจึงควรกำหนดขอบเขตของความรับผิดชอบทางอาญารัฐธรรมนูญล้มกีฬาให้ครอบคลุมการล้มกีฬาสมัครเล่นด้วย ในด้านลักษณะการกระทำความผิด พระราชบัญญัติกีฬามวยและพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ บัญญัติลงโทษการให้หรือรับสินบนเพื่อล้มกีฬา จากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการล้มกีฬาพบว่าไม่ได้มีแต่เฉพาะกรณีให้หรือรับสินบนเพื่อล้มกีฬาเพียงอย่างเดียว ยังคงมีกรณีที่นักกีฬาหรือผู้ตัดสินทำการล้มกีฬาด้วยตนเอง เพื่อนำไปเล่นการพนันโดยมิได้รับอามิสสินจ้างจากบุคคลอื่นด้วย ซึ่งการล้มกีฬาวิธีนี้กระทำได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าวิธีให้สินบน เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องในการล้มกีฬาน้อยกว่า ทำให้โอกาสที่ความลับจะถูกเปิดเผยนั้นลดน้อยลงไปด้วย โดยเฉพาะกีฬาประเภทบุคคลที่นักกีฬาทำการแข่งขันคนเดียวการล้มกีฬาโดยมิได้ให้หรือรับสินบนที่มีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการพนันสมควรต้องถูกลงโทษทางอาญาเนื่องจากเป็นพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายจากการพนันแม้จะมีบทกฎหมายใกล้เคียงที่อาจนำมาใช้ลงโทษผู้ล้มกีฬาโดยมิได้รับสินบนได้ คือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2476 และความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341 แต่ก็มีอัตราโทษต่ำมากเมื่อเทียบกับอัตราโทษของการให้หรือรับสินบนเพื่อล้มกีฬาอีกทั้งฐานความผิดใกล้เคียงนี้

¹² พลสิทธิ์ ยางนิม, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิการนักกีฬาอาชีพ: ศึกษากรณีนักกีฬาฟุตบอล” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2561).

เป็นการลงโทษพฤติกรรมการเล่นพนัน หรือโกงการพนัน ไม่ได้ลงโทษพฤติกรรมการเล่นกีฬา ดังนั้นจึงควรบัญญัติกฎหมายลงโทษการเล่นกีฬาโดยมิได้ให้หรือรับสินบนที่มีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการพนัน¹³

กฎหมายกีฬาเฉพาะประเภทกีฬา

ในงานวิจัยทางกฎหมายกีฬาเฉพาะประเภทกีฬานี้ งานวิจัยจำนวนมากศึกษาไปที่กีฬาประเภทฟุตบอล ทั้งในมุมมองของเครื่องหมายการค้าของสโมสรฟุตบอล สถานะของกฎหมายระหว่างประเทศในการกำกับกีฬาฟุตบอล สัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพ สถานะทางกฎหมายของเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ การระงับข้อพิพาททางการกีฬา การแข่งขันทางการค้า นอกจากกีฬาฟุตบอลแล้ว กีฬามวยก็มีคนศึกษาเช่นเดียวกัน ดังมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษากฎหมายในขอบข่ายของกีฬายังครอบคลุมไปถึงประเด็นกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในเครื่องหมายการค้าของสโมสรฟุตบอลในอาเซียน โดยพบว่า ปัญหาการละเมิดเครื่องหมายการค้าในเสื้อสโมสรกีฬาฟุตบอลทำให้เป็นอุปสรรคและขัดต่อเจตนารมณ์ในการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นแนวทางต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เพราะฉะนั้นประเทศสมาชิกควรมีการแก้ไขปัญหของความแตกต่างกันด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาประเภทเครื่องหมายการค้าที่ให้ความคุ้มครอง โดยมีการจดทะเบียนที่มีผลในการให้ความคุ้มครองจากการจดทะเบียนในประเทศหนึ่งประเทศใดในอาเซียนแล้วมีผลไปยังทุกประเทศในอาเซียน เจ้าของเครื่องหมายการค้าจึงมีความจำเป็นต้องจดทะเบียนขอรับความคุ้มครองสิทธิในประเทศต่างๆ ก่อนส่งสินค้าไปจำหน่ายเนื่องจากการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในปัจจุบันจะมีผลผูกพันเฉพาะประเทศที่จดทะเบียนเท่านั้น และมีให้ผู้ที่มิได้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้านำเครื่องหมายการค้าของตนไปจดทะเบียนในต่างประเทศ โดยผู้วิจัยเองได้เสนอทางออกของปัญหาดังกล่าวไว้ว่า สนใจว่า ควรศึกษาการเข้าเป็นภาคีของพิธีสารกรุงมาดริด โดยยื่นคำขอเพียงคำขอเดียว ใช้เพียงภาษาเดียวเพื่อขอรับความคุ้มครองในประเทศต่างๆ ได้หลายประเทศ ในคราวเดียวกันและเสียค่าธรรมเนียมเพียงครั้งเดียว ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายใน หรือมีกฎเกณฑ์ที่จำเป็นร่วมกันเพื่อเตรียมพร้อมรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันควรป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตลอดจนควรมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาผ่านอนุญาโตตุลาการด้านทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกันเพื่อความสะดวก รวดเร็วและประนีประนอม¹⁴

¹³ ภรณ์ ตัณฑุพนธ์, “ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดทางอาญา: ศึกษาปัญหาการล้มกีฬาตามกฎหมายไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557).

¹⁴ วลัยวรรณ มจรุสปริชากุล, ชนวัฒน์ สรรพสิทธิ์, และ อลงกร นำบุญจิตต์, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายกีฬาอาชีพระหว่างประเทศในอาเซียน: กรณีศึกษาฟุตบอลอาชีพ, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2557).

นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาประเด็นปัญหากฎหมายภายในประเทศไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ในกรณีกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยพบว่า กฎหมายภายในประเทศไทยที่ถูกใช้กำกับดูแลการกีฬาภายในประเทศ มีความไม่สอดคล้องกับธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ ธรรมนูญศาลกีฬาโลก ฯลฯ ซึ่งถือเป็นกฎหมายกีฬาระหว่างประเทศ เพราะได้รับการยอมรับจากสังคมกีฬาระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง จนถือได้ว่าเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งความไม่สอดคล้องที่มีนั้นอาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อวงการกีฬาภายในประเทศไทย และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาวงการกีฬาอาชีพ และกีฬาสมัครเล่นภายในประเทศที่อาจทำให้ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาจนเป็นผู้นำทางด้านกีฬาในภูมิภาคได้ในส่วนของสถานะทางกฎหมายของนักกีฬาอาชีพพบว่า ประเทศไทยในปัจจุบันมีผู้ที่ประกอบอาชีพ “นักกีฬา” เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากความเป็นที่นิยมของกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยนอกจากนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ก็ยังขาดเนื้อหาสาระที่จะเป็นการคุ้มครองนักกีฬาฟุตบอลอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งยังขาดความเชื่อมโยงกับธรรมนูญของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ และธรรมนูญของศาลกีฬาโลก ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหากรณีข้อพิพาทควรจะต้องนำขึ้นสู่การพิจารณาของศาลกีฬาโลก ทั้งนี้เพราะนักกีฬาอาชีพมีความแตกต่างจากแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เพราะลักษณะงานมีความแตกต่างกัน จึงไม่สามารถนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ เพื่อคุ้มครองสิทธิของนักกีฬาอาชีพได้อย่างเต็มที่ รวมไปถึงประเด็นการระงับข้อพิพาท พบว่าปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีองค์กรที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางการกีฬาเป็นการเฉพาะ ทำให้ดำเนินการไม่เป็นกิจจะลักษณะไม่เป็นระบบ อีกทั้งผู้มีความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับกฎหมายกีฬามีจำนวนน้อย และระยะเวลาในการดำเนินการใช้เวลานาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการแข่งขันกีฬาและผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งไม่มีช่องทางให้นักกีฬา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาที่ได้รับความเสียหายดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลกีฬาโลก ซึ่งเป็นหนึ่งในช่องทางระงับข้อพิพาททางการกีฬา ที่ได้รับการยอมรับและยึดถือโดยองค์กรกีฬาระหว่างประเทศ¹⁵

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญา นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย มีผู้ศึกษาพบว่าสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมีลักษณะพิเศษต่างจากสัญญาจ้างแรงงานในเรื่องสถานที่ทำงาน, เวลาทำงาน, วันหยุด, วันลา, การจ่ายค่าจ้าง, เงื่อนไขการสิ้นสุดสัญญา, เงื่อนไขเมื่อนักฟุตบอลได้รับบาดเจ็บ, การปฏิบัติตามระเบียบขององค์กรด้านฟุตบอล เป็นต้น อีกทั้งนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นอาชีพที่มีลักษณะคล้ายอาชีพที่มีความเป็นวิชาชีพ กล่าวคือสโมสรไม่สามารถมีอำนาจบังคับบัญชาในวิธีการทำงานของนักฟุตบอลเมื่อลงทำการแข่งขันได้จึงทำให้สัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมีลักษณะแตกต่างออกไป สัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจึงไม่ใช่สัญญาจ้างแรงงานโดยแท้โดยมีสถานะทางกฎหมายเป็น “สัญญาจ้างแรงงานชนิดพิเศษ” ที่ไม่มีการปรับใช้ตามบทบัญญัติกฎหมายแรงงาน สัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจึงเป็นสัญญาไม่มีชื่อชนิดหนึ่งที่คู่สัญญามีอิสระในการกำหนด

¹⁵ ปรีดา ม่วงมี, “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกีฬาระหว่างประเทศ: ศึกษากรณีกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557).

ข้อตกลงได้เท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และปรับใช้กฎหมายตามหลักกฎหมายสัญญาทั่วไปอีกทั้งในปัจจุบันที่สัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมีการพัฒนาการกำหนดข้อตกลงทางธุรกิจไว้ในสัญญา การนำกฎหมายแรงงานที่มีกรอบกฎหมายที่เคร่งครัดมาปรับใช้กับสัญญาจึงไม่เป็นการเหมาะสม ลักษณะของสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ไม่นำกฎหมายแรงงานมาปรับใช้กับสัญญามีลักษณะคล้ายสัญญาเช่าต่างตอบแทนชนิดพิเศษที่ศาลฎีกาไทยเคยวางหลักว่าไม่ให้นำกฎหมายในเรื่องเช่าบางประการมาปรับใช้กับสัญญาเช่าดังกล่าว เมื่อสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไม่มีการบังคับตามกฎหมายแรงงาน จึงอาจเกิดปัญหาตามมาในเรื่องความคุ้มครองนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ อาทิ สโมสรอาจกำหนดข้อตกลงในสัญญาจ้างที่ไม่คุ้มครองนักฟุตบอลเท่าที่ควร หรือมีข้อตกลงที่เป็นการเอาเปรียบนักฟุตบอล ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจากการทำสัญญาจ้าง โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ในรูปแบบสัญญาจ้างมาตรฐานจากองค์กรที่ควบคุมดูแลด้านฟุตบอล เพื่อนำมาบังคับใช้ในการกำหนดข้อตกลงในสัญญาจ้างระหว่างสโมสรกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่าควรมีการกำหนดข้อตกลงในสัญญาจ้างมาตรฐานนักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยให้มี ข้อกำหนดในลักษณะเดียวกับสัญญาจ้างมาตรฐานต่างประเทศ เนื่องจากต่างประเทศมีพัฒนาการ ของสัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อีกทั้งยังเป็นข้อกำหนดที่เหมาะสมกับ ลักษณะงานและความคุ้มครองนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมากที่สุด¹⁶

ในประเด็นเกี่ยวกับ สถานะทางกฎหมายของเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย มีผู้วิจัยพบว่า มีการกระทำตามแบบของสัญญามาตรฐานที่กำหนดโดยสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ โดยหน้าที่ของเอเยนต์ที่พบในประเทศไทยนั้น จะทำหน้าที่ในการแนะนำนักกีฬาฟุตบอลให้แก่สโมสรฟุตบอลรวมถึงรับหน้าที่ในการเจรจาซื้อสัญญาจ้างระหว่างนักกีฬากับสโมสรฟุตบอลด้วย โดยเอเยนต์จะได้รับค่าตอบแทนที่คิดจากมูลค่าของรายได้ที่นักกีฬาฟุตบอลจะได้รับจากสัญญาจ้าง สถานะของสัญญาเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ปรากฏตามหลักกฎหมายไทยจึงเป็นสัญญาไม่มีชื่อชนิดหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความเชื่อถือและไว้วางใจระหว่างคู่สัญญา โดยคู่สัญญามีอิสระในการกำหนดข้อตกลงได้เท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่เอเยนต์มีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับฐานะของบุคคลผู้ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจลักษณะงานของเอเยนต์ที่ให้บริการในการจัดหาสโมสรฟุตบอลให้แก่นักกีฬาฟุตบอลหรือจัดหา นักกีฬาฟุตบอลให้ตามความต้องการของสโมสรฟุตบอลนั้น มีลักษณะเป็นการให้บริการจัดหางาน ตามความหมายของพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 แต่อย่างไรก็ตาม การจะนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจของเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยนั้น ไม่สอดคล้องกับลักษณะของตลาดแรงงานนักกีฬาอาชีพ ที่มีลักษณะแตกต่างจาก

¹⁶ สมพล วิธีธรรม, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556).

ตลาดแรงงานทั่วไป จึงควรให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางด้านการกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ ในการออกกฎระเบียบมาเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจของเอเยนต์ในระบบกีฬาอาชีพของประเทศไทย สำหรับมาตรการในการควบคุมการประกอบธุรกิจของเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เหมาะสมกับประเทศไทยในขณะนี้ ควรเป็นการควบคุมธุรกรรมระหว่างสโมสรกับนักกีฬาฟุตบอลที่มีการใช้บริการของเอเยนต์ ไม่ว่าจะ เป็นเอเยนต์ที่ได้รับใบรับรองจากสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม ซึ่งจะสอดคล้องกับบริบทของวงการกีฬาฟุตบอลอาชีพไทยที่ยังนิยมใช้บุคคลที่ไม่ใช่เอเยนต์ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมฯ เข้ามาช่วยในการติดต่อและเจรจาสัญญา ผ่านทางการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีการเจรจาสัญญาจ้าง หรือสัญญาโอนย้ายโดยใช้บริการของเอเยนต์ ไม่ว่าจะเอเยนต์นั้นจะทำงานให้แก่สโมสร หรือให้แก่นักกีฬาฟุตบอล ต้องรายงานรายละเอียดตลอดจนส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิติกรรมดังกล่าวต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ ผู้จัดการแข่งขัน เพื่อให้สามารถตรวจสอบรายละเอียดของสัญญาต่างๆ ที่เอเยนต์นั้นเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องได้¹⁷

ในประเด็นการระงับข้อพิพาททางการกีฬา มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลไทย โดยศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษสโมสรฟุตบอลโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย พบว่าในการแข่งขันลีกฟุตบอลภายในประเทศไทย สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยได้ตราข้อบังคับลักษณะการปกครอง สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2560 มีเนื้อหาส่วนหนึ่งเพื่อควบคุมให้การแข่งขันลีกฟุตบอลเป็นไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีมาตรฐานสอดคล้องกับธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ รวมถึงกำหนดบทลงโทษสำหรับสโมสรฟุตบอลที่กระทำความผิดข้อบังคับในกรณีต่างๆ เมื่อเกิดกรณีที่สโมสรฟุตบอลใดถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามข้อบังคับดังกล่าวและต่อมาสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งลงโทษแก่สโมสรฟุตบอลนั้น ย่อมทำให้สโมสรฟุตบอลดังกล่าวได้รับความเสียหายหากถูกคำสั่งลงโทษที่มีความร้ายแรง เช่น ปรับเงิน ปรับแพ้ หรือ ริบเงินรางวัล เป็นต้น ส่งผลให้สโมสรพยายามค้นหาช่องทางต่างๆ เพื่อลบล้างคำสั่งลงโทษ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าสโมสรฟุตบอลมักจะนำคำสั่งลงโทษของสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยไปยื่นฟ้องต่อศาลภายในประเทศ ทั้งต่อศาลยุติธรรม และศาลปกครอง เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษ¹⁸

ในการกำกับกีฬาฟุตบอลระหว่างประเทศนั้น การที่สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (FIFA) ทำให้สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่ธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติกำหนด ซึ่งบทบัญญัติของธรรมนูญสหพันธ์

¹⁷ ชิตชนก ไชยเจริญ, “สถานะทางกฎหมายของเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557).

¹⁸ ปองภพ นิลนพรัตน์, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษสโมสรฟุตบอลโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

ฟุตบอลนานาชาติได้กำหนดให้สมาคมกีฬาฟุตบอลทุกประเทศต้องดำเนินการด้วยความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงใดๆ จากบุคคลที่สาม รวมถึงกำหนดให้สมาคมกีฬาฟุตบอลทุกประเทศต้องยอมรับอนุญาโตตุลาการกีฬาว่าเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเพียงองค์กรเดียว การส่งเรื่องไปยังศาลภายในประเทศเป็นสิ่งที่ต้องห้ามที่ไม่สามารถกระทำได้ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งไม่พบว่ามีกรณีข้อยกเว้นไว้แต่อย่างใด การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยต้องออกข้อบังคับภายในองค์กรให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ ด้วยการกำหนดห้ามมิให้บรรดาสโมสร หรือนักกีฬาฟุตบอลที่ได้รับคำสั่งลงโทษจากสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยนำข้อพิพาทไปยื่นฟ้องต่อศาลภายในประเทศ เว้นแต่จะนำไปยื่นต่ออนุญาโตตุลาการกีฬา เมืองโลซาน เท่านั้นเห็นได้ว่าข้อบังคับที่มีลักษณะดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ขัดต่อสิทธิทางรัฐธรรมนูญในเรื่องที่บุคคลทุกคนสามารถใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในชั้นศาลได้เมื่อตนถูกระทำละเมิดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ในประเด็นอำนาจบังคับของธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติต่อการควบคุมตรวจสอบคำสั่งลงโทษโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลในต่างประเทศ พบว่าแต่ละประเทศมีการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบคำสั่งลงโทษที่เกิดจากการลงโทษโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลที่แตกต่างกันออกไป ในประเทศฝรั่งเศสมองว่าคำสั่งลงโทษของสมาคมกีฬาฟุตบอลเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อเกิดข้อพิพาทจึงสามารถส่งเรื่องไปยังศาลปกครองเพื่อวินิจฉัยข้อพิพาทได้ ส่วนในประเทศอังกฤษมีได้มองว่าคำสั่งลงโทษของสมาคมกีฬาฟุตบอลเป็นคำสั่งทางปกครอง ส่วนประเทศญี่ปุ่นมองว่าคำสั่งลงโทษของสมาคมกีฬาฟุตบอลเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่ทั้งสองประเทศดังกล่าว มีการกำหนดไว้ว่าข้อพิพาทเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษจะต้องระงับโดยอนุญาโตตุลาการหรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่ระงับข้อพิพาทภายในสมาคมกีฬาฟุตบอลเท่านั้น สำหรับประเทศไทย ศาลปกครองและหน่วยงานของรัฐเห็นว่าสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยมีสถานะเป็นฝ่ายปกครอง เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นจึงสามารถนำเรื่องมายื่นต่อศาลปกครองเพื่อวินิจฉัยได้ แต่การยื่นเรื่องต่อศาลปกครองหรือศาลภายในประเทศก็นับเป็นปัญหาอย่างมาก เนื่องจากเป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับภายในสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย และเป็นการขัดต่อธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ ซึ่งอาจทำให้สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติลงโทษสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยในลักษณะต่างๆ ได้ เช่น ห้ามมิให้ส่งทีมฟุตบอลทีมชาติไทยลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอลในระดับนานาชาติ หรือการงดสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยด้วย อันส่งผลกระทบต่อตรงต่อการดำเนินงานของสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยและรายได้หลักโดยตรง¹⁹

ในด้านกฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับธุรกิจการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพ มีผู้ศึกษาพบว่า กฎการจำกัดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม (Financial Fair Play) เป็นกฎที่ยูฟ่านำมาใช้

¹⁹ เรื่องเดียวกัน.

เพื่อแก้ปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นจากสถานะหนี้สินสะสมอย่างต่อเนื่องของสโมสรกีฬาฟุตบอลในยุโรป โดยการกำหนดให้สโมสรใช้จ่ายได้เท่าที่ไม่เกินรายรับจากการประกอบธุรกิจเท่านั้น แต่ในประเทศไทยมีขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่อการบังคับใช้กฎการจำกัดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรมซึ่งอาจนำมาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเงินของสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพในอนาคตนั้นยังคงมีความไม่ชัดเจนหลายประการ ทั้งขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายต่อสมาคมกีฬาฟุตบอลตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎการจำกัดค่าใช้จ่ายว่าจะเป็นพฤติกรรมเป็นการร่วมมือกันกำหนดเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจของสโมสรกีฬาฟุตบอลอันเป็นการจำกัดการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการซึ่งขัดต่อมาตรา 55(4) หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้ปรับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่อสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในฐานะผู้ประกอบการด้วยโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติ เนื่องจากสมาคมกีฬาฟุตบอลนั้นเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีรายได้มากมายจากการประกอบธุรกิจจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพเช่นกัน และอาจทำข้อตกลงหรือออกกฎเกณฑ์ใด ๆ ซึ่งอาจเป็นการจำกัดการแข่งขันทางการค้าได้ และเสนอให้นำหลักเกณฑ์การพิจารณากฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่อกฎเกณฑ์ของกีฬาในทวีปยุโรปมาใช้เป็นแนวทาง โดยการพิจารณาองค์ประกอบของการจำกัดการแข่งขันทางการค้าในมาตรา 55 นั้น จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผลกระทบของพฤติกรรมความร่วมมือกันดังกล่าวด้วย ดังนั้น กฎการจำกัดค่าใช้จ่ายดังกล่าวซึ่งมีวัตถุประสงค์อันชอบธรรมและไม่มีลักษณะเป็นการจำกัดการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการจึงไม่ขัดต่อมาตรา 55(4) ของพระราชบัญญัติ²⁰

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามวยไทยและมวยสากล พบว่าประเด็นเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามวยตามกฎหมายฉบับนี้ยังไม่เป็นรูปธรรมและไม่ครอบคลุมเพียงพอเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นักวิจัยยังมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ให้มีบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการว่าด้วยข้อสัญญา และคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อการระงับข้อพิพาทอันเกิดจากกีฬามวย เพื่อให้มีการยุติข้อพิพาทโดยเร็ว และให้เพิ่มบทบัญญัติในด้านการอนุรักษ์กีฬามวยและการจัดสวัสดิการให้กับนักมวยตามระดับความสามารถรวมถึงการจัดสรรด้านเงินงบประมาณให้กับค่ายมวย

²⁰ รัชช ทอรัรักษ์, “ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับธุรกิจการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพ: ศึกษากรณีการบังคับใช้กฎการจำกัดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม (Financial Fair Play) ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกีฬาฟุตบอลอาชีพ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560).

เพื่อเป็นการการควบคุมกำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามวยของไทยให้มีความก้าวหน้าอยู่คู่กับสังคมไทยต่อไปในอนาคต²¹

ในการดูแลสุขภาพของนักกีฬา ก็มีนักวิจัยได้ศึกษา มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาโดยได้เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ พบว่า ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาที่เพียงพอ เนื่องจากมีเพียงแค่งีฬามวยชนิดเดียวเท่านั้นที่มีกฎหมายบัญญัติถึงมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองซึ่งจะแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษที่ได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาไว้เกือบทุกชนิดกีฬา แต่อย่างไรก็ตามมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษก็ไม่ได้มีลักษณะเป็นกฎหมายแต่อย่างใด องค์กรกีฬาที่ควบคุมดูแลกีฬาชนิดนั้นๆ ได้ใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทบกระเทือนทางสมองและโรคเนื้อเยื่อสมองเสื่อมรุนแรงเรื้อรังให้แก่ นักกีฬา และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้ตระหนักถึงความอันตรายร้ายแรงของการกระทบกระเทือนทางสมองและโรคเนื้อเยื่อสมองเสื่อมรุนแรงเรื้อรัง นอกจากนี้ องค์กรกีฬาเหล่านั้นยังได้มีการแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับหรือแก้ไขกฎกติกาการแข่งขันอีกประการหนึ่งด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมและแสดงให้เห็นว่าองค์กรกีฬาก็ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองและโรคเนื้อเยื่อสมองเสื่อมรุนแรงเรื้อรังเช่นกัน โดยการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษก็มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก เนื่องจากบุคลากรในองค์กรกีฬา นักกีฬา ตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาได้ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้น หากนำมาตราการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย และประเทศอังกฤษมาปรับใช้กับมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย การปรับใช้ดังกล่าวย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างมากต่อวงการกีฬาในประเทศไทย และจะส่งผลให้ประเทศไทยมีมาตรการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬาที่ได้มาตรฐานเทียบเท่ากับต่างประเทศ²²

²¹ อุดุลย์ ทานาราช, “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามวยไทยและมวยสากล,” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี* 6, ฉ.2 (2557): 83.

²² ชนมภูมิ งามภูพันธ์, “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559).

2. กลุ่มงานวิจัยด้านการบริหารจัดการ

ในกลุ่มงานวิจัยด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยทบทวนแล้วพบว่า มีผู้ศึกษาการกีฬาในทางการบริหารจัดการ โดยในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยขอแยกกลุ่มงานวิจัยออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารกองทุนกีฬา กับด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลทางการกีฬา

ด้านการบริหารกองทุนกีฬา

งานด้านการบริหารกองทุนกีฬานั้น มีผู้ศึกษาในกองทุนกีฬามวย กองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยส่วนสำคัญคือข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้อย่างน่าสนใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในการศึกษากองทุนกีฬามวยนั้น มีผู้ศึกษาในประเด็นการจัดสวัสดิการไว้ โดยเข้าไปศึกษา กลุ่มนักมวยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าคณะค่ายมวยใน 8 จังหวัดภาคเหนือ และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 เสริมสร้างทรศนะที่ดีต่อกีฬามวย ซึ่งทำให้สังคมมองว่า อาชีพการแข่งชกกีฬามวย เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และศักดิ์ศรี มีความมั่นคง และเป็นกีฬาอาชีพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน และเสริมสร้างความมั่นใจ ในอาชีพกีฬามวย ประการที่ 2 กองทุนมวยจะต้องมีการสำรวจตรวจสอบนักมวยที่ยังไม่ได้จดทะเบียน เพื่อให้หมวยขอรับสวัสดิการจากกองทุนกีฬามวย โดยการเสริมสร้างความรู้ ความใจ ในระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติ พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ในสื่อทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการออกระเบียบหรือหลักเกณฑ์ใหม่ ควรมีการชี้แจงอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจแก่นักมวย ผู้ฝึกสอน และหัวหน้าค่ายมวย เพื่อนำไปปฏิบัติเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนกีฬามวย ประการที่ 3 วงเงินที่ตั้งเอาไว้ในระเบียบเพื่อเป็นค่าสวัสดิการของนักมวย กรณีอุบัติเหตุจากการแข่งขันหรือขณะทำการฝึกซ้อม ควรปรับปรุงให้มีวงเงินที่ช่วยเหลือให้สูงขึ้นมีความสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน²³

ในการบริหารจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สิ่งที่เป็นปัญหา 3 อันดับแรก คือ การพิจารณาทุนไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ขอรับทุนได้ทุกคน แหล่งเงินทุนไม่พอ และขาดความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในการช่วยเหลือด้านการเรียนการยัดหย่นเรื่องเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมและการแข่งขันของนักกีฬา (2) ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬาการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาที่

²³ พรเทพ วงศ์อินทร์, “การศึกษาการจัดการสวัสดิการกองทุนกีฬามวย ตามทรศนะของนักมวยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าคณะค่ายมวยใน 8 จังหวัดภาคเหนือ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชามวยไทยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2555).

เห็นด้วย 3 อันดับแรกได้แก่ ทักษะและความสามารถในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ คุณสมบัติของบุคลากรและรูปแบบการบริหารจัดการ (3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย ระหว่างคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนผู้ที่ได้รับทุน ผู้ปกครองของผู้ที่ได้รับทุน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพบว่าทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร ยุทธศาสตร์ คุณสมบัติบุคลากร รูปแบบการบริหารจัดการระบบการบริหารจัดการ ค่านิยมร่วม ทักษะและความสามารถในการให้บริการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และกระบวนการบริหารจัดการ สูดท้ายผู้วิจัยได้มีข้อเสนอ 3 ประการ คือ (1) การกีฬาแห่งประเทศไทย ควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เพียงพอต่อการให้ทุนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (2) ควรกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ทุน (3) สถาบันการศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนมีความยืดหยุ่นเรื่องเวลาเรียนและการไปร่วมการแข่งขันให้แก่ นักกีฬาที่ได้รับทุน²⁴

การศึกษากองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีผู้ศึกษาในประเด็นการจ่ายเงินรางวัลสำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ พบข้อค้นพบ 2 ประการ คือ พบว่า ประการที่ 1 ในด้านสภาพและปัญหาของการจ่ายเงินรางวัลของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พบว่า นโยบายไม่ชัดเจน การเบิกจ่ายเงินรางวัลขาดความคล่องตัว โดยการแทรกแซงทางการเมืองมีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการสนับสนุนของกองทุนฯ รวมทั้งเกณฑ์การสนับสนุนเงินรางวัล สำหรับการแข่งขันรายการระดับนานาชาติ ยังไม่มีการศึกษาการให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน ประการที่ 2 เกณฑ์การจ่ายเงินรางวัลของกองทุนฯ สำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศแยกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ 2.1 กลุ่มนักกีฬาทั่วไป 2.1.1 กำหนดเกณฑ์การจ่ายเงินรางวัลให้กับทุกชนิดกีฬาเท่าเทียมกัน โดยอัตราเงินรางวัลจะแตกต่างกันในแต่ละอันดับการแข่งขันและรายการแข่งขัน 2.1.2 เกณฑ์การสนับสนุนเงินรางวัล สำหรับรายการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ (ชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย-โลก) ให้กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาข้อจำกัดของแต่ละชนิดกีฬาเป็นเกณฑ์ รวมทั้งไม่ควรกำหนดจำนวนประเทศ/ทวีปในการพิจารณา หรือกำหนดจำนวนประเทศ/ทวีป ให้น้อยลง 2.1.3 สนับสนุนเงินรางวัลชนิดกีฬาที่ทำลายสถิติการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์และระดับโลก 2.1.4 สนับสนุนเงินรางวัลเป็นกรณีพิเศษ สำหรับชนิดกีฬาที่เป็นที่นิยมและสามารถสร้างประวัติศาสตร์ให้แก่วงการกีฬาของไทย และ 2.1.5 กำหนดหลักเกณฑ์การสนับสนุนเงินรางวัลในส่วนของผู้ฝึกสอนให้มากขึ้น 2.2 กลุ่มนักกีฬาคณพิการ 2.2.1 เกณฑ์การสนับสนุนเงินรางวัลไม่ควรกำหนดจำนวนประเทศเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาสนับสนุนเงินรางวัลการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์และเอเชียนพาราเกมส์ 2.2.2 กำหนดหลักเกณฑ์การ

²⁴ รุ่งทิพา รอดโพธิ์ทอง, “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการจัดการการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2558)

สนับสนุนเงินรางวัลระดับชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย-โลก 2.2.3 สนับสนุนเงินรางวัลชนิดกีฬาที่ทำลายสถิติการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์และระดับโลก (2.2.4) สนับสนุนเงินรางวัลให้แก่ผู้ช่วยเหลือนักกีฬาคนพิการในตำแหน่ง Athletics Guide Runner เสมือนเป็นนักกีฬาคนหนึ่ง สุดท้ายผู้วิจัยได้เสนอข้อเสนอกจากการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ควรศึกษาเกณฑ์การจัดสรรเงินรางวัลสำหรับการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ (2) ควรมีการทบทวนหลักเกณฑ์ของการจ่ายเงินรางวัล โดยนำข้อมูลที่เป็นจริงมาพิจารณา²⁵

นอกจากนี้ การศึกษากองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติมีนักศึกษาในประเด็นรูปแบบการประเมินแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2559 ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะต่อกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ²⁶ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำประเด็นตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดแนวทาง และกระบวนการดำเนินงาน รวมถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รองรับบทบาทที่เติบโตแบบก้าวกระโดดของกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในอนาคตต่อไป

1.2 มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประเมินในรูปคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบแบบมีส่วนร่วมจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ครอบคลุมกิจการของกองทุนฯ โดยการนำคู่มือตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่ได้จากการวิจัยถ่ายทอดสู่ผู้ประเมิน ซึ่งอาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกการกีฬาแห่งประเทศไทยที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับกองทุนฯ

1.3 ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรกีฬาที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนฯ เช่น สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด หรือองค์กรกีฬาอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีคุณภาพสำหรับการพัฒนาต่อไป

²⁵ วรศักดิ์ ชันติบัณฑิต, “การศึกษาการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการจ่ายเงินรางวัลของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ สำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2553)

²⁶ รัฐวิทย์ เสงคราวิทย์, “รูปแบบการประเมินแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2559 โดยใช้ทฤษฎีโปรแกรมประยุกต์,” (ดุขนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559)

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการประเมินการดำเนินงาน กองทุนฯควรนำประเด็นที่ยังมีข้อบกพร่องมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการพัฒนา ปรับปรุงข้อบกพร่องการดำเนินงานให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรรวบรวมความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน จัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อถ่ายทอดสู่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. ข้อเสนอแนะการจัดทำยุทธศาสตร์

3.1 การจัดทำยุทธศาสตร์ควรดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการจัดทำยุทธศาสตร์ ซึ่งควรมีการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นบทบาทหน้าที่ นโยบาย ข้อมูลสารสนเทศ หรือแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร 2) การระบุเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม เป้าหมายขององค์กร 3) การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและภายนอกองค์กร เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคขององค์กร 4) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ เป็นขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดของวิธีการต่าง ๆ การติดตามประเมินผลงาน และ 5) แนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.2 สารสนเทศที่ได้จากการประเมินทุกระดับ รวมถึงแนวโน้มของการพัฒนากีฬาสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อประยุกต์ใช้ประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับบริบทของกองทุนฯ มากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลทางการกีฬา

งานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลทางการกีฬา นั้นมีผู้ศึกษาในบทบาทของการกีฬาแห่งประเทศไทย ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา รูปแบบสถาบันพัฒนาศูนย์กีฬาของประเทศไทย โดยส่วนสำคัญคือข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้อย่างน่าสนใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทบาทของการกีฬาแห่งประเทศไทยต่อการพัฒนากีฬาของประเทศ²⁷ ในปี 2545 พบว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย ได้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในการส่งเสริมและการกระตุ้นให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬามากขึ้น และสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนากีฬา คืองบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนไปดำเนินกิจการไม่เพียงพอ ไม่เป็นสัดส่วนที่สอดคล้องและครอบคลุมทุกแผนงานหลักตามนโยบาย อีกทั้งสิ่งที่ต้องเร่งแก้ไขคือการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่

²⁷ สุจิรัตน์ ชมมาพร, “บทบาทของการกีฬาแห่งประเทศไทยต่อการพัฒนากีฬาของประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545)

เกี่ยวข้อง เกิดงานซ้ำซ้อน ไม่มีเอกภาพในการปฏิบัติงาน และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสามารถอย่างแท้จริงยังไม่เพียงพอ รวมทั้งข้อมูลทางการศึกษาไม่ทันสมัย เมื่อผสมผสานกับการติดตามและประเมินผล ไม่เกิดความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ส่วนการจัดองค์กรศึกษาทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่และความเข้มแข็งอย่างเพียงพอ ทั้งนี้นโยบายหลากหลายจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะนโยบายรัฐบาลนำไปสู่การปฏิบัติการ ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ยังไม่เอื้อต่อการสร้างความฉับไวในการพัฒนา และส่งเสริมกีฬา จึงเป็นเหตุทำให้เกิดระบบการพัฒนาและส่งเสริมการกีฬาเป็นระบบที่ค่อนข้างผูกขาดโดยรัฐ และมีปัญหาที่สะสมไว้มากมาย²⁸

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์และประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม²⁹ จากผลการวิจัยครั้งนี้ขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เกณฑ์การประเมินการดำเนินงานการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา และผลการประเมินการดำเนินงานการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินทั้ง 6 รูปแบบแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ ที่จะเป็นองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสถาบันการพลศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ได้ดังนี้³⁰

1.1 จากเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้น สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ได้ดังนี้

1.1.1 สถาบันการพลศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดแนวปฏิบัติ การกำหนดแนวทางหรือกระบวนการให้การสนับสนุน การ

²⁸ เรื่องเดียวกัน, 25.

²⁹ นิกร สีแล, “ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์และประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม,” (ดุชนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555)

³⁰ เรื่องเดียวกัน

ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

1.1.2 จากผลการประเมินการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา สถาบันควรรนำประเด็นที่ยังมีข้อบกพร่องที่สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงเร่งด่วน เช่น การจัดทำแผนงาน ความชัดเจนของการดำเนินกิจกรรม การกำหนดวิธีการ หรือแนวทางการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนา ซ่อมแซม ดูแลบำรุงรักษาสถานที่ในการดำเนินโครงการ เป็นต้น มาประยุกต์ใช้ประกอบการจัดทำแนวทางการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน มาตรการให้การสนับสนุน ตลอดจนการติดตามประเมินผล ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องการดำเนินงานมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

1.2 จากรูปแบบการประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานความครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติ สถาบันการพลศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันระหว่างทฤษฎี ผลการวิจัย และเกณฑ์การประเมินอื่น ๆ เช่น เกณฑ์การดำเนินงาน เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ในการจัดทำแผนงานโครงการ ซึ่งจะทำให้ได้แผนงาน โครงการที่มีความชัดเจนสอดคล้องกับบริบทและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผลการประเมินในแต่ละมิติ ในส่วนของผู้ดำเนินการควรรนำผลการวิจัยในแต่ละมิติมาประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินงาน การตรวจสอบทบทวน การติดตามประเมินผลแผนงานโครงการเชิงระบบ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ครอบคลุมครบถ้วนยิ่งขึ้น

2.2 ผลการประเมินในแต่ละมิติ ผู้รับผิดชอบการประเมินควรรนำเกณฑ์การประเมินไปใช้ในการประเมินเป็นระยะ ซึ่งจะเป็นการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ และเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในระหว่างดำเนินการได้ทันเวลา และในการประเมินควรมีคณะกรรมการประเมินที่มาจกหลายฝ่ายทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศให้กว้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

2.3 ผลการประเมินในแต่ละมิติทั้งระดับแผนงาน และระดับโครงการ แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานในแต่ละมิติที่ยังขาดความครอบคลุมครบถ้วน ดังนั้นในการจัดทำยุทธศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกจากจะคำนึงถึงขั้นตอนในการจัดทำแล้ว ควรรนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ประกอบการจัดทำ เพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถาบันยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะการจัดทำยุทธศาสตร์

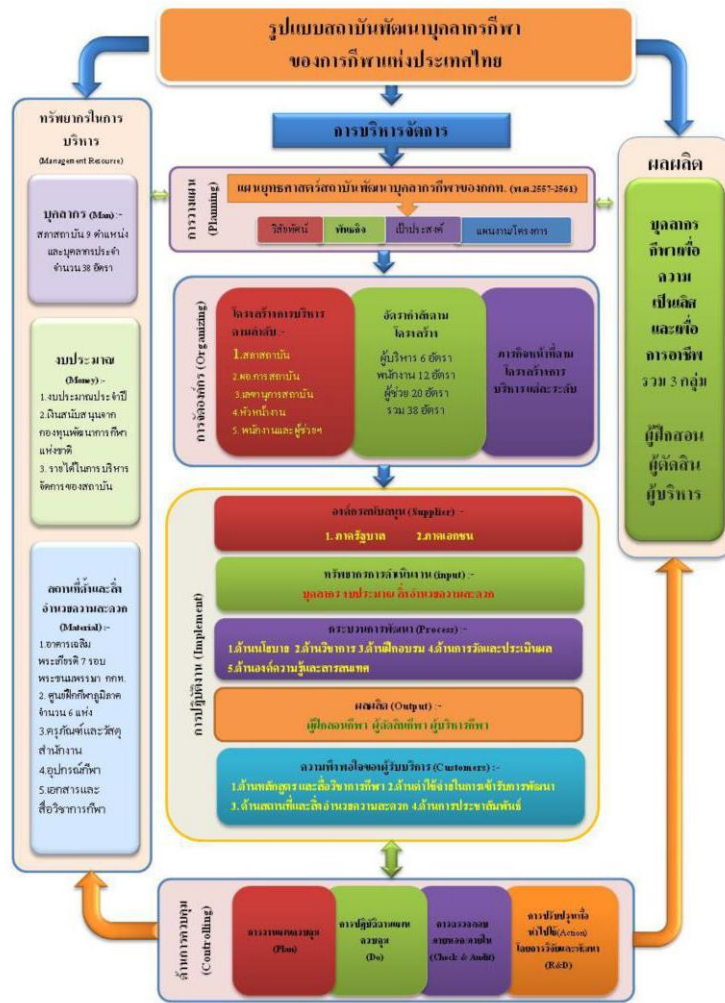
3.1 สถาบันการพลศึกษาควรดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ให้ครบ 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการจัดทำยุทธศาสตร์ เป็นขั้นตอนการเตรียมการการวางแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น พันธกิจ บทบาทหน้าที่ นโยบาย ข้อมูลสารสนเทศ หรือแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร 2) การระบุสิ่งที่มุ่งหวังขององค์กร ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายขององค์กร 3) การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและภายนอกองค์กร เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร 4) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ เป็นขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดของวิธีการและ 5) แนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.2 สถาบันการพลศึกษาควรนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินในส่วนที่พบผ่านการประเมินและไม่ผ่านการประเมิน รวมถึงแนวโน้มของการพัฒนากีฬาเป็นเลิศมาประยุกต์ใช้ประกอบการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันยิ่งขึ้น

รูปแบบสถาบันพัฒนาบุคลากรกีฬาของภารกิจแห่งประเทศไทย³¹ ในปี 2557 พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรกีฬาในภารกิจแห่งประเทศไทย เพื่อรองรับการพัฒนาบุคลากรกีฬาของชาติ 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้บริหารกีฬา โดยมีลำดับการพัฒนาจากบุคลากรกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ไปสู่บุคลากรกีฬาเพื่อการอาชีพ ทั้งนี้ โดยกลุ่มบุคลากรกีฬาเป้าหมายมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยการดำเนินงานของสถาบันต้องมีการประสานความร่วมมืออันดีระหว่างองค์กรกีฬาต่างๆ ในการพัฒนาบุคลากรกีฬาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลคุ้มค่ากับการใช้งบประมาณของประเทศ และเพื่อให้มีระบบการพัฒนาการใช้ประโยชน์ การควบคุม การยกระดับ การจัดสิทธิประโยชน์ ที่ใช้เป็นแนวทางเดียวกันทุกองค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรกีฬา เพื่อรองรับการดำเนินงานกิจกรรมกีฬาของชาติในอนาคตตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 3 ส่วนประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งผลการวิจัยระบุว่าภารกิจแห่งประเทศไทยมีศักยภาพในการจัดเตรียมเพื่อให้บริการได้

³¹ วีระพงษ์ บางท่าไม้, “รูปแบบสถาบันพัฒนาบุคลากรกีฬาของภารกิจแห่งประเทศไทย,” (ดุชนิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557)

ส่วนที่ 2 การจัดการประกอบด้วยการทำงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานประจำของการกีฬาแห่งประเทศไทย และส่วนที่ 3 ผลผลิตหลักของสถาบัน ประกอบด้วย ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา ผู้บริหารกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพของประเทศไทย³² ดังภาพ

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบสถาบันพัฒนาคูลากรกีฬาของกีฬาแห่งประเทศไทย

ที่มา: วีระพงษ์ บางท่าไม้ และคณะ, “รูปแบบสถาบันพัฒนาคูลากรกีฬาของกีฬาแห่งประเทศไทย” วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา 13(1) 2556, หน้า 80.

³² เรืองเดียวกัน.

บทที่ 2

แนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬา

กีฬา (Sports) เป็นการกระทำการเล่นหรือดำเนินกิจกรรมเล่นใด ๆ อย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์ของการกระทำหรือการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับหมู่คณะ วัตถุประสงค์เพื่อการแข่งขันประลองชิงชัยชนะกันเพื่อรางวัล หรือวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงให้กับร่างกายและจิตใจ ซึ่งการเล่นกีฬาต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกติกา (Rules and Regulations) ที่แน่นอนตามแต่ละชนิดกีฬา¹ ครั้นต่อมาก็กีฬาได้กลายมาเป็นกิจกรรมการเล่นที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลาย (Sports Stakeholders) เข้ามาเกี่ยวข้อง² แล้วผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้ได้ลงทุนหรือใช้แรงงานเพื่อสร้างความสำเร็จให้กับการแข่งขันกีฬา เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ทางกีฬามาวางจำหน่ายให้ได้มาซึ่งกำไรหรือเพื่อการให้บริการอย่างหนึ่งอย่างใดให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจของวงการกีฬาจากการเล่นกีฬาแบบดั้งเดิมที่ไม่ได้มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์จากการแข่งขันเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ให้กลายมาเป็นเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมที่ขึ้นกับการจัดให้มีสาธารณูปโภคด้านกีฬา การจัดรูปแบบระบบการแข่งขัน การพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาอาชีพ การสร้างระบบการศึกษาเชิงบ่มเพาะนักกีฬาสมัครเล่นให้กลายเป็นนักกีฬาอาชีพ และการผลิตสินค้ากีฬาให้ได้มาตรฐานสำหรับวางจำหน่ายในท้องตลาด กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจเช่นว่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กีฬากลายเป็นอุตสาหกรรม (Industrialisation of Sports) อย่างหนึ่ง³

¹ Ken Foster, "Lex Sportiva and Lex Ludica: the Court of Arbitration for Sport's Jurisprudence," *Entertainment and Sports Law Journal* 3, no.1 (2005): 1-15.

² Lesley Ferkins and David Shilbury, "The Stakeholder Dilemma in Sport Governance: Toward the Notion of "Stakeowner," *Journal of Sport Management* 29, no.1 (2015): 93-108.

³ Miloš Galantić, "Sports Law: Some Introductory Considerations," *Annals of Applied Sport Science* 4, no.3 (2016): 51-59.

อุตสาหกรรมกีฬา (Sports Industry) จึงเป็นกิจกรรมที่ใช้ทุนและแรงงานเพื่อการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาหรือจัดให้มีการแข่งขันกีฬา รวมไปถึงการผลิตสินค้าและบริการอื่น ๆ อันเนื่องมาจากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาหรือการจัดให้มีการแข่งขันกีฬา ซึ่งมักเป็นการประกอบธุรกิจกีฬา (Sports Business) ขนาดใหญ่ที่ต้องใช้แรงงานและเงินทุนมาก ในขณะที่เดียวกันอุตสาหกรรมเช่นนี้ต้องมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามาเกี่ยวข้องเหล่านี้มีบทบาทและหน้าที่ทำให้เศรษฐกิจอุตสาหกรรมกีฬาขับเคลื่อนต่อไปได้ เช่น เจ้าของสโมสรกีฬา (Owners) นักกีฬา (Players) ผู้ฝึกสอนกีฬา (Coaches) ตัวแทนกีฬา (Agents) กรรมการกีฬา (Referees) และเจ้าหน้าที่การแข่งขัน (Match Officials) เป็นต้น

เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามาเกี่ยวข้องเหล่านี้เข้ามาปฏิสัมพันธ์หรือมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันภายใต้สังคมกีฬาแล้ว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมกีฬาอาจมีการแสดงพฤติกรรมหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในลักษณะไม่ลงรอยกัน ต่างฝ่ายต่างมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไปหรือเกิดสภาพการณ์ในสังคมกีฬาที่ไม่อาจหาข้อยุติที่สอดคล้องกันไปในแนวทางเดียวกันได้ ในทำนองเดียวกันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้ก็อาจแสดงความประพฤติดขัดกับหลักการที่ยอมรับนับถือกันอยู่ทั่วไปของผู้คนในแวดวงกีฬาหรือแสดงความประพฤติแย้งกับทางปฏิบัติหน้าที่ประพฤติดต่อกันมาในสังคมกีฬา ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดกฎระเบียบที่องค์กรกีฬา (Sports Organisation) ได้กำหนดขึ้นหรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือในแวดวงกีฬา เพื่อใช้ในการกำกับการแข่งขันกีฬาให้ดำเนินไปเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือเพื่อใช้ในการปกครองกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา⁴ ใช้บังคับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแข่งขันกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬาให้ปฏิบัติตามรวมทั้งอาจกำหนดแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมกีฬาด้วยกันหรือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมกีฬากับองค์กรกีฬา ความจำเป็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่มาของการจัดตั้งหรือบัญญัติกฎระเบียบซึ่งกำหนดความประพฤติของผู้คนในแวดวงกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมกีฬา ถ้าฝ่าฝืนกฎระเบียบจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งกฎระเบียบที่องค์กรกีฬาของรัฐได้ตราขึ้นไว้ก็ดีหรือที่องค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาได้บัญญัติเอาไว้ก็ตาม ย่อมเป็นข้อบังคับกำหนดความประพฤติของผู้คนในแวดวงกีฬาหรือผู้คนในสังคมกีฬา เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นบริบทของกฎหมายกีฬา (Sports Law)⁵

⁴ Ken Foster, "Global Sports Law Revisited," *Entertainment and Sports Law Journal* 17, no.4 (2019): 1-4.

⁵ Antoine Duval, "Lex Sportiva: A Playground for Transnational Law," *European Law Journal* 19 no.6 (2013): 822-842.

กฎหมายกีฬาที่องค์กรกีฬาไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬา (Sports Government Agency) หรือองค์กรกำกับกีฬา (Sports Governing Bodies หรือ SGBs)⁶ อาจใช้อำนาจในฐานะฝ่ายปกครองหรือใช้อำนาจในฐานะกำกับปกครองกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือกำกับการแข่งขันกีฬาในระบบต่าง ๆ ออกกฎระเบียบกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาด้วยกันกับรัฐหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาด้วยกันเอง ความสัมพันธ์เช่นนี้ต้องมีแบบแผนเพื่อกำกับความปลอดภัยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือกำหนดความสัมพันธ์ในสิทธิและหน้าที่ของคู่คนในสังคมกีฬาหรือสิทธิหน้าที่ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬากับหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬา โดยมีกระบวนการบังคับอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยกฎระเบียบเช่นนี้ต้องมีสาระสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (ก) กฎหมายกีฬาเป็นกฎหมายที่วางโครงสร้างของหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬา (ข) กฎหมายกีฬาเป็นกฎหมายกำหนดนิติสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา (หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามแต่ละชนิดกีฬา) (ค) กฎหมายกีฬาเป็นกฎหมายที่มุ่งควบคุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาให้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจริยธรรมทางกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) และให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาต้องสร้างการควบคุมและกระบวนการควบคุมผ่านการใช้อำนาจเหนือ (ง) กฎหมายกีฬาอาจกำหนดความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาในฐานะที่เป็นเอกชนกับเอกชนด้วยกัน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬากับองค์กรกำกับกีฬาในฐานะที่องค์กรกำกับกีฬาดำเนินการอย่างเอกชน แล้วการกำหนดความสัมพันธ์เช่นนี้ผูกพันกันด้วยข้อสัญญาหรือข้อตกลงว่าจะปฏิบัติระเบียบข้อบังคับขององค์กรกำกับกีฬา หากไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับโทษอย่างหนึ่งอย่างใด และ (จ) กฎหมายกีฬาอาจมุ่งรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพสิทธิและอาจกำหนดหน้าที่แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่จะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ รวมถึงมีหน้าที่ที่จะไม่กระทำการหรือไม่ใช้อำนาจในทางที่มีขอบอันไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาคนอื่น ๆ

กฎหมายกีฬาย่อมเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับรับรองกันทั่วไปกันในแวดวงกีฬา (Sports Standard) ซึ่งอาจมีกระบวนการในการกำหนดและใช้กฎระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการควบคุมพฤติกรรมของผู้อยู่ในแวดวงกีฬา (หรือตามแต่ละชนิดกีฬา) อย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อประโยชน์และสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดกีฬา (Sports Market)⁷ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สาธารณะด้านกีฬาต่อส่วนร่วม ไปพร้อมกับรับรองคุ้มครองสิทธิ

⁶ Ben Cisneros, "Challenging the call: Should sports governing bodies be subject to judicial review?," *The International Sports Law Journal* 20, no.2 (2020): 18-35.

⁷ Richard Parish, *Sports law and policy in the European Union*, Manchester: Manchester University Press, 2003.

เสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในตลาดกีฬา ภายใต้กฎระเบียบมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนักกีฬาหรือการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดในตลาดกีฬา

อนึ่ง องค์กรกีฬาไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬา (ตามแต่ลักษณะกีฬา) ย่อมมีภารกิจหลักในการบริหารกิจการกีฬาอย่างเป็นระบบหรือควบคุมกำกับพฤติกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบสังคมกีฬาและตลาดกีฬา องค์กรกีฬาเช่นนี้ย่อมต้องสร้างวิธีดำเนินการที่ดีในการจัดองค์กรของตนใช้อำนาจของฝ่ายกำกับกีฬาออก กฎ คำสั่ง หรือกระทำการทางกายภาพ ภายใต้การใช้อำนาจอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ (ภายใต้กระบวนการตรวจสอบ) เพื่อมุ่งประโยชน์ต่อการปกครองกีฬาทั่วไปหรือการกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา และยังมุ่งให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา⁸ เหตุนี้แล้วองค์กรกีฬาจึงต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลกีฬา (Sports Governance)⁹ ผ่านการสร้างวิธีการหรือแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการใช้อำนาจบริหารหรือกำกับกีฬา (หรือแต่ละชนิดกีฬา) โดยเคารพต่อสิทธิเสรีภาพ ความเป็นประชาธิปไตย ความโปร่งใสและความมีประสิทธิภาพ การดำเนินการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาเช่นนี้ต้องอยู่ภายใต้การจัดระเบียบโครงสร้างความสัมพันธ์ในการใช้อำนาจระหว่างองค์กรกำกับกีฬาที่มีอำนาจสูงสุดและองค์กรกำกับกีฬาที่มีอำนาจรองลดหลั่นลงมา

จากที่กล่าวมาในข้างต้นการกำกับกฎหมายจึงเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเมื่อกีฬาได้กลายมาเป็นการดำเนินกิจกรรมการกีฬาที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิทธิเสรีภาพของมนุษย์และกีฬาได้กลายมาเป็นการดำเนินกิจกรรมธุรกิจกีฬาที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมกีฬา เริ่มตั้งแต่การจัดการแข่งขันหรือการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระบบต่าง ๆ ไปจนถึงการผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาให้ตอบสนองต่อตลาดกีฬา (Sports Market) ที่ประกอบด้วยลูกค้าหรือผู้บริโภคในตลาดกีฬาเป็นจำนวนมาก กฎหมายกีฬาจึงประกอบด้วยกฎหมายของที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเอกชนในกรณีที่เป็นกิจกรรมทางอุตสาหกรรมและธุรกิจในวงการกีฬา กำหนดความผูกพันตามข้อสัญญาหรือข้อตกลงกันเอาไว้ เป็นต้นว่าข้อตกลงการโอนย้ายนักกีฬาอาชีพ (Professional Player Transfer Agreement) และสัญญาจ้างนักกีฬาอาชีพ (Professional Player

⁸ Michael J. Beloff, et al, *Sports Law*, 2nded, (Oxford: Hart Publishing, 2012).

⁹ Geoff Walters, Linda Trenberth, and Richard Tacon, *Good Governance in Sport: A Survey of UK National Governing Bodies of Sport*, (London: Birkbeck Sport Business Centre, 2010)

Contracts)¹⁰ กฎหมายมหาชนในกรณีที่เป็นกิจกรรมความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของสถาบันทางการด้านกีฬาที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือองค์กรกีฬาทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐด้านกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) หรือกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา (รวมทั้งประชาชนทั่วไป) ในฐานะที่องค์กรกีฬาเป็นฝ่ายปกครอง (หรือใช้อำนาจในฐานะฝ่ายปกครอง) ที่มีอำนาจเหนือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา (รวมทั้งประชาชนทั่วไป) และกฎหมายระหว่างประเทศในกรณีที่เป็นกิจกรรมที่ข้อกำหนดด้านกีฬาระหว่างประเทศ (International Sports Frameworks) ไม่ว่าจะเป็ นอนุสัญญา (Conventions) ความตกลง (Agreements) และสนธิสัญญา (Treaties) อันมีเนื้อรับรองหรือคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาระหว่างประเทศที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบความสัมพันธ์กันระหว่างองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศและองค์กรกำกับกีฬาภายในประเทศภายใต้ลำดับชั้นความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจที่ลดหลั่นกันไปและกรอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา¹¹ ภายใต้ความสัมพันธ์เช่นนี้อาจมีสนธิสัญญาหรือข้อตกลงบางอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ สังคมและบูรณาภาพการกีฬา องค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศอาจอยู่ภายใต้รูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น สหพันธ์กีฬาระหว่างประเทศ (International Sports Federations หรือ IFs) สหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (Fédération Internationale de Football Association หรือ FIFA) คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee หรือ IOC) คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ (National Olympic Committee หรือ NOC) คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (Organising Committee for the Olympic Games หรือ OCOG) และองค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Agency หรือ WADA) เป็นต้น

การบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อสร้างมาตรฐานด้านกีฬาและกำกับธรรมาภิบาลกีฬา เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะด้านกีฬาและปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา เชื่อกันว่าหากมีกฎระเบียบทางการกีฬาที่กำหนดมาตรฐานที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมกีฬาแล้ว ความมั่นคงแข็งแกร่งด้านเศรษฐกิจ สังคมและบูรณาภาพกีฬา ก็จะมีเพิ่มมากขึ้น ขจัดการใช้กีฬาแบบอ้างหรือนำมาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในขณะที่เดียวกันกฎระเบียบก็ส่งผลให้กิจการกีฬาและธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬามีแนวโน้มที่จะดำเนินไปในทิศทางเดียวกันที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลกีฬา

¹⁰ Simon Gardiner, and Roger Welch, “Player trades, free agents and transfer policies in professional sport,” In Michael Barry, James Skinner, and Terry Engelberg, eds., *Research Handbook of Employment Relations in Sport* (UK: Edward Elgar Publishing, 2016): 333-354.

¹¹ Antoine Duval, “Lex Sportiva: A Playground for Transnational Law,” *European Law Journal* 19, no.6 (2013): 822–842.

ในบทที่ 2 จะทำการศึกษาหลักพื้นฐานกฎหมายกีฬา (Basic Principle of Sports Law) การจัดองค์กรกำกับกีฬา (Organisation of Sports Governing Bodies) ธรรมชาติของกีฬา (Sports Governance) และการระงับข้อพิพาททางการกีฬา (Dispute Resolution within Sports) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 หลักพื้นฐานกฎหมายกีฬา

กฎหมายกีฬาเป็นกฎระเบียบที่รัฐได้ตราขึ้นหรือองค์กรกำกับกีฬาได้บัญญัติขึ้นหรือเกิดขึ้นมาจากจารีตประเพณีที่ผู้คนในแวดวงกีฬายอมรับนับถือและยินยอมปฏิบัติตามเสมือนระเบียบแบบแผนในแนวทางเดียวกันมาโดยตลอด อันมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการบริหารระบบการแข่งขันกีฬา เพื่อใช้ในการปกครองแต่ละชนิดกีฬา เพื่อใช้บังคับความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดกฎระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬากับองค์กรกีฬาหรือระหว่างองค์กรกีฬาด้วยกัน (ระหว่างหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาด้วยกัน ระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับองค์กรกำกับกีฬาด้วยกัน หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬากับองค์กรกำกับกีฬา)

ในการศึกษาวิชากฎหมายกีฬาจำต้องศึกษาปรัชญาพื้นฐานของกฎหมายกีฬา จากอาศัยการสังเกตข้อแตกต่างระหว่างบ่อเกิดและที่มาแห่งกฎระเบียบอันเป็นกฎหมายกีฬาและกฎระเบียบที่มีลักษณะใกล้เคียงอย่างยิ่งกับกฎหมายกีฬา ซึ่งกฎระเบียบอันเป็นกฎหมายกีฬาและกฎระเบียบที่มีลักษณะใกล้เคียงอย่างยิ่งกับกฎหมายกีฬาย่อมมีนิติปรัชญาอันเป็นความมุ่งหมายหรืออุดมคติของกฎระเบียบแตกต่างกันออกไป การรับรู้ถึงความแตกต่างเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ศึกษาวิชากฎหมายกีฬาเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นแก่นแท้ของกฎหมายกีฬา

กฎหมายกีฬาหรือที่เรียกในภาษาละตินว่า “Lex Sportiva” ได้แก่ กฎหมายที่ใช้ในการควบคุมกีฬาและการกีฬา (Law Regulating Sport) กฎหมายดังกล่าวถือเป็นมาตรฐานสากลทางการกีฬา เป็นเครื่องมือช่วยบังคับหรือกำหนดความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา กฎหมายเช่นนี้อาจมาจากสาขากฎหมายต่าง ๆ (Areas of Law) อันมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกีฬาหรือการกีฬา¹² อาทิ กฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชน และกฎหมายระหว่างประเทศ นักวิชาการด้านกฎหมายกีฬาได้พยายามศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในลักษณะต่าง ๆ พร้อมกับศึกษาความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาต่อกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความพยายามรวบรวม

¹² Robert CR. Siekmann, “What is sports law? Lex sportiva and lex ludica: a reassessment of content and terminology,” in *Introduction to International and European Sports Law*, (Netherlands: TMC Asser Press, 2012): 3-10, Accessed March 7, 2021, https://www.asser.nl/media/2072/islj_2011_3-4.pdf.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาหรือการกีฬาเอามาไว้ในสาขาวิชาเดียวกัน (สาขาวิชากฎหมายกีฬา) ทำให้เกิดการศึกษาดังกล่าวอย่างเป็นระบบและหมวดหมู่ จนก่อให้เกิดเป็นวิชาเฉพาะ (Independent Area of the Law) ในวงการกฎหมายสากลขึ้นมา

อย่างไรก็ตาม ในระบบกฎหมายสากลนั้น มีกฎระเบียบที่มีลักษณะใกล้เคียงอย่างยิ่งกับกฎหมายกีฬาที่จำต้องนำมาอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจกฎหมายกีฬาได้แก่ “Lex Ludica” และ “Lex Mercatoria”¹³

กฎกติกากีฬาสากลหรือที่เรียกในภาษาละตินว่า “Lex Ludica” เป็นกฎกติกากีฬาสากล (ตามแต่ละชนิดกีฬา) ที่กำหนดโดยองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศชั้นสูงสุด ซึ่งกฎกติกาเช่นนี้ถือเป็นเกณฑ์การเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) อย่างเป็นทางการ (Formal Rules of Sport) ที่องค์กรกำกับกีฬาชั้นรองลงมาและผู้มีส่วนเสียในแวดวงกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) ทุกคนจะต้องยอมรับนับถือและปฏิบัติตามในการเล่นหรือการแข่งขันกีฬา ภายใต้หลักการที่ว่ากฎกติกากีฬาสากลต้องเป็นกฎกติกาที่บังคับอย่างเท่าเทียมและปราศจากการเลือกปฏิบัติ (Equitable Principles of Sport) กฎกติกากีฬาสากลหรือ “Lex Ludica” ถือว่าเป็นกฎของการเล่นหรือการแข่งขันกีฬาโดยแท้ (actual rules of the game) ที่ทุกการแข่งขันกีฬาในทุกนัดหรือการเล่นกีฬาทุกครั้งต้องยึดถือและปฏิบัติตาม โดยที่สถาบันตุลาการภายในประเทศและสถาบันตุลาการระหว่างประเทศไม่อาจใช้อำนาจตุลาการทางศาล ก้าวล่วงไปตีความและใช้บังคับกฎกติกากีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาให้เป็นไปในแนวทางที่ขัดหรือแย้งกับกฎกติกากีฬาสากล (ตามแต่ละชนิดกีฬา) ที่กำหนดโดยองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศชั้นสูงสุดนั้น หมายความว่าสถาบันตุลาการภายในประเทศและสถาบันตุลาการระหว่างประเทศไม่อาจกระทำการอย่างหรืออย่างใดอันก้าวล่วง (Legal Intervention) ต่อกฎกติกากีฬาสากล (ตามแต่ละชนิดกีฬา) ดังกล่าว ในอีกทางหนึ่งกฎกติกากีฬาสากลหรือ “Lex Ludica” ถือเป็นข้อที่พึงปฏิบัติในเวลาแข่งขันกีฬาสากล ข้อที่พึงปฏิบัติได้ระบุเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและยอมรับกันอย่างเป็นทางการให้นักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพกระทำหรืองดเว้นอย่างหนึ่งอย่างใดในการแข่งขันกีฬาสากล ข้อที่พึงปฏิบัติในการเล่นหรือการแข่งขันกีฬาสากลเช่นนี้ล้วนแล้วแต่เป็นแนวทางจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของการเล่นหรือการแข่งขันกีฬาสากลไปในตัว โดยที่ผู้เล่นกีฬาสากลยอมพึงดำรงตนให้สมควรในสังคมกีฬาและเคารพต่อกฎกติกากีฬาสากล ถ้ากระทำการอันเจตนาหรือจงใจฝ่าฝืนกฎกติกากีฬาสากลโดยฉ้อฉลหรืออาศัยกลโกงแล้ว ย่อมเป็นเหตุอันอาจให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นนักกีฬาสมัครเล่นหรือนักกีฬาอาชีพ

¹³ Marios Papaloukas, “Lex Sportiva and Lex Mercatoria,” *International Sports Law Review Pandektis* 10, no.1-2 (2013), Accessed March 7, 2021, <http://www.ekead.gr/images/pdf/papaloukas2.pdf>

กฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือที่เรียกในภาษาละตินว่า “Lex Mercatoria” เป็นข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมกีฬาที่กำหนดแนวปฏิบัติทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมกีฬาเอาไว้ เหตุที่มีการตกลงและยอมรับนับถือข้อตกลงที่เป็นแนวปฏิบัติทางการค้าเช่นว่านี้ ก็เพื่อต้องการลดความขัดแย้งระหว่างภาคธุรกิจกีฬา ต่อมาข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติเช่นว่านี้ได้ถูกพัฒนาให้กลายมาเป็นกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) เอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและได้นำเอากฎระเบียบดังกล่าวมาบังคับใช้กับองค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ในลำดับชั้นถัดลงมาและองค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ภายใต้กำกับ รวมทั้งนำมาใช้บังคับกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา)

ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายกีฬาหรือ “Lex Sportiva” กฎกติกากีฬาสากลหรือ “Lex Ludica” และกฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือ “Lex Mercatoria” ย่อมมีข้อแตกต่างกันดังต่อไปนี้¹⁴

ในส่วนของกฎหมายกีฬาหรือ “Lex Sportiva” และกฎกติกากีฬาสากลหรือ “Lex Ludica” นั้น ย่อมมีความแตกต่างกัน นั่นก็คือกฎหมายกีฬาหรือ “Lex Sportiva” ถือเป็นการนำเอากฎหมายมาปรับใช้ให้เข้ากับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกีฬาหรือข้อพิพาททางการกีฬา ผ่านการนำกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือกฎหมายจารีตประเพณีมาปรับใช้หรือปรับเข้ากับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกีฬาหรือการกีฬา นั้นหมายความว่านักกฎหมายอาจต้องแสวงหาบทบัญญัติกฎหมายและอธิบายถ้อยคำเนื้อความที่ปรากฏในบทบัญญัติกฎหมาย เพื่อที่จะนำกฎหมายนั้นไปปรับใช้แก่กรณีทางกีฬาหรือการกีฬาได้อย่างถูกต้องตรงธรรมาภิบาลและสอดคล้องกับความเป็นธรรม หากมีข้อสงสัยเกิดขึ้นในถ้อยคำเนื้อความที่ปรากฏในกฎหมายลายลักษณ์อักษร ก็ต้องมีการตีความเพื่อนำไปสู่การปรับใช้กับข้อเท็จจริงทางกีฬาหรือการกีฬาที่เกิดขึ้น โดยผู้ตีความกฎหมายต้องคำนึงถึงตัวบทกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมายไปในคราวเดียวกัน สถาบันตุลาการ (เช่น ศาลยุติธรรม ศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ (เช่น องค์กรระงับข้อพิพาททางเลือก) อาจใช้วิธีวิธีในทางกฎหมายมาวินิจฉัยตีความกฎหมายเพื่อแสวงหาความหมายของกฎหมายและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกีฬาหรือข้อพิพาททางการกีฬา ในทางตรงกันข้ามกฎกติกากีฬาสากลหรือ “Lex Ludica” ถือเป็นกฎกติกากีฬาของแต่ละชนิดกีฬาที่องค์กรกีฬาและนักกีฬาทั่วโลกต้องยอมรับนับถือ และมีผลบังคับอย่างเป็นสากล สถาบันตุลาการไม่สามารถใช้อำนาจตุลาการเข้าแทรกแซงเพื่อปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ของกฎกติกากีฬาสากลได้และสถาบันตุลาการก็ไม่อาจใช้อำนาจตุลาการกำหนดกฎกติกากีฬาสากลขึ้นมาใหม่ โดยอำนาจในการบัญญัติหรือกำหนดกฎกติกากีฬาสากลถือเป็นอำนาจขององค์กรกำกับกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) โดยแท้

¹⁴ Alfonso Valero, “In search of a working notion of lex sportiva,” *The international sports law journal* 14, no.1 (2014): 3-11, Accessed March 7, 2021, http://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/21420/1/218313_1342.pdf.

ในส่วนของกฎหมายกีฬาหรือ “Lex Sportiva” และกฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือ “Lex Mercatoria” นั้น ย่อมมีข้อแตกต่างกันนั่นก็คือ กฎหมายกีฬาหรือ “Lex Sportiva” นั้นมีลักษณะเป็นการทั่วไป โดยถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อบังคับความประพฤติของผู้คนที่อยู่ในสังคมกีฬาหรือผู้ที่อยู่ในแวดวงธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งบุคคลเช่นว่านี้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายกีฬา มิฉะนั้นอาจจะได้รับโทษที่เป็นสภาพบังคับโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรกำกับกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด ในทางตรงกันข้ามกฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือ “Lex Mercatoria” นั้น อาจเป็นเพียงกฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมเพียงกิจกรรมในการดำเนินธุรกิจกีฬาหรือกิจกรรมในการดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างภาคธุรกิจกีฬาที่เป็นเอกชนกับเอกชนด้วยกัน โดยที่เอกชนสองฝ่ายหรือเอกชนหลายฝ่ายได้ทำข้อตกลงร่วมกันที่จะยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางการค้าที่ได้ตกลงร่วมกันบัญญัติขึ้นมา พร้อมกับตกลงกันว่าหากเอกชนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดฝ่าฝืนข้อตกลงร่วมกันที่จะยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางการค้า ก็ย่อมอาจได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ อย่างไรก็ตาม กฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือ “Lex Mercatoria” หากระเบียบ ข้อบังคับ ประเพณีและวิธีปฏิบัติในแวดวงธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาที่ได้รับการยอมรับกันอย่างสากลและถูกนำมาใช้วางกฎเกณฑ์อย่างแพร่หลายเพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาแล้ว รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอาจยอมรับนับถือกฎหมายของพ่อค้าวาณิชหรือ “Lex Mercatoria” แล้วนำเอากฎหมายของพ่อค้าวาณิชไปบัญญัติเอาไว้เป็นกฎหมายกีฬาหลายลักษณะอักษร เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายกีฬาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการทำธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาในยุคปัจจุบัน

อนึ่ง กฎหมายกีฬาเป็นเครื่องมือกำหนดพฤติกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมกีฬาหรือธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาต้องเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่เข้าสู่วงการกีฬาไปจนออกไปจากวงการกีฬา กฎหมายกีฬาเกิดขึ้นมาจากพื้นฐานแนวคิดทางกีฬาหรือหลักการที่ยอมรับนับถือกันในแวดวงกีฬา ซึ่งพื้นฐานแนวคิดหรือหลักการเช่นนี้ได้ถูกนำมาบรรจุในเครื่องมือกำหนดพฤติกรรมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา แม้ว่าบริบทของสังคมกีฬาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของสังคมหรือแปรผันไปตามกาลเวลา แต่พื้นฐานแนวคิดทางกีฬาหรือหลักการที่ยอมรับนับถือในแวดวงกีฬากลับยังคงถูกยึดถือและปฏิบัติตามอยู่จวบจนปัจจุบัน นักกฎหมายมักเห็นว่ากฎหมายกีฬามีรากเหง้าของวิวัฒนาการอยู่เสมอ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาและปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการแข่งขันกีฬาและการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา นอกจากนักกฎหมายบางส่วนยังให้ความเห็นว่ากฎหมายกีฬาเป็นกฎหมายที่เพิ่งจะเกิดขึ้นไม่นานมานี้ อีกทั้งกฎหมายกีฬาต้องอาศัยการใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชานิติศาสตร์ เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายอาญาและกฎหมายละเมิด ฯลฯ ทำนองเดียวกันกฎหมายกีฬาต้องอาศัยพื้นฐานความรู้จากหลากหลายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เช่น วิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการกีฬาและพลศึกษา ฯลฯ มาผสมผสานใช้ในการสังเคราะห์ขึ้น

เป็นองค์ความรู้สาขาวิชากฎหมายกีฬาขึ้นมาใหม่และความรู้ใหม่เช่นว่านี้อาจแฝงเอาไว้ด้วยปรัชญาของกฎหมายกีฬาในฐานะที่เป็นสาขากฎหมายใหม่ด้วย

สำหรับหลักการอันเป็นลักษณะพื้นฐานที่มีร่วมกันในสังคมกีฬาของนักกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ที่ได้ถูกนำมาอ้างอิงและพัฒนาให้เป็นหลักพื้นฐานแนวคิดทางกีฬาหรือหลักการที่ยอมรับนับถือกันในแวดวงกีฬา ซึ่งกฎหมายกีฬาก็มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play”¹⁵ ในทำนองเดียวกันกฎหมายกีฬาถือเสมือนเป็นกรอบมาตรฐานอาชีพนักกีฬาและจรรยาบรรณของผู้เป็นนักกีฬา กฎหมายกีฬาอาจประกอบด้วยเนื้อหาที่รวบรวมเกณฑ์มาตรฐานความประพฤติของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักกีฬาจะต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางให้นักกีฬาและผู้ที่อยู่ในแวดวงกีฬาต้องปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อผดุงเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นนักกีฬา ในขณะที่เดียวกันนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่กระทำผิดต่อจรรยาบรรณของผู้เป็นนักกีฬานักกีฬา ก็จะต้องได้รับโทษหรือเผชิญผลร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด

หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play”¹⁶ ได้แก่ หลักการพื้นฐานอันเป็นที่ยอมรับนับถือของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬา การละเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลหรือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคล โดยมีกฎกติกาของการแข่งขันกีฬา (Rules of Competition) เป็นกรอบมาตรฐานของการละเล่นและการแข่งขันกีฬา ซึ่งหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” เป็นหลักที่สนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขันกีฬา ภายใต้การกำหนดกติกาของการแข่งขันกีฬาเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนและมีเนื้อหาของกฎกติกาในลักษณะที่เด็ดขาด หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” มุ่งควบคุมให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อความคุ้มครองแก่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทุกคนทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมและไม่ให้ผู้เข้าร่วมแข่งขันกีฬาคนหนึ่งคนใดฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เปรียบหรือเสียเปรียบยิ่งหย่อนไปกว่ากัน หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” เป็นหลักที่ทำให้นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคมกีฬาอย่างสันติสุข ในทำนองเดียวกันการละเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาโดยเคารพต่อกติกาของการแข่งขันกีฬาและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง (กฎหมายกีฬา) ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนสำคัญทำให้เกมกีฬาดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่นและปกติสุข การคำนึงถึงกติกาของการแข่งขันกีฬาและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง

¹⁵ Ales Sekot, “Fair Play in the Perspective of Contemporary Sport,” *Sport Science review* 20, no.5-6 (2011): 175 – 189, Accessed March 7, 2021, <http://archive.sciendo.com/SSR/ssr.2011.xx.issue-5-6/v10237-011-0071-2/v10237-011-0071-2.pdf>.

¹⁶ Klaus Vieweg, “Lex Sportiva and The Fairness Principle,” *International Sports Law Review Pandektis* 10, no.3-4 (2014), Accessed March 7, 2021, http://www.irut.de/Forschung/Veroeffentlichungen/Aufsaeetze_KV/Lex%20Sportiva%20and%20the%20Fairness%20Principle.pdf

รวมทั้งการรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัยยอมเป็นคุณธรรมของการเล่นกีฬาหรือการแข่งขันที่เป็นธรรมอย่างหนึ่งที่ถูกเรียกว่าความมีน้ำใจนักกีฬา (Sportsmanship) นักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพก็ต้องระลึกเสมอและทำความเข้าใจว่าการเล่นกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาต้องเป็นไปด้วยความเคารพต่อผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามและความซื่อสัตย์ต่อคู่แข่ง ไม่กระทำการฝ่าฝืนกฎกติกาการแข่งขันกีฬาและไม่กระทำการอันละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง (กฎหมายกีฬา) ที่กำหนดลักษณะของการกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาที่กฎหมายบ้านเมืองถือว่าเป็นความผิด และได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการอันละเมิดกฎหมายบ้านเมือง (กฎหมายกีฬา) เอาไว้

หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” ถือเป็นหัวใจสำคัญของกีฬาและการกีฬา หลักการนี้ได้ถูกนำมาผนวกหรือนำมาแฝงไว้กับมาตรฐานสากลในเรื่องกีฬาและการแข่งขันกีฬา ทำนองเดียวกันหลักการนี้ได้ถูกรณรงค์และสร้างความตระหนักให้กลายมาเป็นจุดร่วมหลักอันก่อให้เกิดธรรมาภิบาลในวงการกีฬา สะท้อนได้จากการที่นโยบายสาธารณะด้านกีฬาและกฎหมายกีฬาของต่างประเทศและประเทศไทยได้พยายามนำเอาหลักเกณฑ์ มาตรการและกลไกสำคัญหลายประการ มากำหนดเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อรับรองหรือคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬา ทั้งสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นนักกีฬา ในทำนองเดียวกันหลักดังกล่าวก็ถูกองค์กรกำกับกีฬาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการจัดการแข่งขันกีฬาที่เป็นธรรมและใช้เป็นเครื่องมือกำกับธรรมาภิบาลการปกครองควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล ความพยายามในการรับรองหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” มีอยู่เรื่อยมาควบคู่กับสังคมกีฬา เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายกีฬา (Sports Policy Makers) และผู้จัดทำกฎหมาย (Lawmakers) มักหยิบยกหลักการดังกล่าวมาเป็นปรัชญาของกติกาและจรรยาบรรณในการอยู่ร่วมกันในสังคมกีฬา ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาย่อมต้องรู้จักรักษาคติคุณธรรมของนักกีฬา (Spirit of Sportsmanship) ไปพร้อมกับตระหนักว่านักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต้องเล่นกีฬาหรือจัดการแข่งขันกีฬาอันคำนึงถึงเกมการแข่งขันที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย โดยปราศจากกฎกติกาในเชิงกีดกันหรือเลือกปฏิบัติต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ในขณะที่ผู้จัดทำกฎหมายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ กิติหรือฝ่ายบริหารกิจการกีฬาก็ตามก็มักจะนำเอาหยิบยกเอาหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” มาเป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกฎหมายกีฬาที่มีหน้าที่กำกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือควบคุมการแข่งขันกีฬา¹⁷ โดยการเข้าไปควบคุมตรวจสอบการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐานและกำกับดูแลนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬารายอื่น ๆ ให้ร่วมในการกีฬาด้วยน้ำใจ นักกีฬา ไม่กระทำการอันล่วงละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพต่อนักกีฬารายอื่นหรือกระทำการอันแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬารายอื่น ๆ เพื่อให้ให้นักกีฬาและ

¹⁷ David Bayard, “After Further Review: How the N.C.A.A.’s Division I Should Implement Name, Image, and Likeness Rights to Save Themselves and Best Preserve the Integrity of College Athletics,” *Southern University Law Review*, Forthcoming, 2020.

ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้รับความเป็นธรรมและถูกปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในการดำเนินกิจกรรมกีฬาและเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

กล่าวโดยสรุปกฎหมายกีฬามีที่มาจาก การนำเอากฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ในขณะนั้นมาใช้ กำหนดความประพฤติและระงับข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาและการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่มาใช้ควบคุมความประพฤติและระงับข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ซึ่งกฎหมายกีฬาอาจมีสภาพบังคับให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามก็อาจได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด โดยกฎหมายกีฬาอาจเป็นการนำเอากฎหมายทั่วไปอันมีเนื้อความในลักษณะเกี่ยวข้องกับกีฬาหรือการกีฬาหรือมีเนื้อความที่อาจถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อปรับใช้กับข้อพิพาททางการกีฬา อาทิ กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน และกฎหมายระหว่างประเทศ ในทำนองเดียวกันนักกฎหมายกีฬาได้พยายามศึกษากฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาหรือกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำกับธรรมาภิบาลกีฬาโดยเฉพาะ ผ่านการรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการกีฬาเอาไว้เป็นเรื่องเดียวกัน พร้อมทั้งทำการศึกษากฎหมายดังกล่าวอย่างเป็นระบบกับจำแนกหัวข้อศึกษาอย่างเป็นหมวดหมู่ แล้วระหว่างหัวข้อศึกษาในแต่ละหมวดหมู่ก็อาจมีเนื้อหาหรือบริบทที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เหตุนี้เองกฎหมายกีฬาจึงมีลักษณะเป็นสาขาวิชาเฉพาะในนิติศาสตร์ (Specialised Law Subjects) และมีขอบเขตของการศึกษาเฉพาะในนิติศาสตร์ (Specialised Law Areas) จนมหาวิทยาลัยในบางประเทศได้พัฒนาหลักสูตรปริญญาโททางกฎหมายกีฬาและหลักสูตรปริญญาเอกทางกฎหมายที่มีการศึกษาวิจัยในสาขาวิชากฎหมายกีฬา อีกทั้งในบางประเทศได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับอาชญากรรมทางกีฬาหรือควบคุมธรรมาภิบาลกีฬาเป็นการเฉพาะ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีประวัติการจัดทำเป็นประมวลกฎหมายกีฬา (Code du sport) ขึ้นมาเป็นการเฉพาะภายใต้แนวคิดการจัดระบบ (Concurrence Systématique) และรวบรวมกฎหมายให้เป็นหมวดหมู่ (Codification)¹⁸ เกี่ยวกับกีฬาหรือการกีฬาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส เป็นต้น

2.2 การจัดองค์กรกำกับกีฬา

องค์กรกำกับกีฬา (Sports Governing Bodies หรือองค์กร SGBs) ได้แก่ กลุ่มบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (นิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนหรือกฎหมายมหาชน) ที่มีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลธรรมาภิบาลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนธรรมาภิบาลกีฬา (Sports Governance) รวมทั้งองค์กรกีฬาที่มีหน้าที่หลักดำเนินการอันเป็น

¹⁸ Laurence Lefèvre and Patrick Bayeux, *Rapport Gouvernance du sport 2018*, (Paris: Ministère des Sports, 2018), Accessed March 7, 2021, <https://www.vie-publique.fr/sites/default/files/rapport/pdf/184000682.pdf>

สาธารณะประโยชน์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนกีฬาหรือการกีฬา โดยองค์กรเช่นว่านี้มักดำเนินงานด้วยรูปแบบของคณะกรรมการ (Committee หรือ Board) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อกำกับธรรมาภิบาลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือควบคุมดูแลการจัดการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล ในขณะที่เดียวกันองค์กรกำกับกีฬามีหน้าที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน ได้แก่ (ก) ประการแรก องค์กรกำกับกีฬามีหน้าที่ออกกฎระเบียบ (Regulatory Function)¹⁹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎระเบียบที่มีผลบังคับในแต่ละชนิดกีฬาหรือในการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาที่องค์กรกำกับกีฬาดังกล่าวมีหน้าที่กำกับดูแลหรือควบคุม โดยกฎระเบียบต้องไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีทางกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือนักกีฬาคนไหนคนใดเป็นการเฉพาะ องค์กรกำกับกีฬาจะสามารถออกกฎระเบียบได้หรือไม่ นั่นก็ต่อเมื่อมีระเบียบข้อบังคับจัดตั้งขององค์กรกำกับกีฬาสถาปนาอำนาจดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ กฎระเบียบที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬามักถูกกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการวางกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำกับธรรมาภิบาลกีฬาและควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬา ทั้งนี้กฎระเบียบที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาก็ต้องมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปและไม่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มอิทธิพลใดในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาหรือกลุ่มผลประโยชน์ใดในวงการกีฬาเป็นพิเศษ และ (ข) องค์กรกำกับกีฬามีหน้าที่ออกคำสั่งลงโทษ (Sanctioning Function) โดยคณะกรรมการหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจขององค์กรกำกับกีฬามีอำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยที่จะส่งผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิเสรีภาพหรือหน้าที่ของนักกีฬา สโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ไม่ว่าจะส่งผลกระทบต่อผลกระทบบัณฑิตหรือผลกระทบต่อผลการถาวร การใช้อำนาจออกคำสั่งลงโทษขององค์กรกำกับกีฬามักอยู่ในรูปแบบของการใช้อำนาจขององค์กรกำกับกีฬาแต่ฝ่ายเดียวอันอาจก่อให้เกิดผลร้ายในทางหนึ่งทางใดต่อผู้รับคำสั่งลงโทษ ซึ่งกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาอาจระบุกำหนดลักษณะของการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดถือถือว่าเป็นความผิดที่จะต้องได้รับโทษเอาไว้ และกำหนดบทลงโทษสำหรับนักกีฬา สโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันถือเป็นการฝ่าฝืนกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา

อย่างไรก็ตามการที่องค์กรกำกับกีฬาจะสร้างกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติตนของนักกีฬาหรือมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านธรรมาภิบาลกีฬานั้น องค์กรกำกับกีฬาย่อมต้องอาศัยกฎระเบียบมาเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาว่าด้วยมาตรฐานจริยธรรมนักกีฬาหรือมาตรฐานการเล่นและจัดการแข่งขันกีฬา โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาจะเข้ามาผูกพันหรือยอมตนปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือไม่ นั่นต้องพิจารณาถึงสถานภาพทางกฎหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวว่ามีความเป็นสมาชิก

¹⁹ Phillippa Kaufmann, and Sarah Hannett, *Road to Rio: Regulation and Judicial Review in Sport*, (London: Matrix Sport, 2016).

(Membership)²⁰ ขององค์กรกำกับกีฬาหรือไม่ หากเป็นสมาชิกแล้วย่อมต้องผูกพันหรือยอมตนต้องทำตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่ตนเองเป็นสมาชิกหรือมีสมาชิกภาพอยู่ด้วย

ในกรณีองค์กรกำกับกีฬาอยู่ในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬาแล้ว (Single Sport Event Organisers) ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา (Sport Event Organisers) ก็ดีหรือผู้จัดการแข่งขันกีฬาหลายชนิดในการแข่งขันเดียว (Multi-sport Event Organisers) ก็ตาม สมาชิกผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาที่องค์กรกำกับกีฬาในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬาขึ้นมา ก็ย่อมต้องยินยอมผูกพันตนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาและยินยอมผูกพันตนจะยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบของการแข่งขันกีฬา โดยหากสมาชิกผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่องค์กรกำกับกีฬาได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้แล้ว สมาชิกผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาจต้องเผชิญกับสภาพบังคับของกฎระเบียบต่อเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาว่าด้วยการละเล่นกีฬาหรือการจัดการแข่งขันกีฬา แต่ในกรณีองค์กรกำกับกีฬาอยู่ในฐานะผู้ควบคุมมาตรฐานการละเล่นกีฬา (game standards) และควบคุมมาตรฐานจริยธรรม (Ethical Standards)²¹ ของนักกีฬาอาชีพหรือนักกีฬาสมัครเล่น สมาชิกขององค์กรกำกับกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) ก็ย่อมต้องยินยอมผูกพันตนจะยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา หากมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการละเล่นกีฬาหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการเป็นนักกีฬาแล้ว นักกีฬาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักกีฬาอาจต้องเผชิญกับสภาพบังคับของกฎระเบียบต่อเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักกีฬา โดยหากองค์กรกำกับกีฬาพิจารณาแล้วมีคำสั่งยกข้อกล่าวหาหรือมีคำสั่งลงโทษทางวินัย (Sanction Orders) หนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะเป็นตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรและเพิกถอนใบอนุญาต²² หากผู้ร้องเรียนไม่เห็นด้วยหรือในกรณีที่องค์กรกำกับกีฬาได้ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องแล้ว นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวสามารถใช้สิทธิของตนอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยได้

องค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬามักควบคุม ปกครองและกำกับดูแลด้วยโครงสร้างแบบพีระมิต (Pyramid Structure) นั้นหมายความว่าองค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ในลำดับชั้นสูงกว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจควบคุมหรือใช้อำนาจกำกับดูแลองค์กรกำกับกีฬาที่ต่ำกว่าหรืออยู่ในลำดับรองลงมา ทำให้

²⁰ Eddie TC. Lam “The Roles of Governance in Sport Organizations,” *Journal of Power, Politics & Governance* 2, no.2 (2014): 19-31.

²¹ Ken Foster, “Is There a Global Sports Law,” *The Entertainment and Sports Law Journal* 2, no.1 (2003): 1-18.

²² James AR Nafziger, “Nonaggressive Sanctions in the International Sports Arena,” *Case Western Reserve Journal of International Law* 15, no.2 (1983): 329-342.

ระบบการปกครองกำกับดูแลองค์กรกำกับกีฬามีลักษณะลำดับชั้นเป็นสายการควบคุมกำกับดูแล เพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรกำกับกีฬาที่สูงกว่าจะสามารถออกกฎหรือคำสั่ง รวมทั้งกำหนดนโยบายควบคุม การดำเนินงานทางกายภาพหรือการกำกับธรรมาภิบาลองค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ในลำดับต่ำกว่าหรือ ลำดับรองลงมาได้ ตลอดจนกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างองค์กรกำกับกีฬาลำดับชั้น ต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาแบบโครงสร้างแบบพีระมิดนี้มีอิทธิพลสำคัญที่กำหนด รูปแบบการปกครอง (Form of Authority) โดยกำหนดขอบเขตอำนาจขององค์กรกำกับกีฬาและ กำหนดลักษณะความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจระหว่างองค์กรกำกับกีฬา พร้อมกำหนดอำนาจในการออก กฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา บรรดากฎระเบียบซึ่งองค์กรกำกับกีฬาระดับที่ต่ำกว่าหรือลำดับ รองลงมาต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่สูงกว่าหรือลำดับสูงกว่า อีกทั้ง เอกสารลายลักษณ์อักษรที่กำหนดนโยบายสาธารณะด้านกีฬาขององค์กรกำกับกีฬาในลักษณะที่เป็น การสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบแนวปฏิบัติการแข่งขันกีฬาหรือนโยบายด้านกีฬา ตามแต่ละชนิดกีฬา ไม่ว่าจะเป็นประกาศ แถลงการณ์ เอกสารสื่อสารหรือข่าวสารก็ย่อมต้องมีเนื้อหา สอดคล้องและไม่ขัดแย้งกับกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ในลำดับชั้นสูงกว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาแบบโครงสร้างแบบพีระมิดเป็นระบบลำดับชั้นของการปกครอง ควบคุม และกำกับดูแลที่ถูกกำหนดเอาไว้อย่างเป็นทางการอันเป็นโครงสร้างลำดับชั้นกำกับธรรมาภิบาล (Hierarchical Structure of Governance) ประกอบด้วยคณะกรรมการขององค์กรกำกับกีฬาแต่ละ ลำดับที่ ต้องประสานงานร่วมกันหรือกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกันไปในแนวทางเดียวกัน ความสัมพันธ์เช่นนี้ส่งผลโดยตรงต่อกลไกการปกครอง ควบคุมและกำกับดูแลในแต่ละชนิดกีฬา ให้ เกิดกลไกกำกับธรรมาภิบาลตามรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรกำกับกีฬา เช่น การใช้อำนาจตาม กฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาในการออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้น ระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผล กระทบต่อสถานภาพของสิทธิ หรือหน้าที่ของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การออกคำสั่งลงโทษนักกีฬาอาชีพ เป็นต้น

องค์กรกำกับกีฬาอาจใช้อำนาจในฐานะฝ่ายปกครองหรืออาจใช้อำนาจในฐานะกำกับ ปกครองกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือกำกับการแข่งขันกีฬาในระบบต่าง ๆ ออกกฎระเบียบกำหนด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาด้วยกันกับรัฐหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาด้วยตนเอง นั้นหมายความว่าองค์กรกำกับกีฬาอยู่ในสถานะที่แตกต่างกัน ออกไป อาทิ (ก) องค์กรกำกับกีฬาอาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่จัดตั้งขึ้นมาในรูปแบบที่ เป็นหน่วยงานทางปกครองอย่างหนึ่งที่ตั้งขึ้นโดยกฎหมายของรัฐ โดยองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติ บุคคลตามกฎหมายมหาชนที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจกรรมทาง ปกครองเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านกีฬาหรือการกีฬา (ข) องค์กรกำกับกีฬาอาจเป็นนิติบุคคล

ตามกฎหมายเอกชนที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อควบคุมนักกีฬาอาชีพและนักกีฬาสมัครเล่นตามแต่ละชนิดกีฬา ให้ดำเนินกิจกรรมหรือแข่งขันกีฬาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งกำกับกิจการกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาไม่ให้นำกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากอันสงทำให้เกิดการแข่งขันกีฬาที่ไม่เป็นธรรมหรือทำกิจกรรมเอารัดเอาเปรียบคู่แข่งอย่างไม่เป็นธรรม อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา องค์กรกำกับกีฬาจึงอาจจัดให้มีนักกีฬาอาวุโสผู้มีประสบการณ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการกีฬามาปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและกำกับธรรมาภิบาลการเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬา เพื่อให้การแข่งขันกีฬาเป็นไปตามมาตรฐานสากลและการทำกิจกรรมกีฬาเป็นไปอย่างโปร่งใส ทั้งนี้องค์กรกำกับกีฬาอาจอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬา องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนเช่นนี้อาจได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจรัฐหรืออาจมีกฎหมายให้อำนาจรัฐ ในการออกคำสั่งหรือกฎสำหรับควบคุมจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับอาจกำหนดบทลงโทษนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องที่ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ (ค) องค์กรกำกับกีฬาอาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬา (หรือกำกับการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา) หากองค์กรกำกับกีฬาอาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนจัดแข่งขันกีฬา ก็ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะด้านกีฬาและการกีฬาจึงถือว่าองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนเป็นหน่วยงานทางปกครองประเภทหนึ่ง แต่ถ้าองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารภายในและไม่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะด้านกีฬาหรือการกีฬาแล้ว การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานภายในจึงเป็นการกระทำในฐานะนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนทั่วไป จึงไม่ถือเป็นการกระทำในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางปกครอง (เทียบคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ 135/2557) และ (ง) องค์กรกำกับกีฬาอาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนในฐานะที่เป็นองค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรจัดการแข่งขันกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาและสมาชิกที่เข้าร่วมระบบการแข่งขันกีฬาที่องค์กรกำกับกีฬาเป็นผู้จัดกิจกรรมการแข่งขันขึ้น อยู่ภายใต้กฎหมายเอกชนที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬา กับสมาชิกที่เข้าร่วมระบบการแข่งขันกีฬาด้วยตนเอง ไม่วาจะเป็นการกำหนดความสัมพันธ์กันในทางแพ่ง และความสัมพันธ์กันทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ดังกล่าวถูกกำหนดเอาไว้ด้วยข้อตกลงระหว่างองค์กรกำกับกีฬาในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬากับสโมสรกีฬาที่เข้าร่วมระบบการแข่งขันกีฬา (รวมทั้งนักกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่เข้าร่วมระบบการแข่งขันกีฬา) ว่าจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้ตกลงระหว่างกันเอาไว้ ข้อตกลงมักจะอยู่ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร ซึ่งระบุเงื่อนไข สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบในระบบการแข่งขันกีฬาเอาไว้อย่างชัดเจน รวมไปถึงโทษของการฝ่าฝืนเงื่อนไขหรือข้อตกลงดังกล่าว

นอกจากนี้องค์กรกำกับกีฬาเป็นองค์กรที่มีอำนาจออกกฎระเบียบมากำกับตนเอง (Self-Regulatory Body) ประเภทหนึ่ง นั้นหมายความว่าองค์กรกำกับกีฬามีหน้าที่ออกกฎระเบียบมากำกับดูแลกันเองในแต่ละชนิดกีฬาหรือในแต่ละการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา (Self-Regulation)²³ การกำกับดูแลกันเองระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬาย่อมเป็นกลไกสำคัญที่องค์กรกำกับกีฬาใช้ในการกำกับมาตรฐานจริยธรรมและควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬา เพื่อให้ นักกีฬาหรือผู้จัดการแข่งขันกีฬาปฏิบัติตามให้คงไว้ซึ่งมาตรฐานของการเป็นนักกีฬาที่ดีและการแข่งขันให้เป็นไปตามหลักการสากล ซึ่งกลไกการกำกับดูแลกันเองขององค์กรกำกับกีฬาเช่นนี้ส่งผลให้ องค์กรกำกับกีฬาออกกฎระเบียบขึ้นมาเพื่อกำกับตนเองและสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาที่ต้องยอม ตกลงผูกพันให้ถูกควบคุมกำกับโดยองค์กรกำกับกีฬา (Membership Contract) ในแต่ละองค์กรกำกับ กีฬาอาจมีการจัดทำธรรมนูญสูงสุดของกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา (Constitutional Framework) อัน เป็นกฎระเบียบแม่บทของกฎระเบียบทั้งหลายในองค์กรกำกับกีฬาลำดับสูงสุดในชนิดกีฬานั้น ๆ และ องค์กรกำกับกีฬาลำดับรองอื่น ๆ ก็ต้องยอมตนปฏิบัติตามกฎระเบียบในทำนองนี้ กฎระเบียบของ องค์กรกำกับกีฬาลำดับรองอื่น ๆ จะขัดแย้งกับเนื้อความตามกฎระเบียบแม่บทสูงสุดไม่ได้ กฎระเบียบ ที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองอื่น ๆ ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันธรรมนูญ สูงสุดของกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬานั้น ๆ

หากกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาใดขัดหรือแย้งต่อกฎหมายของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎระเบียบที่ขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่นว่านี้รัฐ (รัฐบาลของ แต่ละประเทศ) อาจใช้อำนาจแทรกแซงทางอ้อม (Indirect Government Intervention) โดยการ ออกนโยบายกีฬา (Sports Policy) มากำกับและกำหนดแนวการปฏิบัติขององค์กรกำกับกีฬาหรืองด การสนับสนุนทางการเงิน (Funding Support) แก่องค์กรกำกับกีฬาที่ออกกฎระเบียบอันฝ่าฝืนต่อ หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาสากล อีกทั้งหน่วยงานของรัฐกำกับด้านกีฬาอาจใช้อำนาจ แทรกแซงโดยตรง (Direct Government Intervention) ด้วยการออกกฎหมายลำดับรองสำหรับ ควบคุมการออกกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาหรือกำหนดความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน แวดวงกีฬา เพื่อให้องค์กรกำกับกีฬาต้องออกกฎระเบียบให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของนักกีฬาสากลหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพนักกีฬาสากล หากฝ่าฝืนองค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอาจได้รับ ผลร้ายหรือถูกลงโทษ²⁴

²³ Sophie Lamb and Daniel Astaire, "Self-regulation in sport: why arbitration is leading the field," *Bird & Bird LLP* (2007), Accessed March 7, 2021, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=854ba448-3867-4413-91d0-4504e4dd5f89>.

²⁴ Richard Pomfret and John K. Wilson, "The Peculiar Economics of Government Policy towards Sport," *Agenda: A Journal of Policy Analysis and Reform* 18 ,no.1 (2011): 85-98.

อย่างไรก็ตาม รัฐพึงต้องเคารพต่อความเป็นอิสระขององค์กรกำกับกีฬา (Principles on the Independence of the SGBs)²⁵ ซึ่งหลักการนี้ส่งผลต่อการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาเพื่อเป็นหลักประกันว่าองค์กรกำกับกีฬาจะต้องกำกับควบคุมการเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาให้เป็นธรรมภายใต้หลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” อีกทั้งจะต้องดำเนินการกำกับควบคุมธรรมาภิบาลกีฬาด้วยความเป็นกลาง โดยปราศจากการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดต่อนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ หลักความเป็นอิสระขององค์กรกำกับกีฬาเป็นหลักประกันแก่องค์กรกำกับกีฬาในการกำกับวินัยนักกีฬาหรือควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬา โดยองค์กรของรัฐหรือเอกชนอื่น ๆ จะใช้อิทธิพลหรืออำนาจอย่างหนึ่งอย่างใดเข้ามาแทรกแซงหรือครอบงำการดำเนินกิจกรรมขององค์กรกำกับกีฬาไม่ได้ เท่ากับว่าองค์กรกำกับกีฬาพึงมีอิสระในการกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา เว้นแต่รัฐอาจยื่นมือเข้ามากำกับดูแลองค์กรกำกับกีฬาหรือใช้อำนาจเข้าแทรกแซงเพื่อผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมในแวดวงกีฬาและเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพของนักกีฬา (ดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น) ในกรณีที่องค์กรกำกับกีฬาใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกินไปกว่าขอบเขตแห่งอำนาจที่ได้รับตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายจัดตั้งองค์กรกำกับกีฬาหรือกฎหมายให้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาจัดทำบริการสาธารณะด้านการกีฬา) รวมทั้งการออกกฎหรือคำสั่งที่ปราศจากกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬามารองรับ

กล่าวโดยสรุป องค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬามิใช่ในฐานะที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาตามแต่ละประเภทกีฬา ย่อมมีบทบาทสำคัญในการกำกับวินัยนักกีฬาและควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้เกณฑ์มาตรฐานตามกฎระเบียบที่องค์กรกำกับกีฬาได้วางเอาไว้ โดยองค์กรกำกับกีฬามีอำนาจออกกฎระเบียบมากำกับตนเองหรือ “Self-Regulation” อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬามักอยู่ในรูปแบบโครงสร้างแบบพีระมิดเป็นระบบลำดับชั้นของการปกครอง ควบคุมและกำกับดูแลที่ถูกกำหนดเอาไว้ว่าเป็นทางการอันเป็นโครงสร้างลำดับชั้นกำกับธรรมาภิบาลตามลักษณะโครงสร้างองค์กรกำกับกีฬาแบบพีระมิดหรือ “Pyramid Structure” โดยที่องค์กรกำกับกีฬาลำดับสูงสุดตามแต่ละชนิดกีฬาก็มีอำนาจออกกฎระเบียบมากำกับควบคุมองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองตามชนิดกีฬานั้น ๆ ในขณะที่เดียวกันไม่ว่าจะเป็นองค์กรกำกับกีฬาลำดับสูงสุดไปจนถึงองค์กรกำกับกีฬาลำดับล่างต่างก็ต้องควบคุมความประพฤติของนักกีฬาสมัครเล่นหรือนักกีฬาอาชีพให้ถูกต้องตามหลักจริยธรรมหรือจรรยาบรรณแห่งความเป็นนักกีฬาหรือกำกับกีฬาแข่งขันกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาให้ได้มาตรฐาน ในการกำกับควบคุมเช่นนี้ต้องยึดหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ “Fair Play” เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่นักกีฬาหรือ

²⁵ Ravi Mehta, “The future of sports governance: Will sport sustain its traditional model of autonomy?,” *sportslawbulletin* (2017), Accessed March 7, 2021, <https://www.sportslawbulletin.org/future-sports-governance-will-sport-sustain-its-traditional-model-autonomy/>

ผู้จัดการแข่งขันกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา พึงต้องเคารพปฏิบัติตาม สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นลักษณะเด่นหรือเป็นเอกลักษณ์ของการจัดองค์กรกำกับกีฬาตามหลักการสากล

2.3 ธรรมาภิบาลกีฬา

หลักเกณฑ์และกลไกของกฎหมายกีฬาได้ให้ความสำคัญกับการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นอย่างมาก โดยองค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาและองค์กรกำกับกีฬาในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬามีภารกิจส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในแวดวงกีฬาและวางมาตรฐานดำเนินกิจกรรมการกีฬาให้เป็นไปตามกฎระเบียบเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกีฬา การที่องค์กรกำกับกีฬาดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในวงการกีฬาย่อมถือเป็นการยกระดับกีฬาและการกีฬาให้นำไปสู่การแก้ปัญหาภายในวงการกีฬา²⁶ เช่น ปัญหาจากการขาดความโปร่งใสในการดำเนินงาน ปัญหาการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในการแข่งขันกีฬาและปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในวงการกีฬา เป็นต้น

การบริหารองค์กรกำกับกีฬาอย่างสากลจึงต้องอาศัยหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลกีฬา (Sports Governance) ซึ่งหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสร้างธรรมาภิบาลกีฬาใน 2 แนวทางด้วยกัน ได้แก่ (ก) องค์กรกำกับกีฬาต้องกำกับภายในองค์กรของตนเองด้วยการดำเนินกิจกรรมและการบริหารตามกลไกการทำงานของคณะกรรมการบริหาร (กำกับวินัยนักกีฬาหรือเพื่อควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล) และเจ้าหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ และ (ข) องค์กรกำกับกีฬาต้องกำกับดูแลองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมา (ภายใต้โครงสร้างองค์กรกำกับกีฬาแบบพีระมิดหรือ “Pyramid Structure”) โดยกำหนดให้มีกระบวนการควบคุมตรวจสอบองค์กรกำกับกีฬาที่อยู่ภายใต้การปกครองและกำหนดมาตรฐานการบริหารงานองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมา ให้บรรลุเป้าหมายการของสนับสนุนธรรมาภิบาลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือในระบบการแข่งขันกีฬา เหตุนี้เององค์กรกำกับกีฬาได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมากำหนดเอาไว้ในเจตนารมณ์ของกฎระเบียบว่าด้วยการกำกับวินัยหรือควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬา อันนำไปสู่การสร้างกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในแวดวงกีฬา พร้อมกับนำไปใช้ในแวดวงกีฬาอย่างเป็นเอกภาพ รวมทั้งจัดให้มี

²⁶ European Commission, “Expert Group “Good Governance” Deliverable 2 Principles of good governance in sport,” September 2013, Accessed March 7, 2021, https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/policy_documents/xg-gg-201307-dlvrb12-sept2013.pdf.

กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาอย่างมีระเบียบแบบแผน พร้อมกับเปิดโอกาสให้กระบวนการยุติธรรมเข้ามาจัดการกับข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬาด้วยกันเองหรือองค์กรกำกับกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา

การสร้างธรรมาภิบาลผ่านการจัดทำกฎระเบียบหรือกฎหมายโดยองค์กรกำกับกีฬา ไม่ว่าจะองค์กรกำกับกีฬานั้นจะเป็นองค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับมาตรฐานการแข่งขันกีฬา ย่อมอาศัยหลักการปกครองตนเองของกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือในแต่ละการแข่งขันกีฬา (Autonomy of Sport) โดยองค์กรกำกับกีฬามีอิสรภาพ (Independence)²⁷ ในการกำกับดูแลชนิดกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาของตนเอง ทั้งในด้านจริยธรรมและมาตรฐาน แทนที่จะไปยอมตนให้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอย่างสมบูรณ์ ซึ่งอาจสุ่มเสี่ยงต่อการใช้อำนาจของรัฐเข้าแทรกแซงกิจการกีฬาหรือการแข่งขันกีฬา อีกทั้งหากปล่อยให้รัฐสามารถเข้าแทรกแซงการกีฬาได้อย่างสมบูรณ์แล้ว รัฐอาจใช้อำนาจจำกัดสิทธิเสรีภาพขององค์กรกำกับกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา เหตุนี้เองการส่งเสริมธรรมาภิบาลภายในแวดวงกีฬาจึงดำรงอยู่ควบคู่กับการส่งเสริมความเป็นอิสระขององค์กรกำกับกีฬาให้องค์กรกำกับกีฬาในทุกระดับชั้นสามารถกำกับดูแลซึ่งกันและกันได้ พร้อมกับสร้างกลไกและกระบวนการขึ้นมาเฉพาะในการกำกับดูแลซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ภายใต้การกำกับดูแลโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลกับนิติธรรมอย่างควบคู่กันไป

ธรรมาภิบาลกีฬาเป็นคำที่ใช้กันอย่างกว้างขวางและถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวอ้างในการบริหารจัดการกีฬายุคใหม่ ธรรมาภิบาลกีฬาถูกนำมากล่าวอ้างในนโยบายสาธารณะด้านกีฬาและถูกนำมาอ้างอิงในกฎระเบียบทางการกีฬา อันนำไปสู่การสร้างแนวทางการกำกับดูแลกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) หรือควบคุมการแข่งขันกีฬา (ในแต่ละระดับชั้น) ให้มีมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลมักถูกนำมาอ้างอิงในการสร้างนิติธรรม (Rule of Law) กฎกติกาว่าด้วยกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาที่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมในแวดวงกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพกับถูกนำมาอ้างอิงในการใช้อำนาจตามกฎหมายกติกาว่าด้วยกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา

ในปี 2008 คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee หรือ IOC) ได้จัดทำ “เอกสารหลักสากลพื้นฐานว่าด้วยธรรมาภิบาลโอลิมปิกและการขับเคลื่อนกีฬา” หรือ “Basic Universal Principles of Good Governance of the Olympic and Sports Movement”²⁸ โดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้กำหนดหลักการพื้นฐานธรรมาภิบาลกีฬาที่สัมพันธ์กับ

²⁷ Jean-Loup Chappelet, *Autonomy of sport in Europe* (Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2010).

²⁸ International Olympic Committee, “Basic Universal Principles of Good Governance of the Olympic and Sports Movement,” 2008, Accessed March 7, 2021,

กฎระเบียบทางการกีฬาและกฎหมายกีฬา เช่น การกำหนดกฎระเบียบอย่างเป็นทางการขององค์กรกำกับกีฬาและการบัญญัติกฎหมายกีฬาของหน่วยงานกำกับกีฬาของรัฐต้องกำหนดเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน (Clear Regulations) อันนำไปสู่ความเข้าใจที่แน่นอน ความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการเข้าถึงข้อมูลอย่างครบครัน เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเอกสารฉบับนี้กลับไม่ได้กำหนดนิยามความหมายของธรรมาภิบาลกีฬาสากลเอาไว้อย่างชัดเจน คงกำหนดเพียงหลักการกว้าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาสากลหรือนักกฎหมายกีฬาระหว่างประเทศนำไปปรับใช้หรือตีความกันอย่างกว้างขวาง

ในปี 2013 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมาภิบาลในสหภาพยุโรป (EU's Expert Group on Good Governance หรือ (XG GG) ได้ร่วมกันจัดทำ "เอกสารหลักการของธรรมาภิบาลในกีฬา" หรือ "Principles of good governance in sport"²⁹ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดนิยามความหมายของธรรมาภิบาลกีฬา หมายถึง กฎระเบียบและวัฒนธรรมในองค์กรกีฬา (Sports Body) องค์กรหนึ่ง องค์กรใด ที่ถูกนำมาเพื่อกำหนดเอาไว้เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ นำมาสร้างผูกพันต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ นำมาใช้ติดตามประเมินประสิทธิภาพการบริหารองค์กร นำมาประเมินและจัดการความเสี่ยง และนำเอามาใช้กับการรายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมและความก้าวหน้าการที่จะนำไปสู่การสร้างนโยบายกีฬาและกฎหมาย (Sports Policy and Regulations) อย่างสมเหตุสมผล อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาในข้างต้น เห็นได้ว่าองค์กรกำกับกีฬาทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาค (ยุโรป) ได้เล็งเห็นความสำคัญของธรรมาภิบาลกีฬา อันนำไปสู่การนิยามความหมายและขอบเขตของธรรมาภิบาลกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบัญญัติกฎหมายกำหนดจริยธรรมของนักกีฬาหรือวางหลักมาตรฐานการแข่งขันกีฬาอย่างสากล ที่นำมาใช้เป็นแนวทางพื้นฐานให้เกิดธรรมาภิบาลในแวดวงกีฬา เพื่อให้ นักกีฬา ผู้คนในวงการกีฬาหรือผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเสริมสร้างธรรมาภิบาลกีฬา ในขณะที่เดียวกันองค์กรกำกับกีฬาทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาคก็ได้บรรจุเอาธรรมาภิบาลกีฬามาบัญญัติเอาไว้ในกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาในลักษณะที่เป็นข้อบังคับที่เป็นมาตรฐานที่ใช้กำหนดความประพฤติของสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองที่อยู่ภายใต้การปกครอง ให้ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานธรรมาภิบาลกีฬา ในบางประเทศได้เล็งเห็นความสำคัญของธรรมาภิบาลกีฬา จนถึงกับวางหลักการเกี่ยวกับมาตรฐานธรรมาภิ

https://stillmed.olympic.org/Documents/Conferences_Forums_and_Events/2008_seminar_autonomy/Basic_Universal_Principles_of_Good_Governance.pdf.

²⁹ European Commission, "Expert Group "Good Governance" Deliverable 2 Principles of good governance in sport," 2013, Accessed March 7, 2021,

https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/policy_documents/xg-gg-201307-dlvrb12-sept2013.pdf.

บาลสำหรับองค์กรกำกับกีฬา (standards of governance for sports bodies) แล้วได้นำเอามาตรฐานดังกล่าวรวบรวมเข้าไว้ด้วยกันและรวบรวมมาตรฐานในลักษณะเดียวกันไว้ในเอกสารฉบับเดียวกันแล้วจัดทำมาตรฐานเช่นว่านี้ให้เป็นหมวดหมู่ให้เป็นระบบตามหลักวิชาการ เช่น หน่วยงาน UK Sport ของสหราชอาณาจักร (หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนสนับสนุนกิจการการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและพาราลิมปิกของสหราชอาณาจักร) ได้จัดทำประมวลธรรมาภิบาลกีฬา (A Code for Sports Governance)³⁰ ที่กำหนดทั้งหลักทั่วไป (Principles) และข้อกำหนด (Requirements) ของธรรมาภิบาลกีฬาที่องค์กรกำกับกีฬาในประเทศอังกฤษพึงปฏิบัติตามเพื่อดำรงธรรมาภิบาลกีฬาเอาไว้ในการกำกับจริยธรรมนักกีฬาและควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬาให้เป็นไปตามมาตรฐานธรรมาภิบาลในแนวทางเดียวกัน เป็นต้น

การนำเอาหลักธรรมาภิบาลกีฬามาปรับใช้ในแวดวงกีฬา (Application) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรกำกับกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาเล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบระเบียบที่องค์กรกำกับกีฬาระดับสูงได้วางเอาไว้เพื่อบริหารปกครององค์กรกำกับกีฬาระดับรองลงมาและเพื่อควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล พร้อมกับองค์กรกำกับกีฬาทุกระดับชั้นก็มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความสงบเรียบร้อยกับศีลธรรมอันดีในแวดวงกีฬาและเพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะด้านกีฬาดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ในวงการกีฬาอาจประสบพบเจอกับสภาพปัญหาเฉพาะในการควบคุมปกครององค์กรกำกับกีฬาหรือข้อจำกัดในกำกับดูแลจริยธรรมของนักกีฬา เช่น ปัญหาการแข่งขันที่มีการกำหนดผลการแข่งขันล่วงหน้าเอาไว้ (Match-Fixing Incidents) หรือการใช้สารต้องห้าม (Doping) การขาดแนวทางการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการขาดกลไกการกำกับควบคุมความประพฤติของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ย่อมเป็นหนทางที่นำไปสู่การปัญหาในแวดวงกีฬาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการขาดความโปร่งใส นิติธรรมและความเสมอภาค ท้ายที่สุดการขาดมาตรฐานธรรมาภิบาลที่เหมาะสมและกลไกควบคุมกำกับธรรมาภิบาลที่สมเหตุสมผลย่อมนำไปสู่การผูกขาดอำนาจในวงการกีฬาเอาไว้ในบุคคลเพียงกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดหรือการผูกขาดอำนาจในแวดวงกีฬาเอาไว้กับกลุ่มคนที่มีอำนาจใช้อำนาจตามอำเภอใจ

จากที่กล่าวมาในข้างต้น องค์กรกำกับกีฬาทั้งในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค เช่น คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (หรือ IOC) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมาภิบาลในสหภาพยุโรป (หรือ XG GG) ต่างก็ได้กำหนดนิยามความหมายและบริบทของคำว่าธรรมาภิบาลกีฬาเอาไว้เป็นหมวดหมู่สำคัญ ทำให้ผู้กำหนดนโยบายด้านกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาและสาธารณชนทั่วไปได้รับทราบความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลกีฬา พร้อมกับนำหลักธรรมาภิบาลกีฬามาใช้เป็นหลักเกณฑ์

³⁰ Sport England & UK Sport, “A Code for Sports Governance,” 2016, Accessed March 7, 2021, https://sportsgovernanceacademy.org.uk/media/mtuhc0ny/a_code_for_sports_governance-1.pdf.

สำคัญในการปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาและการควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐาน โดยองค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือในแต่ละการแข่งขันกีฬาย่อมมีอำนาจในการปกครองตนเอง และควบคุมกำกับองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมา อีกทั้งองค์กรกำกับกีฬากีฬาลำดับที่เหนือกว่าย่อมมีอำนาจออกกฎหรือคำสั่งมากำกับควบคุมองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมา โดยองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมาต้องยอมตนปฏิบัติตามกฎหรือคำสั่งดังกล่าวเพราะองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมา ยอมผูกพันตนภายใต้ข้อสัญญาหรือ “Membership Contract” ว่าตนจะยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือคำสั่งที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาลำดับที่เหนือกว่า ในทำนองเดียวกันองค์กรกำกับกีฬาลำดับรองลงมาต้องยอมตนปฏิบัติตามธรรมเนียมสูงสุดของกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือ “Constitutional Framework” ที่องค์กรกำกับกีฬาลำดับสูงสุดออกมาบังคับใช้เพื่อกำกับจริยธรรมของนักกีฬาและควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬากีฬาย่อมมีส่วนช่วยเสริมสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาหรือ “Best Practice in Sports Governance” อันประกอบด้วยวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรกำกับกีฬากำกับจริยธรรมนักกีฬาหรือควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬา ให้เป็นที่ยอมรับในวงการกีฬา (กีฬาสัมผัสหรือกีฬาอาชีพ) หรือวงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวงการกีฬา โดยบรรจุแนวปฏิบัติดังกล่าวเอาไว้ในนโยบายและกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่เกี่ยวข้องเอาไว้

2.4 การระงับข้อพิพาททางการกีฬา

นอกจากการแข่งขันกีฬาเป็นเครื่องมือช่วยสร้างความสามัคคีในหมู่คณะกับส่งเสริมให้นักกีฬาได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การกีฬายังก่อให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับกีฬาและการกีฬาหลากหลายประเภท แล้วธุรกิจอุตสาหกรรมเหล่านี้เองก็สร้างผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจของที่ระลึกการแข่งขันกีฬา (merchandises) ธุรกิจจำหน่ายเครื่องแต่งกายกีฬา (apparel) ธุรกิจจำหน่ายเสื้อกีฬา (jerseys) ธุรกิจพาเยี่ยมชมสนามกีฬา (stadium tour) ธุรกิจจำหน่ายตั๋วเข้าชมการแข่งขันกีฬา (tickets) และบริการอื่น ๆ (hospitality) ในขณะเดียวกันกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ในแวดวงธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬายังได้ร่วมกันพัฒนาระบบกลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อให้เกิดการสร้างยอดขายสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบสมาชิกสโมสรกีฬาอาชีพ (membership) ผ่านการผูกสัมพันธ์กับลูกค้าระยะยาวเพื่อโฆษณาทำการตลาดไปพร้อมกับเสริมสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้าจงรักภักดีกับสโมสรกีฬาของตนและระบบการเป็นผู้สนับสนุนด้านกีฬา (sponsorship) ผ่านการการลงทุนของธุรกิจอุตสาหกรรมในลักษณะของการสนับสนุนประโยชน์ทางธุรกิจทั้งที่เป็นตัวเงินและหรือไม่ใช่ตัวเงิน โดยมุ่งหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกลับคืนมาเป็นสำคัญ อีกทั้งในวงการกีฬาประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย อาทิ ผู้จัดการแข่งขันกีฬา (Organising body) นักกีฬาอาชีพ (Professional Players) นักกีฬาสัมผัส (Amateur

Players) สโมสรกีฬา (Sports Clubs) ผู้ฝึกสอนกีฬา (Coaches) ผู้ตัดสินกีฬา (Referees) เอเยนต์ นักกีฬา (Sports agents) และผู้ชมการแข่งขันกีฬา (Sports Spectators) ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้อาจร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือเข้าร่วมในเกมการแข่งขันกีฬาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายกำหนดเอาไว้ ไม่ว่าจะป็นชัยชนะเหนือคู่แข่งในการแข่งขันกีฬาหรือผลประโยชน์ทางธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ในทางตรงกันข้ามการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาอาจก่อให้เกิดข้อพิพาท (disputes) หรือข้อขัดแย้งระหว่างคู่กรณีที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาด้วยกัน อีกประการหนึ่งในวงการกีฬาประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพล้วนแล้วแต่มีสิทธิในความเป็นนักกีฬาและสิทธิในความเป็นมนุษย์ อันเป็นสิทธิที่ได้มาในฐานะที่นักกีฬาดังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาและได้มาตามธรรมชาติในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่เกิดมามีสภาพบุคคล รัฐหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬารายอื่น ๆ ไม่อาจกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันล่วงละเมิดต่อความเป็นนักกีฬาและความเป็นมนุษย์เช่นว่านี้ได้ การกระทำหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันกระทบต่อสิทธิในชีวิตที่ดี แก่ร่างกายที่ดี อนามัยที่ดี เสรีภาพที่ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ย่อมถือเป็นการกระทำละเมิดต่อสิทธิของนักกีฬา ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับนักกีฬาทั้งในฐานะที่เป็นผู้จ้าง (employers) เอเยนต์ (agents) และคู่สัญญา (contract parties) ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิหรือกระทำผิดหน้าที่ของนักกีฬา บุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนักกีฬาเหล่านี้ย่อมถูกล่วงละเมิดสิทธิจากนักกีฬาได้ เมื่อเกิดความขัดแย้ง (conflict) จากการละเมิดสิทธิระหว่างนักกีฬากับบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับนักกีฬา ก็มักจะเป็นบ่อเกิดของการละเมิดสิทธิเสรีภาพและเป็นต้นเหตุแห่งการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและความยุติธรรมในวงการกีฬา

ข้อพิพาทในแวดวงธุรกิจกีฬาหรือความขัดแย้งจากการละเมิดสิทธิเสรีภาพระหว่างนักกีฬากับบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับนักกีฬาล้วนแล้วแต่เป็นต้นเหตุแห่งการนำข้อพิพาทและความขัดแย้งดังกล่าวมาใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬา เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬารายใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอันฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา องค์กรกำกับกีฬาอาจกำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬารายใดที่ถูกกระทบสิทธิจากการกระทำหรืองดเว้นกระทำดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อองค์กรกำกับกีฬา โดยมีองค์กรกำกับกีฬาอาจกำหนดขั้นตอนและวิธีการร้องเรียนเอาไว้ ทั้งนี้การใช้อำนาจตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาอาจมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาในอันที่จะก่อให้เกิดเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระบุ หรือมีผล กระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุมัติ การอนุญาต การรับรอง การวินิจฉัยอุทธรณ์ และการรับจดทะเบียน หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาไม่พอใจในผลของคำสั่งที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาและประสงค์จะโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวที่กระทบต่อสิทธิอย่าง

หนึ่งอย่างใดของตน ในเบื้องต้นจะต้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามขั้นตอนที่องค์กรกำกับกีฬาได้กำหนดเอาไว้ โดยองค์กรกำกับกีฬาอาจกำหนดขั้นตอนการอุทธรณ์คำสั่งขององค์กรกำกับกีฬาเอาไว้เป็นการเฉพาะ ผ่านการพัฒนากลไกอุทธรณ์การกระทำขององค์กรกำกับกีฬาที่ประกอบด้วยขั้นตอนและวิธีการสำหรับเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนหรือความเสียหายใด ๆ ที่ผู้ถูกระทบสิทธิได้รับ หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาได้ดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการอุทธรณ์โต้แย้งที่กำหนดโดยองค์กรกำกับกีฬาเรียบร้อยแล้วและยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยขององค์กรกำกับกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ถูกกระทบสิทธิหรือคิดว่าตนถูกกระทบสิทธิอาจนำข้อพิพาททางการกีฬามาฟ้องต่อองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการตามกฎหมายของรัฐ (เช่น ศาลยุติธรรมและศาลปกครอง เป็นต้น) เพื่อให้องค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการตามกฎหมายของรัฐใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาคดีข้อพิพาททางการกีฬา

นอกจากนี้ องค์กรกำกับกีฬาอาจระบุเอาไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงว่าหากเกิดข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่เกี่ยวข้องด้วยกัน โดยระบุให้ใช้การระงับข้อพิพาทโดยไม่ได้ให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน แต่ให้ใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกอื่นมาช่วยชี้ขาดข้อพิพาท³¹ โดยระบุเอาไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงว่า คู่กรณีพิพาทกันต้องยอมรับคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้นอย่างเคร่งครัด เหตุนี้เองการระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative Dispute Resolution หรือ ADR)³² (ได้แก่ การเจรจา (Negotiation) การไกล่เกลี่ย (Mediation) การประนีประนอมข้อพิพาท (Conciliation) และการใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการ (Arbitration)) ที่คู่กรณีตกลงมานั้นผูกพันหรือตกลงกันว่าหากมีข้อพิพาทระหว่างกันแล้วจะทำการระงับข้อพิพาทโดยไม่ใช้วิธีฟ้องศาล แต่จะใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกอื่นมาช่วยชี้ขาดข้อพิพาทเข้ามาแทนวิธีฟ้องศาล นั่นก็เพราะการระงับข้อพิพาททางเลือกเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้เลือกสรรผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่พิพาทมาเป็นคนกลางระงับข้อพิพาท ซึ่งส่งผลให้คู่กรณีมีความเชื่อมั่นกระบวนการระงับข้อพิพาทที่ให้คนกลางที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะมาวินิจฉัยชี้ขาดหรือเจรจาไกล่เกลี่ย ประกอบกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมักมีขั้นตอนไม่ยุ่งยากเท่ากระบวนการยุติธรรมหลัก ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วและลดขั้นตอนที่ยุ่งยากออกไป ในขณะที่เดียวกันการระงับข้อพิพาททางเลือกเช่นว่านี้ย่อมนำไปสู่การรักษาความลับทางการค้าและยังช่วยรักษาความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณีที่อยู่ในวงการกีฬาเดียวกันเอาไว้ให้ได้มากที่สุด จนท้ายที่สุดคู่กรณีจะสามารถแสวงหาทางออกร่วมกันระหว่างคู่กรณีหรือสามารถยุติความขัดแย้งร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

³¹ World Intellectual Property Organization, “WIPO Alternative Dispute Resolution (ADR) for Sports,” 2019, Accessed March 7, 2021, <https://www.wipo.int/amc/en/center/specific-sectors/sports/>.

³² Adam Epstein, “Alternative Dispute Resolution in Sport Management and the Sport Management Curriculum,” *Journal of Legal Aspects of Sport* 12, no.3 (2002): 154-182.

กล่าวโดยสรุป ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในแวดวงกีฬาอาจเกิดขึ้นได้จากความขัดแย้งระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาหรือเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาด้วยกัน รวมทั้งความขัดแย้งกันเนื่องมาจากองค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาฝ่ายหนึ่งไปกระทำการละเมิดสิทธิต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะสิทธิดังกล่าวจะเป็นสิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย สิทธิในสุขภาพอนามัย สิทธิที่จะมีเสรีภาพ สิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด องค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาฝ่ายหนึ่งที่ได้ไปกระทำการละเมิดจำต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอีกฝ่ายหนึ่งที่ถูกล่วงละเมิดสิทธิ ในส่วนของการระงับข้อพิพาทในวงการกีฬาสามารถจำแนกได้เป็นสองแนวทางด้วยกัน นั่นก็คือการระงับข้อพิพาทในศาลและการระงับข้อพิพาทนอกศาล (หรือการระงับข้อพิพาททางเลือก) แต่ในส่วนของการระงับข้อพิพาททางเลือกนั้นเป็นกระบวนการระงับข้อพิพาทที่คู่พิพาทตกลงกันไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกันมาว่าประสงค์จะให้การระงับข้อพิพาททางเลือกในการยุติความขัดแย้ง ซึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาได้มีการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ในกระบวนการการระงับข้อพิพาททางเลือกจนกระทั่งมีการจัดตั้งเป็นองค์กรระงับข้อพิพาททางเลือกอิสระในวงการกีฬาขึ้นมา เพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในวงการกีฬาเป็นการเฉพาะ

บทที่ 3

กฎหมายกีฬาของต่างประเทศ

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งทำการศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์ในลักษณะการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาทบทวนแนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬาของประเทศไทยและกฎหมายกีฬาต่างประเทศ คือ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงกฎหมายกีฬาเปรียบเทียบ (Comparative Sports Law) ว่ากฎหมายกีฬาของประเทศไทยมีปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเกี่ยวกับนักกีฬาและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลกีฬาอย่างไรบ้าง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกื้อกูลต่อการสนับสนุนการกีฬาเพื่อไปสู่ระดับความเป็นเลิศและพัฒนากีฬาอาชีพที่ยั่งยืน การศึกษา 3 ประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายอังกฤษ

การศึกษาวินัยฉบับนี้ได้หยิบยกกฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ (Sports Law in England) มาทำการศึกษาวินัย เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกฎหมายกีฬาของประเทศไทยส่วนหนึ่งได้มีพัฒนาการมาจากกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) (หรือเรียกกันว่า ระบบกฎหมายจารีตประเพณี) ในลักษณะที่ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมอังกฤษได้อ้างอิงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา แล้วนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ในขณะเดียวกันองค์กรกำกับกีฬาในประเทศอังกฤษได้ยอมรับนับถือคำพิพากษาของศาลยุติธรรมอังกฤษและได้ยอมรับเป็นบรรทัดฐานเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ดังเคยปรากฏไว้ในคดีสำคัญที่ศาลยุติธรรมอังกฤษได้วินิจฉัยวางหลักเกณฑ์รับรองสิทธิและคุ้มครองเสรีภาพของนักกีฬา เช่น คดี Eastham v Newcastle United Football Club Ltd [1964] Ch 413 เป็นต้น

อีกประการหนึ่งกฎหมายคอมมอนลอว์ยังได้พัฒนาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเอกชนมากำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาในฐานะที่เป็นเอกชนกับเอกชนด้วยกัน ในฐานะที่เป็นเอกชนกับเอกชนที่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักกฎหมายละเมิดอังกฤษที่วางหลักความ

รับผิดชอบเพื่อละเมิดในทางแพ่งอันถูกวิวัฒนาการและกำหนดขึ้นมาสำหรับคุ้มครองสิทธิระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาในฐานะที่เป็นเอกชนกับเอกชนด้วยกัน หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอันเป็นเอกชนรายหนึ่งไปกระทำต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอันเป็นเอกชนอีกรายหนึ่ง จนส่งผลให้เอกชนอีกรายหนึ่งได้รับความเสียหายในทางหนึ่งทางใดนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นย่อมต้องรับผิดชอบในทางแพ่ง เช่น คดี *Watson v British Boxing Board of Control* [2001] [2000] EWCA Civ 2116, [2001] QB 1134, [2001] PIQR 16 เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐสภาอังกฤษได้ตรากฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutory Law) อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่รวมเอากฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา (แวดวงกีฬาทั่วไปหรือแวดวงแต่ละชนิดกีฬา) ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องปฏิบัติตาม เพราะหากไม่ปฏิบัติตามแล้วก็จะได้รับโทษที่เป็นสภาพบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นตำรวจทางปกครองหรือตำรวจทางยุติธรรมจะบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีกระบวนการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางอาญาหรือกระบวนการทางปกครอง กฎหมายลายลักษณ์อักษรเช่นนี้อาจประกอบด้วย ฝ่ายปกครองจะออกกฎหมายลำดับรอง (Statutory Instruments หรือ SI) ได้ภายใต้อำนาจของกฎหมายลายลักษณ์อักษรแม่บทเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรแม่บทนั้น ๆ ตัวอย่างกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น กฎหมาย *Sporting Events (Control of Alcohol etc.) Act 1985* กฎหมาย *Football Spectators Act 1989* และกฎหมาย *Football (Offences) Act 1991* เป็นต้น

นอกจากนี้ กฎหมายที่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา หรือมาตรฐานในวงการกีฬาอังกฤษให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและใช้เป็นเครื่องมือสร้างความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันในวงการกีฬาหรือการแข่งขันกีฬา ยังอาจมีเนื้อความบังคับควบคุมความประพฤติของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในสังคมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬา (sports participants) ซึ่งผู้เข้ามามีส่วนร่วมในสังคมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาจะต้องปฏิบัติตามหรือควรจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งการที่กฎหมายได้ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเช่นนี้สอดคล้องกันกับการกำหนดให้องค์กรกำกับกีฬาหรือ SGBs ทั้งที่เป็นองค์กรกำกับกีฬาภายในประเทศ (National Governing Bodies หรือ NGBs) หรือองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศ (International Governing Bodies หรือ IGBs) ที่มีหน้าที่กำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือมีบทบาทควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุมของตน (ภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ในการปกครองชนิดกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาแบบลำดับชั้นพีระมิด) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศอังกฤษอย่างเคร่งครัด หากองค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุมของตนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองแล้ว ไม่เพียงต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้เท่านั้น หากแต่

องค์กรกำกับกีฬาอาจใช้อำนาจตามกฎหมายกติกาทำการลงโทษทางวินัย ในทำนองที่ปรามไม่ให้องค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุม ของตน กระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองเพราะเกรงกลัวที่จะได้รับการลงโทษจากองค์กรกำกับกีฬา นั้น หมายความว่ากฎหมายที่ออกมาโดยองค์กรกำกับกีฬาในทุกระดับชั้นพึงต้องสอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายที่ออกมาโดยประเทศอังกฤษ รวมทั้งอาจกำหนดกลไกที่สอดรับหรือมาตรการที่เกื้อหนุนกับกฎหมายของประเทศอังกฤษที่มีลักษณะเป็นข้อบังคับซึ่งกำหนดความประพฤติขององค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในทางตรงกันข้ามหากกฎหมายขององค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือในแต่ละการแข่งขันกีฬานั้น มีผลบังคับกับองค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในลักษณะที่เป็นการทั่วไป หากกฎหมายนั้นมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพหรือผลกระทบในประโยชน์ด้านอื่น ๆ ขององค์กรกำกับกีฬา สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ศาลยุติธรรมอังกฤษอาจใช้อำนาจวินิจฉัยในคำพิพากษา (judgment) ว่ากฎหมายขององค์กรกำกับกีฬาขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมายบ้านเมือง อีกทั้งศาลยุติธรรมอังกฤษอาจใช้อำนาจออกคำสั่ง (order of the court) ให้องค์กรกำกับกีฬากระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือตวันกระทำกรอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพของนักกีฬา ระบบกฎหมายอังกฤษยอมรับนับถือกฎหมายขององค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศ โดยถือว่านโยบายการกีฬา (Sports Policy) และกฎหมายขององค์กรกำกับกีฬาภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนในลักษณะที่เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ (non-departmental public body) หรือองค์กรที่ขึ้นตรงกับรัฐ (departmental public body) ล้วนแล้วแต่ต้องออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ (regulatory framework)¹ ไม่ให้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอังกฤษที่บังคับใช้อยู่แล้วและไม่ให้ขัดหรือแย้งกับระเบียบข้อบังคับขององค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศที่เป็นองค์กรกำกับกีฬาสูงสุดหรือระดับบนสุดของลำดับชั้นการปกครองกีฬาแบบพีระมิด ตัวอย่างเช่น สำนักงานต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (UK Anti-Doping หรือ UKAD) เป็นองค์กรในกำกับของรัฐที่มีอำนาจออกระเบียบว่าด้วยการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (UK Anti-Doping Rules) และจัดทำนโยบายระดับชาติว่าด้วยการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (National Anti-Doping Polity) โดยระเบียบดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบขององค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาโลก (World Anti-Doping

¹ Governance in Sport Working Group, “The Rules of the Game” Europe’s first conference on the Governance of Sport Brussels,” 26 & 27 February 2001, Accessed March 7, 2021, https://www.fia.com/sites/default/files/basicpage/file/governance_sport.pdf

Agency หรือ WADA อันเป็นองค์กรกำกับกีฬาสูงสุดหรือระดับบนสุดของลำดับชั้นการปกครองกีฬาแบบพหุระมิต ที่มีอำนาจกำกับการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา² เป็นต้น

ในส่วนของการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในวงการกีฬาอังกฤษหรือธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาอังกฤษนั้น ประกอบด้วยการระงับข้อพิพาทโดยไม่ใช้วิธีฟ้องศาลและการระงับข้อพิพาทโดยใช้วิธีฟ้องศาล การดำเนินการระงับข้อพิพาทเกิดขึ้นเมื่อมีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้คนในแวดวงกีฬาหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการแข่งขันกีฬาในประเทศอังกฤษ ย่อมมีเป้าหมายหลักให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา การดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยไม่ใช้วิธีฟ้องศาลถือเป็นการระงับข้อพิพาททางเลือกรูปแบบหนึ่งในประเทศอังกฤษที่มีหลักการและวิธีการที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้คู่ความตกลงสมัครใจเข้าสู่กระบวนการจัดการความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างองค์กรหรือหน่วยงานการระงับข้อพิพาทในวงการกีฬา (วงการกีฬาทั่วไปหรือวงการกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา) (เช่น คณะกรรมการค่าสินไหมทดแทนกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Professional Football Compensation Committee หรือ PFCC)³ และองค์กรระงับข้อพิพาททางกีฬา (Sport Resolutions UK)⁴ เป็นต้น)ให้กลายมาเป็นช่องทางเลือกเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาอาชีพและให้ความเป็นธรรมหรือขจัดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างสโมสรกีฬาต้นสังกัดกับนักกีฬาอาชีพ โดยใช้หลักการและวิธีการที่แตกต่างไปจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก โดยท้ายที่สุดองค์กรระงับข้อพิพาททางเลือกและกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในลักษณะนี้อาจช่วยให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างคู่ขัดแย้งในแวดวงกีฬาหรือคู่พิพาทในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา จนก่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่ความสมานฉันท์ของผู้คนในสังคมกีฬาต่อไป ในทางกลับกันหากคู่ความไม่ประสงค์ที่จะใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลตั้งแต่แรกหรือไม่ได้ทำข้อตกลงกันเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะยินยอมพร้อมใจเลือกมอบอำนาจให้องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ มาทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าวแล้ว คู่ความอาจเลือกพึ่งอำนาจศาลยุติธรรมอังกฤษ (Court of Justice) ภายใต้ระบบศาลเดี่ยวซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาทั้งคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในทางการกีฬา รวมทั้งคู่ความเองอาจเลือกระงับข้อพิพาทโดยอาศัยอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (Tribunals) ที่มีหน้าที่หลักในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างฝ่ายปกครองในฐานะที่ควบคุมกำกับกิจการกีฬากับเอกชน แล้วเอกชนต้องการเรียกร้องสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดกัน

² Department for Digital, Culture, Media & Sport, *Tailored Review of UK Anti-Doping* (London: Department for Digital, Culture, Media & Sport, 2018).

³ Professional Footballers' Association, "ABOUT THE PFA," 2020, Accessed March 7, 2021, <https://www.thepfa.com/thepfa/about>.

⁴ Sport Resolutions UK, "About Us," 2020, Accessed March 7, 2021, <https://www.sportresolutions.co.uk/about-us/who-we-are/overview>.

เกี่ยวกับกีฬาหรือการกีฬา โดยคณะกรรมการในลักษณะนี้อาจต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะสาขามาวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชน โดยที่มีกระบวนการที่ รวดเร็วและยืดหยุ่นมากกว่าการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมอังกฤษ เช่น คดี Jane Couch ที่ คณะกรรมการควบคุมกีฬามวยบริติช (British Boxing Board of Control หรือ BBBC) ในฐานะฝ่าย ปกครองและใช้อำนาจปกครองเคยออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ Jane Couch นักมวยอาชีพหญิงชาว อังกฤษ (ที่ประสบความสำเร็จจากการชกมวยสากลอาชีพในสหรัฐอเมริกา) ในฐานะผู้ยื่นคำขออนุญาต ชกมวยในประเทศอังกฤษ ให้สามารถทำการชกมวยภายในประเทศอังกฤษได้ พร้อมปฏิเสธไม่ออก ใบอนุญาตชกมวย (boxing licence) ให้กับ Jane Couch ซึ่งคดีนี้ได้รับการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมเพียงเพราะ Jane Couch เป็นนักมวยอาชีพเพศหญิง (sex discrimination) จาก คณะกรรมการควบคุมกีฬามวยบริติชหรือ BBBC เหตุนี้เองต่อมาคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ได้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการควบคุมกีฬามวยบริติชหรือ BBBC เพราะการออกคำสั่งทาง ปกครองเป็นการใช้อำนาจโดยมีลักษณะเป็นกีดกันหรือการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อนักกีฬาเพศ หญิง⁵

จะทำการศึกษาระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ส่งอิทธิพลต่อพัฒนาการของกฎหมาย กีฬาอังกฤษ การจำแนกกฎหมายกีฬาอังกฤษ การระงับข้อพิพาททางกีฬาในวงการกีฬาอังกฤษ คดี ทางการกีฬาของอังกฤษที่น่าสนใจ และการส่งเสริมการกีฬากับกฎหมายอังกฤษ

3.1.1 ระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ส่งอิทธิพลต่อพัฒนาการของ กฎหมายกีฬาอังกฤษ

ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 มาจนถึงปัจจุบันนี้ มีการพัฒนากีฬาให้กลายเป็นอุตสาหกรรม (Sports Industrialisation) มากยิ่งขึ้น นั้นหมายความว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงธุรกิจ อุตสาหกรรมกีฬาได้มีความพยายามลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาและนำแรงงาน ในตลาดอุตสาหกรรมกีฬามาช่วยขับเคลื่อนธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อสร้างกำไรและผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ การดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาย่อมอาจสร้างข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งภายใต้ความขัดแย้งหรือกรณีพิพาทอาจมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิ อย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี รวมทั้งอาจมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายหนึ่งได้ถูกล่วงละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพ อีกทั้ง ความพยายามพัฒนากีฬาหรือการแข่งขันกีฬาให้มีระเบียบแบบแผน ให้นักกีฬาอยู่ภายใต้การกำกับ ขององค์กรกำกับกีฬาอย่างเป็นระบบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องปฏิบัติต่อกันภายใต้

⁵ Supreme Court of the United Kingdom, "Sport & the Law," 2012, Accessed March 7, 2021, <https://www.supremecourt.uk/docs/sport-and-the-law.pdf>.

ความสัมพันธ์อย่างมีระเบียบแบบแผน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องทำกิจกรรมของตนเองหรือประกอบอาชีพของตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณของอาชีพในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา แล้วการทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพของบุคคลเช่นว่านี้ล้วนแล้วแต่จะต้องมีเกณฑ์ในการทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพเพื่อสร้างมาตรฐานให้นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอื่น ๆ มีความเป็นมืออาชีพทางการกีฬา (Sports Professionalism) มากยิ่งขึ้นไปกว่าแต่เดิม⁶ เหตุนี้เองในประเทศอังกฤษจึงได้พัฒนาระบบการปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาควบคู่ไปกับการสร้างระบบกำกับธรรมาภิบาลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา เพื่อให้การปกครองกีฬาและเกณฑ์ธรรมาภิบาลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาเป็นเครื่องมือควบคุมให้นักกีฬาละเล่นกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาดำเนินกิจกรรมกีฬาอย่างเป็นมืออาชีพและประกอบอาชีพให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งอาชีพในขณะเดียวกันองค์กรกำกับกีฬาอาจสร้างกลไกวิธีการกำกับธรรมาภิบาลหรือออกคำสั่งหรือกฎระเบียบควบคุมการละเล่นกีฬาหรือการดำเนินกิจกรรมให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งความเป็นมืออาชีพทางการกีฬา เช่น การขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต การสั่งพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งการกำกับธรรมาภิบาลขององค์กรกำกับกีฬามักดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ (Board of Control)⁷ ที่มีอำนาจตามกฎหมายระเบียบจัดตั้งองค์กรกำกับกีฬา แต่ทว่าหากองค์กรกำกับกีฬาออกคำสั่งหรือกฎระเบียบไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกฎระเบียบหรือคำสั่งมีลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือมีลักษณะที่เป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เช่นว่านี้นักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องย่อม เกิดข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับนักกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เมื่อเกิดข้อพิพาทหรือคดีทางการกีฬา (sports law cases) เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ ระบบกฎหมายจารีตประเพณีหรือระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law System)⁸ ของประเทศอังกฤษจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างแนวคำพิพากษาของศาลยุติธรรมที่ศาลยุติธรรมในคดีก่อน ๆ ได้เคยพิพากษาวางแนวทางเอาไว้ (Judge made law) คดีที่ศาลยุติธรรมได้เคยตัดสินไปแล้วก็ย่อมกลายมาเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับนับถือกันทั่วไปและศาลยุติธรรมที่ตัดสินในคดีต่อ ๆ มาจะต้องดำเนินรอยตามคำพิพากษาศาลยุติธรรมในคดีก่อน ๆ ที่ได้เคยวินิจฉัยเอาไว้เป็นบรรทัดฐานหรือเป็นแบบอย่าง (Precedent) นั้นหมายความว่าศาลยุติธรรมอังกฤษเองต้องพิจารณาพิพากษาคดีให้สอดคล้องและ

⁶ Wray Vamplew, "Playing with the rules: Influences on the development of regulation in sport," *International Journal of the History of Sport* 24, no.7 (2007): 843-871.

⁷ Richard Tacon, "Sport policy and the structure of sport in the UK," In *Managing Sport Business: An Introduction*, ed. 2nd (London: Routledge & CRC Press, 2018): 58-77.

⁸ Matthew J. Mitten and Hayden Opie, "'Sports Law': Implications for the development of international, comparative, and national law and global dispute resolution," *Tulane Law Review* 85, no.2 (2010): 269-322.

เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับคำพิพากษาเดิมที่ข้อเท็จจริงเกิดขึ้นในกรณีเดียวกันและต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับคำพิพากษาของศาลสูง (ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นที่สูงกว่า เช่น ชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา) ในประเทศอังกฤษเคยมีคดีสำคัญ ๆ ทางการกีฬาที่เคยเกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลยุติธรรมอังกฤษที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ (common law jurisdictions of England)

คำพิพากษาของศาลยุติธรรมอังกฤษส่วนใหญ่ มักเป็นคดีที่ว่าด้วยการละเมิดสิทธิเสรีภาพที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวนักกีฬาอาชีพ โดยทั่วไปกฎหมายอังกฤษเปิดโอกาสให้นักกีฬาอาชีพและสโมสรกีฬาต้นสังกัดสามารถทำสัญญาหรือข้อตกลงกันได้ตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (freedom of contract) โดยไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนักกีฬาอาชีพหรือฝ่ายสโมสรกีฬาต้นสังกัดต่างฝ่ายต่างก็พยายามเจรจาตกลงให้ตนได้ประโยชน์จากข้อสัญญาดังกล่าว トラบเท่าที่ข้อสัญญาดังกล่าวไม่ละเมิดต่อกฎหมายและไม่ขัดแย้งกับกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้ทั้งนักกีฬาอาชีพกับสโมสรกีฬาต้องปฏิบัติตาม หากแต่สัญญาหรือข้อตกลงบางอย่างอาจไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพอย่างหนึ่งอย่างใดของตัวนักกีฬาอาชีพ จนทำให้นักกีฬาอาชีพต้องตกเป็นฝ่ายที่ต้องเสียเปรียบหรือถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพอย่างไม่เป็นธรรม เหตุนี้เองข้อตกลง ความตกลง และความยินยอมรวมทั้งประกาศ และคำแจ้งความเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของสโมสรกีฬาต้นสังกัดอาจเป็นข้อตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพของนักกีฬาอาชีพ ซึ่งข้อตกลงที่ทำให้นักกีฬาอาชีพตกเป็นผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพและต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ แม้ว่าข้อตกลงดังกล่าวจะตกลงกันบนพื้นฐานของความยินยอมสมัครใจของคู่สัญญาหรือตกลงกันโดยยึดหลักการตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬาก็ตาม ด้วยสภาพการดำเนินกิจกรรมกีฬาที่ผันเปลี่ยนแปลงไปจนมีความเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาทำให้สโมสรกีฬาต้นสังกัดผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่านักกีฬาอาชีพในสังกัดถือโอกาสอาศัยโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาอาชีพซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจด้อยกว่าอย่างมากซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและการละเมิดสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาอาชีพ ระบบกฎหมายอังกฤษจึงได้กำหนดกรอบของการใช้หลักของความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาและหลักเสรีภาพในการทำสัญญาเพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมและการละเมิดสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาอาชีพในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา โดยศาลยุติธรรมอังกฤษมีอำนาจพิจารณาว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างนักกีฬาอาชีพกับสโมสรกีฬาต้นสังกัดหรือกฎระเบียบที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาใดที่ไม่เป็นธรรม พร้อมกับศาลยุติธรรมอังกฤษมีอำนาจที่จะสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี รวมทั้งศาลยุติธรรมอังกฤษมีอำนาจวินิจฉัยทบทวนกฎระเบียบและควบคุมความชอบด้วยกฎหมาย (Judicial Review) ของคำสั่งหรือกฎระเบียบที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานของรัฐ

นอกจากนี้ระบบกฎหมายอังกฤษยังได้พัฒนากฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute Law) ที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดลักษณะของการกระทำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือผู้มีส่วนร่วมใน

การแข่งขันกีฬา ที่ถือว่าเป็นความผิดและกำหนดบทลงโทษทางอาญาเอาไว้สำหรับความผิดนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีในสังคมกีฬา เหตุผลที่ต้องมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรในทำนองนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาอาชญากรรมอันเนื่องมาจากการจัดการแข่งขันกีฬาและการใช้ความรุนแรงระหว่างผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานในสนามกีฬาและผู้ชมการแข่งขันกีฬาที่มาใช้บริการสนามกีฬา ในด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการแข่งขันกีฬา และก่อให้เกิดอันตรายจากการจัดการแข่งขันกีฬาในสนามกีฬาหรือบริเวณรอบนอกสนามกีฬา จนถึงแก่บาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวางมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือการจัดกิจกรรมอื่น ๆ บริเวณรอบนอกพื้นที่ประกอบกิจกรรมการแข่งขันกีฬาอย่างเหมาะสม สำหรับป้องกัน สงวนรักษาชีวิต ร่างกาย อนามัย หรือทรัพย์สินของผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา

ตัวอย่างเช่น คดี Eastham v. Newcastle United [1964] Ch. 413 ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า สมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษ (Football Association หรือ FA) ได้กำหนดกฎระเบียบให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์จะเล่นกีฬาฟุตบอลให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพใด ต้องขึ้นทะเบียน (register) เป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด โดยนักกีฬาฟุตบอลที่ได้ขึ้นทะเบียนกับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดแล้ว ก็สามารถเล่นกีฬาฟุตบอลให้เฉพาะสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดในฤดูกาลที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น หากนักกีฬาฟุตบอลประสงค์ที่จะโอนย้ายตนเอง (transfer) ไปสังกัดสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพใหม่แล้ว จะต้องได้รับความยินยอมจากสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิม หากปราศจากความยินยอมจากสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมแล้ว นักกีฬาฟุตบอลอาชีพดังกล่าวยังคงต้องติดสัญญาจ้างอยู่กับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิม (retained) โดยสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมมีสิทธิที่จะเลือกพิจารณาไม่ต่อสัญญาจ้างให้ (re-signed) กับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ หากสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมไม่พิจารณาต่อสัญญาจ้างให้ ก็จะไม่สามารถลงเล่นกีฬาฟุตบอลได้ในฤดูกาลถัดไปจนกว่าจะได้รับการต่อสัญญาจ้าง (re-signed) จากต้นสังกัดเดิมอีกครั้ง นั้นหมายความว่าหากสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมไม่ยอมต่อสัญญาจ้างให้กับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ นักกีฬาฟุตบอลอาชีพก็จะไม่มีโอกาสได้รับค่าจ้าง (wages) และไม่มีโอกาสโอนย้ายไปเล่นให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพอื่นได้ ในเวลาต่อมาศาลยุติธรรมอังกฤษได้วินิจฉัยเอาไว้ว่ากฎระเบียบของสมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษเป็นกฎระเบียบเช่นนี้ถือเป็นข้อจำกัดทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (unfair restraint of trade) และข้อจำกัดทางการค้าที่ไม่สมเหตุผล (unreasonable restraint of trade) ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลที่อยู่ในสังกัดของตนเองคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจด้อยกว่าอย่างมาก ซึ่งกฎระเบียบที่ออกโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษและบังคับใช้กับการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ภายใต้กำกับของสมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความไม่เป็น

ธรรมในการจ้างงานนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ เหตุนี้เองศาลยุติธรรมอังกฤษจึงพิจารณาว่ากฎระเบียบที่นำไปสู่การสร้างข้อตกลงทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและสั่งให้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี ทั้งนี้เพื่อปกป้องสิทธิของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพในการมองหางาน (player's right to seek employment) ในตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลอาชีพ⁹

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าศาลอังกฤษได้วินิจฉัยในประเด็นที่ว่าข้อจำกัดทางการค้าดังกล่าวเป็นธรรมต่อนักกีฬาอาชีพหรือไม่ ข้อตกลงดังกล่าวเหมาะสมต่อนักกีฬาอาชีพเพียงใด โดยศาลได้ทำการวินิจฉัยในเรื่องของข้อตกลงหรือข้อจำกัดในสัญญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา (สมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษ) อันเป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาอาชีพ ในทางตรงกันข้ามศาลยุติธรรมอังกฤษจะใช้อำนาจทบทวนความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งหรือกฎที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาได้หรือไม่นั้น ก็ต่อเมื่อคำสั่งหรือกฎดังกล่าวต้องเป็นคำสั่งหรือกฎที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาอันเป็นหน่วยงานรัฐ (public body) ที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน (public legal personality) เท่านั้น และมีกฎหมายมหาชนให้อำนาจ (statutory powers) ในการออกคำสั่งหรือกฎมาเพื่อควบคุมกำกับนักกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาลำดับชั้นต่ำกว่า แต่ถ้าองค์กรกำกับกีฬาอันเป็นหน่วยงานเอกชน (private body) ที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน (private legal personality) ศาลยุติธรรมอังกฤษไม่อาจก้าวล่วงไปพิจารณาทบทวนคำสั่งหรือกฎที่ออกไปโดยเห็นว่าคำสั่งหรือกฎนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สามารถพิจารณาได้ว่าการกระทำขององค์กรกำกับกีฬาเป็นการกระทำที่เกินไปกว่าขอบอำนาจหน้าที่หรือขอบวัตถุประสงค์ของกฎหมายมหาชนที่ให้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาดังกล่าวหรือไม่ (ultra vires) ตัวอย่างเช่นคดี R v Football Association Ltd ex parte Football League [1993] และคดี R. v. Disciplinary Committee of the Jockey Club ex p. the Aga Khan [1993] 1 WLR 909 ที่ศาลยุติธรรมอังกฤษวินิจฉัยไปในแนวทางเดียวกันว่าคณะกรรมการวินัยของชมรมขี่ม้าอังกฤษและสมาคมกีฬาฟุตบอลอังกฤษถือเป็นองค์กรกำกับกีฬาอันเป็นหน่วยงานเอกชน ที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน ศาลยุติธรรมอังกฤษไม่อาจก้าวล่วงไปพิจารณาทบทวนคำสั่งหรือกฎที่ออกไปโดยเห็นว่าคำสั่งหรือกฎนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะการออกคำสั่งหรือกฎของนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนดังกล่าวไม่ได้มีกฎหมายให้อำนาจในการออกคำสั่งหรือกฎดังกล่าวแต่อย่างใด¹⁰ เป็นต้น

⁹ J Paul McCutcheon, "Negative enforcement of employment contracts in the sports industries," *Legal Studies* 17, no.1 (1997): 65-100.

¹⁰ Sarah Elison and Matthew Lohn., "Whose Rules are we playing by?," *The Entertainment and Sports Law Journal* 3, no.2 (2005): 5.

อีกประการหนึ่งศาลยุติธรรมอังกฤษยังได้เคยวินิจฉัยตีความและพิจารณาพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร โดยเฉพาะกฎหมายอาญาทางกีฬา (Criminal Sports Law) เช่น กฎหมาย Sporting Events (Control of Alcohol etc.) Act 1985 กฎหมาย Football Spectators Act 1989 และกฎหมาย Football (Offences) Act 1991 ที่บัญญัติว่าการกระทำใดที่ถือว่าเป็นความผิดเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกีฬา (criminal sanctions in sport) เอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ปรับ กักขัง และจำคุก เป็นต้น

3.1.2 การจำแนกกฎหมายกีฬาอังกฤษ

เมื่อพิจารณาตามเนื้อความและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ก็จะพบได้ว่ากฎหมายกีฬาอังกฤษสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่

3.1.2.1 กฎหมายเอกชนทางกีฬา

กฎหมายเอกชนทางกีฬา (Sport Private Law) ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬาหรือในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาที่เป็นเอกชนกับเอกชนด้วยกัน โดยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันเพราะเป็นเรื่องของกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนด้วยกันในฐานะเท่าเทียมกัน

3.1.2.2 กฎหมายมหาชนทางกีฬา

กฎหมายมหาชนทางกีฬา (Sport Public Law) ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่ฝ่ายหนึ่งเป็นรัฐ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นเอกชน โดยรัฐ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีเอกสิทธิ์ตามกฎหมายมหาชนที่จะดำเนินการหรือทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะทางการกีฬา พร้อมกับมีเอกสิทธิ์อยู่เหนือบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนที่จะบังคับให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนปฏิบัติตามคำสั่งของตนเอง เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามกฎหมาย Football Spectators Act 1989 ออกคำสั่งห้ามร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอล (Football Banning Order หรือ คำสั่ง FBO) เพื่อห้ามผู้ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่มีพฤติกรรมอันธพาลนักเลงหัวไม้ (football hooliganism) ร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ เป็นต้น

3.1.2.3 กฎหมายระหว่างประเทศทางกีฬา

กฎหมายระหว่างประเทศทางกีฬา (International Sport Law) ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐในลักษณะที่เป็นข้อตกลงหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกีฬาและการกีฬา รวมทั้งกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาภายในประเทศและ

องค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ในการปกครอง กีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬา หรือในแต่ละการแข่งขันกีฬา ซึ่งภายใต้ความสัมพันธ์เช่นนี้อาจมีกฎหมายที่กำหนดว่าจะใช้กฎหมาย ของประเทศหนึ่งประเทศใดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศมาบังคับใช้

3.1.3 การระงับข้อพิพาททางกีฬาในวงการกีฬาอังกฤษ

ประเทศอังกฤษได้มีการจัดตั้งองค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือในแต่ละการแข่งขัน กีฬาขึ้นมาเพื่อส่งเสริม กำกับและควบคุมการละเล่นกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาในแต่ ละการแข่งขันกีฬา ให้เป็นไปตามมาตรฐานและไม่ส่งผลกระทบต่อตัวนักกีฬาที่เข้าร่วม กิจกรรมและไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อสาธารณชน นั้นหมายความว่าองค์กรกำกับกีฬาในประเทศอังกฤษ ต้องสร้างกฎระเบียบอันเป็นมาตรฐานในการคุ้มครองปัจเจกบุคคลที่เข้ามาร่วมกิจกรรมการละเล่น กีฬาหรือการแข่งขันกีฬา ในขณะที่เดียวกันองค์กรกำกับกีฬาในประเทศอังกฤษก็มักสร้างกฎระเบียบอัน เป็นมาตรฐานในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะด้านการกีฬา ให้กิจกรรมหรือกิจการกีฬาสามารถ ดำเนินต่อไปได้ภายใต้กรอบมาตรฐานที่สร้างมาตรฐานธรรมาภิบาลกีฬา เมื่อองค์กรกำกับกีฬาใช้ อำนาจออกกฎระเบียบหรือการกระทำบางอย่าง แล้วไปกฎระเบียบดังกล่าวไปจำกัดสิทธิเสรีภาพของ นักกีฬาหรือการกระทำบางอย่างจนไปสร้างความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัยหรือทรัพย์สินของ นักกีฬาแล้ว เช่นว่านี่ย่อมทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับนักกีฬา ในบรรดาผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในวงการกีฬาด้วยกันอาจตกลงกันและยินยอมใช้การระงับข้อพิพาททางเลือกด้วยการแต่งตั้ง คณะกรรมการกลางในองค์กรของตนหรือมอบอำนาจให้องค์กรที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางกีฬา โดยตรง มาทำการระงับข้อพิพาทแทนการนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรม คณะกรรมการหรือ องค์กรผู้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ยอาจนำเสนอทางเลือกหนึ่งทางเลือกใดเพื่อให้ คู่ความที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาได้รับประโยชน์ร่วมกันหรือคณะกรรมการหรือองค์กร ผู้ทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการอาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท โดยคู่พิพาทในแวดวงกีฬาก็ จะต้องยอมรับคำวินิจฉัยชี้ขาดและผูกพันที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นด้วย องค์กรระงับข้อ พิพาททางกีฬา (Sports Dispute Settlement Bodies) ในประเทศอังกฤษมี 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก อนุญาโตตุลาการอิสระ (Independent Arbitration) หมายถึง องค์กร อนุญาโตตุลาการที่ทำหน้าที่การระงับข้อพิพาททางเลือกอย่างเป็นทางการเป็นอิสระ โดยไม่ได้สังกัดภาคธุรกิจกีฬา หรืออยู่ภายใต้กำกับขององค์กรกำกับกีฬา องค์กรอนุญาโตตุลาการเช่นนี้มีมักจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้าน กฎหมายกีฬาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีความเป็นกลางและเป็นอิสระ มาทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ ขาดข้อพิพาททางการกีฬา โดยคู่ความจะต้องมีข้อสัญญาหรือข้อตกลงกันไว้ว่าหากมีข้อพิพาททางการ กีฬาเกิดขึ้นแล้วให้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการอิสระ หากอนุญาโตตุลาการอาจพิจารณา วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทไปในทางหนึ่งทางใดก็จะต้องยอมรับคำวินิจฉัยชี้ขาดและผูกพันที่จะปฏิบัติตาม

คำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นด้วย หากคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นองค์กรกำกับกีฬา องค์กรกำกับกีฬาอาจกำหนดกฎระเบียบขึ้นว่าหากมีข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรกำกับกีฬา ให้นำข้อพิพาทดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการอิสระ ตัวอย่างของอนุญาโตตุลาการอิสระที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางกีฬาเช่น ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (Court of Arbitration for Sport หรือ CAS) เป็นต้น

ประเภทที่สอง คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬา (Sports Dispute Resolution Panel หรือ Sport Resolutions)¹¹ หมายถึง คณะกรรมการ (Panel) ที่ทำหน้าที่ให้บริการระงับข้อพิพาททางกีฬาแบบอิสระ (independent dispute resolution service for sport) ที่ดำเนินการให้บริการแก่องค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อจัดการยุติข้อพิพาท ซึ่งองค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสมัครใจหรือตกลงผูกพันจะใช้ขั้นตอนหรือกระบวนการระงับข้อพิพาทของคณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬาที่ให้บริการระงับข้อพิพาททางกีฬาแบบอิสระ คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬาให้บริการ (service) แก่คู่พิพาททางการกีฬาในหลากหลายรูปแบบด้วยกัน อาทิ (ก) ให้บริการอนุญาโตตุลาการ (Arbitration) ช่วยทำหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีและดำเนินการภายใต้กฎหมาย Arbitration Act 1996¹² (ข) ให้บริการเป็นคนกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ย (Mediation) แก้ไขความขัดแย้งระหว่างคู่กรณี ทำให้คู่กรณีเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและแสวงหาทางออกที่เหมาะสมสำหรับทุกฝ่าย¹³ (ค) ให้คำปรึกษาทางกฎหมายโดยไม่รับค่าตอบแทน (Pro-Bono legal service) แก่องค์กรกำกับกีฬาหรือคู่ความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำปรึกษาทางกฎหมายแบบให้เปล่าเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางเลือกที่คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬาดังกล่าวใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ประกอบกับให้ความรู้ความเข้าใจในประเด็นข้อกฎหมายกีฬาที่พิพาท¹⁴ (ง) ให้บริการแก่องค์กรกำกับกีฬาที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬาหรือ Sports Resolutions คัดเลือกและสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสม มีความเป็นกลางและมีอิสระไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายกีฬานั้นเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทสำหรับองค์กรกำกับกีฬาอื่น ๆ (หรือองค์กรคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอื่น ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับกิจการกีฬา) เช่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (National Safeguarding Panel หรือ NSP) คณะกรรมการควบคุมการใช้สารต้องห้าม

¹¹ Ibid., 59.

¹² Sport Resolutions UK, “Arbitration,” 2020, Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/arbitration>.

¹³ Sport Resolutions UK, “Mediation,” 2020, Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/mediation>.

¹⁴ Sport Resolutions UK, “Pro Bono Legal Advice,” 2020, Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/pro-bono-legal-advice>

ทางการกีฬา (National Anti-Doping Panel หรือ NADP) คณะกรรมการควบคุมการจัดมหกรรม (Panels for Major Events)¹⁵ และ (จ) ให้บริการแก่องค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศในการจัดหา คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬาระหว่างประเทศ (International Federation Tribunals) ตามที่องค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศประสงค์และร้องขอ¹⁶

นอกจากนี้ข้อพิพาทในแวดวงกีฬาอาจนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรมอังกฤษ (Courts of Justice) ที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีปกครองที่กฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของ ศาลยุติธรรม ซึ่งที่ผ่านมาศาลยุติธรรมอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีต่าง ๆ อาทิ คดีแพ่งระหว่างนักกีฬากับสโมสรกีฬาซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากสัญญาจ้างนักกีฬาอาชีพ คดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมและความปลอดภัยทางกีฬา และคดีปกครองที่วินิจฉัยในประเด็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจขององค์กรกำกับกีฬาทางปกครอง (ดังได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น) เป็นต้น

3.1.4 กฎหมายกีฬาในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาและการกำหนดมาตรฐานการแข่งขันกีฬาหลายฉบับด้วยกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะมีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา แล้วผู้เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาอาจมีข้อพิพาทจนนำไปสู่การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของตนเองในฐานะที่เป็นผู้เสียหายหรือถูกรบกวนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ในขณะที่เดียวกันการแข่งขันกีฬาอาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาทในบรรดาผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมการแข่งขันกีฬาด้วยกัน นั้นหมายความว่ารัฐเองต้องกำหนดลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและกำหนดบทลงโทษทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายอาญาใน ส่วนที่บัญญัติเกี่ยวกับความผิดที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือความปลอดภัยในสถานที่จัดการแข่งขันกีฬา โดยมุ่งลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเกมการแข่งขันกีฬาในฐานะที่เป็นผู้กระทำความผิด วัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาในทำนองนี้เพื่อคุ้มครองสาธารณชนหรือสังคมกีฬาจากผู้กระทำความผิด

3.1.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการแข่งขันกีฬา

กฎหมายว่าด้วยการจัดการความปลอดภัยในการแข่งขันกีฬา ได้แก่ กฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการจัดการแข่งขันกีฬาภายในสนามกีฬาให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเพื่อควบคุมให้เกิด

¹⁵ Sport Resolutions UK, “Panel Support For UK Sport-Funded NGBs,” 2020, Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/other-services/panel-support-for-uk-sport-funded-ngbs>.

¹⁶ Sport Resolutions UK, “International Federation Tribunals,” 2020, Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/international-federation-tribunals>.

ความปลอดภัยในบริเวณพื้นที่โดยรอบสถานที่ที่มีการจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งประเทศอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายเช่นนี้เอาไว้หลายฉบับด้วยกัน อาทิ

(ก) กฎหมาย Sports Event (Control of Alcohol etc.) Act 1985¹⁷ ได้แก่ กฎหมายที่วางหลักเกณฑ์ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในบริเวณสนามกีฬาฟุตบอลและพื้นที่โดยรอบสนามกีฬาฟุตบอล โดยกำหนดมาตรการห้ามมิให้ผู้ชมกีฬาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสนามกีฬาฟุตบอลและห้ามมิให้มีการครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระหว่างการเดินทางมายังสนามกีฬาฟุตบอล

(ข) กฎหมาย Football Spectators Act 1989¹⁸ ได้แก่ กฎหมายที่วางหลักเกณฑ์กำหนดความรับผิดชอบอาญาอันเกิดจากการแข่งขันกีฬาฟุตบอล (football-related offences) หากผู้กระทำความผิดที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมกีฬาฟุตบอลหรือพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงที่จะเกิดหรือได้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อบุคคลอื่นที่เข้ามาร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในสนามกีฬาฟุตบอลหรือบริเวณพื้นที่โดยรอบสนามกีฬาฟุตบอลแล้ว ผู้กระทำความผิดเช่นนี้ย่อมต้องรับโทษอาญา เช่น โทษปรับ (fine) หรือโทษจำคุก (imprisonment) ในฐานะความผิดเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาฟุตบอล (football offences) ที่กำหนดเอาไว้ในหลายฐานความผิดด้วยกัน เช่น ความผิดฐานครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปในสถานที่ที่มีการจัดการแข่งขันกีฬา (Possession of alcohol at or upon entering a designated sporting event) ความผิดฐานบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่มีการจัดการแข่งขันกีฬา (Being drunk at a designated sporting event) และความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งพลุแฟร์ พลุไฟหรือดอกไม้ไฟ ในช่วงระหว่างที่เกมการแข่งขันกีฬากำลังดำเนินอยู่ (Having a flare or firework etc. at any time during the period of a designated sporting event) พร้อมกับผู้กระทำความผิดอันเป็นความผิดทางอาญาอาจได้รับคำสั่งห้ามมิให้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาฟุตบอล (Football Banning Order หรือ FBO) ซึ่งศาลยุติธรรมอังกฤษอาจสั่งห้ามมิให้ผู้ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่มีพฤติกรรมอันธพาลเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาฟุตบอลภายในระยะเวลาที่กำหนดเอาไว้

(ค) กฎหมาย Football (Offences) Act 1991¹⁹ ได้แก่ กฎหมายที่วางหลักเกณฑ์กำหนดฐานความผิดทางอาญาอันเกิดจากการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเป็นการเฉพาะ (specific football-

¹⁷ The Sports Event (Control of Alcohol etc.) Act 1985, c. 57, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1985/57/contents>

¹⁸ The Football Spectators Act 1989, c. 37, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/37/contents>

¹⁹ The Football (Offences) Act 1991, c. 19, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1991/19/contents>

related offences) เพิ่มเติมจากฐานความผิดในกฎหมาย Sporting Events (Control of Alcohol etc.) Act 1985 เช่น ความผิดฐานขว้างจรวดเข้าไปยังบริเวณพื้นที่จัดการแข่งขันกีฬาหรือเข้าไปในฝูงชน (Throwing of missiles onto the playing area or into the crowd) ความผิดฐานใช้ถ้อยคำเหยียดหยามและกล่าวคำเหยียดสีผิว (Racist or indecent chanting at a football match) และความผิดฐานลงไปในพื้นที่จัดการแข่งขันกีฬาโดยไม่มีเหตุอันควร (Going onto the playing area) เป็นต้น

(ง) กฎหมาย Criminal Justice and Public Order Act 1994²⁰ ได้แก่ กฎหมายที่วางหลักเกณฑ์กำหนดความผิดฐานจำหน่าย (ขาย) ตั๋วผี (ticket touts) หรือความผิดฐานจำหน่ายตั๋วชมการแข่งขันกีฬาโดยที่ไม่ได้รับการอนุญาตจากผู้จัดการแข่งขันกีฬาเจ้าของสิทธิจำหน่ายตั๋วชมการแข่งขันกีฬา (Unauthorised persons ("ticket touts") selling or otherwise disposing of a ticket to a designated football match) ผู้กระทำความผิดในฐานความผิดนี้ย่อมได้รับโทษทางอาญา เช่น โทษปรับ เป็นต้น

(จ) กฎหมาย Safety of Sports Grounds Act 1975²¹ ได้แก่ กฎหมายที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในสนามกีฬาหรือพื้นที่จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา (Sports Grounds) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนามกีฬาที่สามารถรองรับผู้ชมการแข่งขันกีฬาตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าของสนามกีฬาหรือผู้จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาเอาไว้ เพื่อให้บุคคลทั้งสองกลุ่มปฏิบัติตามมาตรฐานและมาตรการที่รัฐได้วางเอาไว้ อันนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยในบริเวณสนามกีฬา

3.1.4.2 กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจทางกีฬา

กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจทางกีฬา ได้แก่ กฎหมายที่ให้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา บทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจบางฉบับ ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้เพื่อควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาหรือกำกับกิจการทางเศรษฐกิจในวงการกีฬา ตลอดจน ส่งเสริมเศรษฐกิจทางการกีฬา ไปพร้อมกับกำหนดข้อห้ามหรือข้อจำกัดบางอย่างในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา อาทิ ประมวล Code of Broadcast Advertising ที่วางหลักเกณฑ์กำกับกิจกรรมสื่อสารมวลชนในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา (sport-related media) และกฎหมาย Copyright,

²⁰ The Criminal Justice and Public Order Act 1994, c. 33, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/33/contents>.

²¹ The Safety of Sports Grounds Act 1975, c. 52, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1975/52>.

Design and Patents Act 1998²² ที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual property rights) ซึ่งหากธุรกิจอุตสาหกรรมในแวดวงกีฬาฝ่าฝืนบทบัญญัติเช่นนี้ก็อาจต้องรับโทษทางอาญา (criminal offences) หรือรับโทษทางการเงิน (financial penalty)

3.1.4.3 กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในวงการกีฬา

กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในวงการกีฬา ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่าง นายจ้างในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาและลูกจ้างในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลตาม กฎหมายเอกชนอย่างเช่นสโมสรกีฬาฟุตบอลหรือบุคคลธรรมดาอย่างเช่นผู้ฝึกสอน ผู้ดูแลสุขภาพ นักกีฬา เจ้าหน้าที่สนามกีฬา นักกีฬาอาชีพและนักกีฬาสมัครเล่น ก็อาจต้องเข้ามามีความสัมพันธ์กัน ในฐานะที่เป็นนายจ้างและลูกจ้างต่อกัน กฎหมายแรงงานย่อมกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้าง และลูกจ้างในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาให้เป็นไปโดยเหมาะสมและเป็นธรรมต่อทั้งนายจ้างและลูกจ้างใน ธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เช่น กฎหมาย Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992²³ เป็นต้น

ในทำนองเดียวกันประเทศอังกฤษได้บัญญัติบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรส่งเสริมสนับสนุน เสรีภาพในการร่วมกันเป็นสหภาพแรงงานกีฬาอาชีพ (Professional Sports Union) โดยกลุ่ม นักกีฬาที่เป็นลูกจ้างหรือแรงงานในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬามีเสรีภาพที่จะรวมกลุ่มได้เพื่อช่วยเหลือซึ่ง กันและกันด้านสิทธิและสวัสดิการนักกีฬาในฐานะที่เป็นลูกจ้าง รวมทั้งสร้างการรวมตัวกันเป็นกลุ่มมา เจรจาต่อรองกับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาในฐานะที่เป็นนายจ้างเกี่ยวกับสภาพการจ้างงานในธุรกิจ อุตสาหกรรมกีฬา เช่น กฎหมาย Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992 เป็นต้น

3.1.4.4 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เยาว์ในวงการกีฬา

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในวงการกีฬา ได้แก่ กฎหมายที่คุ้มครองเด็ก (child protection) ในฐานะที่เด็กเป็นเยาวชนที่บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายและในฐานะที่เด็ก เป็นแรงงานเด็กในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งประเทศอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายสำหรับคุ้มครองเด็กที่

²² The Copyright, Design and Patents Act 1998, c. 48, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents>.

²³ The Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992, c. 52, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1992/52/contents>.

เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เช่น กฎหมาย Safeguarding of Vulnerable Groups Act 2006²⁴ เป็นต้น

3.1.5 ปัญหาทางกฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ

จากที่ได้ทำการศึกษาทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาและสร้างมาตรฐานการแข่งขันกีฬาในประเทศอังกฤษ ทำให้ได้รับทราบว่าระบบกฎหมายอังกฤษได้พัฒนาบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรให้ครอบคลุมถึงปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมกับการแข่งขันกีฬากับการจัดการแข่งขันกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติทางกฎหมายที่ประสงค์จะให้การแข่งขันกีฬาและสถานที่จัดการแข่งขันกีฬาในชนิดกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเช่นกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและสนามกีฬาฟุตบอลมีความปลอดภัย ปราศจากการก่ออาชญากรรมและปราศจากพฤติกรรมอันสุ่มเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงและการก่อความไม่สงบในบริเวณพื้นที่และช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอล รวมไปถึงบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างความปลอดภัยและคุ้มครองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรมทางการกีฬา เช่น กฎหมายคุ้มครองเด็กที่เข้ามาร่วมกิจกรรมกีฬาและการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

แม้ประเทศอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาและกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาเอาไว้หลายฉบับด้วยกัน แต่ผู้วิจัยกลับพบว่ากฎหมายกีฬาอังกฤษยังไม่มีครอบคลุมถึงทุกมิติด้านการศึกษา ซึ่งทำให้เห็นว่าบทบัญญัติที่ถูกรตราขึ้นมานั้นยังไม่ได้บัญญัติครอบคลุมเอาไว้ในทุกประเด็น นั้นหมายความว่ารัฐอาจไม่ได้มีอำนาจเข้ามาแทรกแซงเพื่อเสริมธรรมาภิบาลทางการกีฬาในทุกมิติหรือเพื่อสนับสนุนให้เกิดบูรณาภาพทางการกีฬาให้ครอบคลุมทุกประเด็น เหตุนี้รัฐเองจึงอาจไม่มีอำนาจหรือไม่มีหน้าที่ยื่นมือเข้าไปกำกับดูแลกิจกรรมทางการกีฬาหรือกิจกรรมอันเป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขันกีฬา มากไปกว่าปล่อยให้องค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬากำกับดูแลกันเองหรือสร้างกฎระเบียบขึ้นมาปกครองกันเอง ทั้งที่การกระทำนั้นอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยต่อสุขภาพนักกีฬา ความสงบเรียบร้อยหรือจริยธรรมจรรยาบรรณอันดีของนักกีฬาอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อบูรณาภาพต่อสังคมกีฬาเป็นวงกว้าง กล่าวอีกนัยหนึ่งกฎหมายกีฬาอังกฤษไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องของการรักษาความสงบเรียบร้อยในการแข่งขันกีฬา มุ่งคุ้มครองการแข่งขันให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ที่เข้ามาร่วมกิจกรรม นั้นหมายความว่ากฎหมายกีฬาอังกฤษยังขาดกฎเกณฑ์เพื่อรักษาบูรณาภาพทางการกีฬาในลักษณะที่มุ่งจัดการกระทำอันถือเป็นการเอารัดเอาเปรียบระหว่างบรรดาผู้เข้ามาร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาที่ไว้จริยธรรมจรรยาบรรณ โดยรัฐเองไม่ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่กระทบต่อบูรณาภาพทางการกีฬาและไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เหตุนี้เองรัฐจึงไม่ได้

²⁴ The Safeguarding of Vulnerable Groups Act 2006, c. 42, Accessed March 7, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/47/contents>.

กำหนดการกระทำบางอย่างให้เป็นความผิดทางอาญา ในทางตรงกันข้ามรัฐเองกลับปล่อยให้ห้องค์กรกำกับกีฬาสร้างกฎเกณฑ์หรือกฎกติกาที่กำหนดตัวเอง ตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษได้ก่อตั้งองค์การควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (UK Anti-Doping หรือ UKAD) อันถือเป็นองค์การกำกับกีฬาของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาแล้วองค์กรดังกล่าวได้สร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมากำกับควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา ได้แก่ กฎต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (UK Anti-Doping Rules) ขึ้นมา โดยล้ากับหลักการของมาตรฐานสากลทางการกีฬาที่องค์การต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Agency หรือ WADA) แต่กฎต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาที่บังคับใช้ในประเทศอังกฤษกลับไม่ได้ระบุกำหนดโทษทางอาญาเอาไว้ในกฎดังกล่าว สำหรับการกระทำอันเป็นการใช้สารกระตุ้นทางกีฬาซึ่งตามหลักสากลถือว่าเป็นการกระทำที่กระทบต่อบูรณาภาพทางกีฬาหรือความปลอดภัยต่อตัวนักกีฬา รวมทั้งกระทบต่อจริยธรรมจรรยาบรรณอันดีของนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพอย่างร้ายแรง เป็นต้น

3.2 กฎหมายกีฬาของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีศักยภาพด้านการกีฬา โดยประสบความสำเร็จสูงสุดในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (ทั้งโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาว) จากการจัดแข่งขัน 50 ครั้งที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 1896 ถึง 2018 อเมริกาเป็นชาติที่คว้าเหรียญทองไปได้มากที่สุดจำนวน 1,127 เหรียญ²⁵ ยังไม่พุดถึงวงการกีฬาอาชีพที่มีนักกีฬาสัญชาติอเมริกันซึ่งประสบความสำเร็จในระดับโลกมากมายคนแล้วคนเล่า ในอีกด้านหนึ่งก็คือประเทศที่มีอุตสาหกรรมการกีฬาใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลก กีฬาก็เป็นอุตสาหกรรมภาคส่วนหนึ่งที่มีขนาดใหญ่มาก เป็นธุรกิจเต็มตัว ประมาณการมูลค่าการตลาดอยู่ที่ 71.1 พันล้านเหรียญในปี 2018 และแนวโน้มเติบโตโดยตลอด²⁶

3.2.1 ระบบกฎหมายทั่วไป

ระบบสหพันธรัฐ (Federalism) เป็นลักษณะอันโดดเด่นที่สุดของระบบการเมืองการปกครองประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐฯ เกิดจากการรวมตัวของหลายรัฐน้อยใหญ่เข้าด้วยกันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งยิ่ง ๆ ขึ้น เริ่มแรกเริ่มจาก 13 รัฐอาณานิคมเดิมที่ตั้งเรียงรายตามแนวชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ต่อมาจึงขยายตัวไปทางทิศตะวันตกจนถึงอีกฟากหนึ่งของทวีป ปัจจุบันประกอบด้วย 50

²⁵ OlympicsTimesDesk, “Olympics Medals Count Table by Counties – Top 30 All Time,”

OlympicsTimes, May 5, 2020, Accessed March 7, from <https://olympicstimes.com/olympics-medals-count-by-counties/>.

²⁶ PwC, “PwC Outlook for the sports market in North America through 2023,” 2nd ed., Accessed March 7, <https://www.pwc.com/us/en/industries/tmt/assets/pwc-sports-outlook-2019.pdf>.

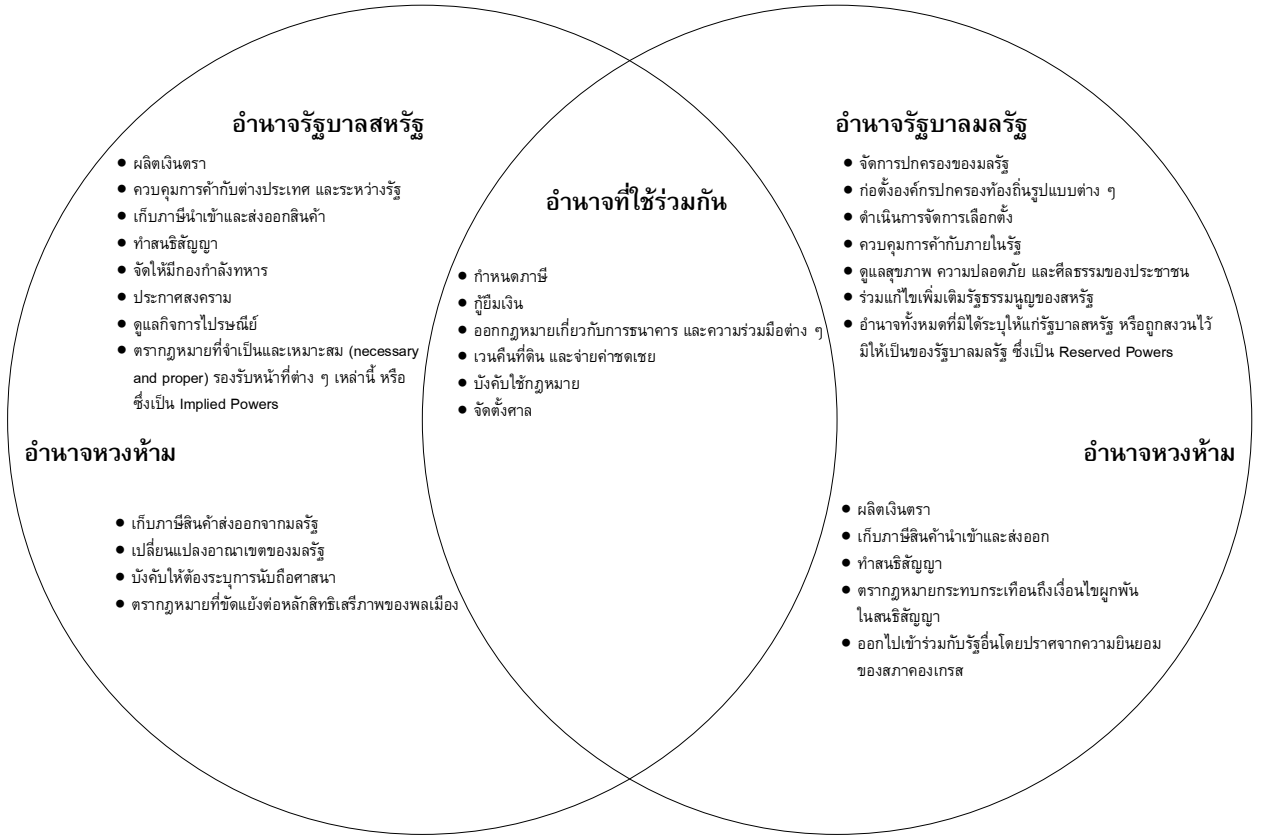
มลรัฐ (State) ดำรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมืองสำคัญเดียวกันในระดับชาติ หรือที่โดยรวมเรียกว่ารัฐบาลกลาง (Federal Government)

การแบ่งสันปันส่วนอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับมลรัฐนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญของสหรัฐ อำนาจรัฐบาลกลางตามที่ถูกระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ดังนี้

- (1) บทบาททางด้านเศรษฐกิจการคลัง เช่น เก็บภาษีอากร ผลิตเงินตรา ค่าขายกับต่างประเทศ
- (2) บทบาททางการทหาร เช่น จัดการป้องกันประเทศ ประกาศสงคราม
- (3) บทบาททางการต่างประเทศ เช่น ทำสนธิสัญญากับต่างประเทศ

นอกจากนี้รัฐบาลกลางยังมีอำนาจโดยนัยหรือโดยปริยาย (Implied Power) ที่จะออกกฎหมายต่าง ๆ โดยอ้างหลัก “จำเป็นและเหมาะสม” (necessary and proper) เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายและอำนาจหน้าที่ดังกล่าวบรรลุผล ตัวอย่างอำนาจที่ไม่ได้ถูกระบุลงในรัฐธรรมนูญให้เป็นของสภาองเกรส แต่อนุมานได้ว่ามี เช่น รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้รัฐบาลมีอำนาจที่จะก่อตั้งธนาคาร ทว่าด้วยความจำเป็นในเรื่องการจัดเก็บภาษีย่อมสามารถทำได้ ขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญก็จำกัดอำนาจ (Power Denied) ของทั้งรัฐบาลสหรัฐและรัฐบาลมลรัฐหลายต่อหลายเรื่อง เช่น ห้ามเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของมลรัฐ (กรณีสหรัฐ) ห้ามผลิตเงินตรา (กรณีมลรัฐ) เป็นต้น (ดูภาพที่ 1 ประกอบ)²⁷

²⁷ ศึกษาเพิ่มเติมจาก ฌ็อง-ฌัก วิทิตานนท์, “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง มลรัฐ และองค์กรปกครองท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกา: บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำตัดสินของศาลสูงสุด และมาตรการเชิงงบประมาณ,” ใน บรรณาธิการโดย ไพโรจน์ กัมพูสิริ, *หนังสือที่ระลึกครบรอบการก่อตั้ง 15 ปี นิติศาสตร์ มฟล.* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2561):

ภาพที่ 1 การจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐบาลสหรัฐกับรัฐบาลมลรัฐตามรัฐธรรมนูญ²⁸

อธิบายด้วยแผนภาพนี้ วงกลมทางซ้ายคือ อำนาจรัฐบาลสหรัฐ มาจากอำนาจที่มลรัฐยกให้รัฐบาลกลาง (Delegated Power) โดยที่รัฐบาลมลรัฐไม่มีสิทธิจะใช้อำนาจที่มอบให้แล้วได้อีกเลย วงกลมทางขวาคือ อำนาจรัฐบาลมลรัฐ ซึ่งรัฐบาลมลรัฐรักษาไว้ (Reserved Power) จึงยังคงมีสิทธิอย่างเต็มที่ รัฐบาลกลางมีอาจก้าวมาได้ ขณะที่ส่วนที่ทับซ้อนระหว่างทั้งสองวงกลมหมายถึงอำนาจที่ใช้ร่วมกัน (Concurrent Power) ในบางเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องการจัดเก็บภาษี

ในระบบกฎหมายอเมริกา ต้องยอมรับว่ามลรัฐมีความเป็นอิสระและมีอำนาจอย่างกว้างขวาง สามารถตรากฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของตนเองออกมาได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าเรื่องการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่น การศึกษา กิจการตำรวจ กระทั่งกฎจราจร トラบเท่าที่ไม่ไปขัดหรือแย้งต่ออำนาจออกกฎหมายของรัฐบาลกลางที่ถูกเขียนเอาไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน ซึ่งมัก

²⁸ ปรับปรุงจาก Ann O'M Bowman and Richard C. Kearney, *State and Local Government*, (Boston: Wadsworth, 2011): 30.

เป็นเรื่องเกี่ยวกับภารกิจโดยรวม เป็นเรื่องใหญ่ ๆ เท่านั้น ส่วนอำนาจอื่นใดซึ่งไม่ถูกพูดถึง ย่อมตกเป็นอำนาจของมลรัฐหรือประชาชน (rights reserved to states or people)²⁹

หากพิจารณาเรื่องของการกีฬาในเชิงหลักการรัฐธรรมนูญ กีฬาถือเป็นกิจการภายในของมลรัฐ ขึ้นอยู่ที่แต่ละรัฐ ไม่ใช่ภารกิจของรัฐบาลกลางโดยแท้ ด้วยเหตุนี้ โอกาสที่จะพบเห็นกฎหมายกีฬาในระดับชาติที่มีผลใช้บังคับกับทุกรัฐจึงมีน้อย กฎหมายกีฬาจำนวนมากที่มีคือกฎหมายระดับรัฐที่ใช้บังคับในรัฐของตนเท่านั้น กอปรกับบริบทสังคมอเมริกันเอง ภาคประชาสังคม (Civil Society) ได้แสดงบทบาทแข็งขันจริงจัง องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non-profit Organization) ได้เข้าไปแทรกตัวอยู่ในแทบทุกแวดวง ไม่เว้นแม้กระทั่งวงการกีฬา จึงเกิดกลายเป็นแนวความคิดที่ว่ารัฐไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับกิจการกีฬา อยากรักดี ในห้วงหลังรัฐบาลกลางได้ขยายขอบเขตรับผิดชอบเข้าไปในแวดวงกีฬามากขึ้นเรื่อย ๆ

3.2.2 อุตสาหกรรมกีฬา

ระบบกีฬอเมริกันแบ่งอย่างกว้าง ๆ ออกได้ 2 ส่วน แยกเป็นกีฬาสมัครเล่นกับกีฬาอาชีพ ซึ่งไม่ว่าส่วนใดล้วนแต่มีเรื่องความเป็นธุรกิจ (Sport Industry) เข้ามาเกี่ยวข้องสูงทั้งสิ้น และกีฬาในสหรัฐฯ ไม่ได้เป็นกิจกรรมฆ่าเวลาหรือมีนัยทางสังคมเฉกเช่นในยุโรป³⁰ สภาพปัญหาที่พบ เช่น เจ้าของอาจย้ายทีมไปยังเมืองใหญ่และมีเศรษฐกิจดีกว่า เพื่อสร้างโอกาสในการลงทุนของตน โดยไม่ใส่ใจต่อความรู้สึกผูกพันของแฟนกีฬา เช่น ทีมบาสเก็ตบอล Los Angeles Lakers ก่อนจะมาอยู่ที่เมืองลอสแอนเจลิส เคยใช้ชื่อทีม Minneapolis Lakers ซึ่งตั้งอยู่เมืองมินนิอาโปลิสมาก่อน

ภายใต้ระบบอเมริกัน กีฬาสมัครเล่น (Amateur Sports) ได้แก่ การแข่งขันในระดับโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ซึ่งก็มีหลายองค์กรรับผิดชอบ โดยองค์กรกำกับกับการกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดก็คือ NCAA (National Collegiate Athletic Association) มีสมาชิกมากกว่า 1,200 สถาบันทั่วประเทศเข้าร่วม (ดูหัวข้อ 4.5) นอกนั้นก็เช่น National Association of Intercollegiate Athletics NAIA), National Federation of State High School Associations (NFHS) ตลอดจนการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (Olympic Games) และแพนอเมริกันเกมส์ (Pan American Games) ขณะที่กีฬาอาชีพ (Professional Sports) ก็คือ ลีกอาชีพของแต่ละชนิดกีฬาที่

²⁹ ตัวอย่างที่ถือว่าไม่ได้เป็นอำนาจที่รัฐธรรมนูญมอบให้ไว้แก่รัฐบาลกลาง เช่น การตรากฎหมายที่กระทบต่อความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว (การแต่งงาน, การหย่า, การรับบุตรบุญธรรม ฯลฯ) การพาณิชย์ที่เกิดขึ้นและส่งผลแต่เฉพาะภายในมลรัฐ เป็นต้น ดู มานิตย์ จุมปา และพรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย, รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา: คำอธิบายเรียงมาตราพร้อมคำพิพากษาศาลฎีกา (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552): 185.

³⁰ เจษฎา บุญประสม, “ระบบตราฟุต: เอกลักษณ์ “อเมริกันเกมส์” ที่ล้มเหลวกับ “ซอคเกอร์”,” Main Stand, ม.ป.ป., สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, <https://www.mainstand.co.th/catalog/1-Feature/54-ระบบตราฟุต+%3A+เอกลักษณ์+“อเมริกันเกมส์”+ที่ล้มเหลวกับ+“ซอคเกอร์”>.

ซึ่งมีความเป็นเอกเทศ โดยมี 4 ลีกกีฬาหลัก ได้แก่ ลีกเบสบอล MLB (Major League Baseball), ลีกบาสเก็ตบอล NBA (the National Basketball Association), ลีกอเมริกันฟุตบอล NFL (the National Football League) และลีกฮอกกี้น้ำแข็ง NHL (the National Hockey League) มักถูกเรียกรวม ๆ ว่า Big Four ขณะที่ลีกอื่นนอกเหนือจากนี้ อาทิ ลีกฟุตบอล MLS (Major League Soccer), ลีกบาสเก็ตบอลหญิง WNBA (Women's National Basketball Association), สมาคมนักกอล์ฟอาชีพชาย PGA (Professional Golfers' Association of America), สมาคมเทนนิสอาชีพ ATP (Association of Tennis Professionals)

องค์กรกีฬาเติบโตอย่างมากนับแต่ช่วงทศวรรษ 1970 เรื่อยมา ทั้งในแง่ของการขยายพื้นที่อิทธิพล และสถานะทางการเงิน องค์กรกีฬาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่ขัดเกลาชีวิตผู้คนตั้งแต่เด็กจนโต โดยเฉพาะกับลีกอาชีพที่ทำรายได้ขนานใหญ่แต่ละปี และเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจกีฬาของสหรัฐฯ ให้เติบโตยิ่งขึ้น นั่นเองเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดประเด็นทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวพันด้วยเป็นอันมาก ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป³¹

การบริหารจัดการลีกกีฬาอาชีพของสหรัฐอเมริกามีลักษณะอันน่าสนใจหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการใช้ระบบปิด (Close System) และยึดแนวความคิดการแข่งขันแบบสมดุล (Competitive Balance)

ระบบปิดในที่นี้หมายถึงทั้งการที่ลีกกีฬาต่าง ๆ เป็นแนวนราบ (Horizontal) นั่นคือมีเพียงลีกเดียว ไม่มีการเลื่อนชั้นหรือตกชั้นแต่อย่างใด แตกต่างกับลีกกีฬาโดยทั่วไปของประเทศอื่น และอำนาจการบริหารจัดการในแต่ละลีกอยู่ที่เจ้าของทีมทุกทีม เป็นต้นว่าหากมีทีมใหม่ต้องการเข้าร่วมลีกก็ต้องผ่านการประเมินและได้รับมติยินยอมจากทีมร่วมลีกเดิมก่อนด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ลีกสามารถออกกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ของตัวเองที่มีลักษณะ “กึ่งกฎหมาย” (Quasi-legal)³² ออกมาใช้บังคับกับทีมสมาชิก ผู้เล่น และการแข่งขันของลีกนั้นได้ เช่น กติกาการแข่งขัน คุณสมบัติของนักกีฬา

³¹ Glenn M. Wong, *Essentials of Sports Law*, 4th ed., (Santa Barbara: Praeger, 2010): 3.

³² กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ออกโดยองค์กรกีฬาเหล่านี้เรียกว่าเป็น “Soft Law” เนื่องจากไม่มีสภาพบังคับแบบที่กฎหมายบ้านเมืองมี เพราะมิใช่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐ ในระดับประเทศ เช่น สมาคมกีฬาต่าง ๆ (Sports Associations) และระดับระหว่างประเทศ เช่น คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee: IOC), สหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (Fédération Internationale de Football Association: FIFA), สหภาพสมาคมฟุตบอลยุโรป (Union of European Football Associations: UEFA) ดู อภิชัย มานิตยกุล, “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการฟุตบอลอาชีพ: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและต่างประเทศ,” *วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์* 7 ฉ.1, (มกราคม-มิถุนายน 2561): 105-106.

วินัยนักกีฬา บทลงโทษนักกีฬา การอุทธรณ์ ใบอนุญาตสำหรับบุคลากรทางการกีฬา (ผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอน ตัวแทนนักกีฬา) มิใช่โดยสมาคมกีฬามีบทบาทน่าเหมือนกับประเทศในทวีปยุโรป³³

รูปธรรมที่สะท้อนการปรับใช้แนวคิดการแข่งขันแบบสมดุล ได้แก่ กระบวนการเลือกนักกีฬาจากระดับมหาวิทยาลัยเข้าสังกัดทีมในลีกอาชีพจากบัญชีรายชื่อที่ลีกกำหนด โดยเปิดโอกาสให้ทีมที่มีสถิติแย่งที่สุดในฤดูกาลก่อนหน้าได้สิทธิ์ที่จะเลือกผู้เล่นเข้าทีมเป็นทีมแรกในฤดูกาลถัดไปโดยอัตโนมัติ และเลือกเรียงตามลำดับไป (Draft System) ด้วยเหตุผลสำคัญเพื่อกระจายผู้เล่นที่มีความสามารถสูงออกไปหลาย ๆ ทีม ลดโอกาสของทีมใหญ่มีได้ครองความสำเร็จต่อเนื่องเป็นเวลานาน รวมทั้งเพิ่มโอกาสให้ทีมเล็กที่มีผลงานแย่ได้มีโอกาสพัฒนาทีม³⁴ นอกจากนี้ เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้เล่นของแต่ละทีมให้มีความเหมาะสม และไม่ให้อายุเกินตัวจนประสบปัญหาขาดทุน จึงมีมาตรการควบคุมเพดานเงินเดือน (Salary Cap) อีกประการคือ การจัดสรรสิทธิประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ อันเกิดจากลีกกีฬาให้ทั่วถึง และเป็นธรรม ยกตัวอย่างเช่น การยกสิทธิผูกขาดในการผลิตชุดแข่งขันสำหรับทุกทีมทั้งลีกให้แก่แบรนด์กีฬาเพียงแบรนด์เดียว เช่น ทุกทีมใน NFL ต้องใช้ชุดแข่งของ Nike อย่างน้อย ๆ ไปจนถึงปี 2028 ตามสัญญา 8 ปี (ค.ศ. 2020-2028)³⁵ โดยแบ่งผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันทุกทีม สะท้อนให้เห็นแนวคิดสังคมนิยมที่ปะปนอยู่ด้วย³⁶

หากแบ่งองค์กรกีฬาในสหรัฐฯ โดยพิจารณาความเป็นเจ้าของ (Ownership) จำแนกเป็นหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการกีฬาของชาติ เรียกโดยทั่วไปว่า National Governing Body (NGB) เช่น คณะกรรมการโอลิมปิกสหรัฐฯ (United States Olympic Committee: USOC) กับองค์กรเอกชน (Private Organization) เช่น NCAA, NFL, NBA องค์กรกีฬาที่พบส่วนใหญ่ล้วนจัดอยู่ในจำพวกหลังเป็นหลัก สโมสรกีฬาอาชีพของสหรัฐฯอเมริกาดำเนินกิจการในรูปแบบตัวแทนการค้า (Franchises) ซึ่งมีทั้งแบบที่เป็นเจ้าของรายเดียวหรือกรรมสิทธิ์เดียว (Sole Proprietorship) หรือห้างหุ้นส่วน (Partnership) และบริษัท (Corporation)³⁷ อนึ่ง ในสายตาของกระบวนการยุติธรรมมัก

³³ เรื่องเดียวกัน, 103-105.

³⁴ Ian S. Blackshaw, *International Sports Law: An Introductory Guide* (The Hague: T.M.C. Asser Press, 2017): 7.

³⁵ Ahiza Garcia, "NFL and Nike sign 8-year contract for uniforms," Cable News Network, 21 March 2018, Accessed March 7, 2021, <https://money.cnn.com/2018/03/27/news/companies/nike-nfl-gear-contract/index.html>.

³⁶ Roger Domeneghetti, "NFL v Premier League: Socialism v Capitalism in sport format," Just Football, 15 April 2011, Accessed March 7, 2021, <http://www.just-football.com/2011/04/nfl-v-premier-league-socialism-v-capitalism-in-sport-format/>.

³⁷ ดูเพิ่มเติม Andras Gurovits, *The Sports Law Review*, 2nd ed. (London: Law Business Research Ltd, 2016): 259-261.

มองไปในทิศทางสอดคล้องกันว่าองค์กรกีฬาเหล่านี้มิใช่หน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับของ รัฐธรรมนูญ³⁸ กฎเกณฑ์ขององค์กรกีฬาจึงเป็นอิสระจากรัฐ กอปรกับอเมริกาไม่ได้มีกระทรวงการกีฬา หรือหน่วยงานของรัฐที่คอยกำกับดูแลด้านการกีฬาโดยตรง รัฐจึงมีบทบาทเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย หรือ จะเข้าไปแทรกแซงก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ขัดกัน ความน่าเชื่อถือ หรือการ กระทำละเมิดต่อกฎหมายว่าด้วยการผูกขาด เพื่อควบคุมดูแลให้เกิดความเป็นธรรมเท่านั้น³⁹ เช่นเดียวกับศาลที่พยายามระมัดระวังการใช้อำนาจ⁴⁰ เป็นต้นว่ารับพิจารณาเฉพาะคดีที่เห็นว่าองค์กร กีฬา (ตัวแสดงภาครัฐ) ละเมิดรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรกีฬา (ภาคเอกชน) ทำเกินกว่าอำนาจที่ตนมี เท่านั้น⁴¹

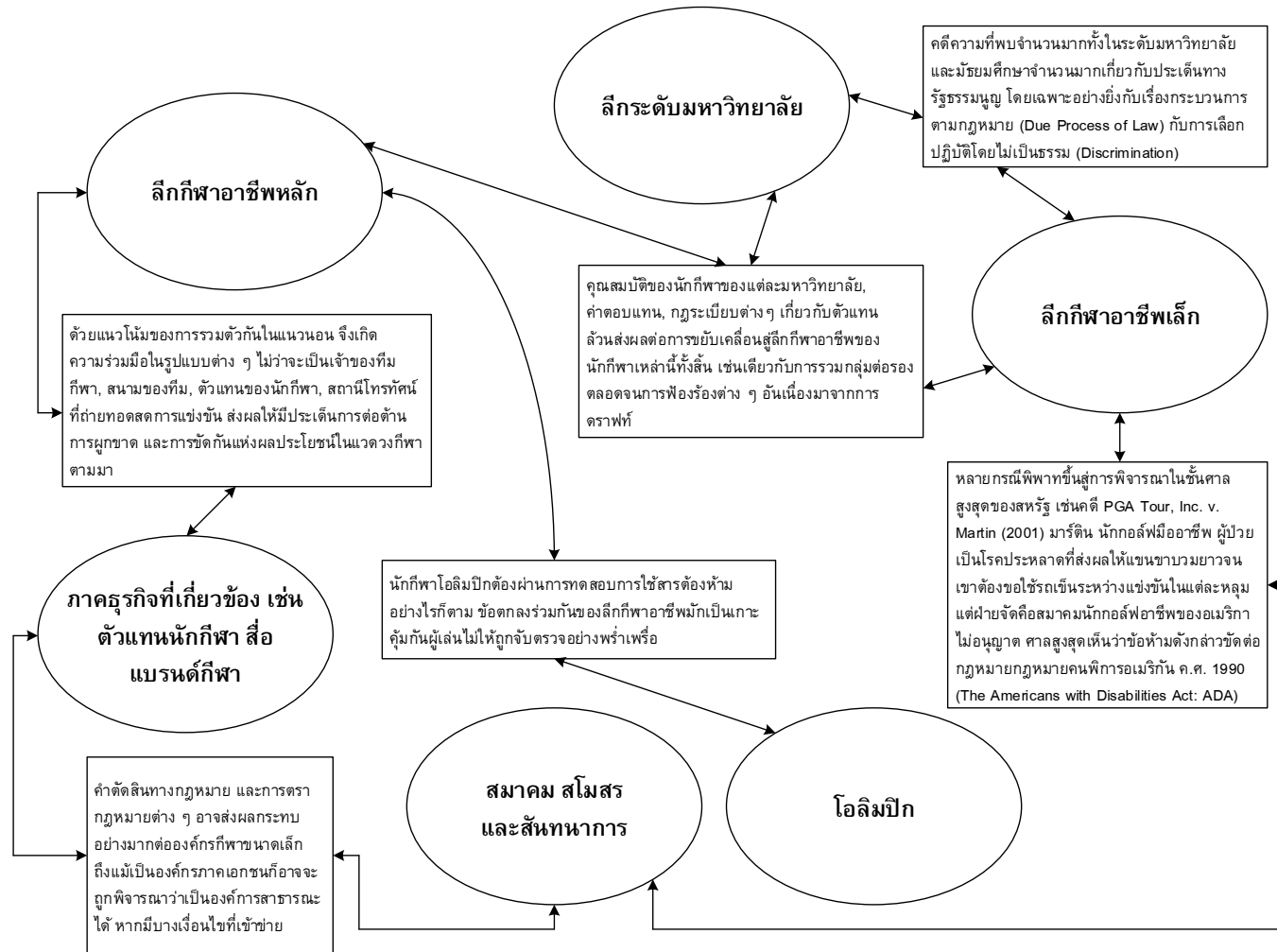
Glenn M. Wong ผู้เขียนหนังสือ *Essentials of Sports Law* พยายามสรุปให้เห็นความ เชื่อมโยงระหว่างองค์กรกีฬากลุ่มต่าง ๆ กับประเด็นทางกฎหมายที่มีในแต่ละระดับซึ่งมีความแตกต่างกัน ดังภาพที่ 2 ในหน้าถัดไป

³⁸ Matthew Mitten, Timothy Davis, Rodney Smith, Kenneth Shropshire, and Barbara Osborne, *Sports Law: Governance and Regulation*, 2nd ed. (New York: Wolters Kluwer, 2016): 30-31.

³⁹ ชนมภูมิ งามภุพพันธ์, “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬา,” *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์* 11, ฉ.1 (มกราคม-มีนาคม 2561): 67.

⁴⁰ ในคดี *Harding v United States Figure Skating Association* (1994) ศาลของรัฐบาลกลางได้ให้ข้อสังเกตไว้ในคำ พิพากษาว่า “ศาลต้องใช้ความระมัดระวังก่อนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับข้อพิพาทอันเกิดจากกฎระเบียบของสมาคมเอกชน การ เข้าไปตรวจสอบสมควรใช้เฉพาะสถานการณ์พิเศษเท่านั้น” อ้างถึงใน Ian S. Blackshaw, *International Sports Law: An Introductory Guide*, 78.

⁴¹ Matthew Mitten, Timothy Davis, Rodney Smith, Kenneth Shropshire and Barbara Osborne, *Sports Law: Governance and Regulation*.

ภาพที่ 2 โครงสร้างอุตสาหกรรมกีฬาของสหรัฐอเมริกากับประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง⁴²

⁴² ที่มา: Glenn M. Wong, *Essentials of Sports Law*, 5.

ในทัศนะของ Anneliese Nelson เห็นว่าโดยรวมแล้ว รัฐเข้ามาควบคุมวงการกีฬาใน 5 เรื่องด้วยกัน 1) จัดเก็บภาษีของนักกีฬาและทีมกีฬา 2) ออกกฎหมายว่าด้วยกีฬาโดยเฉพาะ เช่น กฎหมายมวย กฎหมายควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา 3) ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายที่ระบุให้การพนันกีฬาคือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย 4) สนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมกีฬาด้วยเหตุผลด้านการสาธารณสุข 5) การบังคับใช้กฎหมายอาญาทั่วไปเข้ากับเรื่องกีฬา เช่น การปะทะชกต่อยกันระหว่างผู้เล่นในสนาม⁴³

3.2.3 กฎหมายกีฬาของรัฐบาลกลาง

ในมุมมองดั้งเดิมนั้น เมื่อเอ่ยถึงกฎหมายกีฬา (Sports Law) ย่อมมิได้หมายถึงกฎหมายกีฬาโดยเฉพาะ กฎหมายกีฬาแท้ ๆ ไม่ได้มีอยู่จริง หากแต่เกิดจากการปรับเอากฎหมายที่มีอยู่แล้วมาใช้กับข้อพิพาทในวงการกีฬา ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายมหาชน เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายอาญา หรือกฎหมายเอกชน เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ รวมทั้งกฎหมายพิเศษอื่น ทว่าภายหลังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาโดยตรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กอปรกับความสนใจศึกษาด้านกฎหมายกีฬาเป็นการเฉพาะทางเริ่มเป็นที่นิยม⁴⁴ ขอบเขตของกฎหมายกีฬาปัจจุบันจึงกว้างขวางกินความครอบคลุมทั้งสองส่วนข้างต้น กรณีประเทศอเมริกาก็เช่นเดียวกัน

3.2.3.1 กฎหมายกีฬาเฉพาะ

จากการค้นคว้าในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม⁴⁵ พบว่า สหรัฐอเมริกามีกฎหมายกีฬาเฉพาะที่ออกโดยสภาองเกรสจำนวนทั้งสิ้น 12 ฉบับ (ไม่นับฉบับแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมที่มี) โดยฉบับแรกก็คือ กฎหมายกีฬาสมัครเล่น (Amateur Sports Act) ออกมาในปี ค.ศ. 1978 และฉบับล่าสุดคือ กฎหมายเพิ่มอำนาจคณะกรรมการโอลิมปิกและพาราลิมปิกแห่งสหรัฐ ค.ศ. 2020 พุฒได้ว่าก่อนปี 1978 รัฐบาลกลางอเมริกาไม่เคยบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกีฬาโดยตรงออกมาจนเลย

รายละเอียดโดยสังเขปของกฎหมายกีฬาทุกระดับรัฐบาลกลางมีดังต่อไปนี้

⁴³ ดู Anneliese Nelson, “When, Where and Why Does the State Intervene in Sport : A contemporary Perspective,” *Sports Law eJournal* 1, no.1 (2005),

<http://classic.austlii.edu.au/au/journals/SportsLaweJl/2005/2.html>.

⁴⁴ Matthew Mitten, Timothy Davis, Rodney Smith, Kenneth Shropshire and Barbara Osborne, *Sports Law: Governance and Regulation*, 79: 26-28.

⁴⁵ โดยอาศัยเครื่องมือค้นหาโดยละเอียด ด้วยคำว่า “sport” และ “sports” ระบุเฉพาะที่เป็น “กฎหมาย” แล้ว (Become Law) เท่านั้น ไม่รวมถึง “ร่าง” กฎหมาย (Bill) แต่อย่างใด บนเว็บไซต์ค้นหากฎหมายของรัฐสภาสหรัฐ <https://www.congress.gov/advanced-search/legislation> สืบค้น ณ เดือนพฤศจิกายน 2563 นอกจากนี้ก็ยังพบกฎหมายกีฬาที่ไม่ได้ใช้คำว่า “sport” ในชื่ออีกบางฉบับ

ตารางที่ 1 ประมวลกฎหมายว่าด้วยกีฬาโดยเฉพาะของรัฐบาลสหรัฐ

ลำดับ	รหัส/ สมัยประชุม	ชื่อเรียกกฎหมาย	ปี	สาระสำคัญ/ วัตถุประสงค์
1	S.2727 – 95th Congress	Amateur Sports Act ก่อนที่ในปี 1998 จะได้ปรับปรุงเป็น Olympic and Amateur Sports Act เพื่อขยายขอบข่ายรับผิดชอบ ในส่วนของกีฬาพาราลิมปิกด้วย	1978	กฎหมายส่งเสริมกีฬาสสมัครเล่นได้สถาปนา คณะกรรมการโอลิมปิกสหรัฐอเมริกา (USOC) ที่มีสถานะเป็นองค์กรภาครัฐให้เข้ามาทำหน้าที่ คัดเลือก และพัฒนาสมรรถนะของนักกีฬาใน นามทีมชาติที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก แทนสหภาพนักกีฬาสสมัคร (The Amateur Athletic Union: AAU) ซึ่งเคยมีบทบาทมา อย่างยาวนาน เนื่องจากปัญหาการเลือกปฏิบัติ อนึ่ง ภายใต้คณะกรรมการโอลิมปิกก็ให้มี หน่วยงานซึ่งแยกออกตามชนิดกีฬา เช่น USA Fencing, USA Track & Field เป็นต้น
2	S.J.Res.53 – 98th Congress	A joint resolution to authorize and request the President to designate the month of May as “National Physical Fitness and Sports Month”	1983	ประกาศให้เดือนพฤษภาคมเป็นเดือนแห่งการ ออกกำลังกายและกีฬาของประเทศ เพื่อ รณรงค์ให้ประชาชนใส่ใจเรื่องการมีสุขภาพที่ดี
3	S.J.Res.418 – 99th Congress	A joint resolution to designate one day of the first week of February as “National Women in Sports Day” ปัจจุบันเป็น “National Girls and Women in Sports Day”	1986	กำหนดให้มีวันนักกีฬาหญิงแห่งชาติขึ้น เป็น วันหนึ่งในสัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศในวงการ กีฬา
4	S.474 – 102th Congress	Professional and Amateur Sports Protection Act	1992	กฎหมายการคุ้มครองกีฬาอาชีพและสมัครเล่น ซึ่งบัญญัติให้การพนันกีฬาถือเป็นเรื่องที่ผิด กฎหมาย ห้ามมิให้แต่ละมลรัฐอนุญาตให้มี เพื่อป้องกันปัญหาการลี้ภัยหรือลี้ภัยคนผลการ แข่งขัน ⁴⁶
5	H.R.2108 – 104th Congress	District of Columbia Convention Center and	1995	กฎหมายที่อนุญาตให้หน่วยงานด้านกีฬาของ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.สามารถกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการ ก่อสร้างสนามกีฬาได้

⁴⁶ ดูเพิ่มเติมใน ญัตติกกร วิทิตานนท์, “การพนันออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา: หนึ่งประเทศหลายระบบ (1),” ศูนย์ศึกษา
ปัญหาการพนัน, ม.ป.ป., สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, [http://www.gamblingstudy-
th.org/issues_topic_1/354/2/1/online-casino-12/](http://www.gamblingstudy-th.org/issues_topic_1/354/2/1/online-casino-12/).

ลำดับ	รหัส/ สมัยประชุม	ชื่อเรียกกฎหมาย	ปี	สาระสำคัญ/ วัตถุประสงค์
		Sports Arena Authorization Act ต่อมาได้รับการแก้ไขอีกครั้ง		
6	H.R.4167	Professional Boxing Safety Act	1996	กฎหมายที่บังคับให้นักมวยอาชีพต้องขึ้นทะเบียนกับรัฐ และกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุ 4 ปี ให้มีการตรวจสอบสุขภาพของนักมวยเป็นระยะเพื่อประเมินอาการบาดเจ็บทางสมอง ด้วยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสุขภาพและความปลอดภัยของตัวนักกีฬาเป็นหลัก
7	H.R.361 – 108th Congress	Sports Agent Responsibility and Trust Act	2004	กฎหมายมีเจตนาเพื่อกำหนดความรับผิดชอบและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่อาชีพตัวแทนนักกีฬา โดยมุ่งปกป้องนักกีฬาที่ยังเป็นนักเรียนนักศึกษาไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบในการทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม หรือโดนหลอกลวงจากตัวแทนนักกีฬา
8	H.R.5131 – 108th Congress	Special Olympics Sport and Empowerment Act	2004	กฎหมายจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกพิเศษ และให้งบประมาณอุดหนุนโครงการพัฒนาด้านกีฬาต่าง ๆ สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
9	S.1275 – 111th Congress	National Foundation on Fitness, Sports, and Nutrition Establishment Act	2010	ภายใต้กฎหมายนี้ได้ก่อตั้งมูลนิธิการออกกำลังกาย กีฬา และโภชนาการขึ้น นับเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรด้านกีฬาที่ได้รับอนุญาตจากรัฐสภาเพียงแห่งเดียว โดยมุ่งหวังให้มาช่วยขับเคลื่อนในเรื่องสุขภาพ และขยายการมีส่วนร่วมทางกีฬาของเยาวชนในอเมริกา
10	S.534 – 115th Congress	Protecting Young Victims from Sexual Abuse and Safe Sport Authorization Act	2017	กฎหมายป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ นักกีฬาเยาวชน ตลอดจนนักกีฬาสัมผัสเล่น โดยกำหนดให้รายงานกรณีการล่วงละเมิดที่พบต่อหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยทันที และได้สนับสนุนให้มีศูนย์กีฬาปลอดภัยของสหรัฐฯ (U.S. Center for SafeSport) เป็นศูนย์ข้อมูลกลางในประเด็นนี้
11	H.R.302 – 115th Congress	FAA Reauthorization Act (Sport Medicine Licensure Clarity Act)	2018	กฎหมายคุ้มครองผู้ประกอบการวิชาชีพเกี่ยวกับเวชศาสตร์การกีฬา รวมทั้งผู้ดูแลสุขภาพ นักกีฬาที่ต้องเดินทางออกไปปฏิบัติงานข้ามรัฐ ซึ่งมีไม่มรัฐที่ตนถือใบอนุญาตอยู่ ด้วยการ

ลำดับ	รหัส/ สมัยประชุม	ชื่อเรียกกฎหมาย	ปี	สาระสำคัญ/ วัตถุประสงค์
				บังคับให้ต้องทำประกันภัยความรับผิดชอบอาจเกิดขึ้นได้จากทำหน้าที่ ⁴⁷
12	S.2330 – 116th Congress	Empowering Olympic, Paralympic, and Amateur Athletes Act	2020	กฎหมายที่มีขึ้นเพื่อปกป้องนักกีฬาโอลิมปิก พาราลิมปิก และนักกีฬาสมัครเล่นจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยผู้ฝึกสอน และทีมงานสต๊าฟโค้ช โดยให้อำนาจแก่สภาคองเกรสในการยุบคณะกรรมการบริหารของคณะกรรมการโอลิมปิกและพาราลิมปิกแห่งสหรัฐอเมริกา (The United States Olympic & Paralympic Committee: USOPC) รวมถึงหน่วยงานของรัฐตามชนิดกีฬาแต่ละประเภท เช่น USA Swimming, USA Gymnastics หากสืบทราบถึงเจตนาปกปิดหรือปล่อยปละละเลยให้มีเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้น และเพิ่มทุนสนับสนุนของรัฐบาลกลางให้กับศูนย์กีฬาปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

เราสามารถแบ่งกลุ่มกฎหมายออกตามเนื้อหาได้อย่างน้อย ๆ 4 กลุ่ม นั่นคือ

- (1) กฎหมายจัดตั้งองค์กรกีฬาและองค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง ได้แก่ การก่อตั้งคณะกรรมการโอลิมปิกของสหรัฐอเมริกา (กฎหมายลำดับที่ 1) และได้ก่อตั้งมูลนิธิการออกกำลังกายกีฬา และโภชนาการ (กฎหมายลำดับที่ 9) ขึ้นมา
- (2) กฎหมายส่งเสริมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งกำหนดให้มีวันและเดือนสำคัญทางการกีฬา (กฎหมายลำดับที่ 2 และ 3) ตลอดจนสนับสนุนเงินอุดหนุนด้านกีฬาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กฎหมายลำดับที่ 5 และ 8)
- (3) กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาในหลากหลายลักษณะ โดยเฉพาะต่อประเด็นเรื่องความปลอดภัย (กฎหมายลำดับที่ 6) ประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ (กฎหมายลำดับที่ 10 และ 12) และประเด็นอื่นว่าด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักกีฬา อาทิ ตัวแทนนักกีฬา (กฎหมายลำดับที่ 7) ผู้ดูแลสุขภาพนักกีฬา (กฎหมายลำดับที่ 11)

⁴⁷ ทำความเข้าใจประเด็นนี้อย่างลึกซึ้งได้จาก ปีติเทพ อยุธยา, “ผู้ดูแลสุขภาพนักกีฬาและกฎหมายสหรัฐอเมริกา,” วารสารนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 64-65.

(4) กฎหมายอื่น เช่น กฎหมายห้ามเล่นการพนันกีฬาทุกชนิดผ่านทุกช่องทาง (กฎหมายลำดับที่ 4)

ข้อสังเกตคือ กฎหมายส่วนใหญ่เพิ่งทยอยออกมาในห้วงกว่า 40 ปีมานี้เอง โดยเฉพาะนับแต่ปี 2000 เป็นต้นมาที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และมีเป้าหมายออกไปในทางซึ่งมุ่งคุ้มครองตัวนักกีฬาเป็นหลัก ถึงกระนั้น สหรัฐอเมริกาไม่ได้มีกฎหมายควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาเช่นหลายประเทศแต่อย่างใด ในเรื่องนี้จึงต้องอาศัยอำนาจของคณะกรรมการโอลิมปิกเพื่อให้เข้ามาจัดการดูแล ผ่านการตั้ง the United States Anti-Doping Agency (USADA) ที่มีใช้หน่วยงานของรัฐบาลขึ้น รับผิดชอบในการทดสอบการได้ปยา และกำหนดกระบวนการควบคุมของทั้งประเทศ ตามแนวทางขององค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Agency: WADA) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่องค์กรกีฬานานาชาติยอมรับ ทว่าการใช้อำนาจของ USADA บางครั้งก็นำไปสู่ความขัดแย้งกับนักกีฬาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นกรณีของ Tim Montgomery นักกรีฑาทีมชาติที่ได้รางวัลมากมาย รวมทั้งเหรียญทองโอลิมปิก ซึ่งในปี 2004 USADA สั่งแบนเขาเป็นเวลา 4 ปี และสั่งปรับเงิน เนื่องจากมีหลักฐานเชื่อมโยงไปถึงเขาว่าพัวพันกับเหตุอื้อฉาวที่มึ่นักกีฬาที่มีชื่อเสียงหลายคนลอบใช้สารกระตุ้นที่พัฒนาคิดค้นโดยบริษัทห้องปฏิบัติการเคมีในรัฐแคลิฟอร์เนีย (BALCO scandal) ทั้งที่เขาไม่เคยมีผลทดสอบเป็นบวกทั้งก่อนและหลังการแข่งขันก็ตาม เขาอุทธรณ์ไปยังศาลกีฬาโลก (The Court of Arbitration for Sport: CAS) ซึ่งศาลกีฬาระบุว่าการตรวจสอบการใช้สารกระตุ้นสามารถพิสูจน์ได้หลายทาง กรณีนี้แม้ไม่มีผลการทดสอบโดยตรง แต่พยานหลักฐานอื่นก็สามารถนำมาใช้ทดแทนกันได้ โดยต้องปราศจากความขัดกันของพยานหลักฐาน จึงจะถือว่าเพียงพอสำหรับการตัดสินว่านักกีฬารายนั้นมีความผิดฐานใช้สารต้องห้าม⁴⁸ อนึ่ง มาตรการนี้ต่อมาได้เดินไปสู่การบังคับใช้ในลีกกีฬาอาชีพหลักของสหรัฐฯ เกือบทั้งหมด นักกีฬาที่ตรวจเจอว่าใช้สารกระตุ้นย่อมมีโทษอย่างหนัก⁴⁹

3.2.3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

สำหรับกฎหมายของสหรัฐฯที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬาซึ่งไม่ใช่กฎหมายกีฬาเฉพาะนั้นมีความทับซ้อนในหลายแขนง เรื่องที่หนังสือกฎหมายกีฬามีจำนวนมากเห็นคล้ายกัน⁵⁰ ไม่พ้นกฎหมายว่าด้วย

⁴⁸ Ian S. Blackshaw, *International Sports Law: An Introductory Guide*, 78.

⁴⁹ เช่นที่ NFL ทำการสุ่มตรวจนักกีฬาอยู่เป็นประจำ หากตรวจพบครั้งแรกจะถูกห้ามลงทำการแข่งขันจำนวน 4 เกม พร้อมสั่งจ่ายเงิน หากพบซ้ำครั้งที่ 2 ห้ามลงเล่นอีก 6 เกม และถ้าพบครั้งที่ 3 ต้องหยุดเล่นเป็นเวลา 12 เดือนหรือ 1 ปีเต็ม, Andras Gurovits (Ed.), *The Sports Law Review*, 78: 273-274.

⁵⁰ ประมวลจากสารบัญของหนังสือกฎหมายกีฬาหลายเล่ม โดยเฉพาะกับ 2 เล่มนี้ ดู Glenn M. Wong, *Essentials of Sports Law*, v-xvii; Patrick K. Thornton, *Sports Law* (Massachusetts: Jones and Bartlett Publishers, 2011): v-viii.

สัญญา (Contracts) กฎหมายป้องกันการผูกขาด (Antitrust Law)⁵¹ กฎหมายแรงงาน (Labor Law) กฎหมายตัวแทน (Law of Agency) กฎหมายลักษณะละเมิด (Tort Law) กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Law)⁵² ตลอดจนยังกินความขยายไปถึงกฎหมายอื่นที่ออกมาเพื่อคุ้มครองความเสมอภาคในด้านต่าง ๆ⁵³ รวมทั้งประเด็นเรื่องหมิ่นประมาท (Defamation) กับสิทธิส่วนบุคคล (Privacy Rights) ของนักกีฬาอีกด้วย

ตัวอย่างกฎหมายแรงงาน (National Labor Relations Act, 1935) เปิดช่องให้นักกีฬาอาชีพตั้งสมาคมนักกีฬาในแต่ละประเภทขึ้นมาเพื่อให้มีอำนาจต่อรองหรือประท้วงได้ และห้ามเอาการเข้าร่วมสหภาพของนักกีฬามาใช้เป็นเหตุในการเลือกปฏิบัติ องค์กรตัวแทนนักกีฬาที่มีบทบาทเด่น เช่น สมาคมผู้แทนนักกีฬา (the Association for Representatives of Athletes: ARPA), สหภาพนักกีฬาอเมริกันฟุตบอล (National Basketball Players Association: NBPA)

ขณะที่คดีความจำนวนมากเกี่ยวข้องกับสัญญา สืบเนื่องจากความขัดแย้งในเรื่องค่าจ้าง ค่าตอบแทนพิเศษ การไม่ปฏิบัติตามสัญญา ไปจนถึงการบอกเลิกสัญญาทั้งที่ยังไม่หมดสัญญาโดยอ้างเหตุต่าง ๆ นานา เช่น ผลการแข่งขันที่ล้มเหลว ความประพฤติไม่ดีไม่ว่าจะในหรือนอกสนาม สภาพร่างกายที่บาดเจ็บเรื้อรัง ปฏิเสธการแลกตัวกับทีมอื่น ฯลฯ หลายสโมสรกีฬาที่เอาเปรียบผู้เล่นด้วยการกีดกันไม่ให้มีโอกาสในการย้ายทีมใหม่ได้ง่าย ๆ

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นที่ถกเถียงอย่างมาก นั่นคือ ประเด็นการละเมิดทางการกีฬา อดีตประเด็นนี้ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายกีฬามาก่อน กระทั่งเกิดเหตุการณ์ปะทะกันในการแข่งขันจนเป็นเหตุให้ผู้เล่นได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในคดี *Nabozny v Barnhill* (1975)⁵⁴ จึงเริ่มมีการฟ้องร้องกันในแวดวงกีฬาอาชีพเพื่อเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำละเมิด พบบ่อยครั้งในกีฬาหลายประเภทที่มีความรุนแรงเป็นส่วนประกอบ เช่น มวย ฮอกกี้น้ำแข็ง อเมริกันฟุตบอล

⁵¹ ประกอบด้วยกฎหมายหลายฉบับ ฉบับที่สำคัญคือ the Sherman Act of 1890, the Clayton Act of 1914 และ the Federal Trade Commission Act of 1914 เรียกรวม ๆ ว่ากฎหมายป้องกันการผูกขาด แตกต่างจากทางยุโรปที่เรียกอีกแบบว่ากฎหมายแข่งขันทางการค้า (Competition Law)

⁵² เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Act of 1976)

⁵³ กฎหมายในกลุ่มนี้ อาทิ กฎหมายการเลือกปฏิบัติด้านอายุในการจ้างงาน (Age Discrimination in Employment Act of 1967), กฎหมายการคืนสิทธิแก่พลเมือง (the Civil Rights Restoration Act of 1988), กฎหมายว่าด้วยการศึกษาของผู้พิการ (Individuals with Disabilities Education Act of 1990)

⁵⁴ คดีนี้สืบเนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลระดับเยาวชนซึ่งผู้รักษาประตูคือ Nabozny โดนเตะที่ศีรษะอย่างรุนแรงในกรอบเขตโทษ ด้วยฝีมือของ Barnhill ผู้เล่นฝั่งตรงข้าม ทั้งที่มีบอลอยู่ในมือ นำไปสู่การฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายโดยผู้ปกครอง ในที่สุด ดู John O. Spengler, Paul Anderson, Dan Connaughton, and Thomas Baker, *Introduction to Sport Law*, 2nd ed. (Champaign: Human Kinetics, 2016): 24.

การละเมิดทางการกีฬาเกิดจากการที่นักกีฬาฝ่ายหนึ่งจงใจ (หรือโดยประมาทเลินเล่อ) ใช้ความรุนแรงต่อนักกีฬาฝ่ายตรงกันข้าม จนเป็นเหตุให้นักกีฬาฝ่ายตรงกันข้ามได้รับผลร้ายแก่ร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการบาดเจ็บสาหัสจากการแข่งขันก็ดีหรือการบาดเจ็บเรื้อรังอันเนื่องมาจากการแข่งขันก็ตาม นักกีฬาผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกละเมิดเพื่อเป็นการเยียวยาความเสียหายที่มีขึ้น⁵⁵ ซึ่งหากมีเจตนาที่อาจจะถูกดำเนินคดีอาญาฐานทำร้ายร่างกายได้อีกด้วย

หลายปีมานี้ ประเด็นที่ถูกหยิบยกมาพูดถึงกันมากก็คือเรื่องการกระทบกระเทือนทางสมองในหมู่นักกีฬาอเมริกันฟุตบอล จนกลายเป็นคดีความที่อดีตนักอเมริกันฟุตบอลมากกว่า 4,500 คนยื่นฟ้องละเมิดต่อ NFL ในปี 2011 ฐานปกปิดความเสี่ยงที่นักกีฬาต้องเผชิญจากสาเหตุดังกล่าว ปี 2015 ศาลตัดสินให้ชนะคดีโดยเห็นว่า NFL มีหน้าที่ต้องแจ้งเตือนเพื่อปกป้องผู้เล่น แต่กลับละเลย NFL ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่อดีตผู้เล่น บริจาคเงินสนับสนุนการวิจัย และเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยระหว่างการแข่งขัน รวมแล้วกว่า 1 พันล้านเหรียญสหรัฐ กรณีนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มในอุตสาหกรรมกีฬาอเมริกันอยู่ไม่น้อย⁵⁶

3.2.4 กฎหมายกีฬาระดับมลรัฐ

จากการสืบค้นกฎหมายระดับมลรัฐของรัฐต่าง ๆ ทั้ง 50 รัฐทำให้พบว่าทุกรัฐล้วนมีกฎหมายกีฬาเฉพาะของตนเอง⁵⁷ โดยบางรัฐมีกฎหมายมากเป็นพิเศษ เช่น เนวาดาที่ให้ความสำคัญต่อการผลักดันให้การพนันกีฬาถูกกฎหมาย ดังรายชื่อกฎหมายที่ได้คัดสรรมานำเสนอให้เห็นเป็นตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ในเบื้องต้น

⁵⁵ ดูเพิ่มเติม ปิติเทพ อู๋ยีนียง, “ละเมิดทางการกีฬาในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา,” *วารสารวิชาการคณนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี* 7, ๑.1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 17-27.

⁵⁶ อ้างใน Richard Weinmeyer, “Concussion-Related Litigation against the National Football League,” American Medical Association, July 2014, Accessed March 7, 2021, <https://journalofethics.ama-assn.org/article/concussion-related-litigation-against-national-football-league/2014-07>.

⁵⁷ ผ่านเว็บไซต์ FindLaw ที่ทาง URL <https://lawcrawler.findlaw.com/> ด้วยคำค้นสำคัญว่า “sport” ผลลัพธ์คือพบกฎหมาย (Codes) ที่เกี่ยวข้องมากถึง 7,578 เรื่อง เข้าถึงเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2563 โดยมีบ้างบางส่วนที่เป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางปะปนเข้ามา และมีเพียง 4 รัฐเท่านั้นที่ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายกีฬาอยู่ในฐานข้อมูลของ FindLaw ทว่าเมื่อลองไล่เรียงหาในเว็บไซต์ทางการของสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐ ได้แก่ นิวแฮมป์เชียร์ <http://www.gencourt.state.nh.us/>, โอคลาโฮมา <http://www.oklegislature.gov/>, เซาท์แคโรไลนา <https://www.scstatehouse.gov/> และเซาท์ดาโกตา <https://sdlegislature.gov/> จึงได้พบว่าทั้ง 4 รัฐนี้ต่างก็มีกฎหมายเกี่ยวกับการกีฬาทั้งนั้น และมีหลายฉบับด้วยกันทั้งสิ้น

ตารางที่ 2 ตัวอย่างกฎหมายกีฬาของมลรัฐบางส่วน

มลรัฐ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
อลาสกา	- Alaska Statutes Title 5. Amusements And Sports § 05.35.010. Grant Of Funds For Sports Facilities - Alaska Statutes Title 16. Fish And Game § 16.40.261. Salt Water Sport Fishing Operator License
อริโซนา	- Arizona Revised Statutes Title 5. Amusements And Sports § 5-1104. Sports Authority Plan; Authority Board Powers And Duties; Advisory Board - Arizona Revised Statutes Title 5. Amusements And Sports § 5-1107. Youth Sports And Recreation; Local Financial Participation - Arizona Revised Statutes Title 5. Amusements And Sports § 5-1136. Tax On Amusements And Sporting Events
โคโลราโด	- Colorado Revised Statutes Title 12 Professions And Occupations § 12-10-105 Colorado Combative Sports Commission -- Creation - Colorado Revised Statutes Title 42 Vehicles And Traffic § 42-3-245 Special Plates -- Wildlife Sporting
คอนเนกติกัต	- Connecticut General Statutes Title 30. Intoxicating Liquors § 30-33b. Special Sporting Facility Permits
เดลาแวร์	- Delaware Code Title 28. Sports And Amusements § 105. Combative Sports License - Delaware Code Title 11. Crimes And Criminal Procedure § 1368. Unauthorized Participation In A Boxing Martial Arts Or In A Combative Sports Or Combative Sports Entertainment Or Combative Fighting Match, Contest Event; Class A Misdemeanor - Delaware Code Title 29. State Government § 325. State Sport
ฟลอริดา	- Florida Statutes Title XIX. Public Business § 288.1162. Professional Sports Franchises; Duties - Florida Statutes Title XLVI. Crimes § 838.12. Bribery In Athletic Contests
ไอดาโฮ	- Idaho Statutes Title 6. Actions In Particular Cases § 6-2702. Limitation Of Liability On Sport Shooting Activities
อิลลินอยส์	- Illinois Statutes Chapter 415. Environmental Safety § 5/3.310. Organized Amateur Or Professional Sporting Activity - Illinois Statutes Chapter 620. Air Transportation § 5/23a. Sport Parachuting
ไอโอวา	- Iowa Code Title I. State Sovereignty And Management [Chs. 1-38D] § 15E.321. Regional Sports Authority Districts

มลรัฐ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
	- Iowa Code Title I. State Sovereignty And Management [Chs. 1-38D] § 15F.403. Sports Tourism Program Fund - Iowa Code Title XVI. Criminal Law And Procedure [Chs. 687-915] § 722.3. Bribery In Sports
แคนซัส	- Kansas Statutes Chapter 21. Crimes And Punishments § 21-6507. Sports Bribery
เคนตักกี	- Kentucky Revised Statutes Title L. Kentucky Penal Code § 518.050. Receiving Sports Bribe
หลุยเซียนา	- Louisiana Revised Statutes Tit. 56, § 649.2. Lifetime Sports Fishing License - Louisiana Revised Statutes Tit. 4, § 461. Discrimination By Race In Sports Tournaments Hosted By Private Clubs Prohibited; Terms Defined
มินเนโซตา	- Minnesota Statutes Sports (Ch. 240-240A) § 240A.04. Promotion And Development Of Amateur Sports - Minnesota Statutes Trade Regulations, Consumer Protection (Ch. 324-341) § 325E.33. Misconduct Of Athletic Agents
มอนทานา	- Montana Title 23. Parks, Recreation, Sports, And Gambling § 23-5-802. Fantasy Sports Leagues Authorized
เนวาดา	- Nevada Revised Statutes Title 41. Gaming; Horse Racing; Sporting Events § 463.800. Requirements; Records Of Business Entity; Prohibited Acts; Regulations
นิวแฮมเชียร์	- New Hampshire Revised Statutes Chapter 332-J Athlete Agents
นิวยอร์ก	- New York Consolidated Laws, Racing, Pari-Mutuel Wagering And Breeding Law - PML § 1367. Sports Wagering
โอคลาโฮมา	- Oklahoma Statutes §3A-301. Amateur sports organizations seeking national affiliation or membership - Exemptions - Eligibility standards - Nondiscrimination requirement - Penalties.
เพนซิลเวเนีย	- Pennsylvania Statutes Title 5 Pa.C.S.A. Athletics And Sports - Pennsylvania Statutes Title 18 Pa.C.S.A. Crimes And Offenses § 2712. Assault On Sports Official
โรดไอส์แลนด์	- Rhode Island General Laws Title 41. Sports, Racing, And Athletics § 41-7-2. "Sports Facilities" And "Frontons" Defined
เซาท์แคโรไลนา	- South Carolina Code Title 59 Education Chapter 102. Athlete Agents and Student Athletes
ยูทาห์	- Utah Code Title 41. Motor Vehicles § 41-3-306. Temporary Sports Event Registration – Definitions – Issuance – Fees – Expiration -- Rulemaking Authority

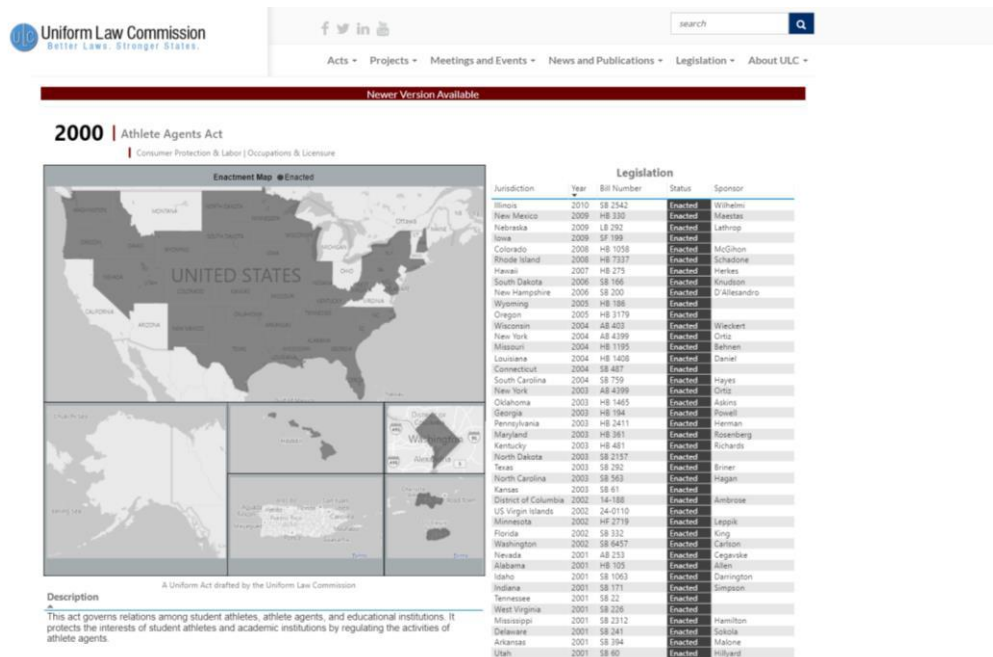
มลรัฐ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
เวอร์จิเนีย	- Virginia Code Title 8.01. Civil Remedies And Procedure § 8.01-227.17. Duties And Responsibilities Of Winter Sports Participants And Certain Other Individuals - Virginia Code Title 15.2. Counties, Cities And Towns § 15.2-5911. Sports Facility Authority Financing Fund; Use
วอชิงตัน	- Washington Revised Code Title 9. Crimes And Punishments § 9.46.0335. Sports Pools Authorized
ไวโอมิง	- Wyoming Statutes Title 23. Game And Fish § 23-2-209. Wyoming Sport Fishing Day; Fishing Exempt From Licensure

พิจารณาในรายละเอียด แม้เต็มไปด้วยความหลากหลาย แต่ก็มีเรื่องที่พบคล้ายกันในรัฐจำนวนมากนั้นคือ

- (1) การก่อตั้งคณะกรรมการกีฬาของรัฐ หรือให้มีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการกีฬาโดยตรงเข้ามารับผิดชอบ
- (2) การสนับสนุนงบประมาณโดยมลรัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ให้มีกองทุน การฝึกอบรม การศึกษาวิจัย รวมทั้งยกเว้นภาษีแก่ผู้ประกอบการกีฬา
- (3) การอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสนามกีฬาเป็นกรณีพิเศษ
- (4) การประกาศให้มีกีฬาประจำรัฐ เช่น เดลาแวร์คือจักรยาน แมสซาชูเซตส์เป็นบาสเก็ตบอล
- (5) การอนุญาตให้มีการพนันกีฬาภายในรัฐ รวมถึงเกมกีฬาแฟนตาซี (Sport Fantasy)
- (6) การห้ามมิให้สร้างสนามกีฬาบางประเภทตามแนวคิดผังเมือง โดยเฉพาะกับสนามยิงปืน
- (7) การวางมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานที่แข่งขันกีฬา รัฐเข้าไปมีบทบาทตั้งแต่ขั้นตอนของการก่อสร้างไปจนถึงขณะทำการแข่งขัน
- (8) การเล่นเกมกีฬาบางชนิดต้องมีใบอนุญาต และถูกควบคุมอย่างเคร่งครัดโดยรัฐ เช่น ล่าสัตว์ ตกปลา กระโดดร่ม
- (9) การออกกฎหมายมาตรฐานวิชาชีพ เช่น ตัวแทนนักกีฬา ผู้ดูแลสุขภาพนักกีฬา เพื่อคุ้มครองนักกีฬา
- (10) การบัญญัติให้การกระทำบางอย่างเป็นความผิดอาญา เช่น การตัดสินบนนักกีฬา การทำร้ายร่างกายระหว่างการแข่งขัน จัดแข่งกีฬาบางชนิดโดยไม่ได้รับอนุญาต ล่วงละเมิดทางเพศ นักกีฬา ชายตัวมี ฯลฯ

(11) การระบุให้ชัดเจนว่าผลกระทบที่เกิดจากการเล่นกีฬาอันตราย เช่น มวย ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุแห่งการฟ้องร้องดำเนินคดีกันได้ ไม่ว่าจะผ่านทางแพ่งหรืออาญา

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างกฎหมายที่พบว่าในรัฐส่วนใหญ่มีเหมือนกัน Uniform Athlete Agent Act (UAAA) คือกฎหมายต้นแบบที่ผลักดันโดย The Uniform Law Commission (ULC) องค์กรภาคเอกชนที่มีภารกิจหลักในการยกร่างกฎหมายเรื่องสำคัญที่เห็นว่าทุกรัฐควรมีใช้เหมือนกัน UAAA ฉบับแรกเผยแพร่ปี 2000 ด้วยเจตนารมณ์ที่จะวางมาตรฐานความประพฤติของคนทำอาชีพตัวแทนนักกีฬาในทุกรัฐ เป็นต้นว่ากำหนดให้ขึ้นทะเบียนกับทางการ และต้องผ่านขั้นตอนรับรองประวัติก่อน ตัวแทนห้ามกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงนักกีฬา นักกีฬาสามารถยกเลิกสัญญาฝ่ายเดียวได้ภายใน 14 วัน ฯลฯ มลรัฐต่าง ๆ ขานรับด้วยดี โดยนำ UAAA เข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐตน ซึ่งก็มักจะมีองค์ประกอบคล้ายคลึงกัน แต่อาจแตกต่างกันบ้างในรายละเอียดบางอย่าง จวบจนปี 2011 รวมแล้วมีทั้งสิ้น 43 รัฐที่มีกฎหมายในเรื่องดังกล่าวออกมา รัฐหลังสุดคือ อิลลินอยส์⁵⁸ รัฐซึ่งไม่มีกฎหมายทำนองนี้เลย เช่น แคลิฟอร์เนีย มิชิแกน โอไฮโอ

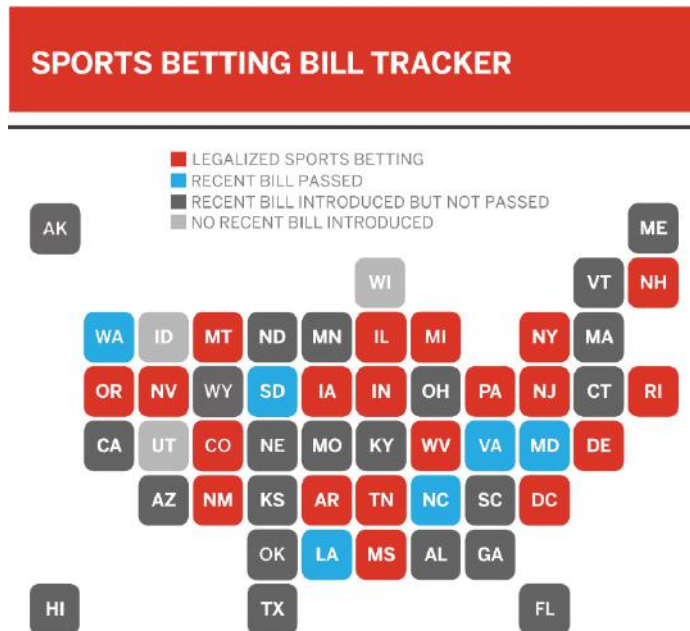
ภาพที่ 3 หน้าเว็บไซต์ Uniform Law Commission ซึ่งแสดงผลสำเร็จในการผลักดันกฎหมาย Athlete Agent Act ในรัฐต่าง ๆ นำเสนอทั้งรูปของแผนที่ และตาราง⁵⁹

⁵⁸ Jonathan J. Spitz, "Illinois Becomes 43rd State to Pass Athlete-Agent Regulatory Legislation," JacksonLewis, 23 July 2010, Accessed March 7, 2021, <https://www.jacksonlewis.com/resources-publication/illinois-becomes-43rd-state-pass-athlete-agent-regulatory-legislation>.

⁵⁹ ที่มา: [https://www.uniformlaws.org/committees/community-home?CommunityKey=86324d0a-17fe-4325-85bc-](https://www.uniformlaws.org/committees/community-home?CommunityKey=86324d0a-17fe-4325-85bc-17d11b46f84d&fbclid=IwAR22ce93cGePIHx1tmF1dZHoav40VuDDynFZEaV8lQREupEWW0ikFRt3wLM)

17d11b46f84d&fbclid=IwAR22ce93cGePIHx1tmF1dZHoav40VuDDynFZEaV8lQREupEWW0ikFRt3wLM

สำหรับประเด็นที่ถูกพูดถึงอย่างมากตลอด 2-3 ปีมานี้ในสหรัฐอเมริกา หนีไม่พ้นเรื่องการพนันกีฬาถูกกฎหมาย โดยเฉพาะนับแต่ช่วงกลางปี 2018 เป็นต้นมา สืบเนื่องจากคดี *Murphy v. National Collegiate Athletic Association* คดีระหว่างผู้ว่าการรัฐนิวเจอร์ซีย์กับ NCAA ที่ศาลสูงสุดมีคำตัดสินชี้ขาดว่ากิจกรรมการพนันกีฬาถือเป็นเรื่องภายในซึ่งรัฐจะให้หรือไม่ให้มีก็ได้ กฎหมายการคุ้มครองกีฬาอาชีพและสมัครเล่น (PASPA) จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ⁶⁰ สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นเรื่องการแบ่งสรรอำนาจที่ยังไม่ลงตัวระหว่างรัฐบาลกลางกับมลรัฐที่เกิดขึ้นมาตลอดในหน้าประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ผลของคำพิพากษานี้เปิดโอกาสให้แต่ละมลรัฐสามารถทำให้การพนันทายผลกีฬาถูกกฎหมายของรัฐตนเองได้ สร้างบรรยากาศคึกคักให้กับอุตสาหกรรมการพนันของสหรัฐฯ เป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันมีมากกว่า 20 มลรัฐแล้วที่มีกฎหมายการพนันกีฬาโดยเจาะจงของตัวเองออกมาแล้ว (ดูรูปที่ 4 ในส่วนที่เป็นสีแดง)⁶¹

ภาพที่ 4 สถานะของกฎหมายว่าด้วยการพนันกีฬาในมลรัฐต่าง ๆ⁶²

⁶⁰ Ilya Somin, "Federalism Comes Out as the Winner in *Murphy v. NCAA*," *University of Pennsylvania Law School*, 10 July 2018, Accessed March 7, 2021, <https://www.theregreview.org/2018/07/10/somin-federalism-comes-out-winner-murphy-v-ncaa/>.

⁶¹ Ryan Rodenberg, "United States of sports betting: An updated map of where every state stands," *ESPN*, 4 November 2020, Accessed March 7, 2021, https://www.espn.com/chalk/story/_/id/19740480/the-united-states-sports-betting-where-all-50-states-stand-legalization?fbclid=IwAR1fN1mzGZhEZfzYhWjNGLLHqx_iKGjg0qeSHcrjzlsQsCfNzL_0osyURQ.

⁶² ที่มา: Ibid., 93.

3.2.5 องค์การบริหารจัดการกีฬาที่โดดเด่น: กรีฑา NCAA⁶³

กีฬาระดับมหาวิทยาลัยของอเมริกาเป็นที่นิยมและมีมูลค่าทางการตลาดมหาศาล แข่งขันกันหลายประเภททั้งเบสบอล อเมริกันฟุตบอล บาสเก็ตบอล ฮอกกี้น้ำแข็ง กอล์ฟ ซี่ม้า ฟันดาบ โปโลน้ำ ยิมนาสติก ยิงปืนยาว โบว์ลิ่ง กรีฑา มวยปล้ำ ลากรอส ฯลฯ การแข่งขันกีฬาในกีฬาระดับมหาวิทยาลัยได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก เป็นความบันเทิงในระดับชาติที่ผู้คนนับหลายสิบล้านคนมีส่วนร่วม รวมทั้งยังสร้างกำไรมหาศาลให้กับคนบางกลุ่ม นักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถจึงได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี

หัวข้อนี้เลือกศึกษา NCAA เพราะเป็นสมาคมกีฬาที่มีอิทธิพลในลำดับต้น ๆ และมีบทบาทในการวางระบบให้การแข่งขันกีฬาระดับมหาวิทยาลัยมาอย่างยาวนานเกินกว่าศตวรรษ อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างเหล่านักกีฬาสมัครเล่นให้ก้าวขึ้นมาประสบความสำเร็จในวิชาชีพในเวลาต่อมา ทั้งนี้เพื่อให้เห็นโครงสร้างองค์กร อำนาจหน้าที่ และสิ่งท้าทายที่ต้องเผชิญ

NCAA เป็นองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เข้ามารับผิดชอบจัดการดูแลการแข่งขันกีฬาระดับมหาวิทยาลัยของสหรัฐฯ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1906 ก่อนหน้านั้นเคยมีคณะกรรมการควบคุมกฎของอเมริกันฟุตบอลระดับวิทยาลัยมาตั้งแต่ปี 1894 เกิดจากการรวมกันของมหาวิทยาลัยกลุ่มเล็ก ๆ แต่ไม่กี่แห่งคือ ฮาร์วาร์ด เยล เพนซิลวาเนีย และ พรินตัน ต่อมาในปี 1905 สมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 62 แห่งได้ส่งตัวแทนมาร่วมประชุมที่มหาวิทยาลัยนิวยอร์กเพื่อพูดคุยเรื่องปัญหาการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากกีฬาอเมริกันฟุตบอลระดับมหาวิทยาลัย การประชุมครั้งนั้นเองที่ได้ส่งผลให้มีการก่อตั้ง NCAA ขึ้นมาในภายหลัง เพื่อวางกฎเกณฑ์ให้การแข่งขันเป็นไปโดยเรียบร้อย และปลอดภัยต่อนักกีฬาที่ยังคงเป็นนักศึกษา

NCAA มีเป้าหมายพื้นฐานสำคัญถูกเขียนเอาไว้ในบทบัญญัติข้อ 1.3 ของธรรมนูญก่อตั้ง (NCAA Constitution) ใจความว่า “การแข่งขันกีฬาของสถาบันการศึกษาที่เป็นสมาชิกถือเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษาเท่ากับเป็นการรักษาไว้ซึ่งความแตกต่างระหว่างกีฬามหาวิทยาลัยกับกีฬาอาชีพ” โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการทั้งสิ้น 9 ข้อ ดังนี้

(1) เพื่อก่อตั้ง กระตุ้น และพัฒนาโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระดับมหาวิทยาลัย และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา สุขภาพกาย ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา และการเล่นกีฬาเพื่อสันติภาพ

(2) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการควบคุม และรับผิดชอบต่อหลักการของสมาคม เป็นไปตามธรรมนูญก่อตั้ง และกฎเกณฑ์ของสมาคม

⁶³ เรียบเรียงโดยอาศัยหนังสือ 2 เล่มเป็นหลัก ได้แก่ Glenn M. Wong, *Essentials of Sports Law*, 165-170; Patrick K. Thornton, *Sports Law*, 96: 541-548.

- (3) เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎ สอดคล้องกับมาตรฐานของทุนการศึกษา ความมีน้ำใจ นักกีฬา และคุณลักษณะของกีฬาสมัครเล่น
- (4) เพื่อให้มีลิขสิทธิ์ และวางกฎกติกาต่าง ๆ ในการแข่งขัน
- (5) เพื่อบันทึกสถิติในการแข่งขัน
- (6) เพื่อเสนอแนะและวางมาตรฐานด้านคุณสมบัติของนักกีฬาทั้งระดับภูมิภาคและประเทศ
- (7) เพื่อร่วมมือกับองค์กรกีฬาสมัครเล่นในการจัดการแข่งขันระดับต่าง ๆ
- (8) เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ หรือออกมาตรการโดยที่ประชุม หากเกิดปัญหาในองค์กรหรือมีข้อกั้วลจากสมาชิก
- (9) เพื่อศึกษาแนวทางและวางมาตรฐานเพื่อให้แต่ละสถาบันการศึกษาสามารถยกระดับผู้เล่นของตนให้อยู่ในระดับสูงยิ่งขึ้น

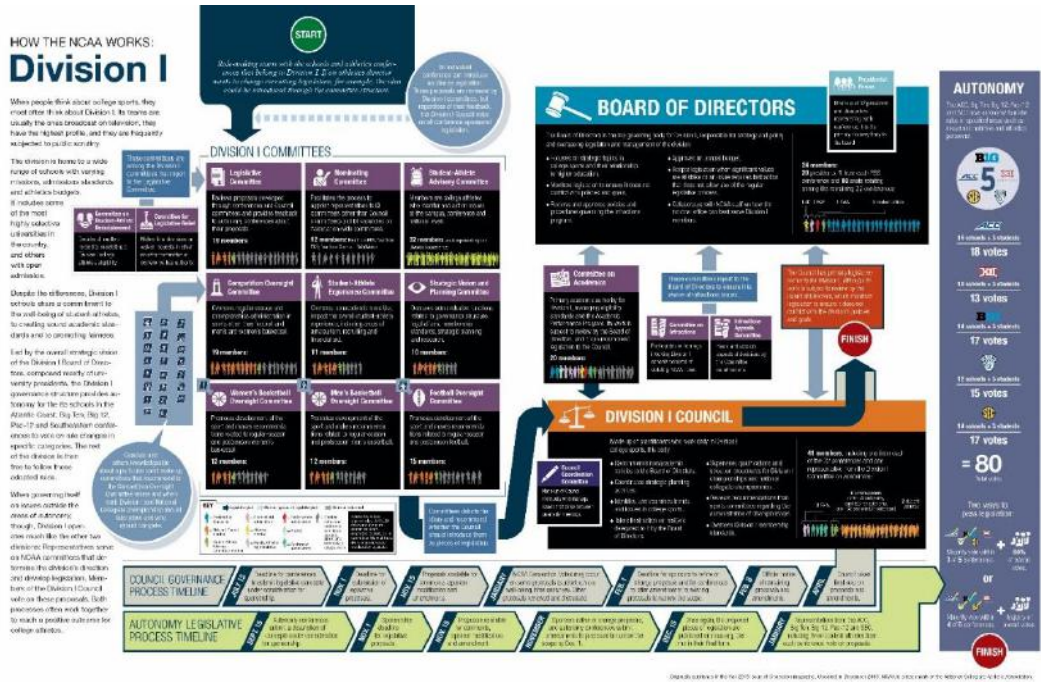
NCAA ตระหนักถึงการศึกษานักกีฬามาเป็นอันดับแรก การกีฬาจะเป็นเรื่องรอง NACC มีโปรแกรมและนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนที่เป็นนักกีฬามีอัตราการจบการศึกษาในระดับสูง และการเรียนได้รับการดูแลใกล้ชิด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผลการเรียนของนักกีฬาจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

NCAA มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองอินเดียนาโพลิส มลรัฐอินเดียนา ถือเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการแข่งขัน ฝ่ายธุรกิจ ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายปกครอง (บังคับใช้กฎ) ฝ่ายสื่อสารองค์กร ฝ่ายวิจัยและพัฒนา ฝ่ายกฎหมาย เป็นต้น สมาชิกประกอบด้วยสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย วิทยาลัย รวมทั้งโรงเรียน) รวม 1,110 แห่ง เกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของมลรัฐ จึงเห็นสนามกีฬาของทีมเหล่านี้ตั้งกระจายอยู่ทั่วไปในทุกส่วนของประเทศ

สำหรับการจัดการแข่งขันกีฬานั้นได้แบ่งออกเป็น 3 ดิวิชัน พิจารณาตามความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพของแต่ละมหาวิทยาลัยในการดึงตัวนักกีฬาที่มีชื่อเสียงเข้าสู่ทีม ภายใต้ระบบบริหารและกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป แต่ละดิวิชันจึงมีอำนาจการตัดสินใจค่อนข้างมาก เช่น นักกีฬาที่เล่นอยู่ในระดับดิวิชัน 1 ย่อมได้รับทุนการศึกษาแบบเต็มขั้น ขณะที่นักกีฬาที่เล่นอยู่ในระดับดิวิชัน 3 จะไม่มีทุนการศึกษาให้แต่อย่างใด ซึ่งก็มีทั้งมหาวิทยาลัยเอกชนขนาดเล็กและมหาวิทยาลัยรัฐขนาดใหญ่ที่ได้เล่นอยู่ในดิวิชัน 1 ประเมินจากความสามารถด้านกีฬา มิใช่ชื่อเสียงเก่าแก่ของทางมหาวิทยาลัย และเฉพาะดิวิชัน 2 เท่านั้นที่เปิดโอกาสให้มีทีมจากออลสกา เพอร์โตริโก และแคนาดาเข้าร่วมด้วย

การบริหารจัดการของดิวิชัน 1 ประกอบด้วยคณะกรรมการหลายชุด และสภาของดิวิชัน ภายใต้โครงสร้างสูงสุดคือ คณะกรรมการบริหาร ซึ่งมี 24 คน เกือบทั้งหมดมาจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย

รับผิดชอบด้านยุทธศาสตร์และนโยบายเป็นหลัก หน้าที่สำคัญ ๆ อย่างเช่น ให้ความเห็นชอบงบประมาณประจำปี ติดตามและทบทวนกฎเกณฑ์มิให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างเป้าหมายกับนโยบาย เสนอคำแนะนำแก่คณะกรรมการบริหารในเรื่องต่าง ๆ

ภาพที่ 5 ผังโครงสร้างองค์กรและระบบงานในระดับดิวิชั่น 1 ของ NCAA⁶⁴

เนื่องด้วย NCAA มีอำนาจหลายด้าน และเกี่ยวพันหลายประเด็น กอปรกับ NCAA ใช้ระบบกลไกภายในในการจัดการข้อพิพาทและความคับข้องใจเหนือสถาบันการศึกษาที่เป็นสมาชิก⁶⁵ การใช้อำนาจและตัดสินใจซ้ำหลายต่อหลายครั้งจึงกลายเป็นข้อพิพาทอันนำไปสู่การถูกฟ้องร้องในศาล เช่น Ed O'Bannon อดีตนักบาสเก็ตบอลทีม UCLA ฟ้อง NCAA เมื่อปี 2009 ว่าอดีตนักกีฬานักเรียนควรได้รับค่าลิขสิทธิ์จากการที่ภาพถูกนำไปใช้ในโฆษณา ในวิดีโอเกม หรือในเครื่องแต่งกาย ซึ่งศาลตัดสินออกมาว่า NCAA ละเมิดกฎหมายต่อต้านการผูกขาด, ผู้เกี่ยวข้องหลายคนตัดสินใจฟ้อง NCAA ที่สั่ง

⁶⁴ ที่มา: <http://www.ncaa.org/champion/how-ncaa-works>

⁶⁵ ดู Christian Dennie, “The Benefits of Arbitration: Arbitration in NCAA Student–Athlete Participation and Infractions Matters Provides for Fundamental Fairness,” *The University of Memphis Law Review* 46, no.1 (October 2015): 135-173.

ลงโทษมหาวิทยาลัยเพนน์สเตตขั้นรุนแรง⁶⁶ ทั้งสั่งปรับเงิน และห้ามเข้าร่วมการแข่งขัน จากกรณีการลวนลามทางเพศเด็กโดยอดีตผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมอเมริกันฟุตบอลของมหาวิทยาลัย โดยมองว่าเป็นการลงโทษที่เกินจริงและไม่ชอบด้วยกฎหมาย จน NCAA ต้องยกเลิกโทษดังกล่าวให้ในที่สุด อนึ่ง หากมีผู้นำเอา NCAA ไปฟ้องจนถึงชั้นศาลสูงสุดของสหรัฐฯ ด้วยประเด็นเชิงรัฐธรรมนูญ ศาลมักตัดสินทำนองว่า NCAA ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐที่อยู่ในขอบเขตพิจารณา

3.2.6 ปัญหาทางกฎหมายกีฬาในประเทศสหรัฐอเมริกา

แม้สหรัฐอเมริกาจะมีกฎหมายว่าด้วยการกีฬาจำนวนมาก ซึ่งค่อนข้างครอบคลุม และมีองค์กรกีฬาที่แสดงบทบาทแข็งขัน โดยมีกฎของตัวเองในแต่ละสมาคมกีฬาที่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด แต่ก็ยังคงพบปัญหาทางกฎหมายอยู่พอสมควร ประเด็นที่ถูกพูดถึงในช่วงหลายปีมานี้มีหลายหัวข้อ เรื่องสำคัญ (นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น) เช่น⁶⁷

หนึ่ง แม้ในทางรัฐธรรมนูญ ตลอดจนกฎหมายกีฬาของสหรัฐและหลายมลรัฐจะบัญญัติรับรองหลักการเรื่องความเสมอภาคเอาไว้ แต่ในทางปฏิบัติยังพบปัญหาการเลือกปฏิบัติทั้งทางเพศและเชื้อชาติอยู่มาก โดยเฉพาะในระดับของนักกีฬาสัมผัสเล่น ซึ่งบ่อยครั้งก็แสดงให้เห็นถึงการปะทะกันระหว่างอำนาจของรัฐบาลกลางกับมลรัฐในด้านกีฬาอยู่ในที่

สอง ประเด็นเรื่องการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา สหรัฐอเมริกายังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ออกมา ยังอยู่ระหว่างกระบวนการยกร่าง โดยหวังให้มีผลใช้บังคับทั้งกับการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนระบุโทษทางอาญาทั้งจำคุกและปรับเอาไว้อีกด้วย เพื่อให้เกิดสภาพบังคับทางกฎหมายอย่างแท้จริง

สาม ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสูญเสียรายได้มหาศาลที่ควรจะได้รับ ซึ่งส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้การพัฒนางานกีฬาของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านไลฟ์สตรีมมิ่งทาง OTT (Over-the-top) หรือบริการสื่อสารและแพร่ภาพและเสียงผ่านอินเทอร์เน็ต ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่หลายฉบับได้อย่างจริงจัง

สี่ การที่หลายมลรัฐมีนโยบายผลักดันให้การพนันกีฬาถูกกฎหมายของรัฐตนส่งผลให้ตลาดการพนันขยายตัวเข้ามาสู่วงการนี้ และสิ่งนี้เองคือหนึ่งในต้นตอสำคัญที่นำมาซึ่งปัญหาการลือผลการ

⁶⁶ “โทษประหารชีวิต” (Death Penalty) เป็นคำที่ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบการลงโทษในบริบทของ NCAA หมายถึงการ “แบน” หรือห้ามมหาวิทยาลัยที่ถูกลงโทษเข้าร่วมแข่งขันกีฬาอย่างน้อยเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไป เป็นโทษสูงสุดเท่าที่มีอยู่ในมือ NCAA ก็ว่าได้

⁶⁷ ประมวลจาก Lee Green, “2019 Sports Law Year-In-Review,” *NFHS*, 14 January 2020, Accessed March 7, 2021, <https://www.nfhs.org/articles/2019-sports-law-year-in-review/>; Luvina M. and Others, “Top legal issues facing the sports industry,” *Wonder*, 27 March 2019, Accessed March 7, 2021, <https://askwonder.com/research/top-legal-issues-facing-sports-industry-skr8dyud7>.

แข่งขัน (Match-Fixing) ที่มีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันข้อมูลเชิงลึกของทีมกีฬาชื่อดังมีความหมายและส่งผลต่อวงการพนันกีฬาอย่างยิ่ง

หัว อุตสาหกรรมอีสปอร์ต (eSports) เติบโตอย่างรวดเร็ว ขณะที่ก็ยังไม่ได้มีองค์กรว่าด้วยอีสปอร์ตที่ได้รับการยอมรับระดับโลกเข้ามาควบคุมดูแล และยังไม่มีความชัดเจนทางกฎหมาย เหมือนกับชนิดกีฬาอื่น ไม่ว่าในแง่สถานะของนักกีฬา กฎกติกาการแข่งขัน บทกำหนดโทษ ฯลฯ

3.3 กฎหมายกีฬาประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการกีฬามาก เห็นได้จากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งแรกตั้งแต่ปี 1912 และยังได้เข้าร่วมการแข่งขันโอลิมปิกเกือบทุกครั้งที่ผ่านมา และการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยตั้งแต่ 1912 เป็นต้นมา ระยะเวลา ร้อยกว่าปี อีกทั้งเคยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันโอลิมปิกในปี 1964 ที่กรุงโตเกียว อีกทั้งในปี 2020 ก็ได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพโอลิมปิกเช่นเดียวกัน แต่ด้วยสถานการณ์ไวรัสโคโรนา โควิด-19 ทำให้โอลิมปิกครั้งที่เลื่อนออกไป

สำหรับการบริหารจัดการการกีฬาของประเทศญี่ปุ่นนั้น มีการใช้กฎหมายหลายฉบับ มีการใช้หน่วยงาน องค์กรหลายส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 กฎหมายการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น

3.3.1.1 กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา ของประเทศญี่ปุ่น

กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น (Basic Act on Sport) ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ.2011 โดยเป็นการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการกีฬาระดับปี ค.ศ. 1961 ทั้งฉบับ (Sport Promotion Act (Act No. 141 of 1961)) ซึ่งเป็นการแก้ไขครั้งแรกในรอบ 50 ปี โดยกฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬาของญี่ปุ่นฉบับดังกล่าว บรรจุมาตราทั้งหมด 35 มาตรา โดยแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป หมวดที่ 2 แผนพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา หมวดที่ 3 มาตรการพื้นฐาน หมวดที่ 4 การพัฒนาระบบว่าด้วยการส่งเสริมกีฬา และหมวดที่ 5 เงินอุดหนุนโดยรัฐบาลแห่งชาติ⁶⁸

กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น ได้บัญญัติหลักการพื้นฐานว่าด้วยการกีฬาไว้ในคำปรารภของกฎหมาย ไว้ครอบคลุมทั้งในระดับส่วนบุคคล ระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ โดยข้อความแรกของคำปรารภระบุว่า “กีฬาเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ที่

⁶⁸ Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, “The Basic Act on Sport,”

https://www.mext.go.jp/a_menu/sports/kihonhou/attach/1336024.htm.

ใช้ร่วมกันในระดับสากล” นอกจากนี้ยังกำหนดว่ากีฬาหมายถึงการแข่งขันกีฬา และกิจกรรมทางกายอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาจิตใจและร่างกายที่ดี การรักษาและส่งเสริมสุขภาพและความแข็งแรงของร่างกาย การได้มาซึ่งความพึงพอใจทางใจ และการปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งการพึ่งตนเองทางจิตใจ นอกจากนี้ยังกำหนดว่า กีฬาเป็นสิ่งสำคัญของประชาชนในการใช้ชีวิตที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางกายและทางใจ ซึ่งจะส่งผลให้มีการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข จึงถือเป็นสิทธิของประชาชนโดยรัฐจะต้องสร้างความมั่นใจว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสที่จะทำความคุ้นเคย มีความสนุก มีส่วนร่วม กับภารกิจในวันภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นธรรม ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล⁶⁹

กีฬาช่วยพัฒนาความแข็งแรงทางร่างกายของเยาวชนที่จะเป็นผู้นำในรุ่นต่อไป และการกีฬาจะช่วยให้เยาวชนเหล่านี้สร้างลักษณะนิสัยที่ดีผ่านการปลูกฝังความคิดของการเคารพการร่วมมือกับผู้อื่น และเสริมสร้างทัศนคติในการเคารพความยุติธรรม ระเบียบวินัย และการควบคุมตนเอง รวมถึงการส่งเสริมความสามารถในการคิดหรือตัดสินใจในทางปฏิบัติได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังระบุว่ากีฬาไม่เพียงแต่ส่งผลต่อบุคคลเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาความรู้สึกความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือพลังใจของพื้นที่ และมีส่วนช่วยในการฟื้นฟูสังคมในแต่ละภูมิภาคด้วย คำปรารภดังกล่าว ยังให้ความสำคัญกับนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ อันทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสุขให้แก่ประชาชน และช่วยเพิ่มความสนใจในการเล่นกีฬาอีกด้วย อีกทั้ง กีฬายังช่วยสร้างพลังในสังคมและมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และยังส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันทั่วโลกผ่านการแลกเปลี่ยน การสนับสนุน ทางภารกิจกีฬาระหว่างประเทศ⁷⁰

ในหมวดที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป มาตรา 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าเพื่อส่งเสริมมาตรการว่าด้วยการกีฬาอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ และมาตรา 2 เป็นการสรุปหลักการพื้นฐานในคำปรารภออกเป็นข้อๆ แยกย่อยออกไปให้ชัดเจน ในมาตรา 3 และ มาตรา 4 เป็นการอธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลแห่งชาติ และรัฐบาลท้องถิ่น ในมาตรา 5 กำหนดให้องค์กรกีฬาต่างๆ ต้องปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของนักกีฬา ต้องรับรองความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และต้องพยายามแก้ไขข้อพิพาททางการกีฬาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม⁷¹

ในหมวดที่ 2 แผนพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา มาตรา 9 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จัดทำแผนพื้นฐานว่าด้วยการส่งเสริมการกีฬาเพื่อส่งเสริมมาตรการต่างๆ ด้านการกีฬาอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ และ

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

มาตรา 10 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาของจังหวัดและของเมือง จัดทำแผนการส่งเสริมกีฬาท้องถิ่น และให้รัฐบาลท้องถิ่นให้เงินช่วยเหลือตามบริบทของแต่ละพื้นที่⁷²

ในหมวดที่ 3 มาตรการพื้นฐาน แบ่งเป็นอีก 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมพื้นฐานในการส่งเสริมการกีฬา ส่วนที่ 2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างโอกาสที่หลากหลายในการเล่นกีฬา ส่วนที่ 3 การปรับปรุงในระดับการแข่งขันกีฬา⁷³

ส่วนที่ 1 การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมพื้นฐานในการส่งเสริมการกีฬา กฎหมายได้กำหนดให้รัฐบาลแห่งชาติและรัฐบาลท้องถิ่นมีมาตรการในการสนับสนุนการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ มีมาตรการในการปรับปรุงทรัพยากรกายภาพในการเล่นกีฬา ให้มีความปลอดภัยและให้สะดวกแก่คนพิการด้วย มีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬาทั้งการเผยแพร่ความรู้ ปรับปรุงสถานที่เล่นกีฬา เป็นต้น มีมาตรการในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางการกีฬาระหว่างประเทศ โดยการส่งหรือเชิญชวนนักกีฬาและผู้ฝึกสอนไปยังองค์กรกีฬาระหว่างประเทศ การแข่งขันระดับนานาชาติ การประชุมต่างๆ เป็นต้น มีมาตรการในการให้รางวัลแก่ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการกีฬาทั้งตัวนักกีฬาเองและผู้มีส่วนช่วยพัฒนากีฬาด้วย ส่วนมาตรการที่เป็นของรัฐบาลแห่งชาตินั้นมี 3 เรื่องคือ (1) มีมาตรการในการสนับสนุนองค์กรที่เป็นอนุญาโตตุลาการหรือคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้มีคุณภาพ พัฒนาความเข้าใจแก่องค์กรกีฬาเกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาท และช่วยเหลือให้การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการกีฬาเป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เป็นกลาง และเป็นธรรม และคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของนักกีฬา (2) มีมาตรการส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา (3) มีมาตรการส่งเสริมการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กรกีฬาและผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเผยแพร่กีฬาและพัฒนาในระดับการแข่งขัน⁷⁴

ส่วนที่ 2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างโอกาสที่หลากหลายในการเล่นกีฬา กฎหมายได้กำหนดให้รัฐบาลแห่งชาติและรัฐบาลท้องถิ่น มีมาตรการในการสนับสนุนธุรกิจส่งเสริมกีฬาโดยองค์กรกีฬาที่ดำเนินการอย่างอิสระโดยพลเมืองหรือสโมสรกีฬาท้องถิ่น เพื่อให้การเล่นกีฬามีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ มีมาตรการในการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจแก่ประชาชนในวงกว้างในหมู่ประชาชนในวาระโอกาสวันกีฬาแห่งชาติในทุกๆ ปี มีมาตรการในการปรับปรุงทรัพยากรกายภาพด้านกีฬาที่เกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง เช่นการเดินป่า ปั่นจักรยาน ตั้งแคมป์ เป็นต้น รวมถึงกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ รัฐบาลท้องถิ่นต้องมีมาตรการในการจัดการแข่งขันกีฬา ที่รวมถึงการ

⁷² Ibid.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Ibid.

พบปะกันของนักกีฬา การแข่งขัน การทดสอบสมรรถภาพ ที่ประชาชนจำนวนมากสามารถเข้าร่วมได้โดยความสมัครใจและความยินยอม โดยการสนับสนุนที่จำเป็นของรัฐบาลแห่งชาติ⁷⁵

ส่วนที่ 3 การปรับปรุงในระดับการแข่งขันกีฬา กฎหมายกำหนดให้รัฐบาลแห่งชาติ มีมาตรการในการจัดส่งนักกีฬาและผู้ฝึกสอนไปยังสถานฝึกอบรมที่ดำเนินการโดยองค์กรกีฬา ไปยังการแข่งขันระดับชาติ การแข่งขันระดับนานาชาติ สนับสนุนการฝึกสอนและกิจกรรมอื่นๆ เพื่อให้เยาวชนและนักกีฬาพัฒนาขีดความสามารถขั้นสูง โดยการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นในทุกด้าน นอกจากนี้รัฐบาลแห่งชาติต้องสนับสนุนการจัดเทศกาลกีฬาแห่งชาติ โดยมีประเภทของกีฬาครอบคลุม โดยรวมถึงการแข่งขันของผู้พิการด้วย รัฐบาลแห่งชาติมีมาตรการในการสนับสนุนการเสนอตัวเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รัฐบาลแห่งชาติมีมาตรการในการสนับสนุนกีฬาโดยมหาวิทยาลัย รัฐบาลแห่งชาติ มีมาตรการในการพัฒนาการตรวจสอบสารต้องห้าม การศึกษา การให้ความรู้ ที่เกี่ยวกับการป้องกันการใช้สารต้องห้าม และสนับสนุนกิจกรรมการต่อต้านการใช้สารต้องห้าม และสนับสนุนองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ ด้วย⁷⁶

หมวด 4 การพัฒนาระบบว่าด้วยการส่งเสริมกีฬา ให้รัฐบาลแห่งชาติจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการกีฬาขึ้น และประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ กระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรม กระทรวงที่ดิน สาธารณูปโภค การขนส่ง และการท่องเที่ยว และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสนับสนุนให้มีการตั้งสภาส่งเสริมการกีฬาระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับหมู่บ้าน ด้วย⁷⁷

หมวดที่ 5 เงินอุดหนุนโดยรัฐบาลแห่งชาติ ในหมวดนี้ได้กำหนดให้รัฐบาลแห่งชาติสนับสนุนทางการเงินแก่จังหวัด ธุรกิจที่ดำเนินการโดยรัฐบาลท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กรกีฬา รวมถึงรัฐบาลท้องถิ่น ตามวัตถุประสงค์ที่ปรากฏในกฎหมาย⁷⁸

3.3.1.2 กฎหมายสลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา⁷⁹ (Sports Promotion Lottery Law)

สลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา เริ่มต้นขึ้นในปี 2001 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแหล่งเงินทุนใหม่เพื่อพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านกีฬาของประเทศญี่ปุ่น โดยมีการจัดสรรเงินรายได้ร้อยละ 50 ของการขายสลากกินแบ่งจะถูกใช้เป็นเงินรางวัลสำหรับผู้ชนะ จากนั้นสองในสามของกำไรที่

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Sasakawa Sports Foundation, *White Paper on Sport in Japan 2017* (Tokyo: Sasakawa Sports Foundation, 2017): 2-3.

เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแล้วจะถูกนำไปใช้เป็นเงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมการกีฬา ส่วนที่เหลือประมาณหนึ่งในสามจะนำเข้าคลังของประเทศ

ภาพที่ 6 แสดงการจัดสรรเงินรายได้จากการขายสลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา

ที่มา: <https://www.jpnsport.go.jp/corp/english/activities/tabid/394/Default.aspx>

ในเดือนพฤษภาคม 2013 กฎหมายสลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขยายประเภทของการแข่งขันฟุตบอลที่สามารถเติมพินได้ ซึ่งก่อนหน้านี้จำกัดเฉพาะเจลีก โดยในปัจจุบัน สามารถเติมพินการแข่งขันฟุตบอลที่จัดขึ้นโดยลีกอาชีพในต่างประเทศได้ เช่น พรีเมียร์ลีก อังกฤษ เป็นต้น

3.3.2 องค์การบริหารจัดการการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น

การส่งเสริมการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกบริหารจัดการโดยกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (เดิมชื่อกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม) และคณะกรรมการการศึกษาแต่ละรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารการศึกษาของประเทศ โดยกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รับผิดชอบนโยบายที่กว้างมากหลากหลาย รวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การพลศึกษา และกิจกรรมของชมรมในระดับโรงเรียน ตลอดจนการกีฬาระดับภูมิภาค นอกจากนี้ยังรับผิดชอบในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน และการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ หลากๆ รายการ โดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แต่การกีฬาอาชีพไม่อยู่ภายใต้การกำกับโดยตรงของ กระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เช่น the Nippon Professional Baseball Organization (NPB), the Japan Professional Football League (J. League), the Japan Professional Sports Association

ซึ่งในปัจจุบันองค์กรกีฬาอาชีพเหล่านี้แปลงสภาพเป็นบริษัท และบริหารจัดการโดยสำนักนายกรัฐมนตรี⁸⁰

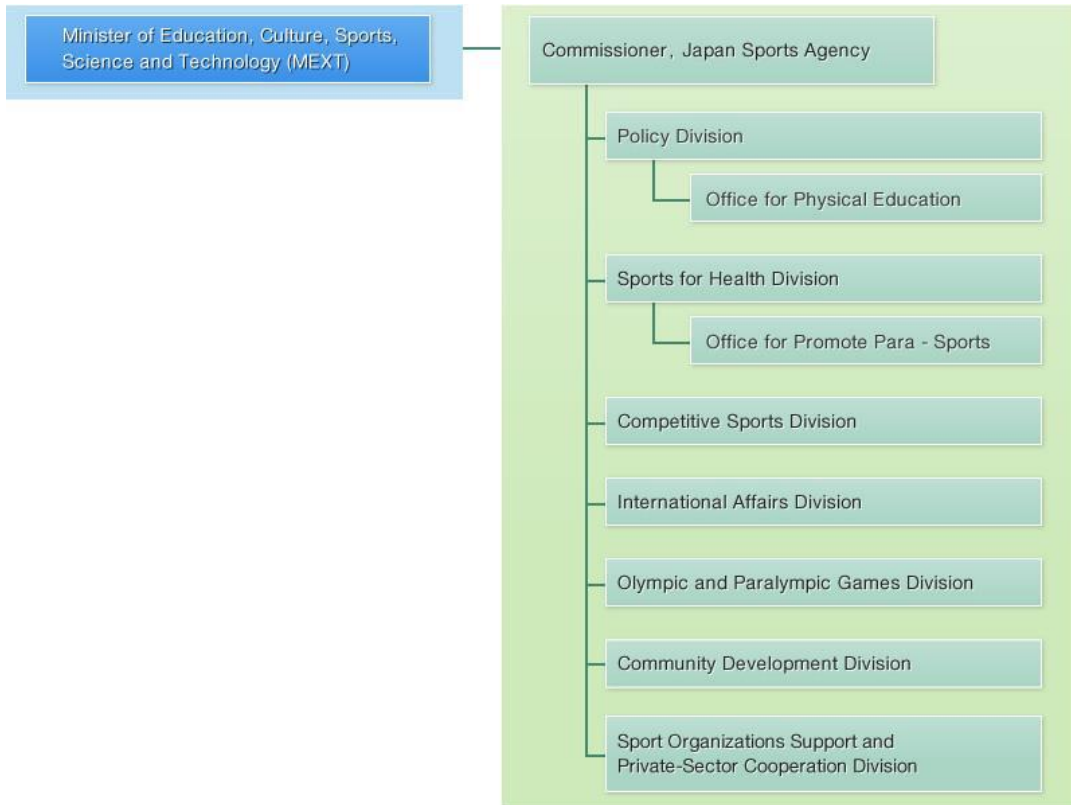
นอกจากนี้ ยังมีกระทรวงอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการกีฬาด้วย เช่น กระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรม กำกับดูแลอุตสาหกรรมบริการด้านสุขภาพ เช่น ฟิตเนส อุตสาหกรรม สันทนาการ เช่น สนามกอล์ฟ ลานโบว์ลิ่ง สามเลนส์กี้อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและอุปกรณ์ด้าน กีฬาต่างๆ กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ กำกับดูแลการให้บริการต่างๆ เช่น ธุรกิจ ส่งเสริมสุขภาพในเขตเทศบาล การดูแลสุขภาพระยะยาว เทศกาลสุขภาพและสวัสดิการแห่งชาติ สำหรับผู้สูงอายุ กระทรวงที่ดิน สาธารณูปโภค การขนส่ง และการท่องเที่ยว มีหน้าที่บำรุงรักษา ทรัพยากรกายภาพด้านกีฬา เช่น สวนสาธารณะอเนกประสงค์ที่ใช้ในเทศกาลกีฬาแห่งชาติ และการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการการกีฬาในประเทศญี่ปุ่นเกี่ยวข้องกับ กระทรวงและหน่วยงานจำนวนมาก รัฐบาลญี่ปุ่นเองก็คาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการกีฬา โดยมีนโยบายส่งเสริมการกีฬาครอบคลุมในหลายด้าน ประกอบกับกฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา ของญี่ปุ่นในมาตรา 2 ก็ได้กำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการองค์กรเพื่อส่งเสริมมาตรการ เกี่ยวกับการกีฬาเอาไว้ครอบคลุมทุกด้าน นอกจากนี้ ในปี 2013 เมืองโตเกียว ได้รับเลือกให้เป็น เจ้าภาพการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและพาราลิมปิกในปี 2020 จากเหตุที่กล่าวมาจึงเป็นเงื่อนไข ที่ดีในการจัดตั้งสำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทยขึ้นในเดือนตุลาคม 2015⁸¹

3.3.2.1 สำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Sports Agency)

สำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Sports Agency) จัดตั้งขึ้นโดยการ ขยายสำนักกีฬาและเยาวชน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี และแยกออกไปเป็นหน่วยงานอิสระ โดยจากเดิมมีหน่วยงานภายใน 4 กอง ขยายเป็น 7 กอง ดังภาพที่ 7 จำนวนบุคลากรจากเดิม 76 คน ขยายเป็น 121 คน ในจำนวนนี้ 23 คน ถูกส่งมา จากกระทรวงและหน่วยงานอื่นๆ ให้มาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย สำหรับหน่วยงานภายใต้ สำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Sports Agency) มีทั้งหมด 7 กอง คือ กอง นโยบาย กองกีฬาและสุขภาพ กองกีฬาเพื่อการแข่งขัน กองวิเทศสัมพันธ์ กองกีฬาโอลิมปิกและ พาราลิมปิก กองพัฒนาชุมชน กองสนับสนุนองค์กรกีฬาและความร่วมมือภาคเอกชน โดยสำนักงาน สนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Sports Agency) ถูกวางบทบาทในลักษณะของการ ประสานนโยบายระหว่างกระทรวงต่างๆ ให้สำเร็จ

⁸⁰ Ibid., 5-6.

⁸¹ Ibid., 6.

ภาพที่ 7 แสดงการจัดองค์กรของ สำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น

ที่มา: https://www.mext.go.jp/sports/en/about_us/soshiki/1362177.htm

นอกจากนี้ยังมีองค์กรสาธารณประโยชน์ทางการกีฬาอีกหลายแห่ง เช่น สภากีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sports Council) สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sport Association) คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Olympic Committer) และสมาคมกิจกรรมนันทนาการแห่งชาติ (National Recreation Association) ดังภาพที่ 8 ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการกีฬาให้ประเทศไทยญี่ปุ่น รวมถึงมีบทบาทในการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การให้เงินอุดหนุนกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของการกีฬาให้มากขึ้น⁸²

⁸² Ibid., 2-3.

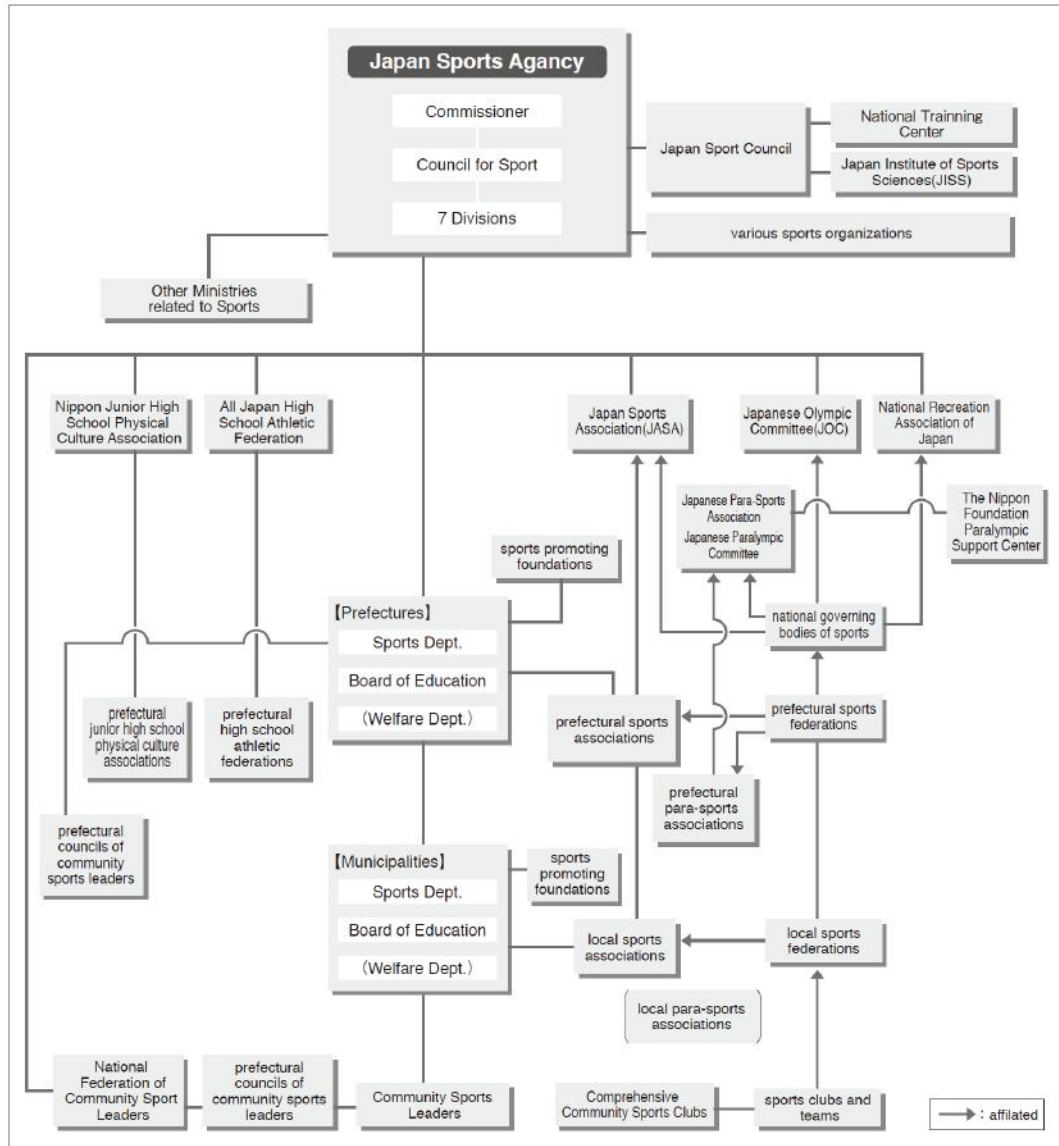

Figure 1-1 Sports Administration Structure in Japan

ภาพที่ 8 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: Sasakawa Sports Foundation, White Paper on Sport in Japan 2017, (Tokyo: Sasakawa Sports Foundation, 2017) หน้า 5

3.3.2.2 สภากีฬาแห่งประเทศไทย

ตามกฎหมายว่าด้วยหน่วยงานระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของการกีฬาและสุขภาพ ซึ่งเป็นหน่วยงาน บริหารอิสระ โดยประกาศใช้ในปี 2002 และมีการจัดตั้งหน่วยงานในปี 2003 โดยหน่วยงานระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของการกีฬาและสุขภาพ สามารถบริหารสนามกีฬาแห่งชาติ และศูนย์สุขภาพโรงเรียนของประเทศญี่ปุ่นได้ประสบความสำเร็จ เช่น การบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน ความปลอดภัยในโรงเรียน และการบริหารจัดการสนามกีฬาแห่งชาติ ต่อมาใน

ปี 2012 หน่วยงานระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของการกีฬาและสุขภาพ ได้เปลี่ยนชื่อองค์กรเป็น สภากีฬาแห่งประเทศไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสภากีฬาแห่งประเทศไทย โดยเป็นองค์กรกลางที่ เชี่ยวชาญในกิจกรรมส่งเสริมการกีฬา และการบำรุงรักษาและเสริมสร้างสุขภาพของเด็กนักเรียนใน โรงเรียน⁸³

ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศแห่งประเทศไทย (Japan High Performance Sport Center) ประกอบด้วย สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Institute of Sports Sciences : JISS) และศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติญี่ปุ่น (National Training Center : NTC) ศูนย์ NTC ของประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วย สนามฝึกซ้อมกีฬาในร่มและกลางแจ้ง ที่สามารถรองรับนักกีฬาทีมชาติจาก 17 ชนิดกีฬา โดยเป็นกีฬาที่ฝึกซ้อมในอาคารหลัก 10 ชนิด คือ มวย ยกน้ำหนัก มวยปล้ำ ยูโด เทเบิลเทนนิส แอนด์บอล บาสเกตบอล ยิมนาสติก วอลเลย์บอล แบดมินตัน และสนาม กลางแจ้งและอาคารอื่นๆอีก 7 ชนิด คือ กรีฑา เทนนิส วาโยน้ำ ยิงปืน เรือพาย ยิงธนู และฟันดาบ โดย สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาได้จัดให้มีบุคลากรทางการกีฬาในทุกสาขาที่ให้คำปรึกษาแก่นักกีฬา รวมทั้ง ที่พักสำหรับนักกีฬา 500 คน ที่สามารถรองรับการเก็บตัวฝึกซ้อมได้ตลอดทั้งปี และยังมีเครือข่ายศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ กระจายอยู่ในส่วนภูมิภาค ทั่วประเทศญี่ปุ่น เพื่อรองรับนักกีฬาทีมชาติ ที่เก็บตัวฝึกซ้อมในต่างจังหวัดอีกด้วย⁸⁴ สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย ได้รับงบประมาณปีละ 600 ล้านบาท ภายในมีเครื่อง MRI 2 เครื่อง เครื่องเอ็กซเรย์ 1 เครื่อง แพทย์ประจำ 8 คน โดยเป็นแพทย์ที่สามารถผ่าตัดได้ 6 คน รวมบุคลากรด้านการแพทย์ 30 คน และนักกายภาพบำบัดอีก 30 คน เมื่อนักกีฬาบาดเจ็บไม่ต้องไปเข้าคิวรอรักษาที่โรงพยาบาลข้างนอกแต่อย่างใด⁸⁵

3.3.2.3 สำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทย (Japan Anti-Doping Agency)

สำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทย (Japan Anti-Doping Agency) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2001 เพื่อเป็นสถาบันส่งเสริมให้ความรู้ ประสานงานกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้สารต้องห้ามในการกีฬาของประเทศไทย โดยมีองค์กรสมาชิก 82 องค์กร (เดือนกันยายน 2015) โดยการทำงานเพื่อพัฒนามาตรการการควบคุมการใช้สารต้องห้าม การตรวจหา

⁸³ Ibid., 3.

⁸⁴ “ญี่ปุ่นเป็นต้นแบบศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติของไทย,” *คม ชัด ลึก*, 21 กันยายน 2560, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, https://www.komchadluek.net/news/sport/296456?fbclid=IwAR17JFJSBK2ACbyllNh0wJZ5I275_114HiLiMSPQ7GVQMmwxJ2nDue1OAdo.

⁸⁵ SiamSport, “ผู้ว่ากกท.เล็งย่อส่วน"สถาบันวิทยกีฬาญี่ปุ่น"เป็นต้นแบบใช้ในไทย,” 1 กุมภาพันธ์ 2562, <https://www.siamsport.co.th/other/view/113666?fbclid=IwAR1QKayVETXVo8Vy1JpRCK3t6nMPfP9TEkfwWzPFQ5Zofni3GKj5RnBvR1w>.

สารต้องห้ามในการแข่งขันกีฬา และนอกการแข่งขันกีฬา มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ฝึกสอนกีฬา มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจการควบคุมการใช้สารต้องห้าม รวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารต้องห้ามให้สอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายการควบคุมการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Code) อย่างสมบูรณ์⁸⁶

3.3.2.4 สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sports Arbitration Agency)

สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sports Arbitration Agency) เป็นหน่วยงานระดับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น ก่อตั้งเมื่อปี 2003 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อส่งเสริมการกีฬาของประเทศ ผ่านการระงับข้อพิพาททางการกีฬา ที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา หรือการกำกับดูแลกีฬาขององค์กรกีฬาต่างๆ ตั้งแต่ก่อตั้งมา สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sports Arbitration Agency) ได้พยายามระงับข้อพิพาททางการกีฬา ระหว่างนักกีฬา กับองค์กรกีฬาต่างๆ ผ่านกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ในอนาคต สำนักงานอนุญาโตตุลาการฯ จะเป็นหน่วยงานระดับข้อพิพาทหลักที่มีความสำคัญของประเทศมากขึ้น เนื่องจากมีการประกาศใช้ประมวลธรรมนูญสากลสำหรับสมาชิกสหพันธ์กีฬาแห่งชาติ ในเดือนมิถุนายน 2019 ในประมวลดังกล่าวได้กำหนดให้สมาชิกสหพันธ์กีฬาแห่งชาติระบุในข้อบังคับของตนโดยปริยายในการที่ต้องยอมรับข้อเรียกร้องของนักกีฬา เพื่อเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา ตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่กำหนด⁸⁷

กระบวนการอนุญาโตตุลาการทางการกีฬานั้น เป็นกระบวนการอุทธรณ์ต่อการตัดสินใจขององค์กรกีฬา และยังคงได้ว่าเป็นกระบวนการที่ถูกใช้มากในสำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาอีกด้วย โดยข้อพิพาททางการกีฬาโดยทั่วไปจะประกอบด้วยข้อพิพาท 2 ประเภท คือ ข้อพิพาทการคัดเลือกนักกีฬา กับ ข้อพิพาทการลงโทษ⁸⁸

กระบวนการอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา ของสำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น จะมีหลักการสำคัญในการดำเนินงาน 3 ข้อ⁸⁹ ดังนี้

⁸⁶ Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, “The Japan Anti-Doping Agency (JADA),” October 2015, Accessed March 7, 2021, https://www.mext.go.jp/sports/en/b_menu/policy/transparency/jada.htm.

⁸⁷ Japan International Dispute Resolution Center, “International Arbitration in Japan,” Accessed March 7, 2021, https://idrc.jp/wp-content/uploads/2020/en_jidrc.pdf, p.25

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

(1) การพิจารณาข้อพิพาทอย่างรวดเร็ว

ข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการกีฬานั้น ต้องการการพิจารณาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากอาชีพนักกีฬามีระยะเวลาจำกัด และมีกำหนดการแข่งขันที่แน่นอน โดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาสามารถใช้การดำเนินการที่ยืดหยุ่น และพิจารณาข้อพิพาทได้ในทันที โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น กำหนดการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

(2) ค่าใช้จ่ายต่ำ

กระบวนการอนุญาโตตุลาการได้กำหนดค่าธรรมเนียมการยื่นเรื่องของผู้เรียกร้องไว้ไม่เกิน 50,000 เยน (ไม่รวมภาษี) และอีกฝ่ายไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการหรือค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการ แต่อย่างใด ดังนั้น คู่พิพาทฝ่ายต่างๆ สามารถใช้กระบวนการนี้ในการระงับข้อพิพาทโดยมีต้นทุนต่ำ

(3) อนุญาโตตุลาการมีความเชี่ยวชาญสูง

ในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ ตามหลักการแล้ว ผู้ที่จะทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการจะได้รับการเสนอชื่อหรือคัดเลือกจากบัญชีรายชื่ออนุญาโตตุลาการทางการกีฬา โดยบัญชีรายชื่อดังกล่าวจะปรากฏผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายกีฬา ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่าข้อพิพาทของตนจะได้รับการพิจารณาโดยอนุญาโตตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญสูง

ในประมวลกฎหมายการควบคุมการใช้สารต้องห้ามของญี่ปุ่น สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทย ยังถูกจัดให้เป็นหน่วยงานตัดสินคำอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาโทษการควบคุมการใช้สารต้องห้าม โดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการในเรื่องนี้ จะต้องดำเนินการภายใต้ข้อบังคับอนุญาโตตุลาการกีฬาที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทด้านสารต้องห้าม นอกเหนือจากกระบวนการอนุญาโตตุลาการแล้ว สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทย ยังพิจารณาข้อพิพาททางการกีฬา ผ่านระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอีกด้วย โดยระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการกีฬา ดังกล่าวได้รับการรับรองภายใต้กฎหมายส่งเสริมการใช้การระงับข้อพิพาททางเลือกด้วย (Act on Promotion of Use of Alternation Dispute Resolution)⁹⁰

⁹⁰ Ibid.

3.3.2.5 คณะกรรมการพิจารณาโทษการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Disciplinary Panel)

คณะกรรมการพิจารณาโทษการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Disciplinary Panel) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายการควบคุมการใช้สารต้องห้าม โดยมีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงของการละเมิดกฎการควบคุมการใช้สารต้องห้ามและมีหน้าที่กำหนดโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่ สำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Agency) แจ้งและยืนยันการละเมิดกฎการควบคุมการใช้สารต้องห้าม ของนักกีฬา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายหลังจากการแจ้งดังกล่าว จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโทษขึ้นมาคณะหนึ่งจำนวน 3 คน โดยมาจากนักกฎหมาย 1 คน แพทย์ 1 คน และผู้มีความรู้ด้านการกีฬา 1 คน โคนคณะกรรมการดังกล่าวจะนัดหมายเพื่อพิจารณาทั้ง 2 ฝ่าย ทั้ง ฝ่ายสำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Agency) และฝ่ายนักกีฬาที่ถูกกล่าวหาว่าละเมิด⁹¹

คณะกรรมการพิจารณาโทษการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น ในโครงสร้างทางกฎหมาย อยู่ภายใต้ สภากีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Sport Council) แต่การดำเนินการเป็นไปอย่างอิสระ เป็นกลาง และยุติธรรม เพื่อให้คำตัดสินที่ออกมามีความเป็นกลางและยุติธรรม นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการเผยแพร่คำตัดสินผ่านหน้าเว็บไซต์ ของสำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Agency) โดยเป็นการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายการควบคุมการใช้สารต้องห้ามด้วย หากสำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Anti-Doping Agency) หรือนักกีฬา ไม่พอใจในคำตัดสินก็สามารถอุทธรณ์ได้ที่ สำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น ได้อีกด้วย⁹²

⁹¹ Japan International Dispute Resolution Center, “International Arbitration in Japan,” Accessed March 7, 2021, https://idrc.jp/wp-content/uploads/2020/en_jidrc.pdf, p.24.

⁹² Ibid.

บทที่ 4

กฎหมายกีฬาไทยและบทวิเคราะห์เปรียบเทียบ

4.1 กฎหมายกีฬาไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายหลายฉบับเกี่ยวกับการกำกับธรรมาภิบาลกีฬาและกฎหมายส่งเสริม บูรณาภาพทางกีฬา พร้อมทั้งวางมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการปกครองในแต่ละชนิดกีฬาและสร้างมาตรฐานกิจกรรมการแข่งขันกีฬา ซึ่งองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐได้รับมอบอำนาจจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการให้อำนาจและกำหนดหน้าที่ให้จัดทำบริการสาธารณะด้านส่งเสริมสนับสนุนกิจการกีฬาและบริการสาธารณะด้านกำกับธรรมาภิบาลกีฬา โดยองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่นว่านี้อย่างเคร่งครัด ในขณะที่เดียวกันองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนยังคงมีอำนาจในการปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาทตามหลัก Self-Regulation พร้อมกับมีอำนาจในการออกกฎ ระเบียบและคำสั่งขึ้นมาเพื่อปกครองและกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬา เช่น สโมสรกีฬาอาชีพ นักกีฬาอาชีพ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบและคำสั่งขององค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนอย่างเคร่งครัด หากฝ่าฝืนอาจต้องรับโทษทางการปกครองกีฬา (ในแต่ละชนิดกีฬา) ให้อำนาจจัดทำกิจกรรมทางปกครองและออกคำสั่งทางปกครอง ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่เป็นเอกชน ย่อมเป็นความสัมพันธ์ในทางมหาชนกล่าวคือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐในฐานะที่เป็นฝ่ายปกครองมีอำนาจเหนือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาในฐานะที่เป็นเอกชน(มีความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียม) ซึ่งกฎหมายมหาชนทางกีฬาได้ให้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐตามกฎหมายในการจัดทำกิจกรรมทางปกครองและออกคำสั่งทางปกครอง ในทางตรงกันข้ามความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่เป็นเอกชนเป็นความสัมพันธ์บนพื้นฐานเท่าเทียมกันระหว่างเอกชนกับเอกชน ความสัมพันธ์เช่นนี้เกิดขึ้นตามหลักความสมัครใจของเอกชนกับเอกชน นั้นหมายความว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่เป็นเอกชน (เช่น สโมสรกีฬาอาชีพ นักกีฬาอาชีพ) ยอมตนเข้าผูกพันทางสัญญา (contractual obligations) กับองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน (เช่น สมาคมกีฬาอาชีพ) ซึ่งหากฝ่าฝืนไม่ยอมปฏิบัติตามกฎ

ระเบียบและกติกาที่องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนกำหนดเอาไว้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาที่เป็นเอกชน (เช่น สโมสรกีฬาอาชีพ นักกีฬาอาชีพ) ต้องรับโทษที่ระบุเอาไว้ในสัญญาหรือต้องรับโทษตามที่ผูกพันสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและกติกาที่องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน (เช่น การพักการแข่งขันนักกีฬาอาชีพทำผิดระเบียบของสมาคมกีฬาอาชีพ การกำหนดค่าปรับต่อสโมสรกีฬาอาชีพที่ทำผิดระเบียบการแข่งขันฟุตบอลของผู้จัดการแข่งขันระบบลีก เป็นต้น

4.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของประเทศไทย

อีกประการหนึ่งประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายกีฬาในลักษณะที่เป็นกฎเกณฑ์แบบเป็นทางการอย่างเป็นทางการระเบียบแบบแผนและใช้บังคับความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา กฎเกณฑ์แบบเป็นทางการเช่นนี้ถูกบัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและกฎเกณฑ์ดังกล่าวมีทั้งที่เป็นกฎหมายกีฬาที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (เช่น พระราชบัญญัติ) และกฎหมายกีฬาที่ออกโดยฝ่ายบริหาร (เช่น พระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวง) ตัวอย่างของกฎหมายกีฬาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (เช่น พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556) หากฝ่าฝืนกฎหมายเช่นนี้ ผู้กระทำการอันฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาจถูกลงโทษ (โทษทางอาญาหรือโทษทางปกครอง) นอกจากนี้ยังมีกฎหมายให้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนในฐานะที่เป็นฝ่ายปกครองเพื่อให้อำนาจจัดทำบริการสาธารณะด้านกิจการกีฬาและกำกับดูแลในการบริหารการกีฬาในประเทศไทย (เช่น พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558) ในขณะเดียวกันหากเกิดข้อพิพาทในแวดวงกีฬาทั้งข้อพิพาททางแพ่ง ข้อพิพาททางอาญาหรือข้อพิพาททางปกครองแล้ว หากไม่มีกฎหมายบัญญัติเอาไว้เป็นการเฉพาะในประเด็นข้อพิพาททางกีฬาดังกล่าวแล้ว ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองอาจตีความของตัวบทกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันโดยปรับจากหลักเกณฑ์ที่บังคับใช้อยู่แล้วมาปรับใช้กับข้อพิพาททางกีฬา

สำหรับกฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการสร้างธรรมาภิบาลกีฬาและส่งเสริมมาตรฐานการกีฬาในประเทศไทย ได้ถูกบัญญัติขึ้นมาหลายฉบับด้วยกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหยิบยกในส่วนของกฎหมายแม่ฉบับที่สำคัญขึ้นมาเพื่อกล่าวถึงบริบทในเรื่องของธรรมาภิบาลและมาตรฐานกีฬาดลอดจนกฎหมายแม่บทฉบับยังได้บรรจุหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาในประเทศไทย รวมถึงการนำเอากลไกและมาตรการที่จำเป็นมาบรรจุเอาไว้ในกฎหมายเพื่อกำกับกีฬาและการจัดการแข่งขันกีฬาให้ได้มาตรฐานระดับประเทศและระดับนานาชาติ

(ก) พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542

เนื่องจากกีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานและถือเป็นศิลปะการต่อสู้ประจำชาติที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น รวมทั้งกีฬามวยได้รับความสนใจจากทั้งผู้สนใจในทุกเพศทุกวัยทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ มาฝึกฝนตนเองจนกลายเป็นนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพ ตลอดจนกีฬามวยได้มีการจัดการแข่งขันอย่างแพร่หลายและเป็นกีฬาที่สุ่มเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายจากการกระทบกระทั่งกันของนักกีฬา เหตุนี้เองรัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้อำนาจหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ คณะกรรมการมวย มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อควบคุมการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬามวย สถานที่ที่จัดการฝึกซ้อมและแข่งขันกีฬามวย จัดให้มีสวัสดิการแก่นักมวยและบุคคลในวงการมวยที่เหมาะสม รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่และจรรยาบรรณของบุคคลในวงการกีฬามวย

อีกประการหนึ่งกฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการมวย ภายใต้สังกัดของกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินระบบการขึ้นทะเบียน (registration system) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬามวย อาทิ นักมวย ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และหัวหน้าค่ายมวย ระบบการออกใบอนุญาต (licensing system) เพื่อทำการขอรับใบอนุญาตหรือต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดแข่งขันกีฬามวย การจัดตั้งสนามมวย การจดทะเบียนนักมวย ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และการเป็นผู้จัดการนักมวย นายสนามมวย และผู้จัดรายการแข่งขันกีฬามวย

อีกทั้งกฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่ากองทุนกีฬามวยในการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุ้มครองและควบคุมการกีฬามวย

(ข) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555

โดยที่องค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Agency หรือ WADA) ซึ่งเป็นองค์กรกำกับกีฬานานาชาติที่มีอำนาจกำหนดมาตรการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาได้ประกาศให้ดำเนินการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา โดยการสร้างทักษะความพร้อมทางกายภาพและจิตสำนึกทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการแข่งขันกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมที่สอดคล้องและเป็นไปตามหลัก Play True นั้นหมายความว่านักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพในทุกชนิดกีฬาจะต้องแข่งขันกันโดยยึดหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ Fair Play โดยนักกีฬาต้องไม่ใช้สารต้องห้าม รวมทั้งให้การคุ้มครองต่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักกีฬา เหตุนี้เองประเทศไทยจึงได้กำหนดพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 ขึ้น มาเพื่อให้มีมาตรการการควบคุมการใช้สารต้องห้ามที่สอดคล้องกับประมวลการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก

(World Anti-Doping Code) และคำประกาศโคเปนเฮเกนว่าด้วยการต่อต้านสารต้องห้ามทางการกีฬา (Copenhagen Declaration on Anti-Doping in Sport หรือ Copenhagen Declaration)

(ค) พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556

กีฬาอาชีพ (Professional Sports) ได้แก่ อาชีพที่ใช้การละเล่นกีฬาหรือการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาเพื่อแสวงหารายได้ โดยผู้ประกอบการอาชีพนักกีฬาอาชีพพึงจะต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งอาชีพนักกีฬา (ตามแต่ละชนิดกีฬา) เหตุนี้เองเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพนักกีฬาอาชีพให้ได้มาตรฐานการกีฬาอาชีพและควบคุมมิให้เกิดการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลซึ่งไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านกีฬาและประพฤติตนไม่เป็นไปตามจริยธรรมหรือขัดต่อจรรยาบรรณของการเป็นนักกีฬาอาชีพ อันก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบต่อวงการกีฬาและประโยชน์สาธารณะด้านกีฬา ประเทศไทยจึงได้ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ภายใต้นี้จึงได้กำหนดมาตรฐานการคุ้มครอง ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพที่ชัดเจน โดยมาตรฐานเช่นนี้สอดคล้องกับหลักการสากลเพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬาอาชีพในประเทศไทย และเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ

(ง) พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558

แต่เดิมประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 เพื่อจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) (หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) ให้มีอำนาจหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมการกีฬาและควบคุมการดำเนินกิจการกีฬาได้มีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ขึ้นมาเพื่อปรับปรุงการกีฬาแห่งประเทศไทยเสียใหม่ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติขึ้นเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือและจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา เพื่อให้สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมกีฬาได้ตามกฎหมาย รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการกระทำการต่าง ๆ ของคณะกรรมการสมาคมกีฬาและกรรมการสมาคมกีฬา เพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(จ) พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561

การกีฬาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและขีดความสามารถของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยจึงได้บัญญัติพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561

ขึ้นมา เพื่อกำหนดกลไกการพัฒนา นโยบายพื้นฐานส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของประเทศให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ในการทำหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา อันจะทำให้การบริหารจัดการด้านการศึกษาเป็นระบบ และมีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

(จ) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ.2562

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของพลเมืองและกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จึงได้ออกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ.2562 เพื่อยกฐานะสถาบันการพลศึกษาให้เป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อจัดการศึกษา และการวิจัยด้านการศึกษา การพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา การบริหารจัดการกีฬา การประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมการกีฬา รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนากีฬากฎมิปัญญาไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ เพื่อประโยชน์ในการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาของประเทศ

4.1.2 การระงับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศไทย

การระงับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศไทยในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะอธิบาย 4 ส่วน คือ (1) การระงับข้อพิพาทการศึกษาในระดับสมาคมกีฬา (2) การระงับข้อพิพาทในระดับองค์กรบริหารกีฬา ตามกฎหมายส่งเสริมกีฬาอาชีพ และกฎหมายควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (3) การระงับข้อพิพาทในระดับศาล และ (4) ข้อเสนอให้จัดตั้งอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาขึ้นในประเทศไทย

(1) การระงับข้อพิพาทการศึกษาในระดับสมาคมกีฬา

กล่าวโดยทั่วไป การระงับข้อพิพาทแบ่งออกได้หลายระดับ ตั้งแต่การเจรจาต่อรอง (Negotiation) การไกล่เกลี่ยหรือการประนอมข้อพิพาท (Mediation) อนุญาโตตุลาการ (Arbitration) จนถึงการพิพากษาพิพากษาคดีโดยศาล (Adjudication)¹ หากไม่มีกลไกอื่น ๆ ก่อนเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น เรื่องราวมักไม่พ้นต้องไปจบลงที่ศาล ไม่ว่าจะศาลปกครองหรือศาลยุติธรรม (สำหรับประเทศไทย) แล้วแต่กรณี (ดูเพิ่มเติมหัวข้อการระงับข้อพิพาทในศาล)

¹ ดู ญรัฐภูมิ จันทรศรีบุตร, “ปัญหาทางกฎหมายในการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ : ศึกษาเฉพาะกรณีกีฬาฟุตบอลอาชีพ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), 25-40.

คดีเกี่ยวกับสมาคมกีฬาที่ผ่านมาพบได้ในหลากหลายลักษณะด้วยกัน สำหรับคดีที่มีคำพิพากษา/คำสั่งอยู่ในสารบบของศาลปกครองสูงสุดโดยส่วนใหญ่ นั้น ผู้ถูกฟ้องก็คือ การกีฬาแห่งประเทศไทยในฐานะองค์กรกำกับดูแลทางการกีฬาของประเทศ ไม่ใช่ฟ้องสมาคมกีฬาต่าง ๆ โดยตรง แต่มีสาเหตุมาจากข้อพิพาทจากการบริหารจัดการ ‘ภายใน’ สมาคมกีฬานั้น เช่น การรับรองผลการเลือกตั้งนายกสมาคมกีฬา การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสมาคมกีฬา รวมทั้งการแก้ไขข้อบังคับเพื่อการข้างต้นโดยเฉพาะ ได้แก่ สมาคมกีฬาเทนนิส ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย² สมาคมกีฬายิงปืนแห่งประเทศไทย³ สมาคมบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย⁴ พบเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่มาจากสาเหตุอื่น เช่น สมาคมยกน้ำหนักเรียกร้องให้ทาง กกท.ชำระค่าปรับให้แก่องค์การกีฬาระหว่างประเทศเนื่องจากปัญหาตรวจพบการใช้สารกระตุ้นในนักกีฬา เพื่อมิให้ประเทศไทยถูกตัดสิทธิเข้าร่วมในรายการแข่งขันระดับนานาชาติ⁵ นักกีฬายิงปืนไม่พอใจคำตัดสินของคณะกรรมการที่ให้ออกจากการแข่งขันเพราะทำผิดกฎในกีฬาชาติแห่งชาติที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กกท.⁶

คดีที่ถือเป็นการฟ้องสมาคมกีฬาโดยตรง (ที่ไปถึงชั้นศาลปกครองสูงสุด) ยังพบเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น นั่นคือ สุโขทัยเอฟซีฟ้องสมาคมฟุตบอลฯ สืบเนื่องจากนัดที่เปิดบ้านแข่งกับนครปฐมยูไนเต็ด เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2558 สุโขทัยนำอยู่ 1-0 แต่เกิดพายุรุนแรงจนไฟฟ้าสนามดับไม่สามารถแข่งต่อได้ ในขั้นตอนทางคณะกรรมการของสมาคมฟุตบอลได้ตัดสินให้สุโขทัยแพ้ 0-2 สุโขทัยอุทธรณ์อ้างเหตุสุดวิสัย ผลที่ออกมาปรับเป็นให้แข่งต่อด้วยเวลาเท่าที่เหลืออยู่จากเกมเดิม (กำหนดแข่ง 4 มิถุนายน 2558) นครปฐมคัดค้านบอกเป็นความผิดของทางสโมสรเอง สมาคมตั้งอนุญาโตตุลาการเสนอว่าให้แข่งขันใหม่แบบเต็มเวลาโดยจัดขึ้นที่สนามกลาง (กำหนดแข่งใหม่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2558) สุโขทัยนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ศาลปกครองชั้นต้นให้คุ้มครองชั่วคราวโดยระงับการแข่งขันนัดดังกล่าวออกไปก่อน สมาคมยื่นอุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นฟ้องด้วยกับศาลชั้นต้น สั่งยกคำร้องลง วันที่ 12 มกราคม 2559⁷ ในท้ายที่สุดเกมนัดดังกล่าวก็ได้ทำการแข่งขันใหม่แบบเต็มเวลา ณ สนามเอสซีจี สเตเดียม ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559 ผลปรากฏว่าสุโขทัยเอาชนะไป 1-0 ได้เลื่อนชั้นขึ้นสู่ลีกสูงสุดเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของสโมสร

² คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 316/2560, คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 866/2560

³ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 517/2556

⁴ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 151/2554

⁵ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 791/255

⁶ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. 996/2557 คดีหมายเลขแดงที่ อ. 661/2562

⁷ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 10/2559 อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมที่

ผลของคำสั่งนี้ก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อการอนุญาตตุลาการ เพราะในคำสั่งนี้ยังระบุด้วยว่าศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการน่าจะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อบังคับและระเบียบว่าด้วยการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทย แต่เห็นว่าการให้คำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการของผู้ถูกฟ้องคดีมีผลใช้บังคับต่อไป ไม่ได้ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลังแต่อย่างใด

นอกจากคดีปกครองแล้วยังพบคดีแพ่งอีกมิใช่น้อย ทว่าอยู่นอกเหนือขอบเขตของกฎหมายกีฬา ส่วนใหญ่เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางการกีฬา เช่นกรณีสมาคมฟุตบอลฯ ถูกบริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคต จำกัด (มหาชน) ยื่นฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายที่ผิดสัญญาละเมิดลิขสิทธิ์ที่บริษัทตนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารสิทธิการถ่ายทอดสดฟุตบอลภายใต้การจัดการของสมาคมฟุตบอลฯ ไปจนถึง 2565 แต่กลับถูกทางสมาคมบอกเลิกสัญญาก่อนกำหนดในปี 2559 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาได้มีคำพิพากษาให้ทางจำเลยต้องจ่ายชดเชยค่าเสียหายให้กับโจทก์เป็นเงิน 50 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันฟ้อง⁸

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลประเมินการดำเนินงานสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ประจำปี 2563 เผยแพร่ทางเว็บไซต์การกีฬาแห่งประเทศไทยมีรายชื่อสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยจำนวน 85 สมาคม พบทั้งที่จำแนกตามชนิดกีฬา เช่น กรีฑา จักรยาน เทนนิส แบดมินตัน ชกเคาะเยื่อ หมากรูกสากล อีสปอร์ต คุณลักษณะเฉพาะของนักกีฬา เช่น คนตาบอด คนพิการทางปัญญา คนพิการทางสมอง คนหูหนวก ผู้เปลี่ยนอวัยวะ บางชนิดกีฬาก็มีหลายสมาคมด้วยกัน เช่น มวย กอล์ฟ (ดูตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 รายชื่อสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยที่มีรายงานผลประเมินการดำเนินงานในปี 2563⁹

ลำดับ	ชื่อสมาคม	แสดงข้อบังคับ ปรากฏบนเว็บไซต์
1	สมาคมกีฬากรีฑาแห่งประเทศไทยฯ	X
2	สมาคมกีฬาออลฟ์แห่งประเทศไทยฯ	X
3	สมาคมกีฬาการแบดตีแห่งประเทศไทย	X
4	สมาคมกีฬาไทยแห่งประเทศไทยฯ	X
5	สมาคมกีฬาขี่ม้าโปโลแห่งประเทศไทย	X
6	สมาคมกีฬาขี่ม้าแห่งประเทศไทย	X
7	สมาคมกีฬาแข่งเรือใบแห่งประเทศไทยฯ	/
8	สมาคมกีฬาคนตาบอดแห่งประเทศไทย	X

⁸ “ศาลสั่ง "ส.ฟุตบอล" จ่าย "สยามสปอร์ต" 50 ล้าน คดียกเลิกสัญญาไม่เป็นธรรม,” ผู้จัดการออนไลน์, 23 สิงหาคม 2562, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, <https://mgronline.com/sport/detail/9620000080907>.

⁹ ที่มา: <https://www.sat.or.th/ผลประเมินการดำเนินงาน/>.

ลำดับ	ชื่อสมาคม	แสดงข้อบังคับ ปรากฏบนเว็บไซต์
9	สมาคมกีฬาคนพิการทางปัญญาแห่งประเทศไทย	X
10	สมาคมกีฬาคนพิการทางสมองแห่งประเทศไทย	X
11	สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทยฯ	X
12	สมาคมกีฬาคนหูหนวกแห่งประเทศไทย	X
13	สมาคมกีฬาคริกเก็ตแห่งประเทศไทย	X
14	สมาคมกีฬาคาราเต้แห่งประเทศไทย	/
15	สมาคมกีฬาครุราชแห่งประเทศไทย	X
16	สมาคมกีฬาจักรยานแห่งประเทศไทยฯ	/
17	สมาคมกีฬาเจ็ตสกีแห่งประเทศไทยฯ	X
18	สมาคมกีฬาชกกระเเย่แห่งประเทศไทย	/
19	สมาคมกีฬาซอฟท์เทนนิสแห่งประเทศไทย	X
20	สมาคมกีฬาซอฟท์บอลแห่งประเทศไทย	X
21	สมาคมกีฬาดำน้ำแห่งประเทศไทย	X
22	สมาคมกีฬาตะกร้อแห่งประเทศไทย	X
23	สมาคมกีฬาไตรกีฬาแห่งประเทศไทย	/
24	สมาคมกีฬาทางอากาศและการบินแห่งประเทศไทยฯ	/
25	สมาคมกีฬาเทควันโดแห่งประเทศไทย	X
26	สมาคมกีฬาเทนนิส ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทยฯ	X
27	สมาคมกีฬาเทเบิลเทนนิสแห่งประเทศไทย	/
28	สมาคมกีฬาเนตบอลแห่งประเทศไทย	/
29	สมาคมกีฬาบริดจ์แห่งประเทศไทย	/
30	สมาคมกีฬาบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย	X
31	สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย	/
32	สมาคมกีฬาเบสบอลแห่งประเทศไทย	X
33	สมาคมกีฬาแบดมินตันแห่งประเทศไทยฯ	/
34	สมาคมกีฬาโบว์ลิ่งแห่งประเทศไทย	/
35	สมาคมกีฬาปิงปองแห่งประเทศไทย	/
36	สมาคมกีฬาปีนหน้าผาแห่งประเทศไทย	/
37	สมาคมกีฬาเปตองแห่งประเทศไทยฯ	X
38	สมาคมกีฬาผู้เป็ลียนอวัยวะแห่งประเทศไทย	X
39	สมาคมกีฬาเพาะกายและฟิตเนสแห่งประเทศไทย	/
40	สมาคมกีฬาฟันดาบแห่งประเทศไทยฯ	/
41	สมาคมกีฬาฟิสิกเกอร์และสปีดสเก็ตติ้งแห่งประเทศไทย	X
42	สมาคมกีฬากระดานโต้คลื่นแห่งประเทศไทย	X

ลำดับ	ชื่อสมาคม	แสดงข้อบังคับ ปรากฏบนเว็บไซต์
43	สมาคมกีฬาคอร์ฟบอลแห่งประเทศไทย	X
44	สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ	/
45	สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย	X
46	สมาคมกีฬามวยไทยสมัครเล่นแห่งประเทศไทยฯ	X
47	สมาคมกีฬามวยปล้ำแห่งประเทศไทย	X
48	สมาคมกีฬามวยสากลแห่งประเทศไทย	X
49	สมาคมกีฬามวยอาชีพแห่งประเทศไทย	X
50	สมาคมกีฬาโยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย	X
51	สมาคมกีฬายิงธนูแห่งประเทศไทย	/
52	สมาคมกีฬายิงปืนรณยุทธแห่งประเทศไทย	X
53	สมาคมกีฬายิงเป้าบินแห่งประเทศไทย	X
54	สมาคมกีฬาโยมนาสติกแห่งประเทศไทย	X
55	สมาคมกีฬายูโดแห่งประเทศไทยฯ	X
56	สมาคมกีฬายูยิตสูแห่งประเทศไทย	X
57	ราชยานยนต์สมาคมแห่งประเทศไทยฯ	X
58	สมาคมกีฬารักบี้ฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ	X
59	สมาคมกีฬาเรือพายแห่งประเทศไทย	/
60	สมาคมกีฬาเรือเร็วแห่งประเทศไทย	X
61	สมาคมกีฬาลอนโบวล์สแห่งประเทศไทย	X
62	สมาคมกีฬาลีลาศแห่งประเทศไทย	/
63	สมาคมกีฬาวอลเลย์บอลแห่งประเทศไทย	X
64	สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย	/
65	สมาคมกีฬาวินด์เซิร์ฟแห่งประเทศไทย	X
66	สมาคมกีฬาซูโม่แห่งประเทศไทย	X
67	สมาคมกีฬาวู้ดบอลแห่งประเทศไทย	X
68	สมาคมกีฬาสควอชแห่งประเทศไทยฯ	/
69	สมาคมกีฬาหมากรุกเชิ่งฉีแห่งประเทศไทย	X
70	สมาคมกีฬาหมากรุกสากลแห่งประเทศไทย	X
71	สมาคมกีฬาหมากล้อมแห่งประเทศไทย	X
72	สมาคมกีฬาเอ็กซ์ตรีมแห่งประเทศไทย	X
73	สมาคมกีฬาฮอกกี้น้ำแข็งแห่งประเทศไทย	X
74	สมาคมกีฬาฮอกกี้แห่งประเทศไทย	/
75	สมาคมกีฬาแฮนด์บอลแห่งประเทศไทย	/
76	สมาคมกีฬาเซียร์แห่งประเทศไทย	X

ลำดับ	ชื่อสมาคม	แสดงข้อบังคับ ปรากฏบนเว็บไซต์
77	สมาคมกีฬาซูโม่แห่งประเทศไทย	X
78	สมาคมกีฬาปัญจกีฬาแห่งประเทศไทย	/
79	สมาคมกีฬายิงปืนแห่งประเทศไทยฯ	X
80	สมาคมกีฬาไววินัมแห่งประเทศไทย	X
81	สมาคมกีฬาสกีและสโนว์บอร์ดแห่งประเทศไทย	X
82	สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิคแห่งประเทศไทย	X
83	สมาคมกีฬาอีสปอร์ตแห่งประเทศไทย	X
84	สมาคมกีฬาคาราเต้แห่งประเทศไทย	X
85	สมาคมกีฬาจากร่อนแห่งประเทศไทย	/

จากการสำรวจข้อบังคับของสมาคมกีฬาเหล่านี้ (ยังไม่รวมสมาคมกีฬาจังหวัดที่มีอีก 77 แห่ง) ซึ่งส่วนหนึ่งนำมาเผยแพร่ลงในเว็บไซต์ของสมาคมกีฬาแต่ละแห่ง (26 แห่ง) พบว่ามีเพียงสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งเดียวเท่านั้นที่ระบุถึงกลไกการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ¹⁰ ขณะที่สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยอื่นไม่มีกลไกเช่นว่านี้เลย

ตามข้อบังคับลักษณะการปกครองของสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 4) พ.ศ. 2562 ระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้เอาไว้ดังนี้

“ข้อ 66. อนุญาโตตุลาการ

66.1 ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย สมาคมโดยสภากรรมการอาจจัดตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างสมาคม สมาชิก สโมสร นักกีฬา เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบการแข่งขัน ตลอดจนตัวแทนของผู้เล่น องค์กรประกอบ อำนาจ และวิธีพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการให้เป็นไปตามระเบียบที่สภากรรมการกำหนด

66.2 ในกรณีที่สมาคมยังไม่มีคณะอนุญาโตตุลาการได้รับการรับรองอย่างถูกต้องภายใต้ระเบียบและข้อบังคับของสมาคม หรือหากเกิดข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจขององค์กรคณะอนุญาโตตุลาการที่สมาคมขึ้นแล้วให้นำคำตัดสินชี้ขาดคดีล่าสุดของอนุญาโตตุลาการกีฬา (ซีเอเอส)

¹⁰ ในช่วงก่อนที่จะมีการนำอนุญาโตตุลาการมาใช้เคยตกเป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ว่าอาจเป็นการจำกัดสิทธิในการใช้สิทธิทางศาลของสมาชิกของสมาคมซึ่งขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดู “กรรมการปกครองชี้ชัดข้อบังคับใหม่ ส.บอลไทยขัดกฎหมาย,” *ไทยรัฐออนไลน์*, 26 กรกฎาคม 2556, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, <https://www.thairath.co.th/content/359605>.

เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์มาใช้บังคับ หรือซีเอสเอสจะดำเนินการพิจารณาระงับข้อพิพาทที่อยู่นอกอำนาจ เว้นแต่ต้องห้ามโดยชัดแจ้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

ข้อ 67. แนวทางแก้ไขข้อพิพาท

67.1 สมาคม สมาชิก นักกีฬา เจ้าหน้าที่การแข่งขัน และตัวแทนของนักกีฬา บุคลากรจะต้องไม่นำเอากรณีพิพาทต่าง ๆ ซึ่งต้องเสนอตามข้อ 66. มาฟ้องต่อศาล เว้นแต่มีการบัญญัติไว้ในข้อบังคับลักษณะการปกครองนี้ และกฎของฟีฟ่า ข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะถูกส่งไปยังฟีฟ่า เอเอฟซี หรือสมาคมเพื่อพิจารณาตามอำนาจที่มี

67.2 สมาคมมีอำนาจวินิจฉัยข้อพิพาท ภายในสมาคม และฟีฟ่าจะมีหน้าที่ตัดสินข้อพิพาทระหว่างประเทศ เช่น ข้อพิพาทระหว่างคณะผู้ทำงานที่มาจากต่างสมาคม หรือสมาพันธ์”

การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการเป็นวิธีระงับข้อพิพาททางเลือกซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว ยืดหยุ่น ค่าความไม่ต้องวิตกกังวลเป็นความไม่ธรรมดาในการดำเนินกระบวนการ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการกีฬาในต่างประเทศที่ใช้กันแพร่หลาย ทำให้ไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล อีกทั้งทำให้ข้อพิพาทแต่ละคดีระงับลงด้วยความพึงพอใจของคู่กรณี ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการก็แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาด้วย สมาคมกีฬาอื่น ๆ ควรริเริ่มนำมาใช้แก่เช่น สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยพยายามทำ

(2) การระงับข้อพิพาทในระดับองค์กรบริหารกีฬา

(2.1) การร้องทุกข์และการระงับข้อพิพาทการกีฬาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556

การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ หมายถึง การที่นักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมอัน เนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งตนสังกัดหรืออยู่ในความดูแล ซึ่งการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพอาจเกิดจากการใช้อำนาจปกครองกำกับดูแลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปกครองกำกับดูแลกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือเกิดจากการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายซึ่งส่งผลเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของนักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพ

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

ทั้งนี้นักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม อันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งตนสังกัดหรืออยู่ในความดูแล ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อนายทะเบียน โดยนายทะเบียนนั้นก็คือผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการ

การกีฬาแห่งประเทศไทยมอบหมายเป็นหนังสือให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นนายทะเบียนอันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ได้วางเอาไว้ ดังนั้น นักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพจึงถือเป็นผู้มีสิทธิร้องทุกข์ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ผู้ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพ เช่น นักกีฬาสมัครเล่น ไม่มีสิทธิร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ และการร้องทุกข์ดังกล่าวต้องเป็นการร้องทุกข์จากการที่ตนเองได้รับความไม่เป็นธรรมเท่านั้น จะร้องทุกข์สำหรับนักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพคนอื่นไม่ได้

การร้องทุกข์ด้วยตนเองและการร้องทุกข์แทน

วิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้แก่ ระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558 ระเบียบฉบับนี้เองได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของ นักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพที่เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสร กีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งตนสังกัดหรืออยู่ในความดูแล และการร้องทุกข์ของสโมสรกีฬาอาชีพ หรือสมาคมกีฬาอาชีพที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคม กีฬาอาชีพอื่น รวมทั้งการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เพื่อให้การดำเนินการ ในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการร้องทุกข์นั้นอาจมีการดำเนินการร้องทุกข์ใน 2 กรณีด้วยกัน ได้แก่

กรณีแรก กรณีการร้องทุกข์ด้วยตนเอง กล่าวคือนักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งตนสังกัดหรืออยู่ในความดูแล หรือสโมสรกีฬาอาชีพ หรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคม กีฬาอาชีพอื่น มีสิทธิร้องทุกข์ต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบเหตุ แห่งการร้องทุกข์

กรณีที่สอง กรณีการร้องทุกข์แทน กล่าวคือนักกีฬาอาชีพหรือบุคลากรกีฬาอาชีพอาจมอบฉันทะให้ผู้รับมอบฉันทะร้องทุกข์แทน หากเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งตนสังกัดหรืออยู่ในความดูแล หรือสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพซึ่งไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพอื่น

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกสี่คน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ซึ่งมี

ความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ด้านกฎหมายอย่างน้อยหนึ่งคน โดยคุณสมบัติ ลักษณะ ต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรง ตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2558 (มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกฤษฎีกา พ.ศ. 2556) ทั้งนี้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์ จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์มอบหมายก็ได้ (มาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมกฤษฎีกา พ.ศ. 2556)

คำร้องทุกข์และวิธีการยื่นคำร้องทุกข์

คำร้องทุกข์ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องมีรายการและเอกสารตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้ (ข้อ 5 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้อง ทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

- (1) วัน เดือน ปี ที่ร้องทุกข์
- (2) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ที่สามารถติดต่อได้
- (3) รายละเอียดของเรื่องที่ร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องตามสมควร และ พยานหลักฐานที่อ้างอิงประกอบด้วย
- (4) คำขอของผู้ร้องทุกข์
- (5) ลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์
- (6) ใบมอบฉันทะให้ร้องทุกข์แทนในกรณีที่เป็นผู้รับมอบฉันทะ

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องทุกข์พร้อมด้วยเอกสารแล้ว ให้นายทะเบียน ตรวจสอบความถูกต้องของคำร้องทุกข์และความครบถ้วนของรายการและเอกสารประกอบคำร้องทุกข์ ในกรณีคำร้อง ทุกข์ที่ยื่นไว้ไม่ถูกต้องหรือเอกสารไม่ครบถ้วน ให้นายทะเบียนแนะนำให้ผู้ร้องทุกข์ แก้ไขเพิ่มเติมให้ ถูกต้องหรือนำเอกสารมายื่นเพิ่มเติมให้ครบถ้วนภายในเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่ผู้ร้อง ทุกข์ไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำร้องทุกข์ หรือไม่จัดส่งเอกสารให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในระยะเวลา ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป และให้นายทะเบียน จำหน่ายคำร้องทุกข์ออก จากสารบบ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ (ข้อ 6 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

การยื่นคำร้องทุกข์ต่อกระทำได้ใน 2 วิธีด้วยกัน ได้แก่

(1) ยื่นคำร้องทุกข์ต่อนายทะเบียนด้วยตนเอง เมื่อคำร้องทุกข์ถูกต้องและมีเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนรับคำร้องทุกข์นั้น และออกใบรับคำร้องทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์ไว้เป็นหลักฐาน ใบรับคำร้องทุกข์ต้องระบุวันเดือนปีที่รับคำร้องทุกข์และลงลายมือชื่อนายทะเบียนไว้ด้วย (ข้อ 7 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

(2) ยื่นคำร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการรับคำร้องทุกข์ให้ผู้ร้องทุกข์ทราบโดยทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ปรากฏในคำร้องทุกข์หรือรูปแบบอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องทุกข์และเอกสารถูกต้องครบถ้วน (ข้อ 8 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

หน้าที่นายทะเบียนจัดทำสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ให้นายทะเบียนจัดทำสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้ออกใบรับคำร้องทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์หรือมีหนังสือแจ้งการรับคำร้องทุกข์ให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้วแต่กรณี แต่ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิในการร้องทุกข์ ให้นายทะเบียนเสนอความเห็นไปพร้อมกับคำร้องทุกข์นั้นด้วย (ข้อ 9 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

การถอนคำร้องทุกข์

การถอนคำร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ แต่หากเป็นการถอนคำร้องทุกข์ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการบันทึกไว้และให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานก็ได้เมื่อมีการถอนคำร้องทุกข์ ให้นายทะเบียนหรือคณะกรรมการสั่งจำหน่ายคำร้องทุกข์ออกจากสารบบ (ข้อ 10 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

การพิจารณาคำร้องทุกข์

เมื่อคณะกรรมการได้รับคำร้องทุกข์จากนายทะเบียนตามข้อ ๙ แล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาว่าผู้ร้องทุกข์มีสิทธิยื่นคำร้องทุกข์หรือไม่ หากผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องทุกข์ให้คณะกรรมการสั่งจำหน่ายคำร้องทุกข์ออกจากสารบบ และให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ (ข้อ 11 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

ในการพิจารณาคำร้องทุกข์ ให้คณะกรรมการพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายรับฟัง พยานหลักฐาน คำชี้แจงหรือความเห็นของผู้ร้องทุกข์และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยอาจให้ออกาสผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้ชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงได้ตามสมควร (ข้อ 12 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

ในการพิจารณาคำร้องทุกข์ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะทำงานหรือพนักงานของ การกีฬาแห่งประเทศไทยดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติม รวมทั้งจะออกไป ตรวจสอบสถานที่ที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้ (ข้อ 13 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

ในกรณีผู้ร้องทุกข์ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการให้มาชี้แจง แสดงความเห็นหรือส่งมอบ พยานหลักฐานแล้ว ไม่ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งนั้นภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดโดยไม่มี เหตุอันสมควร คณะกรรมการจะสั่งให้จำหน่ายคำร้องทุกข์ออกจากสารบบเสียก็ได้ (ข้อ 14 แห่ง ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และ การอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำร้องทุกข์แล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการไกล่เกลี่ยให้ผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์สามารถตกลงกันได้หรือมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ไข เยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องทุกข์ โดยต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า ไม่อาจดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือมีมติอย่างใดอย่าง หนึ่งตามที่ผู้ร้องทุกข์ร้องขอได้ แต่สามารถแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องทุกข์โดยวิธีการอื่น คณะกรรมการอาจมีมติกำหนดแนวทางในการแก้ไขเยียวยาได้ตามความเหมาะสมเท่าที่สามารถ กระทำได้ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง ทุกข์จากนายทะเบียน (ข้อ 15 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ วิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยคำร้องทุกข์และมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม แล้วให้นาย ทะเบียนมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลและสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ร้องทุกข์และคู่กรณี ทราบ (ข้อ 16 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณา เกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

นักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ สโมสรกีฬาอาชีพ หรือสมาคมกีฬาอาชีพใดไม่พอใจคำ วินิจฉัยของคณะกรรมการ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่

ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ (ข้อ 17 แห่งระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

ผู้อุทธรณ์อาจถอนอุทธรณ์ที่ได้ยื่นไว้ ก่อนคณะกรรมการกีฬาอาชีพจะมีคำวินิจฉัยก็ได้ การถอนอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์ แต่หากเป็นการถอนอุทธรณ์ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการกีฬาอาชีพ ให้คณะกรรมการกีฬาอาชีพบันทึกไว้และให้ผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานก็ได้ เมื่อมีการถอนอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการกีฬาอาชีพสั่งจำหน่ายอุทธรณ์ออกจากสารบบและให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบ (ข้อ 19 แห่งระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

เมื่อคณะกรรมการกีฬาอาชีพได้วินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้นายทะเบียนแจ้งผลการวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกีฬาอาชีพให้ถือเป็นที่สุด (ข้อ 20 แห่งระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558)

การระงับข้อพิพาททางเลือก

การระงับข้อพิพาททางเลือก หมายถึง การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการที่ไม่ใช้วิธีฟ้องศาล นั้นหมายความว่าคู่พิพาทอาจแสวงหาวิธีการหรือเลือกใช้วิธีการสำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันของคู่พิพาท ด้วยวิธีการเหมาะสมที่สุดในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากการนำข้อพิพาทไปให้ศาลตัดสินเพียงอย่างเดียว ซึ่งการระงับข้อพิพาททางเลือกประกอบด้วย 4 วิธีหลักด้วยกัน ได้แก่ การเจรจา (negotiation) การไกล่เกลี่ย (mediation) การประนีประนอมข้อพิพาท (conciliation) และการใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการ (arbitration) การระงับข้อพิพาททางเลือกที่นำมาใช้ในวงการกีฬาที่มีข้อดีที่หลากหลายนั่นก็คือ วิธีการระงับข้อพิพาทเช่นว่านี้รวดเร็วกว่าการนำข้อพิพาทไปฟ้องร้องต่อศาลและประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ ในขณะเดียวกันผู้คนในแวดวงกีฬาที่มีความรู้จึกมักคุ้นหรือเคยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก็ยังคงสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเอาไว้

แม้ว่าตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรา 34 ได้วางหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหรือพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พร้อมกับระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558 ก็ได้วางหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการสามารถเลือกวิธีการไกล่เกลี่ยให้ผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์สามารถตกลงกันได้หรือมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องทุกข์ โดยต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้พิจารณาคำร้องทุกข์แล้ว แต่ทั้งพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรา 34 และระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558 กลับไม่ได้กำหนดนิยามความหมายของ

การไกล่เกลี่ยว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการกีฬาระหว่างผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์มีความหมายว่าอย่างไร ซึ่งแม้ที่จริงแล้วการไกล่เกลี่ยให้ผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์สามารถตกลงกันได้พึงต้องได้รับความตกลงยินยอมของผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์ด้วย โดยที่มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ทำหน้าที่เป็นคนกลางคอยช่วยเหลือแสวงหาทางออกร่วมกันในการระงับข้อพิพาทให้ผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์เจรจาต่อรองกันได้อย่างสมานฉันท์ อีกทั้งพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรา 34 และระเบียบคณะกรรมการกีฬาอาชีพว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2558 กลับไม่ได้กำหนดเกณฑ์ข้อพิพาททางกีฬาที่สามารถนำเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยได้และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางกีฬาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามเพื่อรองรับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาที่อาจเกิดขึ้นในวงการกีฬาประเทศไทยในอนาคต อาจต้องพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งที่เกิดขึ้นในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทระหว่างบุคคลในวงการกีฬา มากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ใช้เป็นเกณฑ์ในการระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นและทางออกร่วมกันระหว่างผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์

อนึ่งในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานกลางว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยกำหนดให้ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท รวมทั้งกำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยหมายความว่าบุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ไม่ได้กำหนดเกณฑ์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและอาญาสำหรับผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์ในวงการกีฬาเป็นการเฉพาะ อีกทั้งไม่ได้กำหนดว่าคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ที่มาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและอาญาสำหรับผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์ในวงการกีฬาจะต้องเป็นบุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ด้วยหรือไม่

(2.2) การระงับข้อพิพาททางการกีฬาตามพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555

การระงับข้อพิพาททางการกีฬา ตามกฎหมายควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬานั้นเป็นการระงับข้อพิพาทที่มีลักษณะของการที่ นักกีฬา ได้กระทำความผิดตามกฎหมายในมาตรา 22 ซึ่งกำหนดข้อห้ามอันเกี่ยวกับการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา เช่น การใช้สารต้องห้าม การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้ ขนส่ง หรือครอบครองสารต้องห้าม การจงใจ ซักน้ำ ยูยง แนะน่า ส่งเสริม สนับสนุน

ให้อุบายหลอกลวง ชูเชิญให้นักกีฬาอื่นใช้สารต้องห้าม เป็นต้น หรือ บุคคลซึ่งสนับสนุนการกีฬา ได้กระทำความผิดตามกฎหมายในมาตรา 23 ซึ่งกำหนดข้อห้ามอันเกี่ยวกับการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา เช่น การใช้สารต้องห้ามกับนักกีฬา การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้ ขนส่ง หรือครอบครองสารต้องห้ามสำหรับนักกีฬา การจูงใจ ชักนำ ยุยง แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ให้อุบายหลอกลวง ชูเชิญให้นักกีฬาใช้สารต้องห้าม การยกย่ำย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งสารต้องห้าม เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การกระทำความผิดของนักกีฬาและบุคคลซึ่งสนับสนุนการกีฬาดังกล่าว เมื่อได้รับคำสั่งลงโทษของการกีฬาแห่งประเทศไทยแล้ว ไม่พอใจคำสั่งลงโทษนั้น ในมาตรา 27 ได้ให้สิทธิแก่นักกีฬาและบุคคลซึ่งสนับสนุนการกีฬาดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคำสั่งลงโทษของการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ และมีหน้าที่แจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือลงทะเบียนตอบรับให้นักกีฬาหรือบุคคลซึ่งสนับสนุน ผู้อุทธรณ์ทราบ คำวินิจฉัยดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้เป็นที่สุด

สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 7 คน ซึ่งคณะกรรมการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาแต่งตั้งขึ้นจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย และด้านกีฬา อย่างน้อยด้านละ 1 คน โดยมีสำนักงานควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา สังกัดการกีฬาแห่งประเทศไทย รับผิดชอบด้านงานธุรการ

(3) การระงับข้อพิพาทในระดับศาล

หากใช้ประเภทของคดีเป็นตัวแบ่ง เราสามารถแบ่งการระงับข้อพิพาทโดยอาศัยกระบวนการยุติธรรมของรัฐซึ่งก็คือ ‘ศาล’ ออกได้อย่างน้อย ๆ 3 รูปแบบ ได้แก่ 3.1 การระงับข้อพิพาทในคดีอาญา 3.2 การระงับข้อพิพาทในคดีแพ่ง และ 3.3 การระงับข้อพิพาทในคดีปกครอง

(3.1) การระงับข้อพิพาทในคดีอาญา

บรรดากฎหมายว่าด้วยกีฬาเท่าที่มีของไทยนั้น¹¹ แทบทุกฉบับล้วนแล้วแต่กำหนดบทลงโทษทั้งสิ้น ตัวอย่างฐานความผิด เช่น การใช้สารกระตุ้น การล้มกีฬา การรับสินบนเพื่อลือผลการแข่งขัน

¹¹ กฎหมายกีฬาเฉพาะของไทยมีทั้งสิ้น 6 ฉบับ เรียงตามลำดับก่อน-หลังได้ดังนี้

1. พ.ร.บ.ควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ.2555
2. พ.ร.บ.ส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ.2556
3. พ.ร.บ.การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ.2558
4. พ.ร.บ.กีฬามวย พ.ศ.2560
5. พ.ร.บ.นโยบายกีฬาแห่งชาติ พ.ศ.2561

การแอบอ้างเป็นสมาคมกีฬา การล้มมวย การวางยานักมวย เป็นต้น โดยมีถึง 4 ฉบับระบุโทษอาญาเอาไว้¹²

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ คดีกลุ่มนี้พบน้อยมาก เนื่องด้วยข้อจำกัดของการสืบสวนสอบสวน และความเกี่ยวพันกับผู้มีอิทธิพล¹³ มีเพียงไม่กี่คดีเท่านั้นที่มีข่าวความคืบหน้าไปถึงขั้นที่มีคำพิพากษาออกมา เช่นกรณีของสมชาย พุ่มพันธ์ม่วง นักมวยที่กรรมการสั่งยุติการชก เพราะชกไม่สมศักดิ์ศรีในศึกมวยไทยลุมพินีเมื่อปี 2557 ต่อมาทางศาลอาญาได้พิพากษาให้จำคุก 1 ปี ไม่รอลงอาญา¹⁴ ในความผิดฐานล้มมวย¹⁵ อีกคดีซึ่งได้รับความสนใจจากสังคมอย่างมากคือ กรณีจับกุมและสั่งฟ้องขบวนการล้มบอลไทยลีกช่วงปี 2561-2562 ซึ่งก็มีทั้งที่เป็นกรรมการผู้ตัดสิน ผู้กำกับเส้น นายทุน นักพนัน และนักฟุตบอลได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง¹⁶ รวมแล้วรวม 20 ราย ทว่าคดียังคงอยู่ในชั้นพิจารณาของศาล

(3.2) การระงับข้อพิพาทในคดีแพ่ง

กระบวนการระงับข้อพิพาททางด้านกีฬาที่ผ่านมาเต็มไปด้วยข้อถกเถียง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจด้านกีฬากับนักกีฬาอาชีพอันมีที่มาจากปัญหาการผิดสัญญา ตลอดจนการละเมิด ในขณะที่ขั้นตอนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมใช้

6. พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ.2562

¹² จากเชิงอรรถก่อนหน้า กฎหมายฉบับเดียวที่ไม่มีบทกำหนดโทษใด ๆ เลยคือ กฎหมายในลำดับที่ 5 ขณะที่กฎหมายในลำดับที่ 1 ไม่ได้มีโทษทางอาญา หากแต่เป็นโทษตัดสิทธิเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา กฎหมายในลำดับที่ 2 มีทั้งโทษทางปกครองและโทษทางอาญา ส่วนกฎหมายอื่น (กฎหมายลำดับ 3, 4 และ 6) นอกนั้นมีบทลงโทษทางอาญาทั้งสิ้น

¹³ “เรื่องจริงไม่มั่ว! ‘สมรักษ์’ ชี้ กม. ‘ล้มมวย’ แค่อือกระดาษ เหตุ จนท.รัฐกำลังภายในด้อยกว่ามาเฟีย,” *แนวหน้า*, 17 พฤษภาคม 2561, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, <https://www.naewna.com/local/339559/preview>.

¹⁴ มั่นตะ มั่นตะล้มพะ, “ปัญหาข้อกฎหมายและการบังคับใช้ในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542: ศึกษาเฉพาะกรณีการทุจริตและคุณสมบัติของบุคคลในกีฬามวยไทย,” (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2561): 44-45.

¹⁵ พ.ร.บ.กีฬามวย พ.ศ. 2542 มาตรา 50 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้นักมวยรับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจูงใจให้นักมวยกระทำการล้มมวย”

¹⁶ พ.ร.บ.ส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรา 64 บัญญัติว่า “ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่นักกีฬาอาชีพหรือผู้อื่น เพื่อจูงใจให้นักกีฬาอาชีพกระทำการล้มกีฬา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และมาตรา 65 บัญญัติว่า “ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อให้มีการกระทำการล้มกีฬา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ระยะเวลายาวนาน ไม่ทันต่อสถานการณ์การแข่งขันที่กำหนดเป็นฤดูกาลต่อเนื่องกัน ทำให้นักกีฬาเสียโอกาส¹⁷

ในทางวิชาการ แม้มีผู้เสนอว่าสัญญาจ้างนักกีฬา (โดยเฉพาะกรณีนักฟุตบอล) เป็นสัญญาจ้างแรงงาน ซึ่งนักกีฬาพึงได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และถือเป็นคดีแรงงานในอำนาจการพิจารณาของศาลแรงงาน อิงตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522¹⁸ แต่ในทางปฏิบัติ แทบไม่มีคดีพิพาทเกี่ยวกับการนี้ขึ้นสู่ชั้นพิจารณาของศาลแรงงาน¹⁹ เนื่องด้วยมาจากอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่ยอมรับความเป็นนายจ้างของสโมสรกีฬาที่มีภาวะตามกฎหมายแรงงาน²⁰

จากคำพิพากษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพิพากษาฎีกาที่ 9202/2559 สัญญาจ้างนักกีฬามีใช้สัญญาจ้างแรงงาน หากแต่เป็นสัญญาในทางแพ่งประเภทหนึ่ง เนื่องจากมิใช่สัญญาที่ความสัมพันธ์ของนายจ้างอยู่ในลักษณะที่มีอำนาจบังคับบัญชาเหนือลูกจ้างอันถือได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญของสัญญาจ้างแรงงาน ขณะที่นักกีฬาค่อนข้างมีอิสระในการฝึกซ้อม แข่งขัน ตลอดจนการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ฝึกสอน เจ้าหน้าที่ทีม หรือผู้บริหารทีม โดยมุ่งประสงค์ต่อความสำเร็จของงานที่รับจ้าง ซึ่งก็คือผลการแข่งขัน²¹ เกี่ยวกับเรื่องนี้ศาลยึดเอาหลักเจตนาที่คู่สัญญาตกลงกันเป็นสำคัญ²² แนววินิจฉัยนี้ถูกใช้เป็นบรรทัดฐานต่อมา

สำหรับคดีละเมิดนั้น เคยมีคดีที่ พ.ต.ท.ประสงค์ พันธุ์สวัสดิ์ นักฟุตบอลสโมสรฟุตบอลจันทบุรี เอฟซี ฟ้องบริษัท แคช ทูเดย์ จันทบุรี เอฟซี จำกัด เจ้าของสโมสรฟุตบอลจันทบุรี เอฟซี อันเนื่องมาจากการบอกเลิกสัญญาโดยอ้างว่า พ.ต.ท.ประสงค์ไม่สามารถร่วมฝึกซ้อมกับทีมได้ ประกอบกับเป็นนโยบายของโค้ชคนใหม่ พ.ต.ท.ประสงค์จึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลจันทบุรีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากกรณีที่สโมสรค้างชำระค่าจ้าง และการเลิกจ้างก่อนครบกำหนดระยะเวลา ตลอดจนทำ

¹⁷ เบญจวรรณ ธรรมรัตน์, “การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ,” (ดุสิตนิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559): 6.

¹⁸ ดู สุนาฏ ชาญพิเชษฐพงศ์, “กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559).

¹⁹ แต่ก็พอปรากฏเป็นข่าวว่านักฟุตบอลของบางทีมได้ฟ้องเรียกค่าจ้างต่อศาลแรงงาน และเอาชนะคดีสโมสรอยู่บ้าง ช่วงปี 2556-2558 ได้แก่ สโมสรอุดรธานี เอฟซี และสโมสรร้อยเอ็ด ยูไนเต็ด อังโน เบญจวรรณ ธรรมรัตน์, “การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ,” 273.

²⁰ สุนาฏ ชาญพิเชษฐพงศ์, “กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ,” 89.

²¹ พรเทพ ทวีกาญจน์, “การว่าจ้างนักฟุตบอลควรจ้างเป็นสัญญาใด,” *วารสาร TPA News* 23, ฉ.269 (พฤษภาคม 2562): 16.

²² สมพล วิเชียรธรรม, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553): 125.

ให้เสียชื่อเสียง จนศาลมีคำตัดสินให้จำเลยต้องชดใช้ค่าเสียหายรวมทั้งสิ้น 134,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จะเห็นได้ว่าการดำเนินคดีนี้ก็ไม่ได้วินิจฉัยโดยใช้กฎหมายแรงงานแต่อย่างใด²³

(3.3) การระงับข้อพิพาทในคดีปกครอง

หากมีข้อพิพาทกับองค์กรบริหารจัดการกีฬา ไม่ว่าจะในส่วนของภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) หรือสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยต่าง ๆ ในทางพิจารณาแล้วถือเป็นคดีปกครอง เนื่องจาก กกท. เป็นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 จึงถือเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ขณะที่สมาคมกีฬาซึ่งใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ถือเป็นสมาคมที่ดำเนินกิจการด้านกีฬาชนิดนั้น ๆ แทน กกท. ย่อมเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยเช่นเดียวกัน เมื่อเกิดกรณีพิพาทกับองค์กรดังกล่าวเหล่านี้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ คดีต้องขึ้นสู่ศาลปกครองเท่านั้น²⁴

คดีจำนวนมากไม่พ้นเรื่องของการถูกลงโทษอันเนื่องมาจากถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎกติกาในการแข่งขันกีฬาอาชีพแต่ละชนิด หรือฝ่าฝืนต่อระเบียบข้อบังคับของสมาคมในเรื่องอื่น ซึ่งนักกีฬาหรือสโมสรย่อมได้รับความเสียหายจากคำสั่งลงโทษ เช่น ปรับเงิน ปรับแพ้ ห้ามลงทำการแข่งขัน ฯลฯ เพราะเป็นโทษที่ร้ายแรง จึงส่งผลให้มีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อให้วินิจฉัยเพิกถอนคำสั่งลงโทษหลายคดี เช่นเมื่อปี พ.ศ. 2558 ได้มีเหตุการณ์สำคัญซึ่งส่งผลต่อการตกชั้นของหลายทีม ในเกมระหว่างสโมสรบีอีซี เทโรศาสนกับสโมสรแบงค็อก ยูไนเต็ด เกิดประเด็นว่าทีม แบงค็อกเปลี่ยนตัวนักเตะต่างชาติเกินโควตาหรือไม่ ซึ่งในชั้นแรกมีคำตัดสินให้ยึดตามผลการแข่งขันเดิมที่ทีมเทโรเป็นฝ่ายแพ้ 0-1 แต่ต่อมามีคำสั่งเปลี่ยนผลการแข่งขันให้แบงค็อกแพ้ 0-3 ก่อนที่แบงค็อกจะอุทธรณ์ผ่าน และกลับมายืนยันให้แบงค็อกชนะ 1-0 ในที่สุด เป็นเหตุให้เกิดความพยายามจะฟ้องร้องสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย และบริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก จำกัดต่อศาลปกครองกลางโดยสโมสรบีอีซี เทโรศาสน²⁵

²³ เบญจวรรณ ธรรมรัตน์, “การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ,” 269-270.

²⁴ ตอกย้ำด้วยความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่มีความเห็นว่าสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจทางปกครองจากภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย จึงเป็นหน่วยงานทางปกครอง อังไฉ ปองภพ นิลนพรัตน์, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษสโมสรฟุตบอลโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์, 2560): 137.

²⁵ “‘เทโร’ ฟ้องศาลปกครอง ขอสู้ถึง ‘ฟีฟ่า-ศาลโลก,’” *กรุงเทพธุรกิจ*, 28 พฤศจิกายน 2558, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564, <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/676346>.

คดีความอีกจำนวนหนึ่งเป็นประเด็นปัญหาเรื่องการจัดตั้งสมาคมกีฬาบางชนิดในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งทาง กกท.ไม่อนุญาตให้จัดตั้งขึ้น²⁶ เรียกแบบเป็นทางการได้ว่าคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คดีสำคัญได้แก่ คดีปกครองหมายเลขดำที่ อ. 280/2550 คดีหมายเลขแดงที่ อ.99/2553 ระหว่างสมาคมมวยไทยแห่งประเทศไทย ผู้ฟ้องคดีกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สมาคมมวยไทยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้ยกฟ้อง²⁷ สืบเนื่องจากการอ้างสิทธิในการจัดตั้งสมาคมมวยไทยเข้าซ้อนกันอันอาจทำให้สังคมสับสน

แต่การยื่นเรื่องต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นภายในประเทศก็นับเป็นปัญหาอย่างมากในกรณีสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย เนื่องจากถือเป็นกรกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับของสมาคมฟุตบอลและธรรมนูญสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ ซึ่งอาจทำให้สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติลงโทษสมาคมฟุตบอลในลักษณะต่าง ๆ เช่น ตัดสิทธิ์ทีมชาติเข้าร่วมแข่งขันในรายการระดับนานาชาติที่ฟีฟ่ารับรอง ดังเช่นเมื่อปี พ.ศ. 2559 ฟีฟ่าได้ส่งหนังสือตักเตือนมายังสมาคมฯ หลังจากที่得有บรรดาสโมสรในลีกฟุตบอลภูมิภาคในขณะนั้น ได้แก่ สโมสรสุราษฎร์ เอฟซี, ยะลา ยูไนเต็ต, พังงา เอฟซี และ ปัตตานี เอฟซี ร่วมกันยื่นฟ้องสมาคมฟุตบอลต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ออกคำสั่งระงับการเลือกตั้งตัวแทนจากลีกภูมิภาค เพื่อเป็นตัวแทนเข้าไปโหวตเลือกตั้งนายกสมาคมกีฬาฟุตบอลที่จะมีขึ้นในขณะนั้น โดยมีเนื้อหาในหนังสือในลักษณะที่อธิบายว่าธรรมนูญของฟีฟ่าได้บัญญัติให้สมาคมกีฬาฟุตบอลทุกประเทศต้องดำเนินกิจกรรมทางกีฬาฟุตบอลอย่างอิสระ และปราศจากการยุ่งเกี่ยวจากบุคคลที่สาม ซึ่งในที่นี้ก็อาจตีความไปได้ว่าหมายถึงศาลภายในประเทศด้วย สมาคมฯ จึงมีประกาศให้สโมสรทั้ง 4 สโมสรดำเนินการถอนฟ้อง มิเช่นนั้นจะต้องถูกระงับสิทธิการเป็นสมาชิกของสมาคมฯ คดีดังกล่าวจึงยุติไป²⁸

(4) มีข้อเสนอแนะให้จัดตั้งอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาขึ้นในประเทศไทย

องค์กรกำกับกีฬาที่มีหน้าที่ปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาย่อมอาจเผชิญกับข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้ง (conflict) ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาเองกับสโมสรกีฬาที่เป็นสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาหรือระหว่างองค์กรกำกับกีฬาเองกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละชนิดกีฬาหรือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬา เมื่อคู่พิพาทเหล่านี้ไม่สามารถเจรจาต่อรองหรือไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทเพื่อแสวงหาทางออกร่วมกันในขั้นต้นหรือคู่ความ

²⁶ นัยนา พรประดับ, “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งสมาคมกีฬาของทางการกีฬาแห่งประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2554): 30-32.

²⁷ สืบค้นใน <http://www.admincourt.go.th/adminCourt/m/suit.php>.

²⁸ ปองภพ นิลนพรัตน์, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษสโมสรฟุตบอลโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย,” 4.

ได้พยายามเจรจาต่อรองหรือไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทเพื่อแสวงหาทางออกหรือประสานประโยชน์ร่วมกันแล้ว แต่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ในลักษณะที่คู่ความทั้งสองฝ่าย (หรือหลายฝ่าย) ต่างยอมรับในการเจรจาต่อรองหรือการไกล่เกลี่ยประนีประนอม เหตุนี้เองระบบอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (sports arbitration system) จึงได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อระงับข้อพิพาทกันหรือวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาด้วยกัน ด้วยความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยทั่วไปหากองค์กรกำกับกีฬาได้ใช้อำนาจตามระเบียบข้อบังคับของตนเพื่อออกคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของสโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการถาวรก็ดีหรือเป็นการชั่วคราวก็ตาม ซึ่งหากสโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาไม่พอใจในผลของคำสั่งลงโทษและประสงค์จะได้แย้งคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด สโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอาจใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับขององค์กรกำกับกีฬาและอุทธรณ์คำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งหากสโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาดำเนินการตามขั้นตอนการอุทธรณ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ก็ยังได้ผลไม่เป็นที่พอใจของตน สโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาอาจนำข้อพิพาทไปให้อนุญาโตตุลาการทางการกีฬาวินิจฉัยชี้ขาดได้ โดยการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ นั่นก็คือ

อนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ (ad hoc arbitration) ได้แก่ อนุญาโตตุลาการที่คู่พิพาทในวงการกีฬาดำเนินการทำข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อตกลงว่าจะใช้วิธีการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาโตตุลาการหากมีกรณีพิพาทระหว่างกันเกิดขึ้น พร้อมกับเสนอว่าข้อพิพาทในกรณีใดที่เกิดขึ้นจะให้อนุญาโตตุลาการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้น ซึ่งโดยมากมักเป็นข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาทางแพ่งและพาณิชย์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬาที่ปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬากับสโมสรกีฬาหรือชมรม กีฬาที่เป็นสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาดังกล่าว รวมไปถึงข้อขัดแย้งเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบการแข่งขันขององค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการจัดการการแข่งขันกีฬาขนาดใหญ่ (major sporting events) เช่น การแข่งขันกีฬาระดับโอลิมปิก (Olympic Games) และการแข่งขันกีฬาระดับเอเชียนเกมส์ (Asian Games) ซึ่งวิธีการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจนี้องค์กรกำกับกีฬาและคู่กรณีจะตกลงเลือกและแต่งตั้งบุคคลหรือองค์กรอนุญาโตตุลาการให้มาทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ ทั้งนี้ องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการจัดการแข่งขันกีฬาขนาดใหญ่มักจัดให้มีระเบียบว่าด้วยกระบวนการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ (Ad Hoc Arbitration Rules) อันมีสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ เช่น การยื่นคำเสนอข้อพิพาท การยื่นคำคัดค้าน การแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ การดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการเฉพาะ

กิจ กระบวนการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจและผลของคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ เป็นต้น

อนุญาโตตุลาการแบบสถาบัน (institutional arbitration) ได้แก่ องค์การระงับข้อพิพาทที่ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในรูปแบบของสถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬา (sports arbitration institution) อาจเป็นการจัดตั้งสถาบันในรูปแบบขององค์กรเอกชนหรือองค์กรของรัฐ หรืออาจเป็นนิติบุคคลต่างหากตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอนุญาโตตุลาการของแต่ละประเทศ ตัวอย่าง เช่น ศาลอนุญาโตตุลาการทางกีฬา (Court of Arbitration for Sport หรือ CAS) สถาบันระงับข้อพิพาททางกีฬาแห่งสหราชอาณาจักร (UK Sport Resolutions) และองค์กรอนุญาโตตุลาการทางกีฬาญี่ปุ่น (Japan Sports Arbitration Agency หรือ JSAA) ซึ่งองค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาอาจตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬา สถาบันหนึ่งสถาบันใดหรือตัดสินใจกำหนดระเบียบข้อบังคับของตนเพื่อผูกพันให้สมาชิกที่มีข้อพิพาทกับตน ต้องนำข้อพิพาทที่เกิดขึ้นมาให้สถาบันอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทและทั้งองค์กรกำกับกีฬาและคู่พิพาทก็ยินยอมพร้อมใจและตกลงที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของสถาบันอนุญาโตตุลาการนั้น โดยทั่วไปหากเป็นกรณีพิพาทอันเนื่องมาจากคำสั่งลงโทษสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาหรือคำสั่งทางวินัยนักกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของสโมสรกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา เช่นนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นคู่พิพาทกับองค์กรกำกับกีฬาอาจใช้สิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในองค์กรกำกับกีฬาเสียก่อน เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้คณะกรรมการภายในองค์กรกำกับกีฬาที่เกี่ยวข้องพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษสมาชิกขององค์กรกำกับกีฬาหรือคำสั่งทางวินัยนักกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นคู่พิพาทกับองค์กรกำกับกีฬาไม่พอใจในผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการภายในองค์กรกำกับกีฬาที่เกี่ยวข้องและระเบียบขององค์กรกำกับกีฬา (rules and regulations) กำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนว่าให้สถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬาเป็นผู้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทดังกล่าว คู่พิพาทไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นคู่พิพาทกับองค์กรกำกับกีฬาก็ดี หรือองค์กรกำกับกีฬาเองก็ตาม ย่อมต้องนำข้อพิพาทคู่กรณีต้องให้สถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท เช่น ระเบียบ CAS Arbitration rules for the UEFA EURO 2016 ของสหภาพสมาคมฟุตบอลยุโรป (Union of European Football Associations หรือ UEFA) และระเบียบ EFL Regulations บรรพ 9 Arbitration มาตรา 95 ถึงมาตรา 103 ของ อิงกลิชฟุตบอลลีก (English Football League หรือ EFL) เป็นต้น

อนึ่งสถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬาอาจจัดให้มีบริการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจแก่องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาขนาดใหญ่ เพื่อให้องค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาขนาดใหญ่ได้ใช้บริการในกรณีที่มีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการแข่งขันกีฬา

หรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างองค์กรกำกับกีฬาและผู้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาดังกล่าว โดยสถาบันอนุญาโตตุลาการทางกีฬาอาจแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ (arbitrators) ซึ่งเป็นบุคคลที่สามที่มีความเป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายกีฬา รวมทั้งเป็นอิสระไม่ได้สังกัดหรือปฏิบัติงานขึ้นต่อองค์กรกำกับกีฬาองค์กรหนึ่งองค์กรใด ให้มาทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในรูปแบบอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจ หากอนุญาโตตุลาการได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแล้ว คู่กรณีต้องผูกพันที่จะปฏิบัติตามวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น ศาลอนุญาโตตุลาการทางกีฬาในฐานะที่ดำเนินกิจกรรมแบบอนุญาโตตุลาการแบบสถาบันได้จัดให้มีแผนกอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจของศาลอนุญาโตตุลาการทางกีฬา (ad hoc Division of the CAS) ขึ้น เพื่อให้แผนกคดีดังกล่าววินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (ad hoc division for the Olympic Games) ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในช่วงก่อนพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 10 วันและในระหว่างที่มีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทั้งนี้เป็นไปตามกฎข้อที่ 61 แห่งธรรมนูญโอลิมปิก (Rule 61 of the Olympic Charter) กำหนดเอาไว้ เป็นต้น

ในอนาคตองค์กรกำกับกีฬาที่มีหน้าที่ปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย อาจจัดตั้งองค์กรที่ให้บริการอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจหรือองค์กรที่ทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการแบบสถาบัน โดยยอมรับกระบวนการอนุญาโตตุลาการมาใช้สำหรับระงับข้อพิพาทและอำนวยความสะดวกตามหลักการการแข่งขันกีฬาที่เป็นธรรมนอกเหนือไปจากกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง อันที่จริงประเทศไทยมีการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันอนุญาโตตุลาการ (Thailand Arbitration Center หรือ THAC) ที่ทำหน้าที่ให้บริการด้านการอนุญาโตตุลาการและระงับข้อพิพาททางเลือกอยู่แล้ว หากแต่ผู้ทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (sports arbitrators) นอกจากจะต้องมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติทั่วไปแล้ว ยังจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายกีฬาอีกด้วย อย่างไรก็ตามกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทฉบับปัจจุบันที่บังคับใช้อยู่ในประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 อาจถูกนำมาปรับใช้กับข้อพิพาททางแพ่งและอาญา (บางประเภท) ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากกิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา ทั้งในส่วนข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎระเบียบและไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาได้ทำเอาไว้กับองค์กรกำกับกีฬาที่มีหน้าที่ปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬา โดยให้อนุญาโตตุลาการทางกีฬาใช้เป็นเครื่องมือเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในวงการ โดยใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยอาจทำให้คู่พิพาทในวงการกีฬาสามารถแสวงหาข้อตกลงร่วมกันและทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาที่เป็นคู่พิพาทสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

4.1.3 การส่งเสริมการกีฬาของประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการกีฬาของประเทศไทยหลักๆ ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 กฎหมายดังกล่าวได้จัดตั้งการกีฬาแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการกีฬาอยู่ในข้อ (1) ของมาตรา 8 ของกฎหมายดังกล่าว

ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา ในมาตรา 33 กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย มีอำนาจให้ทุน ทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อื่น แก่ คณะกรรมการกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬา นักกีฬา บุคลากรกีฬา ให้การสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬาได้ด้วย

ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มาตรา 36 กำหนดว่า ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ใน การกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวกับการกีฬา โดยในมาตรา 42 ได้ระบุวัตถุประสงค์การใช้จ่ายกองทุน 6 ประเภท

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมนักกีฬาเพื่อให้เป็นนักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
4. สนับสนุนเงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา ที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งประกอบคุณความดีแก่การกีฬาของชาติ หรือนำชื่อเสียงเกียรติภูมิมาสู่ประเทศไทย
5. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา
6. ช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬา และกรณีอื่นๆ อันควรแก่การสงเคราะห์

ในวัตถุประสงค์การใช้จ่ายกองทุน ข้อ 1 – 3 ทางคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้ออกประกาศไว้ในฉบับเดียวกัน โดยมีการส่งเสริมสนับสนุน 9 ประเภท²⁹ คือ

²⁹ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งเสริมหรือการสนับสนุนเพื่อการดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ การพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา และการเตรียมนักกีฬาเพื่อให้เป็นนักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563

1. การเก็บตัวฝึกซ้อม เช่น ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ทีม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าใช้สนามฝึกซ้อม ค่าพาหนะ ค่าอาหาร ค่าวีซ่า ค่าประกันการเดินทาง ค่าขนย้ายอุปกรณ์ฝึกซ้อม เป็นต้น
2. การจ้างผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้เชี่ยวชาญกีฬา เช่น ค่าตอบแทน ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ ค่าวีซ่า เป็นต้น
3. การส่งแข่งขันกีฬา เช่น ค่าสมัครการแข่งขัน ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเบี้ยเลี้ยง เป็นต้น ทั้งของนักกีฬาและเจ้าหน้าที่
4. การจัดการแข่งขันกีฬา เช่น ค่าที่พักและอาหาร ค่าตอบแทนผู้ตัดสิน ค่าใช้จ่ายสนามแข่งขัน ค่าพาหนะ ค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ เงินอุดหนุนการดำเนินการจัดการแข่งขัน เป็นต้น
5. การพัฒนาบุคลากรกีฬา เช่น ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม เงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายสมทบเหมาะจ่ายดำเนินงาน เป็นต้น
6. การพัฒนาสมาคมกีฬา พิจารณาตามความเหมาะสม
7. ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เช่น ค่าจ้างบุคลากรนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์ พยาบาล นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ค่าตอบแทนนักกายภาพบำบัด ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่นวด อุปกรณ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นต้น
8. อุปกรณ์กีฬา เช่น อุปกรณ์สิ้นเปลือง อุปกรณ์ประจำ อุปกรณ์สนับสนุน ในการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน
9. การส่งเสริมหรือการสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนากีฬา เช่น การจัดงานยกย่องเชิดชูเกียรติ การถ่ายทอดกีฬา การผลิตสื่อกีฬา การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ในด้านการสนับสนุนเงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา ที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งประกอบคุณความดีแก่การกีฬาของชาติ หรือนำชื่อเสียงเกียรติภูมิมาสู่ประเทศชาตินั้น คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้ออกประกาศในปี 2562 โดยกำหนดแบ่งกลุ่มกีฬา 6 ประเภท คือ 1. กลุ่มกีฬาสัมครเล่น รุ่นทั่วไป เช่นรายการโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ เอเชียนอินดอร์มาเชียลอาร์ตเกมส์ เอเชียนบีชเกมส์ ซีเกมส์ ชิงชนะเลิศแห่งโลก ชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย 2. กลุ่มกีฬาสัมครเล่น รุ่นเยาวชน เช่น ยูธโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนยูธเกมส์ ชิงชนะเลิศแห่งโลก ชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย 3. กลุ่มกีฬาสัมครเล่น รุ่นสูงอายุ เป็นรายการชิงชนะเลิศแห่งโลก 4. กลุ่มกีฬาคนพิการ เช่น พาราโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนพาราเกมส์ อาเซียนพาราเกมส์ ชิงชนะเลิศแห่งโลกคนพิการ

ชิงชนะเลิศแห่งเอเชียคนพิการ 5. กลุ่มกีฬาอื่นๆ เช่น กีฬามหาวิทยาลัยโลก กีฬาคนหูหนวก สเปน เซียลโอลิมปิกเกมส์ เป็นต้น 6. กลุ่มกีฬาที่สมควรได้รับเงินรางวัลพิเศษ³⁰

ในด้านการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้ออกประกาศในปี 2562 โดยมีกำหนดให้ทุนการศึกษา 3 ประเภท คือ 1. ทุนการศึกษาในประเทศ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก 2. ทุนการศึกษาต่างประเทศ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก 3. การศึกษาเสริม โดยมีรายการจ่าย เช่น ค่าเล่าเรียน เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ค่าเตรียมตัวด้านภาษาต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายประจำเดือน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าตอบแทนอาจารย์พิเศษ เป็นต้น³¹

ในด้านการช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬา และกรณีอื่นๆ อันควรแก่การสงเคราะห์ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้ออกประกาศในปี 2562 กำหนดการช่วยเหลือหลายประเภท เช่น ค่ายังชีพรายเดือนกรณีทุพพลภาพ ค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือสมทบการรักษาพยาบาล อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและบรรเทาอาการเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย เงินบำรุงขวัญกรณีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยหรือกรณีระหว่างการแข่งขันกีฬาคู่ซ้อม ช่วยเหลือทางการศึกษา การประกันภัยอุบัติเหตุกลุ่ม เป็นต้น³²

4.1.4 องค์กรบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทย

ในประเทศไทยประกอบไปด้วยองค์การบริหารจัดการทางการกีฬา (Governmental Sports Management Agencies) ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นส่วนราชการ ได้แก่ กรมพลศึกษา (Department of Physical Education หรือ DPE) (ส่วนราชการระดับกรมสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) และรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย (Sports Authority of Thailand หรือ SAT) (หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) อันมีกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ที่ให้อำนาจในการจัดทำ

³⁰ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬาและสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” พ.ศ.2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562

³¹ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา พ.ศ.2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562

³² ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬาและผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬาและกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562.

บริการสาธารณะด้านการกีฬาและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการกีฬา เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมบริการสาธารณะด้านการกีฬาหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติและระดับชาติ โดยองค์การบริหารจัดการทางกีฬจะต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการส่วนรวมในด้านกีฬาและการกีฬา อันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพ พร้อมกับพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนเล่นกีฬาในชีวิตประจำวันหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาสมัครเล่นและกีฬาอาชีพ รวมถึงการกำกับและพัฒนาองค์กรกำกับกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาโดยภาพรวม โดยการจัดโครงสร้างและการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารจัดการทางกีฬจะต้องขึ้นอยู่กับหลักการพื้นฐานสำคัญ นั่นก็คือ องค์การบริหารจัดการทางกีฬจะต้องดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะด้านการกีฬา ควบคู่ไปกับการดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาในหลายชนิดกีฬาให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมตามหลัก Fair Play โดยองค์การบริหารจัดการทางกีฬ่าพึงสร้างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบให้องค์กรกำกับกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาปฏิบัติตาม ในขณะเดียวกันกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาก็ต้องสนับสนุนให้การละเล่นกีฬาหรือการจัดการแข่งขันกีฬาอยู่ภายใต้หลัก Fair Play

องค์การบริหารจัดการทางกีฬาของประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นกรมพลศึกษาที่ดีหรือการกีฬาแห่งประเทศไทยก็ตาม ได้จัดโครงสร้างตามกฎหมายให้อำนาจจัดตั้งองค์การบริหารจัดการทางกีฬา ที่วางหลักเกณฑ์กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และทิศทางการจัดทำบริการสาธารณะด้านกีฬา พร้อมกับกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของหน่วยงานในสังกัด ทำให้ทราบถึงกลไกการทำงานขององค์การบริหารจัดการทางกีฬา การดำเนินโครงการสนับสนุนบริการสาธารณะด้านกีฬาและการดำเนินกิจกรรมอื่นที่สนับสนุนกิจกรรมบริการสาธารณะด้านกีฬา ย่อมอยู่ภายใต้การบริหารจัดการหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในสังกัดขององค์การบริหารจัดการทางกีฬาของประเทศไทย ในขณะเดียวกันองค์การบริหารจัดการทางกีฬาของประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นกรมพลศึกษาที่ดีหรือการกีฬาแห่งประเทศไทยก็ตามต่างก็มีหน่วยงานของตนที่กำหนดมาตรฐาน (Standards) อันเป็นเกณฑ์กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณภาพที่คาดหวังในการดำเนินกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือในการประกอบอาชีพ (หรือวิชาชีพ) ในวงการกีฬา ซึ่งผู้จัดการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาต่างๆ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ฯลฯ ต่างก็ต้องมีคุณสมบัติ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษาและความประพฤติที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ระดับคุณภาพที่ถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายเกี่ยวกับองค์การบริหารจัดการทางกีฬาของประเทศไทยได้รับรองเป็นการทั่วไป การกำหนดมาตรฐานเช่นนี้ในกฎหมายเกี่ยวกับองค์การบริหารจัดการทางกีฬาของประเทศไทยย่อมสะท้อนให้เห็นว่าผู้จัดการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาต่างๆ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ฯลฯ ต้องมี

คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการแข่งขันกีฬาหรือในการประกอบอาชีพ (หรือวิชาชีพ) ในวงการกีฬา สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่สาธารณชนทั่วไปได้ว่าเป็นการจัดการแข่งขันกีฬาและการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬาได้มาตรฐานสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปในระดับชาติและระดับนานาชาติ ทั้งการดำเนินกิจกรรมด้านกีฬาบางประเภทต้องอาศัยบุคคลในวงการกีฬาที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับกำหนดเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว เหตุนี้เองผู้ที่เข้ามาจัดการแข่งขันกีฬาหรือผู้ที่มีจะเข้ามาเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ฯลฯ ก็จะต้องมีความรู้และมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือประกอบอาชีพในวงการกีฬา รวมทั้งมีความรู้และมีคุณสมบัติที่จะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นเอกสารสำคัญแสดงว่าเป็นบุคลากรทางการกีฬาที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอและมีความพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมในวงการกีฬาได้

ในทำนองเดียวกันองค์การบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการวางมาตรฐาน (Standardisation) การแข่งขันกีฬาและการประกอบกิจกรรมด้านกีฬา ด้วยการนำเอากฎเกณฑ์นานาชาติที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนากฎเกณฑ์ระดับชาติขึ้นมาใหม่ เพื่อการพิจารณาความรู้และคุณสมบัติของผู้จัดการแข่งขันกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาอื่นๆ ให้เพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือประกอบอาชีพในวงการกีฬาอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการจัดทำบริการสาธารณะทางด้านกีฬาและดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการ Fair Play ในวงการกีฬา

องค์การบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทยจะได้นำหลักเกณฑ์มาตรฐานทางกีฬาระหว่างประเทศบางอย่างที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการกีฬาสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วไปในแวดวงกีฬาระหว่างประเทศ มาบรรจุเอาไว้ในกฎหมายเพื่อใช้เป็นมาตรฐานสากลที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ Fair Play เพื่อให้ผู้คนในแวดวงกีฬาของประเทศไทยเคารพและปฏิบัติตาม โดยไม่ถูกเอาเปรียบจากนักกีฬาที่ขาดจริยธรรมและไร้จรรยาบรรณของความเป็นนักกีฬา เมื่อเอาเกณฑ์มาตรฐานทางการกีฬาระหว่างประเทศมาบรรจุเอาไว้เป็นหลักการภายใต้กฎหมายระดับชาติแล้ว ย่อมทำให้เกณฑ์มาตรฐานทางการกีฬามีสภาพบังคับ ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาและองค์กรกำกับกีฬาจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด องค์การบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทยได้นำเอาหลักเกณฑ์มาตรฐานทางการกีฬาระหว่างประเทศมาพัฒนามาตรฐานสำหรับการเป็นนักกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาให้ไปสู่ระดับสากล เหตุนี้เองจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายกีฬางานฉบับ ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 ที่บัญญัติขึ้นโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานสากลที่องค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti-Doping Agency หรือ WADA) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่องค์กรกีฬานานาชาติยอมรับในมาตรฐานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้สอดคล้องกับดำเนินการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา ควบคู่กับส่งเสริมการสร้างทักษะความพร้อมทางกายภาพและ

จิตสำนึก ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการแข่งขันกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมอันเป็นไปตามหลักการสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือหลัก Fair Play โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ห้ามไม่ให้ให้นักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพใช้สารต้องห้าม รวมทั้งให้การคุ้มครองต่อสุขภาพพลานามัยและความปลอดภัยของนักกีฬา เพื่อให้มีมาตรการทางกฎหมายสำหรับควบคุมการใช้สารต้องห้ามที่สอดคล้องกับคำประกาศโคเปนเฮเกนว่าด้วยการต่อต้านสารต้องห้ามทางการกีฬา (Copenhagen Declaration on Anti-Doping in Sport หรือ Copenhagen Declaration) ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์สากลที่มาบรรจุเอาไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีสภาพบังคับเพื่อให้นักกีฬาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักกีฬาในประเทศไทยจำต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หากประชาชน องค์กรกำกับกีฬาหรือหน่วยงานของรัฐด้านกีฬาไม่อาจปฏิบัติตามกฎหมายกีฬาระหว่างประเทศหรือเกณฑ์มาตรฐานสากลที่เป็นหลักประกันในการส่งเสริมสนับสนุนการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือ Fair Play องค์กรกำกับกีฬาระหว่างประเทศหรือองค์กรบริหารกิจการกีฬาระหว่างประเทศอาจใช้อำนาจตามกฎหมายกีฬาระหว่างประเทศหรือเกณฑ์มาตรฐานสากลอันมีผลกระทบต่อสถานภาพขององค์กรกำกับกีฬาหรือมีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของนักกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว ตัวอย่างเช่น องค์กรต่อต้านการใช้สารกระตุ้นโลกหรือ WADA) ได้มีคำสั่งสั่งปิดศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬาของประเทศไทย (National Doping Control Centre) เป็นการชั่วคราว 6 เดือน เนื่องจากศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬาไม่สามารถดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศของ WADA ได้ ผลที่ตามมาทำให้ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานทำหน้าที่ตรวจสอบสารต้องห้ามหรือวิเคราะห์ตัวอย่างสารต้องห้ามเป็นการชั่วคราวในระหว่างที่คำสั่งสั่งปิดศูนย์มีผลตามระยะเวลาที่ระบุเอาไว้ เป็นต้น

นอกจากนี้ประเทศไทยได้มีการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยท้องถิ่นทั้งที่เป็นท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปและท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีอิสระในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในท้องถิ่น และสามารถสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนละเล่นกีฬาในท้องถิ่นของตนได้ ทั้งนี้การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นให้ท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนกีฬาและการกีฬาในท้องถิ่นของตนได้รับการรับรองไว้ด้วยบทบัญญัติของกฎหมายแม้ทว่าด้วยการกระจายอำนาจ ได้แก่ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (มาตรา 16 และมาตรา 17) และพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพฯ พ.ศ.2528 ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬา (มาตรา 89)

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³³ เรื่องหนึ่งของแทบจะทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ “ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา” โดยสำหรับ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กฎหมายระบุว่าเป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ‘อาจ’ ทำ ขณะที่กรุงเทพมหานคร (กทม.) กับเมืองพัทยาถือเป็นหน้าที่ที่ ‘ต้อง’ ทำ ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ยังไม่มีภารกิจในด้านนี้โดยตรง

ซึ่งต่อมาในปี 2542 ได้มี พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ออกมาขยายขอบเขตอำนาจของ อปท.ให้กว้างขวางเพิ่มขึ้น โดยแยกเป็น อปท.ขนาดเล็ก คือ เทศบาล อบต. และเมืองพัทยา กับ อปท.ขนาดใหญ่คือ อบจ. โดย กทม. นั้นให้อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับท้องถิ่นขนาดเล็กและใหญ่รวมกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็น อปท.ขนาดเล็กหรือใหญ่ล้วนมีภารกิจด้าน “การส่งเสริมการกีฬา” เช่นเดียวกัน (มาตรา 16, 17)

ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ระบุให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตในกลุ่มภารกิจนันทนาการ เรื่องการส่งเสริมกีฬา รายละเอียดมีดังนี้

ภารกิจ/ส่วนราชการ	ภารกิจที่ถ่ายโอน	ปีที่ถ่ายโอน	การถ่ายโอน	ประเภทของกลุ่มงาน
1. กระทรวงศึกษาธิการ - กรมพลศึกษา	1. สนามกีฬาระดับจังหวัด	2544	อบจ. กทม.	ต้องทำ
	2. สนามกีฬาระดับรอง ยกเว้นสนามกีฬาจังหวัดที่มีวิทยาลัย พลศึกษา	2545	เทศบาล เมือง พัทยา อบต. เทศบาล อบจ. อบต.	ต้องทำ
	3. ก่อสร้างลานอเนกประสงค์	2544	เทศบาล อบจ. อบต.	เลือกทำอิสระ
	4. จัดหาอุปกรณ์กีฬา	2544		เลือกทำอิสระ
2. สำนักนายกรัฐมนตรี - การกีฬาแห่งประเทศไทย (รัฐวิสาหกิจ)	1. โครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ ระดับตำบล	2544	อบต.	เลือกทำอิสระ

³³ กฎหมายจัดตั้งในที่นี้ ได้แก่ ได้แก่ พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540, พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496, พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521.

ต่อมาได้มีแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ด้านการถ่ายโอนภารกิจออกมา ซึ่งได้ปรับปรุงหน่วยงานที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

ภารกิจ/ส่วนราชการ	ภารกิจที่ถ่ายโอน	ปีที่ถ่ายโอน	ท้องถิ่นที่รับถ่ายโอน	ประเภทของกลุ่มงาน	รูปแบบดำเนินการ
1. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - การกีฬาแห่งประเทศไทย - สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ	1. สนามกีฬา				
	1.1 สนามกีฬาระดับจังหวัด	2544	อบจ. เทศบาลเมืองพัทยา อบต.	ต้องทำ	
	1.2 สนามกีฬาระดับรอง	2545	อบต.	ต้องทำ	อปท.
	2. โครงการลานกีฬา อเนกประสงค์ระดับตำบล	2544	เทศบาล อบจ. อบต.	ต้องทำ	ดำเนินการเอง
	3. ก่อสร้างลานอเนกประสงค์	2544	เทศบาล อบจ. อบต.	ต้องทำ	
	4. จัดหาอุปกรณ์กีฬา	2544			

ผลของแผนปฏิบัติการดังกล่าวทำให้สนามกีฬาจำนวนมากถูกถ่ายโอนมาয়องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชนสำหรับการออกกำลังกายและเล่นกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬาในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด รวมทั้งเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการกีฬาให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่ดี ทว่าในอีกด้านหนึ่งก็ย่อมเป็นภาระต่องบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรับผิดชอบในระยะยาว ทั้งเรื่องของการบำรุงรักษา และการบริหารจัดการสนามกีฬา ซึ่งท้องถิ่นหลายแห่งก็ยังคงมีขีดความสามารถที่จำกัด

4.2 บทวิเคราะห์เปรียบเทียบ

จากการศึกษากฎหมายการกีฬาของประเทศไทยและศึกษากฎหมายการกีฬาของต่างประเทศ ทั้ง 3 ประเทศ คือ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นนั้น มีข้อควรเปรียบเทียบที่สำคัญ 4 ประการ คือ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบกฎหมาย กฎหมายกีฬา และการระงับข้อพิพาททางกีฬา

4.2.1 ระบบการเมืองการปกครอง

จากการศึกษาระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทย ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย พบว่า ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย มีระบบการเมืองการปกครองที่เหมือนกันในแง่ของการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ มีรูปของรัฐที่เป็นรัฐเดี่ยว เช่นเดียวกัน โดยสิ่งที่เหมือนกันทั้ง 4 ประเทศคือ มีระบบการเมืองเป็นแบบรัฐสภา เช่นเดียวกัน ส่วนสหรัฐอเมริกามีส่วนที่แตกต่างกันคือ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ มีรูปของรัฐเป็นรัฐรวม ประกอบด้วยรัฐ 50 รัฐ ดังนั้นทำให้การออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬาของประเทศไทย สหรัฐอเมริกาจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละรัฐ เนื่องจากเรื่องของการกีฬาแต่ละรัฐมีอำนาจในการบริหาร อำนาจออกกฎหมายและอำนาจตัดสินใจได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ แต่อีก 3 ประเทศ คือ ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย ด้วยความเป็นรัฐเดี่ยว ทำให้อำนาจต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกีฬามักจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้กฎหมายเดียวกัน

4.2.2 ระบบกฎหมาย

จากการศึกษาระบบกฎหมายของประเทศไทย ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศไทย พบว่า ประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอน ลอว์ (Common Law) โดยในการพิจารณาคดี ในระบบคอมมอน ลอว์แต่เดิมจะไม่มีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อศาลใช้จารีตประเพณีในการพิพากษาคัดสินคดีแล้ว ก็จะมีการบันทึกคำพิพากษานั้นเอาไว้ เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาคดีต่อไป หากข้อเท็จจริงในคดีต่อๆมา เหมือนกับคดีก่อน ศาลก็จะพิพากษาไปตามที่ได้มีการบันทึกไว้แล้ว ถือได้ว่าคำพิพากษาของศาลก็คือกฎหมายนั่นเอง ส่วนประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิล ลอว์ (Civil Law) หรือระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษรมีลักษณะเป็นการรวบรวมเอาจารีตประเพณีหรือกฎหมายต่างๆหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ โดยบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและจัดไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบ ซึ่งเรียกว่าประมวลกฎหมาย และมีได้ตัดสินตามแนวคำพิพากษาของศาล ระบบศาลมักจะใช้วิธีพิจารณาโดยระบบไต่สวน และศาลจะไม่ผูกพันตามคำพิพากษาในคดีก่อนๆ

ดังนั้นทำให้การศึกษากฎหมายกีฬาของประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกาจึงจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดของคดีความต่างๆ ที่เป็นบรรทัดฐานทางกฎหมาย รวมถึงกฎหมาย

เฉพาะที่กำหนดอันเกี่ยวข้องกับกีฬาด้วย ต่างจากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นที่สามารถศึกษาเฉพาะรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายเฉพาะต่างๆ ได้

4.2.3 กฎหมายกีฬา

จากการศึกษากฎหมายกีฬาของประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศไทย พบว่าแต่ละประเทศมีกฎหมายที่ให้ความสำคัญในประเด็นของกีฬาแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ

ประเทศอังกฤษ มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬา 4 ประเด็น คือ (1) กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการแข่งขันกีฬา เช่น การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในบริเวณสนามกีฬาฟุตบอลและพื้นที่โดยรอบสนามกีฬาฟุตบอล ความรับผิดชอบทางอาญาอันเกิดจากการแข่งขันกีฬาฟุตบอล เป็นต้น (2) กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจทางกีฬา เช่น หลักเกณฑ์กำกับกิจกรรมสื่อสารมวลชนในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น (3) กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในวงการกีฬา เช่น กฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างนายจ้างในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาและลูกจ้างในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เป็นต้น กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เยาว์ในวงการกีฬา เช่น กฎหมายสำหรับคุ้มครองเด็กที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เป็นต้น

ส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬา 4 ประเด็นคือ (1) กฎหมายจัดตั้งองค์กรกีฬาและองค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง ได้แก่ การก่อตั้งคณะกรรมการโอลิมปิกของสหรัฐอเมริกาและได้ก่อตั้งมูลนิธิการออกกำลังกาย กีฬา และโภชนาการ ขึ้นมา (2) กฎหมายส่งเสริมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งกำหนดให้มีวันและเดือนสำคัญทางการกีฬา ตลอดจนสนับสนุนเงินอุดหนุนด้านกีฬาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาในหลากหลายลักษณะ โดยเฉพาะต่อประเด็นเรื่องความปลอดภัย ประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ และประเด็นอื่นว่าด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักกีฬา อาทิ ตัวแทนนักกีฬา ผู้ดูแลสุขภาพนักกีฬา (4) กฎหมายอื่น เช่น กฎหมายห้ามเล่นการพนันกีฬาทุกชนิดผ่านทุกช่องทาง

ส่วนของประเทศญี่ปุ่น มีกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬา 2 ประเด็นคือ (1) กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยกีฬา โดยมีการกำหนดหลักการทางการกีฬา เช่น การกำหนดให้องค์กรกีฬาต่างๆ ต้องปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของนักกีฬา ต้องรับรองความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และต้องพยายามแก้ไขข้อพิพาททางการกีฬาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เป็นต้น รวมถึงกำหนดแผนพื้นฐานการกีฬาของชาติ โดยมี 3 มาตรการที่สำคัญคือ การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมพื้นฐานในการส่งเสริมการกีฬา การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างโอกาสที่หลากหลายในการเล่นกีฬา และการปรับปรุงในระดับการแข่งขันกีฬา (2) กฎหมายเกี่ยวกับเงินอุดหนุนการกีฬาจากการจัดสรรเงินรายได้จากการขายสลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา เป็นต้น

ส่วนของประเทศไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬา 2 ประเด็นคือ (1) กฎหมายกีฬาในลักษณะที่เป็นกฎเกณฑ์แบบเป็นทางการอย่างเป็นทางการอย่างเป็นระเบียบแบบแผนและใช้บังคับความประพฤติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬาหรือธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เช่น พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 หากฝ่าฝืนกฎหมายเช่นว่านี้ ผู้กระทำการอันฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาจถูกลงโทษ (โทษทางอาญาหรือโทษทางปกครอง) (2) กฎหมายให้อำนาจองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนในฐานะที่เป็นฝ่ายปกครองเพื่อให้อำนาจจัดทำบริการสาธารณะด้านกิจการกีฬาและกำกับดูแลในการบริหารการกีฬาในประเทศไทย เช่น พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558

4.2.4 การระงับข้อพิพาททางกีฬา

จากการศึกษาการระงับข้อพิพาทของประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศไทย พบว่า ข้อพิพาททางการกีฬา มักจะมีลักษณะที่ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาที่รวดเร็วทันการแข่งขัน มีลักษณะที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละชนิดกีฬา กฎระเบียบแต่ละชนิดกีฬาที่มีความซับซ้อน ละเอียด และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จึงทำให้การระงับข้อพิพาททางการกีฬา มีแนวโน้มในการใช้การระงับข้อพิพาทนอกศาล จึงมีการพัฒนาระบบการระงับข้อพิพาทนอกศาลเกิดขึ้น เช่น กระบวนการอนุญาโตตุลาการ การระงับข้อพิพาททางเลือก โดยประเทศอังกฤษมีองค์กรระงับข้อพิพาททางกีฬา (Sports Dispute Settlement Bodies) 2 ประเภท คือ (1) อนุญาโตตุลาการอิสระ (Independent Arbitration) อิสระโดยไม่ได้สังกัดภาคธุรกิจกีฬาหรืออยู่ภายใต้กำกับขององค์กรกำกับกีฬา องค์กรอนุญาโตตุลาการเช่นว่านี้มักจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายกีฬาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีความเป็นกลางและเป็นอิสระ มาทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬา โดยคู่ความจะต้องมีข้อสัญญาหรือข้อตกลงกันไว้ว่าหากมีข้อพิพาททางการกีฬาเกิดขึ้นแล้วให้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการอิสระ (2) คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬา (Sports Dispute Resolution Panel หรือ Sport Resolutions) ทำหน้าที่ให้บริการระงับข้อพิพาททางกีฬาแบบอิสระ (independent dispute resolution service for sport) ที่ดำเนินการให้บริการแก่องค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อจัดการยุติข้อพิพาท ซึ่งองค์กรกำกับกีฬาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสมัครใจหรือตกลงผูกพันจะใช้ขั้นตอนหรือกระบวนการระงับข้อพิพาท

ส่วนของประเทศญี่ปุ่น มีสำนักงานอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทย (Japan Sports Arbitration Agency) เป็นหน่วยงานระงับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศ โดยมีการระงับข้อพิพาททางการกีฬา ระหว่างนักกีฬา กับองค์กรกีฬาต่างๆ ผ่านกระบวนการ

อนุญาตตุลาการ และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยมีหลักการสำคัญคือ การพิจารณาข้อพิพาทอย่างรวดเร็ว ค่าใช้จ่ายต่ำ อนุญาตตุลาการมีความเชี่ยวชาญสูง

ส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการระงับข้อพิพาททางการกีฬา เช่นใน สมาคมกีฬาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (NCAA) ใช้ระบบกลไกภายในในการจัดการข้อพิพาทและความคับข้องใจเหนือสถาบันการศึกษาที่เป็นสมาชิกรวมกว่า 1,110 แห่ง

ส่วนในประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทยได้พยายามจัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาททางเลือกด้านการกีฬาขึ้นมา เพื่อให้ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางกีฬาเป็นการทั่วไป (มิใช่จำกัดเฉพาะบางชนิดกีฬา เช่น มวยหรือฟุตบอล) โดยลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถาบันอนุญาตตุลาการไปแล้วเมื่อเดือนกรกฎาคม 2563 เป็นต้นมา

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายกีฬาในประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ด้วยการมองขอบเขตของหลักกฎหมายที่สร้างธรรมาภิบาลกีฬาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบกฎหมายอังกฤษ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาได้มีกฎหมายกีฬาบัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน แล้วกฎหมายกีฬาที่บัญญัติเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นนี้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การบูรณาการและเสริมสร้างกฎระเบียบที่ส่งเสริมการแข่งขันกีฬา การดำเนินกิจกรรมกีฬาและการปฏิบัติทางการกีฬาให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยได้ข้อค้นพบใน 3 เรื่องที่สำคัญคือ แนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬา กฎหมายกีฬาของต่างประเทศ กฎหมายกีฬาไทยกับบทวิเคราะห์เปรียบเทียบ

แนวความคิดพื้นฐานว่าด้วยกฎหมายกีฬา ผู้วิจัยได้พบว่ามีทั้งหมด 4 ประการ คือ หลักพื้นฐานกฎหมายกีฬา การจัดองค์กรกำกับกีฬา ธรรมาภิบาลกีฬา และการระงับข้อพิพาททางการกีฬา โดย **ประการแรก หลักพื้นฐานกฎหมายกีฬา** พบว่า กฎหมายกีฬามีที่มาจาก การนำเอากฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ในขณะนั้นมาใช้กำหนดความประพฤติและระงับข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา และการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่มาใช้ควบคุมความประพฤติและระงับข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแวดวงกีฬา ซึ่งกฎหมายกีฬาอาจมีสภาพบังคับให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามก็อาจได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง **ประการที่สอง การจัดองค์กรกำกับกีฬา** พบว่า องค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาหรือองค์กรกำกับกีฬาในฐานะที่เป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาตามแต่ละประเภทกีฬา มีความสำคัญในการกำกับวินัยนักกีฬาและควบคุมการแข่งขันกีฬาให้ได้เกณฑ์มาตรฐานตามกฎระเบียบที่องค์กรกำกับกีฬาได้วางไว้ โดยองค์กรกำกับกีฬามีอำนาจออกกฎระเบียบมากำกับตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับกีฬามักอยู่ในรูปแบบโครงสร้างพีระมิดเป็นระบบลำดับขั้นของการปกครอง **ประการที่สาม ธรรมาภิบาลกีฬา** พบว่า องค์กรกำกับกีฬาตามแต่ละชนิดกีฬาและองค์กรกำกับกีฬาในฐานะผู้จัดการแข่งขันกีฬามีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในแวดวงกีฬาและวางมาตรฐานดำเนินกิจกรรมการกีฬาให้เป็นไป

ตามกฎระเบียบเกี่ยวกับธรรมาภิบาล อันถือว่าการยกระดับการกีฬาให้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาภายในวงการกีฬา ทั้งความโปร่งใส การเลือกปฏิบัติ และการทุจริตคอร์รัปชัน **ประการที่สี่ การระงับข้อพิพาททางการกีฬา** พบว่า เมื่อวงการกีฬาได้พัฒนาเขาสู่อุตสาหกรรมกีฬาก็เริ่มมีข้อพิพาทกันมากขึ้นระหว่างองค์กรกำกับกีฬากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาหรือ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาด้วยกัน การระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนั้นมีการระงับข้อพิพาทสองแนวทางคือการระงับข้อพิพาทในศาลและการระงับข้อพิพาทนอกศาลหรือการระงับข้อพิพาททางเลือก

ในการศึกษากฎหมายกีฬาของต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้เลือกประเทศที่ศึกษา จำนวน 3 ประเทศคือ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยประเทศแรกคือ การศึกษากฎหมายกีฬาของประเทศอังกฤษ พบว่า **ระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาการของกฎหมายกีฬาอังกฤษ** โดยประเทศอังกฤษใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ ซึ่งทำให้ผู้พิพากษาสามารถสร้างแนวคำพิพากษาจนกลายเป็นบรรทัดฐานในหลายคดี ซึ่งจะพิจารณาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมระหว่างสโมสรกีฬาต้นสังกัดกับนักกีฬาอาชีพ โดยมากเป็นคดีที่ว่าด้วยการละเมิดสิทธิเสรีภาพที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวนักกีฬาอาชีพ ซึ่งมักจะพิจารณาให้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้น มีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมเท่านั้น และมีผลถึงการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของกฎระเบียบคำสั่งที่ออกโดยองค์กรกำกับกีฬาที่เป็นหน่วยงานรัฐด้วย **การจำแนกกฎหมายกีฬาอังกฤษ** สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ กฎหมายเอกชนทางกีฬา กฎหมายมหาชนทางกีฬา กฎหมายระหว่างประเทศทางกีฬา **การระงับข้อพิพาททางกีฬาในวงการกีฬาอังกฤษ** เมื่อมีข้อพิพาททางการกีฬาเกิดขึ้น จะมีองค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬา 2 ประเภท คือ อนุญาโตตุลาการอิสระ กับ คณะกรรมการระงับข้อพิพาททางกีฬา **กฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ** สามารถจัดกลุ่มได้ 4 กลุ่มคือ กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการแข่งขันกีฬา กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจทางกีฬา กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในวงการกีฬา กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เยาว์ในวงการกีฬา **ปัญหาทางกฎหมายกีฬาในประเทศอังกฤษ** พบว่า กฎหมายกีฬาอังกฤษยังไม่มีครอบคลุมถึงทุกมิติด้านการกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์เพื่อรักษาบูรณภาพทางการกีฬาในลักษณะที่มุ่งจัดการกระทำอันถือเป็นการเอารัดเอาเปรียบ

ประเทศที่สองคือประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า **ระบบกฎหมายทั่วไป** ของสหรัฐอเมริกานั้นแบ่งเป็น 3 อำนาจ คือ อำนาจรัฐบาลสหรัฐ อำนาจมลรัฐ และอำนาจที่ใช้ร่วมกันระหว่างสหรัฐกับมลรัฐ ส่วน**อุตสาหกรรมกีฬา** ของสหรัฐอเมริกานั้น ความเป็นธุรกิจได้เข้ามาเกี่ยวข้องสูง ทั้งกีฬาสมัครเล่น และกีฬาอาชีพ ทำให้องค์กรกีฬาเติบโตเป็นอย่างมาก โดยลีกอาชีพในหลายประเภทกีฬาสามารถทำรายได้สูงในแต่ละปี แต่อย่างไรก็ตามลีกอาชีพมีการบริหารจัดการลีกโดยใช้ระบบปิดและยึดแนวคิดการแข่งขันแบบสมดุล **กฎหมายกีฬาของรัฐบาลกลาง** พบว่าสามารถแบ่งกลุ่มได้ 4 กลุ่ม

คือ กฎหมายจัดตั้งองค์กรกีฬาและองค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง กฎหมายส่งเสริมกีฬารูปแบบต่างๆ กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาในหลายลักษณะ กฎหมายอื่นๆ **กฎหมายกีฬาระดับมลรัฐ** พบว่า มีความหลากหลายมาก แต่ที่พบในหลายรัฐ เช่น การก่อตั้งคณะกรรมการกีฬาของรัฐ การสนับสนุนงบประมาณ การประกาศให้มีกีฬาประจำรัฐ การอนุญาตให้มีการพนันกีฬา การห้ามสร้างสนามกีฬายิ่งปืนในบางพื้นที่ การเล่นกีฬาบางชนิดต้องมีใบอนุญาต เป็นต้น **องค์กรบริหารจัดการกีฬาที่โดดเด่น** **กรณีศึกษา NCAA** เป็นองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบดูแลจัดการแข่งขันกีฬาระดับมหาวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งในปี 1906 มีสถาบันการศึกษามหาศีก 62 แห่ง ปัจจุบันมีจำนวนประมาณ 1,100 แห่ง แบ่งการแข่งขันเป็น 3 ดิวิชั่น มีการจัดการแข่งขันหลายประเภทกีฬา เช่น เบสบอล อเมริกันฟุตบอล บาสเก็ตบอล ฮอกกี้น้ำแข็ง กอล์ฟ ซ้อม้า ฟุตบอล โปโลน้ำ เป็นต้น

ประเทศที่สามคือประเทศญี่ปุ่น จากการศึกษาพบว่า **กฎหมายการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น** ที่สำคัญมี 2 ฉบับ คือ (1) กฎหมายพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา ที่กำหนดหลักการพื้นฐานของการกีฬา แผนพื้นฐานว่าด้วยการกีฬา มาตรการพื้นฐาน การพัฒนาระบบว่าด้วยการส่งเสริมกีฬา และเงินอุดหนุนโดยรัฐบาลแห่งชาติ (2) กฎหมายสลากกินแบ่งส่งเสริมกีฬา ที่กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกีฬา องค์กรบริหารจัดการการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น พบว่ามี 5 องค์กรที่สำคัญ คือ สำนักงานสนับสนุนการกีฬาแห่งประเทศไทย สภากีฬาแห่งประเทศไทย สำนักงานการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทย สำนักงานอนุญาตโตตุลาการทางการกีฬาแห่งประเทศไทย ญี่ปุ่น และคณะกรรมการพิจารณาโทษการควบคุมการใช้สารต้องห้ามแห่งประเทศไทย

จากการวิเคราะห์กฎหมายกีฬาของประเทศไทยและของต่างประเทศ ผู้วิจัยพบ 2 ส่วนที่สำคัญ คือ กฎหมายกีฬาไทย กับบทวิเคราะห์เปรียบเทียบ จากการศึกษากฎหมายกีฬาไทย พบว่ามี **กฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬาของประเทศไทย** จำนวน 6 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. 2555 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ส่วน **การระงับข้อพิพาททางการกีฬาของประเทศไทย** พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ การระงับข้อพิพาททางศาล (ในคดีอาญา ในคดีแพ่ง ในคดีปกครอง) กับการระงับข้อพิพาททางเลือก ผู้วิจัยยังพบการส่งเสริมการกีฬาของประเทศไทย โดยกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ให้สามารถใช้จ่ายได้ 6 ประเภท คือ การดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ การพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา การเตรียมนักกีฬาเพื่อให้เป็นนักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา ทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา ช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา ที่ประสบอุบัติเหตุจากการแข่งขันกีฬา นอกจากนี้ นักวิจัยได้ศึกษา

วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายกีฬาของไทยกับกฎหมายกีฬาของต่างประเทศแล้วพบความแตกต่างและความเหมือน 4 ประการคือ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบกฎหมาย กฎหมายกีฬา และการระงับข้อพิพาททางการกีฬา

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์เปรียบเทียบ คณะผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลการกีฬา โดยการกำหนดให้องค์กรกีฬาต่างๆ ต้องปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของนักกีฬา ต้องรับรองความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และต้องพยายามแก้ไขข้อพิพาททางการกีฬาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม

2. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับเรื่องการระงับข้อพิพาททางการกีฬา โดยการกำหนดให้มีมาตรการในการสนับสนุนองค์กรที่เป็นอนุญาโตตุลาการหรือคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้มีคุณภาพ พัฒนาความเข้าใจแก่องค์กรกีฬาเกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาท และช่วยเหลือให้การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการกีฬาเป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เป็นกลาง และเป็นธรรม และคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของนักกีฬา

3. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับเรื่องการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา หรือการแข่งขันกีฬาในหลายชนิดกีฬาให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมตามหลัก Fair Play ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกีฬาและการกีฬาให้เป็นไปตามหลัก Fair Play นั้น ไม่เพียงเป็นการส่งเสริมการละเล่นอย่างเป็นธรรมเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลกีฬาได้ในอีกทางหนึ่ง

4. รัฐบาลควรโอนย้ายศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล ให้ย้ายไปสังกัดการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อให้การกีฬาแห่งประเทศไทยสามารถให้การส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬาเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ WADA ได้กำหนดเอาไว้ ในทำนองเดียวกันการกีฬาแห่งประเทศไทยสามารถใช้อำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬาได้โดยตรง พร้อมกับสามารถพัฒนาวิชาการและบุคลากรเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา

5. รัฐบาลควรมีนโยบายการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพในด้านอื่นๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนสิทธิเสรีภาพนักกีฬาและอดีตนักกีฬาที่เคยทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การจ้างงานในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา การละเมิดสิทธิมนุษยชนในวงการกีฬาและการคุ้มครองนักกีฬารุ่นเยาว์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Adam Epstein. "Alternative Dispute Resolution in Sport Management and the Sport Management Curriculum." *Journal of Legal Aspects of Sport* 12, no.3 (2002): 154-182.
- Ahiza Garcia. "NFL and Nike sign 8-year contract for uniforms." Cable News Network. 21 March 2018, Accessed March 7, 2021, <https://money.cnn.com/2018/03/27/news/companies/nike-nfl-gear-contract/index.html>.
- Ales Sekot. "Fair Play in the Perspective of Contemporary Sport." *Sport Science review* 20, no.5-6 (2011): 175 – 189, Accessed March 7, 2021, <http://archive.sciendo.com/SSR/ssr.2011.xx.issue-5-6/v10237-011-0071-2/v10237-011-0071-2.pdf>.
- Alfonso Valero. "In Search of a Working Notion of Lex Sportiva." *International Sports Law Journal* 14, no.1-2 (2014).
- Alfonso Valero. "In search of a working notion of lex sportiva." *The international sports law journal* 14, no.1 (2014). Accessed March 7, 2021, http://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/21420/1/218313_1342.pdf.
- Andras Gurovits. *The Sports Law Review*. 2nd ed. London: Law Business Research Ltd, 2016.
- András Gurovits. *The Sports Law Review*. London: Law Business Research Ltd, 2015.
- Ann O'M Bowman and Richard C. Kearney, *State and Local Government*. Boston: Wadsworth, 2011.
- Anneliese Nelson. "When, Where and Why Does the State Intervene in Sport : A contemporary Perspective." *Sports Law eJournal* 1, no.1 (2005), <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/SportsLaweJl/2005/2.html>.
- Antoine Duval. "Lex Sportiva: A Playground for Transnational Law." *European Law Journal* 19 no.6 (2013).
- Antoine Duval. "Lex Sportiva: A Playground for Transnational Law." *European Law Journal* 19, no.6 (2013).
- Ben Cisneros. "Challenging the call: Should sports governing bodies be subject to judicial review?." *The International Sports Law Journal* 20, no.2 (2020).

- Christian Dennie. "The Benefits of Arbitration: Arbitration in NCAA Student–Athlete Participation and Infractions Matters Provides for Fundamental Fairness." *The University of Memphis Law Review* 46, no.1. October 2015.
- David Bayard. "After Further Review: How the N.C.A.A.'s Division I Should Implement Name, Image, and Likeness Rights to Save Themselves and Best Preserve the Integrity of College Athletics." *Southern University Law Review*, Forthcoming, 2020.
- Department for Digital, Culture, Media & Sport. *Tailored Review of UK Anti-Doping*. London: Department for Digital, Culture, Media & Sport, 2018.
- Eddie T. C. Lam. "The Roles of Governance in Sport Organizations." *Journal of Power, Politics & Governance* 2, no.2 (2014).
- European Commission. "Expert Group "Good Governance" Deliverable 2 Principles of good governance in sport." September 2013, Accessed March 7, 2021, https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/policy_documents/xg-gg-201307-dlvrl2-sept2013.pdf.
- Geoff Walters, Linda Trenberth, and Richard Tacon. *Good Governance in Sport: A Survey of UK National Governing Bodies of Sport*. London: Birkbeck Sport Business Centre, 2010.
- Glenn M. Wong. *Essentials of Sports Law*. 4th ed.. Santa Barbara: Praeger, 2010.
- Governance in Sport Working Group. "The Rules of the Game" Europe's first conference on the Governance of Sport Brussels." 26 & 27 February 2001, Accessed March 7, 2021, https://www.fia.com/sites/default/files/basicpage/file/governance_sport.pdf.
- Ian S. Blackshaw. *International Sports Law: An Introductory Guide*. The Hague: T.M.C. Asser Press, 2017.
- Ilya Somin. "Federalism Comes Out as the Winner in Murphy v. NCAA." *University of Pennsylvania Law School*, 10 July 2018, Accessed March 7, 2021, <https://www.theregview.org/2018/07/10/somin-federalism-comes-out-winner-murphy-v-ncaa/>.
- International Olympic Committee. "Basic Universal Principles of Good Governance of the Olympic and Sports Movement." 2008. Accessed March 7, 2021, https://stillmed.olympic.org/Documents/Conferences_Forum_and_Events/2008_seminar_autonomy/Basic_Universal_Principles_of_Good_Governance.pdf.
- J Paul McCutcheon. "Negative enforcement of employment contracts in the sports industries," *Legal Studies* 17, no.1 (1997).

- James AR Nafziger. "Nonaggressive Sanctions in the International Sports Arena." *Case Western Reserve Journal of International Law* 15, no.2 (1983).
- Japan International Dispute Resolution Center. "International Arbitration in Japan." Accessed March 7, 2021. https://idrc.jp/wp-content/uploads/2020/en_jidrc.pdf.
- Jean-Loup Chappelet. *Autonomy of sport in Europe*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2010.
- John O. Spengler, Paul Anderson, Dan Connaughton, and Thomas Baker. *Introduction to Sport Law*. 2nd ed. Champaign: Human Kinetics, 2016.
- Jonathan J. Spitz. "Illinois Becomes 43rd State to Pass Athlete-Agent Regulatory Legislation." *JacksonLewis*. 23 July 2010, Accessed March 7, 2021, <https://www.jacksonlewis.com/resources-publication/illinois-becomes-43rd-state-pass-athlete-agent-regulatory-legislation>.
- Ken Foster. "Global Sports Law Revisited." *Entertainment and Sports Law Journal* 17, no.4 (2019).
- Ken Foster. "Is There a Global Sports Law." *The Entertainment and Sports Law Journal* 2, no.1 (2003).
- Ken Foster. "Lex Sportiva and Lex Ludica: the Court of Arbitration for Sport's Jurisprudence." *Entertainment and Sports Law Journal* 3, no.1 (2005).
- Klaus Vieweg. "Lex Sportiva and The Fairness Principle." *International Sports Law Review Pandektis* 10. no.3-4 (2014), Accessed March 7, 2021, http://www.irut.de/Forschung/Veroeffentlichungen/Aufsaeetze_KV/Lex%20Sportiva%20and%20the%20Fairness%20Principle.pdf
- Laurence Lefèvre and Patrick Bayeux. *Rapport Gouvernance du sport 2018*. Paris: Ministère des Sports, 2018). Accessed March 7, 2021, <https://www.vie-publique.fr/sites/default/files/rapport/pdf/184000682.pdf>
- Lee Green. "2019 Sports Law Year-In-Review." *NFHS*. 14 January 2020. Accessed March 7, 2021, <https://www.nfhs.org/articles/2019-sports-law-year-in-review/>.
- Lesley Ferkins and David Shilbury. "The Stakeholder Dilemma in Sport Governance: Toward the Notion of "Stakeowner"." *Journal of Sport Management* 29, no.1 (2015).
- Luvina M. and Others. "Top legal issues facing the sports industry." *Wonder*. 27 March 2019. Accessed March 7, 2021, <https://askwonder.com/research/top-legal-issues-facing-sports-industry-skr8dyud7>.

- Marios Papaloukas. "Lex Sportiva and Lex Mercatoria." *International Sports Law Review Pandektis* 10, no.1-2 (2013). Accessed March 7, 2021, <http://www.ekead.gr/images/pdf/papaloukas2.pdf>
- Matthew J. Mitten and Hayden Opie. "'Sports Law': Implications for the development of international, comparative, and national law and global dispute resolution." *Tulane Law Review* 85, no.2 (2010).
- Matthew Mitten, Timothy Davis, Rodney Smith, Kenneth Shropshire, and Barbara Osborne. *Sports Law: Governance and Regulation*. 2nd ed. New York: Wolters Kluwer, 2016.
- Michael J. Beloff, et al. *Sports Law*. 2nded. Oxford: Hart Publishing, 2012.
- Miloš Galantić. "Sports Law: Some Introductory Considerations." *Annals of Applied Sport Science* 4, no.3 (2016).
- Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. "The Basic Act on Sport." https://www.mext.go.jp/a_menu/sports/kihonhou/attach/1336024.htm.
- Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. "The Japan Anti-Doping Agency (JADA)." October 2015, Accessed March 7, 2021, https://www.mext.go.jp/sports/en/b_menu/policy/transparency/jada.htm.
- OlympicsTimesDesk. "Olympics Medals Count Table by Counties – Top 30 All Time." OlympicsTimes, May 5, 2020. Accessed March 7, from <https://olympicstimes.com/olympics-medals-count-by-counties/>.
- Patrick K. Thornton. *Sports Law*. Massachusetts: Jones and Bartlett Publishers, 2011.
- Patrik Pettersson. "The development of player transfer fees in the English Premier League." Bachelor Thesis in Economics, Mälardalen University Västerås, 2017.
- Phillippa Kaufmann, and Sarah Hannett. *Road to Rio: Regulation and Judicial Review in Sport*. London: Matrix Sport, 2016.
- Professional Footballers' Association. "ABOUT THE PFA." 2020, Accessed March 7, 2021, <https://www.thepfa.com/thepfa/about>.
- Ravi Mehta. "The future of sports governance: Will sport sustain its traditional model of autonomy?" *sportslawbulletin*. 2017. Accessed March 7, 2021, <https://www.sportslawbulletin.org/future-sports-governance-will-sport-sustain-its-traditional-model-autonomy/>
- Richard Parrish. *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press, 2003.
- Richard Pomfret and John K. Wilson. "The Peculiar Economics of Government Policy towards Sport." *Agenda: A Journal of Policy Analysis and Reform* 18 ,no.1 .2011.

- Richard Tacon. "Sport policy and the structure of sport in the UK." In *Managing Sport Business: An Introduction*, 2nd ed. London: Routledge & CRC Press, 2018.
- Richard Weinmeyer. "Concussion-Related Litigation against the National Football League," American Medical Association. July 2014, Accessed March 7, 2021.
<https://journalofethics.ama-assn.org/article/concussion-related-litigation-against-national-football-league/2014-07>.
- Robert CR. Siekmann. "What is sports law? Lex sportiva and lex ludica: a reassessment of content and terminology." in *Introduction to International and European Sports Law*. Netherlands: TMC Asser Press, 2012. Accessed March 7, 2021,
https://www.asser.nl/media/2072/islj_2011_3-4.pdf.
- Roger Domeneghetti. "NFL v Premier League: Socialism v Capitalism in sport format." *Just Football*. 15 April 2011. Accessed March 7, 2021. <http://www.just-football.com/2011/04/nfl-v-premier-league-socialism-v-capitalism-in-sport-format/>.
- Ryan Rodenberg. "United States of sports betting: An updated map of where every state stands." *ESPN*. 4 November 2020. Accessed March 7, 2021,
https://www.espn.com/chalk/story/_/id/19740480/the-united-states-sports-betting-where-all-50-states-stand-legalization?fbclid=IwAR1fN1mzGZhEZfzYhWjNGLLHqx_iKGjg0qeSHcrjzlsQsCfNezL_0osyURQ.
- Sarah Elison and Matthew Lohn. "Whose Rules are we playing by?." *The Entertainment and Sports Law Journal* 3, no.2 (2005).
- Sasakawa Sports Foundation. *White Paper on Sport in Japan 2017*. Tokyo: Sasakawa Sports Foundation, 2017.
- Simon Boyes. "Sport in Court: Assessing Judicial Scrutiny of Sports Governing Bodies." Nottingham Trent University, Accessed July 27, 2020,
http://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/31582/1/PubSub9059_Boyes.pdf.
- Simon Gardiner, and Roger Welch. "Player trades, free agents and transfer policies in professional sport." In Michael Barry, James Skinner, and Terry Engelberg. eds. *Research Handbook of Employment Relations in Sport*. UK: Edward Elgar Publishing, 2016.
- Sophie Lamb and Daniel Astaire. "Self-regulation in sport: why arbitration is leading the field." *Bird & Bird LLP*. 2007. Accessed March 7, 2021,
<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=854ba448-3867-4413-91d0-4504e4dd5f89>.

- Sport England & UK Sport. "A Code for Sports Governance." 2016. Accessed March 7, 2021, https://sportsgovernanceacademy.org.uk/media/mtuhc0ny/a_code_for_sports_governance-1.pdf.
- Sport Resolutions UK. "About Us." 2020. Accessed March 7, 2021. <https://www.sportresolutions.co.uk/about-us/who-we-are/overview>.
- Sport Resolutions UK. "Arbitration." 2020. Accessed March 7. <https://www.sportresolutions.co.uk/services/arbitration>.
- Sport Resolutions UK. "International Federation Tribunals." 2020. Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/international-federation-tribunals>.
- Sport Resolutions UK. "Mediation," 2020, Accessed March 7. <https://www.sportresolutions.co.uk/services/mediation>.
- Sport Resolutions UK. "Panel Support For UK Sport-Funded NGBs." 2020. Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/other-services/panel-support-for-uk-sport-funded-ngbs>.
- Sport Resolutions UK. "Pro Bono Legal Advice." 2020. Accessed March 7, <https://www.sportresolutions.co.uk/services/pro-bono-legal-advice>
- Supreme Court of the United Kingdom. "Sport & the Law." 2012, Accessed March 7, 2021. <https://www.supremecourt.uk/docs/sport-and-the-law.pdf>.
- Timothy Davis. "What Is Sports Law?." *Marquette Sports Law Review* 11, no.2 (2001).
- World Intellectual Property Organization. "WIPO Alternative Dispute Resolution (ADR) for Sports." 2019. Accessed March 7, 2021. <https://www.wipo.int/amc/en/center/specific-sectors/sports/>.
- Wray Vamplew. "Playing with the rules: Influences on the development of regulation in sport." *International Journal of the History of Sport* 24. no.7 (2007).
- เจษฎา บุญประสม. "ระบบตราฟท์: เอกลักษณ์ "อเมริกันเกมส์" ที่ล้มเหลวกับ "ซอคเกอร์". " *Main Stand*, ม.ป.ป., สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564. <https://www.mainstand.co.th/catalog/1-Feature/54-ระบบตราฟท์+%3A+เอกลักษณ์+อเมริกันเกมส์+ที่ล้มเหลวกับ+ซอคเกอร์>.
- เบญจวรรณ ธรรมรัตน์. "การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ." *ดุชนิพนธ์นิติศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต*, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2559.
- ชนมภูมิ งามภูพันธ์. "มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬา." *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต*, สาขากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2559.
- ชนมภูมิ งามภูพันธ์. "มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทบกระเทือนทางสมองจากการแข่งขันกีฬา." *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์* 11, ฉ.1 .มกราคม-มีนาคม 2561.

- ชิดชนก ไชยเจริญ. “สถานะทางกฎหมายของเอเย่นต์นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2557.
- ณัฐกร วิฑิตานนท์. “การพนันออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา: หนึ่งประเทศหลายระบบ (1).” ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. ม.ป.ป. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564. http://www.gamblingstudy-th.org/issues_topic_1/354/2/1/online-casino-12/.
- ณัฐกร วิฑิตานนท์. “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง มลรัฐ และองค์กรปกครองท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกา: บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำตัดสินของศาลสูงสุด และมาตรการเชิงงบประมาณ.” ใน บรรณานิการ โดยไพโรจน์ กัมพูสิริ, *หนังสือที่ระลึกครบรอบการก่อตั้ง 15 ปี นิติศาสตร์ มฟล.* กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2561.
- นัยนา พรประดับ. “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งสมาคมกีฬาของวงการกีฬาแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. 2554.
- นิกร สีแล. “ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์และประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม.” ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา. 2555.
- ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งเสริมหรือการสนับสนุนเพื่อการดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ การพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา และการเตรียมนักกีฬาเพื่อให้นักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬาและสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” พ.ศ.2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562
- ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา พ.ศ.2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562
- ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬาและผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬาและกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562.
- ปรีดา ม่วงมี. “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกีฬาระหว่างประเทศ: ศึกษากรณีกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2557.
- ปองภพ นิลนพรัตน์. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษสโมสรฟุตบอลโดยสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.
- ปิติเทพ อยู่ยี่นง. “ละเมิดทางการกีฬาในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา.” *วารสารวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี* 7, ฉ.1. มกราคม-มิถุนายน 2562.

- พรเทพ ทวีกาญจน์. “การว่าจ้างนักฟุตบอลควรจ้างเป็นสัญญาใด.” *วารสาร TPA News* 23, ฉ.269. พฤษภาคม 2562.
- พรเทพ วงศ์อินทร์. “การศึกษาการจัดการสวัสดิการกองทุนกีฬามวย ตามทรรศนะของนักมวยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าคณะค่ายมวยใน 8 จังหวัดภาคเหนือ.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชามวยไทยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.* 2555.
- พลสิทธิ์ ยางนิยม. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิการนักกีฬาอาชีพ: ศึกษากรณีนักกีฬาฟุตบอล.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.* 2561.
- ภรณ์ ดัฒนุชอุณห. “ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดทางอาญา: ศึกษาปัญหาการล้มกีฬาตามกฎหมายไทย.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.* 2557.
- มันตะ มันตะลัมพะ. “ปัญหาข้อกฎหมายและการบังคับใช้ในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542: ศึกษาเฉพาะกรณีการทุจริตและคุณสมบัติของบุคคลในกีฬามวยไทย.” *สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม,* 2561.
- มานิตย์ จุมปา และพรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. *รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา: คำอธิบายเรียงมาตราพร้อมคำพิพากษาศาลฎีกา.* กรุงเทพฯ, วิญญูชน, 2552).
- รักษ์ ทองรักษ์. “ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับธุรกิจการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพ: ศึกษากรณีการบังคับใช้กฎหมายจำกัดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม (Financial Fair Play) ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกีฬาฟุตบอลอาชีพ.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,* 2560.
- รัฐวัลย์ เสงคราวิทย์. “รูปแบบการประเมินแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2559 โดยใช้ทฤษฎีโปรแกรมประยุกต์.” *ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา,* 2559.
- รุ่งทิภา รอดโพธิ์ทอง. “แนวทางการพัฒนากิจการการจัดการกองทุนการศึกษาของนักกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม,* 2558.
- วรศักดิ์ ขันติบัณฑิต. “การศึกษาการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการจ่ายเงินรางวัลของกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติสำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม,* 2553.
- วัลย์วรรณ มธุรสปริชากุล, ชนวัฒน์ สรรพสิทธิ์, และ อลงกร นำบุญจิตต์. *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายกีฬาอาชีพระหว่างประเทศในอาเซียน: กรณีศึกษาฟุตบอลอาชีพ.* เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2557.

- วีระพงษ์ บางท่าไม้. “รูปแบบสถาบันพัฒนาบุคลากรกีฬาของประเทศไทย.” ดุษฎีนิพนธ์
ปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การ
กีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- สมพล วิถีธรรม. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต, สาขากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.
- สมพล วิถีธรรม. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.
- สุจิตต์ ชมมาพร. “บทบาทของการกีฬาแห่งประเทศไทยต่อการพัฒนากีฬาของประเทศ.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- สุนาญ หาญเพียรพงศ์. “กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.
- อดุลย์ ทานาราช. “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามวยไทย
และมวยสากล.” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี* 6, ฉ.2. 2557.
- อภิชัย มานิตยกุล. “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการฟุตบอลอาชีพ: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย
และต่างประเทศ.” *วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์* 7 ฉ.1. มกราคม-มิถุนายน 2561.
- “‘เทโร’ ฟ้องศาลปกครอง ขอสู้ถึง ‘ฟีฟ่า-ศาลโลก’.” *กรุงเทพธุรกิจ*. 28 พฤศจิกายน 2558. สืบค้นเมื่อวันที่
7 มีนาคม 2564, <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/676346>.
- “PwC Outlook for the sports market in North America through 2023.” PwC. 2nd ed., Accessed
March 7, <https://www.pwc.com/us/en/industries/tmt/assets/pwc-sports-outlook-2019.pdf>.
- “เรื่องจริงไม่โม้! ‘สมรักษ์’ ชี้ กม. ‘ลัมมวย’ แค่เสือกระดาษ เหตุ จนท.รัฐกำลังภายในดีกว่ามาเฟีย.” *แนว
หน้า*. 17 พฤษภาคม 2561, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564,
<https://www.naewna.com/local/339559/preview>.
- “กกท.ลงนามตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางการกีฬา.” *ข่าวสด*. 10 กรกฎาคม 2563. สืบค้นเมื่อวันที่
7 มีนาคม 2564, https://www.khaosod.co.th/sports/news_4475672.
- “ญี่ปุ่นเป็นต้นแบบศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติของไทย.” *คม ชัด ลึก*. 21 กันยายน 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม
2564,
https://www.komchadluek.net/news/sport/296456?fbclid=IwAR17JFJSBK2ACbylINh0wJZ5I275_114HiLiMSPQ7GVQMmwxJ2nDue1OAdo.
- “ผู้ว่ากกท.เล็งย่อส่วน”สถาบันวิทยกีฬาญี่ปุ่น”เป็นต้นแบบใช้ในไทย.” *Siamsport*. 1 กุมภาพันธ์ 2562,
<https://www.siamsport.co.th/other/view/113666?fbclid=IwAR1QKayVETXVo8Vy1JpRCK3t6nMPfP9TEkfwWzPFQ5Zofni3GKj5RnBvR1w>.